

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา
และประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและ
การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

นางสาวศุภวรรณ สัจจพิบูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BY INTEGRATING PROCESS-BASED,
CONTENT-BASED AND GENRE-BASED APPROACH FOR ENHANCING ACADEMIC
WRITING AND CRITICAL THINKING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS

Miss Suppawan Satjapiboon

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction
Department of Curriculum, Instruction and Educational technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอน
เขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน เพื่อ
ส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่าง
มีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

โดย

นางสาวศุภวรรณ สัจจพิบูล

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อลิศรา ชูชาติ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรัตน์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อลิศรา ชูชาติ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรัตน์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงาม)

ศุภวรรณ สัจจิตินุค: การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. (DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BY INTEGRATING PROCESS-BASED, CONTENT-BASED AND GENRE-BASED APPROACH FOR ENHANCING ACADEMIC WRITING AND CRITICAL THINKING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศศ. ดร.อดิสร่า ชูชาติ, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ศศ. ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ จำนวน, 309 หน้า

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปัญหาในสภาพจริง และระยะที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบโดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 คน ใช้เวลาในการทดลอง 1 ภาคการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ และแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อน ระหว่างและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test dependent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-way analysis of variance with repeated measures)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีหลักการ 5 ประการ ได้แก่ การใช้สถานการณ์จริงที่สัมพันธ์กับความรู้ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน การสร้างความตระหนักในความสำคัญของกระบวนการเขียนและการใช้กลวิธีกระตุ้นความคิดที่หลากหลาย การศึกษาค้นคว้าและใช้แหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย การวิเคราะห์แบบของภาษาเพื่อกำหนดแนวทางการเขียนงาน และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง 2) คัดสรรข้อมูล 3) ปรับแต่งประเด็นงานเขียน 4) พัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา และ 5) พัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ดำเนินการระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน ผลจากการทดลองใช้พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกองค์ประกอบ โดยมีความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด และหลักการใช้ภาษา

2.2 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกองค์ประกอบ โดยมีความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลประกอบการเขียนเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการระบุลักษณะของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในงานเขียน การลงความเห็นจากข้อมูล การระบุประเด็น และการตัดสินใจปรับแก้เพื่อพัฒนาคุณภาพงานเขียน

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนิสิต.....ศุภวรรณ สัจจิตินุค.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....สร้อยสน สกลรักษ์

4984727427: MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL MODEL/ PROCESS-BASED / CONTENT-BASED / GENRE-BASED APPROACH / ACADEMIC WRITING ABILITIES / CRITICAL THINKING ABILITIES

SUPPAWAN SATJAPIBOON: DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL BY INTEGRATING PROCESS-BASED, CONTENT-BASED AND GENRE-BASED APPROACH FOR ENHANCING ACADEMIC WRITING AND CRITICAL THINKING ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS. ADVISOR: ASST. PROF. ALISARA CHUCHAT, Ph.D., CO-ADVISOR: ASST. PROF. SOISON SAKOLRAK, Ph.D., 309 pp.

This study was a research and development. The purposes of this study were to, develop an instructional model based on Process-based, Content-based, and Genre-based Approach for enhancing academic writing and critical thinking abilities of undergraduate students; and evaluate the efficiency of the developed instructional model. The research procedure was divided into two phases; 1) development of an instructional model based on real problem; and 2) effectiveness evaluation of an instructional model through implementation with the subjects who were thirty undergraduate students of Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University. The duration of experiment was one semester. The research instruments were academic writing test, academic writing criteria and critical thinking test. The data were analyzed by using T-test dependent and One-way analysis of variance with repeated measures.

The findings of this study were as follows:

1. The objectives of the developed instructional model were to enhance academic writing and critical thinking abilities. This model consisted of 5 principles which emphasized on the use of content based on real situation that is relevant to learner's knowledge and experiences; promotion of awareness for the significance of the writing process and the use of varied thought-provoking strategies; the use of extensive and diverse sources of information; analysis of genre to determine a direction for the writing; and, interaction among students. The two main stages of instructional processes were; 1) the instructional planning and 2) the teaching stage, consisting of 5 substages which were 2.1) determining a writing issue from real situation; 2.2) selection of content; 2.3) editing a writing issue; 2.4) development of writing outline from genre analysis; and, 2.5) development of completed work. Quantitative and qualitative data measurement and evaluation were carried out both during and after the instructional process.

2. The effectiveness of the instructional model after implementation, it was found that;

2.1 The subjects had the average score of academic writing abilities higher than the criterion score set at 70 percent and higher than before the experiment at 0.01 level of significance in all components. The ability with most significant improvement was use of source materials followed by content presentation, organization and use of language.

2.2 The subjects had the average score of critical thinking abilities higher than before the experiment at 0.01 level of significance in all components. The ability with most significant improvement was credibility of information followed by identification of information to be used in the writing, making inferences, identification of writing issue, and, decision to edit to improve writing quality.

Department : Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Field of Study : Curriculum and Instruction

Academic Year : 2010

Student's Signature: Suppanan Satjapiboon

Advisor's Signature: Alisara Chuchat

Co-advisor's Signature: Soison Sakolrak

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาและความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อลิศรา ชูชาติ ผู้ให้ความรู้ ข้อคิดในการใช้ชีวิตและการทำงาน ให้โอกาสผู้วิจัยได้เรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาตน รวมทั้งเป็นแบบอย่างในการเป็นครูผู้อุทิศชีวิตให้แก่ศิษย์อย่างแท้จริง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ ผู้ให้ความรู้ คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่ง ต่อการทำวิทยานิพนธ์ การใช้ชีวิตและการทำงาน อีกทั้งยังเป็นผู้ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาในการ ตรวจสอบพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ลำเนียงงาม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาในการตรวจสอบพิจารณาและกรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คู่ทวีกุล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย และขอขอบคุณนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้กรุณามอบทุนการศึกษา โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในการศึกษาระดับคุณวุฒิปบัณฑิตและการทำงานวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ประสบการณ์ และจริยธรรมในการดำเนินชีวิตและการทำงานแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้องสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกคนสำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือและกำลังใจที่มีให้แก่กันเสมอมา

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอบคุณสมาชิกของครอบครัวสังข์พิบูลทุกคนที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา ให้คำแนะนำ กำลังและแรงใจที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
สมมติฐานการวิจัย.....	13
ขอบเขตการวิจัย.....	14
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
1. การเขียนเชิงวิชาการ.....	18
1.1 ความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ.....	18
1.2 ความหมายของการเขียนเชิงวิชาการ.....	19
1.3 ประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการ.....	20
1.4 กระบวนการเขียนเชิงวิชาการ.....	26
1.5 ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ.....	27
1.6 การวัดและประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ.....	30
2. แนวการสอนทักษะการเขียน.....	35
2.1 แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ.....	36
2.2 แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา.....	45
2.3 แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน.....	55

3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	71
3.1 ความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	71
3.2 ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	72
3.3 กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	73
3.4 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	74
3.5 การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	75
3.6 การวัดและประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	77
3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเขียนเชิงวิชาการ.....	79
4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน.....	82
4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน.....	82
4.2 ลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน.....	83
4.3 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน.....	84
4.4 ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน.....	84
4.5 กระบวนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน.....	86
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	88
5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ.....	88
5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ.....	91
5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา.....	95
5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน.....	101
5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	104
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	108
ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน.....	108
1. การศึกษาปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต....	108
2. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	111
3. การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียน.....	116
4. การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน.....	120
5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ.....	126
6. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ.....	127

ชั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการ แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน.....	128
1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	128
2. การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	129
3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	144
4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	148
5. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน.....	149
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	150
ตอนที่ 1 รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้น กระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน.....	150
1.1 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอนเขียน.....	150
1.2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน.....	152
1.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอน.....	170
ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนการสอน.....	172
2.1 ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ.....	173
2.2 ด้านความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	186
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	191
สรุปผลการวิจัย.....	191
อภิปรายผลการวิจัย.....	198
ข้อเสนอแนะ.....	215
รายการอ้างอิง.....	218
ภาคผนวก.....	230
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	231
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	234
ภาคผนวก ค คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	268
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	283
ภาคผนวก จ คะแนนและค่าสถิติ.....	305
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	309

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คุณลักษณะเฉพาะของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภทที่ใช้ในการวิจัย.....	22
2	ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเนื้อความของอรรถลักษณะต่างๆ.....	65
3	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเขียนเชิงวิชาการกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ....	81
4	ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญ ข้อดีและข้อจำกัดของแนวการสอนเขียนแบบต่างๆ	115
5	แผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาและจำนวนคาบเรียนวิชาการเขียนเชิงวิชาการ.....	121
6	โครงสร้างของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	139
7	รายละเอียดเนื้อหาสาระอ้างอิงของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	139
8	แบบแผนการทดลอง.....	145
9	เกณฑ์การประเมินความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต.....	149
10	หลักการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	155
11	ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	164
12	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น..	167
13	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง.....	173
14	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบ.....	174
15	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบ.....	175
16	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านหลักการใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบ.....	176
17	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบ.....	176
18	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่างๆของการทดลอง	177

ตารางที่	หน้า
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง..... 178
20	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา..... 179
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง..... 180
22	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา..... 180
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่าง..... 181
24	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา..... 182
25	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในด้านหลักการไ้ภาษาของกลุ่มตัวอย่าง..... 183
26	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในด้านหลักการไ้ภาษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา..... 183
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง..... 184
28	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา..... 185
29	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง..... 186
30	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง..... 187
31	ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา..... 187
32	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบ..... 189

ตารางที่	หน้า
33 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ กลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง.....	190
34 เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการแบบวิเคราะห์แยกองค์ประกอบย่อย.....	251
35 ตัวอย่างงานเขียนที่ใช้ในการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น...	273
36 สถานการณ์ที่ใช้ในการสอนเขียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น.....	278
37 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ.	306
38 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	306
39 คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง	307
40 คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง.....	308

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แนวคิดทฤษฎีและสาระสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบต่างๆ.....	70
2	กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	116
3	ผลการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการที่พัฒนาขึ้น.....	153
4	ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น.....	163
5	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา.....	179
6	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในด้านการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา.....	181
7	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา.....	182
8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านหลักการใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา.....	184
9	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา.....	185
10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อน ระหว่างและหลังเรียน.....	188

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based economy) ซึ่งเป็นลักษณะของสังคมที่ข้อมูลความรู้ต่างๆ เข้ามามีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการศึกษาวิจัยที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆอย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้เกิดความรู้ใหม่และการเปลี่ยนแปลงความรู้ตลอดเวลา ความรู้ที่เคยมีอยู่จะกลายเป็นข้อมูลที่ล้าสมัยและไม่สามารถใช้งานได้ ดังนั้น ผู้ที่จะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง จึงต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะนิสัยในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งยังต้องสามารถสร้างสรรค์ เผยแพร่และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้ ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา ได้กล่าวไว้ในการบรรยายเรื่องวิทยาการวิจัยเพื่อสร้างสังคมฐานความรู้ในการประชุมวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 11 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2548 ไว้ดังนี้

...ในระยะสองสามทศวรรษที่ผ่านมา ระบบความรู้ได้ปรับเปลี่ยนไปจากเดิมและเกิดขึ้นอย่างมีอัตราเร่งเป็นทวีคูณ เปรียบได้ว่าเป็นการระเบิดของข้อมูลและความรู้ องค์ความรู้ที่เดิมถือกันว่าเป็นจริงและจะใช้งานได้เป็นเวลานาน กลับกลายเป็นสิ่งที่ไม่จริงและใช้ไม่ได้อีกต่อไป นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ยังทำให้ข้อมูลสารสนเทศและความรู้กระจายไปได้กว้างขวางและรวดเร็ว จนสามารถข้ามข้อจำกัดเชิงเวลา ระยะทาง และสถานที่ บุคคลที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง จึงต้องเป็นบุคคลที่สามารถสร้างความรู้ขึ้นใหม่หรือปรับความรู้ที่มีอยู่ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้...

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาวิจัยของไพฑูรย์ สีนลาร์ตันและคณะ (2549: ง-4) พบว่า การศึกษาของไทยที่ผ่านมามีผลอยู่ในกระแสทางวัฒนธรรมการรับเป็นส่วนใหญ่ บุคลากรในสังคมจึงกลายเป็นผู้บริโภคความคิด ความรู้และพฤติกรรมของชาวต่างประเทศเป็นหลัก ดังนั้น การที่จะพัฒนาบุคคลให้เข้าสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ได้ สถาบันการศึกษาในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญในสังคมที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงจำเป็นต้องปรับการศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมของ

การสร้าง โดยปรับคุณลักษณะของบุคลากรจากที่เป็นผู้บริโภค ผู้ตามและผู้รับข้อมูลมาเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพขั้นสูง (knowledge workers) กล่าวคือ เป็นผู้ที่สามารถสร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งใหม่ได้ด้วยตนเอง มีความรู้เท่าทันสถานการณ์ มีทักษะในการแสวงหาและจัดระบบข้อมูลความรู้ มีกระบวนการคิดที่สามารถถ่วงถ่วงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการนำข้อมูลความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติได้

การเขียนเชิงวิชาการเป็นหนึ่งในทักษะการเขียนขั้นสูงที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากรในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ เนื่องจากการเขียนเชิงวิชาการเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่สามารถแสวงหา วิเคราะห์ จัดระบบและประมวลข้อมูลความรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลายให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และการกระจายความรู้ อันจะเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาสังคมและประเทศในด้านต่างๆ ต่อไป ดังที่ Schleppegrell และ Colombi (2002: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การเขียนเชิงวิชาการเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลในสังคมได้ติดตามความรู้และวิทยาการใหม่ๆ และช่วยในการรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายให้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้ การเขียนเชิงวิชาการยังเป็นทักษะกระบวนการสำคัญที่มนุษย์จะสามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลและแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนขยายขอบเขตความรู้และโลกทัศน์ของตนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ การเขียนเชิงวิชาการจึงถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาให้แก่บุคคลที่อยู่ในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ สถาบันการศึกษาจึงต้องส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ รักการค้นคว้า สามารถสร้างสรรค์ พัฒนาและเผยแพร่ความรู้ใหม่ให้แก่สังคม ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาที่เรียนและความรู้เกี่ยวกับประเด็นร่วมสมัยที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม (Mullen, 2006: 30-35) พร้อมทั้งต้องสามารถถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็นและสร้างสรรค์องค์ความรู้ต่างๆ ออกมาในรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการ เพื่อเป็นการจัดระบบข้อมูลความรู้ให้มีความเป็นรูปธรรมและพร้อมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาวิทยาการใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมได้

การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต นอกจากจะเป็นรากฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่สังคมแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตสามารถทำหน้าที่ในบริบทของการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Raj (2009: 208-209) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะสำคัญที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตในทุกสาขาวิชา เนื่องจากผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาที่เรียน พร้อมทั้งต้องสามารถถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา ออกมาในรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นการเขียนรายงานวิชาการ บทความวิชาการ หรือรายงานการวิจัย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ในสาขาวิชาของตนอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง สามารถนำเสนอข้อมูลความรู้ผ่านกระบวนการคิดได้อย่างชัดเจน เป็นระบบ และสามารถสังเคราะห์สิ่งใหม่ๆ ในสาขาวิชาของตนได้อย่างสร้างสรรค์

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะภาษาที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนในระดับปริญญาบัณฑิต แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการที่ผ่านมาพบว่า การพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเนื่องจากทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยากและเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดที่ซับซ้อน ดังที่ สุภาณี ชินวงศ์ (2543: 1) ได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนเป็นทักษะการสื่อสารที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนที่สุด เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน ตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเรียบเรียงความคิด ตลอดจนการถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร” นอกจากนี้ การเขียนที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงตามวัตถุประสงค์นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เขียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียน เพื่อให้การเขียนนั้นสามารถเป็นสื่อถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนไปยังผู้อ่านได้ตรงตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของผู้เขียน

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการสอนทักษะการเขียนเชิงวิชาการ การวิเคราะห์ผลงานวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต การสัมภาษณ์ และการสำรวจความคิดเห็นของผู้สอนรายวิชาการเขียนและการสอนภาษาไทยในระดับปริญญาบัณฑิต รวมทั้งการปฏิบัติการสอนจริงพบว่า ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตจำแนกได้เป็น 5 ด้านตามลำดับ ดังนี้

(1) ด้านการลำดับและเชื่อมโยงความคิด (Argumentation and Discourse) เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด โดยปัญหาส่วนใหญ่ คือ การเรียบเรียงลำดับความคิดไม่ต่อเนื่อง วกวน การอ้างเหตุผลสนับสนุนน้อย ขาดความรอบด้านลึกซึ้ง การอ้างเหตุผลที่ขัดกัน และการคัดลอกข้อมูลมาใช้ในการเขียนโดยมิได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อมูล (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 8; วิชาวงศ์กัณท์วัฒนา, 2550: 2; ศูนย์ภาษาไทยสิรินธร, 2551; Grabe และ Kaplan, 1996: 252; Schleppegrell, 2001: 5; Johnson, 2003: 2 และ Scarcella, 2003: 8)

(2) ด้านการใช้แหล่งข้อมูล (Use of Source material) คือ การขาดความสามารถในการประเมินและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ และการอ้างอิงข้อมูลประกอบการเขียนไม่ถูกต้องและไม่สม่ำเสมอ (Johnson, 2003: 2; Viara, 2005: 251-263 และ Mullen, 2006: 30-35)

(3) ด้านการนำเสนอเนื้อหาตามประเด็นคำสั่ง (Task fulfillment) คือ การเขียนไม่ตรงตามประเด็นคำสั่งที่กำหนดทั้งทางด้านเนื้อหาและรูปแบบงานเขียน และการนำเสนอประเด็นสำคัญในงานเขียนไม่ครบถ้วน (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 8; ศูนย์ภาษาไทยสิรินธร, 2551; Grabe และ Kaplan, 1996: 252; Johnson, 2003: 2 และ Viara, 2005: 251-263)

(4) ด้านรูปแบบการเขียน (Formal Features) คือ การเขียนไม่ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนที่กำหนด การเลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสมกับรูปแบบงานเขียน การใช้คำเชื่อม การสะกดคำและการใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 8; ดวงใจ ไทยอุบุญ, 2550: 2-4 และ Scarcella, 2003: 2)

(5) ด้านการใช้คำศัพท์ (Word Choice) คือ การใช้คำไม่ถูกความหมายและไม่หลากหลาย ใช้คำซ้ำซ้อน ฟุ่มเฟือยและการใช้คำทับศัพท์โดยไม่จำเป็น (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 8; ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์, 2543: 12-14; ดวงใจ ไทยอุบุญ, 2550: 2-4 และ Scarcella, 2003: 8)

การศึกษาปัญหาของการเขียนเชิงวิชาการสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการคิดและด้านระเบียบการเขียน โดยในด้านกระบวนการคิดพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดความสามารถในการพิจารณากันกรองความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ประเด็นของเรื่องที่เขียนได้อย่างถูกต้อง การแสวงหาข้อมูลประกอบการเขียนอย่างรอบด้านลึกซึ้ง และการจัดระบบเรียบเรียงข้อมูลและสรุปความคิดที่ได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งสอดคล้องกับที่ Johnson (2003: 375-376) ได้กล่าวไว้ว่า “ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต คือ การที่ผู้เรียนขาดความสามารถในการพิจารณาและประเมินความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลและการนำข้อมูลที่สืบค้นได้มาใช้ประกอบการ

เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ปัญหาดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นความสามารถในการนำความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของตนมาใช้ในการพิจารณาไตร่ตรองและประเมินสถานการณ์อย่างรอบคอบเพื่อนำไปสู่การสรุปและการตัดสินใจที่สมเหตุสมผล (Watson และ Glaser, 1964: 112) สำหรับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการในด้านระเบียบการเขียนพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบและหลักการใช้ภาษา ทำให้ไม่สามารถเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบแบบแผน นอกจากนี้ ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะการเขียนเชิงวิชาการ การสัมภาษณ์ และการสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการด้านการสอนภาษาและผู้สอนรายวิชาการเขียนและรายวิชาภาษาไทยในระดับปริญญาบัณฑิต ยังแสดงให้เห็นถึงสาเหตุของปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร

1.1 ระบบการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการประเมินกฎเกณฑ์ หลักการใช้ภาษามากกว่าการประเมินกระบวนการเขียนและกระบวนการคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการเขียน และไม่ได้พัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงานเท่าที่ควร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 4; Brown, 2001: 355 และ Schleppegrell, 2001: 5)

1.2 การจัดสรรเวลาสำหรับการสอนเขียนยังไม่เพียงพอ ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างต่อเนื่อง (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 8 และ Scarcella, 2003: 8)

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเด็นย่อย ดังนี้

2.1 ด้านผู้สอน

1) ผู้สอนรายวิชาทั่วไปไม่เห็นความสำคัญของการสอนการเขียนเชิงวิชาการ โดยเห็นว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างเพียงพอ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 4 และ Vieara, 2005: 251-263)

2) ผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีและหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ รวมทั้งไม่ได้ฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างเพียงพอ ทำให้ไม่เข้าใจกระบวนการเขียนและไม่สามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Johnson, 2003: 2 และ Scarcella, 2003: 8)

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1) การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนจดจำหลักการใช้ภาษามากกว่าการฝึกฝนกระบวนการคิด และกระบวนการเขียนให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะการคิดสรร

ข้อมูล การลำดับความคิดหรือการเรียบเรียงข้อความ การปรับแก้ในงานเขียนตาม กระบวนการขั้นตอนของการเขียน (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 8; Johnson, 2003: 2; Scarcella, 2003: 8 และ Viëara, 2005: 251-263)

2) การสอนที่แยกความรู้จากการฝึกทักษะ โดยผู้สอนจะถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับ หลักเกณฑ์การเขียนทั้งหมดแบบแยกส่วน ก่อนที่จะให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานจริง ทำให้ผู้เรียน ไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการเขียนงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Johnson, 2003: 2 และ Scarcella, 2003: 8)

3) การขาดการส่งเสริมการฝึกทักษะการอ่านและการค้นคว้า ทำให้ผู้เรียนไม่ได้ฝึก ทักษะการสรุป ดีความ สังเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งทักษะการประเมินความน่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูล นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้เห็นตัวอย่างรูปแบบงานเขียนแบบ ต่างๆ ไม่มีคลังคำที่จะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างหลากหลาย และไม่มีข้อมูลความรู้มากพอที่จะเขียนในหัวข้อที่กำหนดได้อย่างรอบด้านลึกซึ้ง (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 8; Viëara, 2005: 251-263 และ Mullen, 2006: 30-35)

4) การขาดการฝึกฝนทักษะการเขียน ทักษะการคิดและการให้เหตุผลแก่ผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 8; Mullen, 2001: 117-125 และ Scarcella, 2003: 8)

5) การสอนที่มุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนสอบผ่าน โดยขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียนและการดำเนินชีวิตจริง (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2542: 4; Scarcella, 2003: 6 และ Mullen, 2006: 30-35)

3. ด้านผู้เรียน

1) การไม่เห็นความสำคัญของการเขียนและเห็นว่าเป็นทักษะที่ยากเกินความสามารถ ของตน ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียน (Scarcella, 2003: 6)

2) ผู้เรียนขาดความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่เขียน ขาดความสามารถในการให้เหตุผล และการเรียบเรียงลำดับความคิดให้ต่อเนื่อง เป็นเหตุเป็นผล (ดวงตา ลักคุณะประสิทธิ์และ กรองแก้ว วรรณสุด, 2548: 1; วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา, 2550: 2 และ Mullen, 2006: 30-35)

3) การขาดความตระหนักในเป้าหมายของการเขียน มักเขียนงานตามที่ครูมอบหมาย และไม่เห็นความสำคัญของการปรับทบทวนการเขียน (ดวงตา ลักคุณะประสิทธิ์ และกรองแก้ว วรรณสุด, 2548: 1)

ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนมีผลมาจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่

เกิดจาก การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามแนวทางการสอนแบบนิรนัย (Deductive Teaching) ที่เน้นการให้ความรู้ด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์และการใช้ภาษามากกว่าการฝึกทักษะการคิด และการให้เหตุผล ดังนั้น ในฐานะผู้สอนวิชาภาษาไทยซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถทางภาษาให้แก่ผู้เรียน ในการวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งเน้นการ แก้ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นหลัก โดยในการที่จะแก้ไขปัญหาคือการเขียนเชิง วิชาการของผู้เรียนได้นั้น ครูจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนทั้งทางด้านการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดซึ่งเป็นทักษะที่ผู้เขียน จำเป็นต้องใช้ในทุกขั้นตอนของการเขียน ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์ประเด็นและวัตถุประสงค์ ของการเขียน การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การรวบรวมและคัดสรรข้อมูล ประกอบการเขียน การจัดระบบและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้อย่างสมเหตุสมผลและการประเมินเพื่อ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพงานเขียน (Smith, 2006: 29) รวมทั้งการเสริมความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ การเขียนและหลักการใช้ภาษาเพื่อให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดออกมาเป็นงานเขียนที่ สละสลวยและถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการนั้นๆ

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับการพัฒนา ความสามารถในการเขียนแสดงให้เห็นว่า แนวคิดทฤษฎีที่น่าจะสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานใน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่าง มีวิจารณญาณให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตได้ คือ การบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้น กระบวนการ แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา และแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน

แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Approach) เป็นแนวการสอนเขียนที่ได้รับ อิทธิพลมาจากแนวคิดของนักจิตวิทยาและนักปรัชญาแนวพุทธิปัญญา (Cognitive Approach) และ แนวพฤติกรรมนิยม (Behavioral Approach) รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเขียนที่ทำให้ ความสำคัญกับการศึกษาการกระทำและความคิดของผู้เขียนในขณะที่เขียนมากกว่าสนใจผลงาน เขียน และเชื่อว่าการเขียนเป็นทั้งวิธีการสื่อสารและกระบวนการทางความคิด สติปัญญา ใน การคิดค้นแสวงหาข้อมูลประกอบการเขียนและการวิเคราะห์จัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลเหล่านั้น (Wallace, 1996) นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเสริมแรงในกระบวนการเขียนด้วยการให้ ข้อมูลย้อนกลับและการฝึกฝนทักษะการเขียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียน ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

การจัดการเรียนการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาความคิดในการเขียนของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการเขียนงานผ่านการวิเคราะห์ปัญหาและการวางแผนแก้ไขปัญหาคงตลอดกระบวนการเขียน การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของกระบวนการทางความคิดที่เกิดขึ้นสลับไปมา ตั้งแต่การรวบรวมความคิด การเขียนและการปรับปรุงแก้ไข การฝึกใช้กลวิธีในการสร้าง ค้นหา เลือกรสร เรียบเรียงและตรวจสอบข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียนอย่างเป็นระบบ และการฝึกให้ผู้เรียนเขียนและปรับปรุงแก้ไขงานเขียนฉบับร่างตามความจำเป็น เพื่อให้ได้งานเขียนที่มีคุณภาพ กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดกระบวนการเขียน โดยผู้สอนจะเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในระหว่างกระบวนการเขียนเท่านั้น เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความคิดของผู้เรียน นอกจากนี้ แนวการสอนเขียนดังกล่าวยังส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ตลอดจนการอ่านและการประเมินงานเขียนของเพื่อน ซึ่งจะช่วยขยายความคิดและประสบการณ์ในการเขียนของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการพบว่าแนวการสอนเขียนดังกล่าวช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การจัดระบบเรียบเรียง การนำเสนอข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์การเขียนและความสามารถในการประเมินและปรับบททวนการเขียนเพื่อให้ได้ผลงานเขียนที่เป็นระบบและตรงตามวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้การสอนแบบเน้นกระบวนการจะช่วยพัฒนากระบวนการคิดและกระบวนการเขียนให้แก่ผู้เรียนได้ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการนำมาประยุกต์ใช้กับการสอนเขียนเชิงวิชาการบางประเภท เช่น การเขียนข้อสอบอัตนัยที่จะต้องเขียนตามหัวข้อที่กำหนดในเวลาจำกัด ทำให้ไม่มีโอกาสแก้ไขงานเขียนหรือระดมความคิดจากผู้อื่น หรือการเขียนรายงานที่ต้องอาศัยอาศัยการรวบรวมข้อมูลที่นำเชื่อถือจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างเป็นระบบและต้องใช้ลักษณะที่เป็นสากลของงานเขียนประเภทนั้นๆ จึงไม่สามารถใช้วิธีการระดมความคิดจากประสบการณ์ได้ (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 56)

ข้อจำกัดของการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมาประยุกต์ใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการสอนการเขียนเชิงวิชาการให้ประสบความสำเร็จนั้นไม่สามารถมุ่งเน้นที่การพัฒนากระบวนการเขียนเพียงอย่างเดียวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนการเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิตที่ผู้เรียนจะต้องนำเสนอผลของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อทางวิชาการในสาขาวิชาที่เรียนอย่างรอบด้านและลึกซึ้ง โดยใช้การสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์

และประเมินข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นงานเขียนเชิงวิชาการประกอบการศึกษาในรายวิชาต่างๆ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการ ผู้สอนจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในการแสวงหา การคัดสรรและการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการเขียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้กับความคิดและประสบการณ์ของผู้เขียนแล้วนำมาเรียบเรียงอย่างสมเหตุสมผล เพื่อนำเสนอความคิดหรือข้อสรุปใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานเขียน ซึ่งแนวการสอนเขียนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาความสามารถดังกล่าวได้ คือ แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา (Content-Based Approach)

แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา (Content-Based Approach) เป็นแนวการสอนที่พัฒนามาจากแนวการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหา ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ภาษาที่สองของ Cummins (1981) Krashen (1985) และ Brinton (1989) ที่เชื่อว่า การเรียนภาษาได้ดีและประสบผลสำเร็จนั้น ต้องเรียนรู้ในบริบทของการใช้ภาษาตามธรรมชาติ โดยการใช้เนื้อหาในสภาพจริง (Authentic Texts) ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่เรียนภาษาเป้าหมาย (Target Language) เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและความรู้เนื้อหาวิชาอื่นๆ ไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ แนวการสอนดังกล่าวยังมุ่งเน้นว่าการสอนภาษาควรเน้นที่ความหมาย (Meaning) มากกว่ารูปแบบ (Form) เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเป็นอิสระ ผู้เรียนไม่เกิดความวิตกกังวล ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาวิชาและมีความสามารถทางภาษาเพิ่มขึ้น

การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาเป็นแนวการสอนที่ผสมผสานการเรียนรู้ทักษะการเขียนและเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยนำเนื้อหาในบริบทของรายวิชาต่างๆ ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเขียน และใช้ทักษะการเขียนเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหา การจัดการเรียนการสอนจะให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมหัวข้อการเขียนที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความสนใจ และสอดคล้องกับระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนงานจากแหล่งข้อมูล โดยบูรณาการการสอนเขียนกับการอ่าน การศึกษาค้นคว้า และการอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้องานเขียนอย่างรอบด้านลึกซึ้ง และเน้นการพัฒนากระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอกและการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนและช่วยขยายขอบเขตความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อภายใต้การศึกษาค้นคว้าได้ดียิ่งขึ้น (Shih, 1986)

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาพบว่า การสอนแบบเน้นเนื้อหาช่วยพัฒนาความสามารถทางการสื่อสาร ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายในสถานการณ์จริง เน้นการกระตุ้นให้คิดและอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา และการพัฒนาทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเคราะห์ ดีความและประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอก (Heo, 2004: 27-28) อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ในชั้นเรียน และทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเขียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเขียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในสาขาวิชาซึ่งตรงกับความต้องการของผู้เรียน

นอกจากการพัฒนาความสามารถในการคิดซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการเขียนงานเชิงวิชาการ ได้อย่างมีคุณภาพแล้ว การที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางภาษาให้แก่ผู้เรียนด้วย เนื่องจากผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าคุณภาพของงานเขียนขึ้นอยู่กับระดับความสามารถทางภาษาและความรู้ภูมิหลังของผู้เขียน ทั้งด้านภาษา ด้านเนื้อหาและด้านรูปแบบการเรียบเรียงเนื้อความ (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 18) และเนื่องจากแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการและเน้นเนื้อหาให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนและการคัดเลือกเนื้อหามากกว่าการให้ความรู้ทางด้านกฎเกณฑ์การใช้ภาษา ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนทักษะการเขียนเชิงวิชาการ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องเสริมแนวการสอนเขียนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ด้านรูปแบบงานเขียน และหลักการใช้ภาษาในการเขียนงานประเภทต่างๆ ในบริบททางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพงานเขียนได้ดียิ่งขึ้น

แนวการสอนเขียนที่สามารถนำมาใช้ส่งเสริมความรู้ความสามารถทางภาษาในการเขียนให้แก่ผู้เรียนได้ คือ แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน (Genre-Based Approach) ซึ่งได้รับการพัฒนามาจากกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลียที่ยึดหลักการเกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistic Theory) ของ M.A.K. Halliday ที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อความจากบริบทภาษา หลักการสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนมีพื้นฐานจากทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิด 4 ประการ คือ 1. ภาษาและความหมาย (Language and Meaning) คือ การมุ่งเน้นว่าหัวใจสำคัญในการใช้ภาษาอยู่ที่การเข้าใจ “ความหมาย” ของภาษา 2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context) คือ บริบทภาษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อความได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3. ภาษาและทำเนียบภาษา (language and Register)

คือ บริบทภาษามีอิทธิพลให้ลักษณะการใช้ภาษาต่างกัน ดังนั้น การรู้ทำเนียบภาษาจะทำให้เข้าใจบริบทและเนื้อความได้ดี และ 4. การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context) คือ การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาในสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป

นอกจากนี้ แนวการสอนเขียนดังกล่าวยังได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal Development) และการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ของไวก็อตสกี ที่เชื่อว่าผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่ยากเกินกว่าระดับพัฒนาการที่แท้จริงของตนได้ หากได้รับการช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากผู้ที่มีความสามารถมากกว่า ดังนั้น การสอนตามแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องจากการวิเคราะห์แบบของภาษาในแต่ละบริบทที่มีจุดมุ่งหมาย ลำดับของการดำเนินเนื้อความและทำเนียบภาษาเฉพาะตัว (Swales, 1990: 58) ผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือของกลุ่มและการฝึกเขียนด้วยตนเอง ผวนกับการชี้แนะของผู้สอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบงานเขียนและการใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนทางวิชาการ

การศึกษานววิจัยเกี่ยวกับแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนพบว่า แนวการสอนเขียนดังกล่าวช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านและการเขียน รวมทั้งช่วยพัฒนาคุณภาพงานเขียนของผู้เรียนได้ เนื่องจากการสอนตามแนวการสอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับรูปแบบงานเขียนและหลักการใช้ภาษา ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบและโครงสร้างที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนทางภาษาและชุมชนทางวิชาการ

อย่างไรก็ตาม การสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนและหลักการใช้ภาษาเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้เรียนตามแนวการสอนนี้อาจประสบปัญหาเกี่ยวกับการคิดเนื้อความที่จะเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานเขียนที่เน้นเนื้อหาวิชาการมาก ดังนั้น ในการสอนเขียนงานเชิงวิชาการซึ่งมีเนื้อหาค่อนข้างยากและมีรูปแบบโครงสร้างเฉพาะ จึงควรจะมีการผสมผสานระหว่างแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนและแนวการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เรียนเขียนงานที่มีคุณภาพทั้งทางด้านเนื้อหา การเรียบเรียง ความคิดและการใช้ภาษาได้

การศึกษาแนวการสอนเขียนที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนทักษะการเขียนแต่ละแนวความคิดมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน และมีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการในแต่ละด้านที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ แนวการสอนแบบเน้นกระบวนการจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนวิเคราะห์วัตถุประสงค์และประเด็นการเขียนได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมทักษะการเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนถ่ายทอดงานเขียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาจะช่วยพัฒนาทักษะการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินข้อมูล ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนผลิตงานเขียนที่มีเนื้อหาถูกต้องและน่าเชื่อถือ ในขณะที่แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบโครงสร้างงานเขียนประเภทต่างๆ และหลักการใช้ภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามหลักการเขียนและสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้อ่านและบริบททางวิชาการ ดังนั้น การสอนเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งมีความจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ในสาขาวิชาที่เรียน พร้อมทั้งต้องสามารถถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนสร้างสรรค์องค์ความรู้ต่างๆ ออกมาในรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการที่มีคุณภาพทั้งทางด้านเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด และการใช้ภาษา จึงควรมีการผสมผสานแนวการสอนเขียนในรูปแบบต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในการศึกษา การประกอบวิชาชีพและการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ๆ ให้แก่สังคมได้

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียนมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร
2. การจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตได้หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมี วิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียน แบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน

สมมติฐานการวิจัย

การเขียนเชิงวิชาการเป็นการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ โดยใช้การ สํารวจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อพัฒนาข้อโต้แย้งที่น่าเชื่อถือ และสมเหตุสมผล แล้วนำเสนอในรูปของงานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายและลักษณะเฉพาะทางการใช้ ภาษา (Troth และ Brunetto, 2001: 1) ดังนั้น ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านกระบวนการคิดและ ความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อให้ผู้เรียนเขียนงานเชิงวิชาการที่สื่อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและรูปแบบงานเขียนแต่ละประเภท (Scarcella, 2003: 11)

ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการพบว่า แนวการสอน เขียนดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญของกระบวนการเขียน สามารถเรียบเรียงและ ถ่ายทอดเนื้อความในงานเขียนอย่างเป็นระบบและตรงตามวัตถุประสงค์ (Hyland, 2003: 11) ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาจะช่วยพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการเรียนรู้ รวมทั้ง ทักษะการเก็บรวบรวม การประเมิน และการนำข้อมูลมาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการอย่าง สมเหตุสมผล (Shih, 1986) รวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาเชิงวิชาการ ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ การให้เหตุผล และความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Tutunis, 2000; Huang, 2003 และ Liaw, 2007) ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนพบว่า การสอนตามแนว การสอนเขียนนี้ช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่าน การใช้ภาษาและคุณภาพงานเขียนของผู้เรียน (Swales, 1995 และ Flowerdew, 2000) อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนของผู้เรียนให้ อยู่ในระดับดีตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการเขียนในระดับอุดมศึกษา (อภิรักษ์ อนุชานัน, 2546)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผู้เรียนที่เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสูงกว่าร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนที่เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ประชากรที่ใช้ในการทดลองเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและการประเมินผลผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร สาขาวิชาเอกภาษาไทย (สาขาวิชาโท ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส มัลดิวเทศก์ วาทยุทธศาสตร์ ศิลปะการแสดง และสังคมวิทยา) ที่เรียนวิชา ทย 431 การเขียนเชิงวิชาการ ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2553

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ สารระการเรียนรู้ของรายวิชาการเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ การสังเคราะห์ความรู้ ความคิด การจัดลำดับหัวข้อเนื้อหา การเลือกรูปแบบการเขียน การใช้ภาษาเขียนเชิงวิชาการ การเรียบเรียงเนื้อหา และการอ้างอิงข้อมูล

3. การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรจัดกระทำ คือ รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยใช้เวลาเก็บข้อมูล 1 ภาคการศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

ประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยงานเขียน 4 ประเภทที่จำเป็นต่อการศึกษาของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต ได้แก่ เรียงความเชิงวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม บทความเชิงวิชาการ และรายงานเชิงวิชาการ ซึ่งงานเขียนแต่ละประเภทยังมีจุดมุ่งหมายโครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน แต่ใช้กระบวนการเขียนงานเหมือนกัน ดังนั้น ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะสามารถประยุกต์ใช้กระบวนการเขียนงานตามรูปแบบในการเขียนงานเชิงวิชาการทุกประเภทได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน หมายถึง แบบแผนในการจัดการเรียนการสอนที่นำแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเขียน ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญาและทฤษฎีพฤติกรรมนิยม แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา ซึ่งพัฒนาจากแนวการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาที่มีรากฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ภาษาที่สองของ Brinton Cummins และ Krashen และแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ มาใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการสอนของผู้สอน ได้แก่ การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการเตรียมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียน

ระยะที่ 2 คือ กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) **ขั้นกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง** เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของตนกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งอาจเป็นประเด็นข่าว หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความสอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2) **ขั้นคัดสรรข้อมูล** เป็นขั้นการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน โดยการวิเคราะห์ประเด็นการเขียนที่กำหนด เพื่อใช้ในการวางแผนการคัดสรรข้อมูลที่นำเชื่อถือและสอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน

3) **ขั้นปรับแต่งประเด็นงานเขียน** เป็นขั้นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล

4) **ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา** เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กลวิธีและเทคนิคที่หลากหลายในการจัดระบบข้อมูลด้วยตนเอง ก่อนนำหลักการเขียนงานที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้ในการพัฒนาโครงร่างงานเขียนที่ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

5) **ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์** เป็นขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนโดยการทบทวนและให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนและเพื่อน เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์

นิสิตศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต หมายถึง ผู้เรียนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยของรัฐระบบปิด ที่ผ่านการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในด้านทักษะการอ่านและการเขียนในระดับมัธยมศึกษาอันเป็นพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นของวิชาภาษาไทยมาแล้ว

การเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อทางวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยใช้การสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีการอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนจากเอกสาร หลักฐานที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ แล้วนำเสนอในรูปแบบของงานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ภาษาแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา โดยประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยงานเขียน 4 ประเภท คือ เรียงความเชิงวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม บทความเชิงวิชาการและรายงานเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่จำเป็นต่อการศึกษาของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต

ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนข้อมูลความคิดที่น่าเชื่อถือและสมเหตุสมผล สามารถสื่อความได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเขียน หลักการใช้ภาษาและโครงสร้างงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท รวมทั้งใช้และอ้างอิงแหล่งข้อมูลในงานเขียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งวัดได้จากผลงานเขียนตามเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการแบบวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อย (Analytical Rubric Score) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านการนำเสนอเนื้อหา** คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจนตรงประเด็น มีความเป็นเอกภาพ เลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์งานเขียน และเขียนได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

2. **ด้านการเรียบเรียงความคิด** คือ ความสามารถในการลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล เชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้านและแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง

3. **ด้านหลักการใช้ภาษา** คือ ความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์วิชาการและใช้รูปประโยคได้อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาได้หลากหลาย เลือกใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ รวมทั้งสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

4. **ด้านการใช้แหล่งข้อมูล** คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การใช้ความรู้และประสบการณ์ในการไตร่ตรองและประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และแหล่งข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อลงความเห็นสร้างข้อสรุปในการตัดสินใจดำเนินการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างสมเหตุสมผล โดยประกอบด้วยองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **การระบุประเด็น (Identify Issue)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์และระบุประเด็นหรือปัญหาจากข้อความที่กำหนดให้

2. **การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Credibility of Information)** หมายถึง ความสามารถในการประเมินข้อมูลในด้านความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล พร้อมทั้งระบุเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินข้อมูลได้

3. **การระบุลักษณะข้อมูล (Identify Information)** หมายถึง ความสามารถในการจำแนกความแตกต่างของข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การระบุข้อมูลที่สัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กับปัญหา และการระบุข้อตกลงเบื้องต้นของข้อมูล

4. **การลงความเห็นจากข้อมูล (Making Inferences)** หมายถึง ความสามารถในการลงความเห็นเพื่อสร้างข้อสรุปจากข้อมูลและหลักฐานที่ปรากฏ

5. **การตัดสินใจ (Making Decision)** หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาข้อมูลหรือหลักฐานที่ปรากฏเพื่อการตัดสินใจดำเนินการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างสมเหตุสมผล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานประกอบด้วย 5 หัวข้อหลัก ได้แก่ 1. การเขียนเชิงวิชาการ 2. แนวการสอนเขียน 3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4. รูปแบบการเรียนการสอน และ 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การเขียนเชิงวิชาการ

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียน ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ ความสำคัญ ความหมาย ประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและวิธีการวัดและประเมินผลความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งต่อสังคม แวดวงวิชาการ วิชาชีพ และตัวผู้เขียน นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการไว้ ดังต่อไปนี้

ชูดิมา สัจจนันท์ (2549: 19) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าการเขียนเชิงวิชาการมีความสำคัญต่อวงการวิชาการ วิชาชีพและต่อสังคม เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยก่อให้เกิดการกระจายความรู้และการพัฒนาองค์ความรู้ ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในด้านต่างๆต่อไป สอดคล้องกับที่ Scarcella (2003: 3) ได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนเชิงวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในบริบทของการศึกษาและการประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ในขณะที่ Lavelle และ Guarino (2003: 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า “การเขียนเชิงวิชาการมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนและเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประเมินผลผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา” เช่นเดียวกับที่ Soles (2005: 3-4) และ Raj (2009: 208-209) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า “การเขียนเชิงวิชาการมีบทบาทสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเก็บรวบรวมความรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน

รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการถ่ายโอนความรู้ของผู้เรียนอีกด้วย” นอกจากนี้ Mulvaney และ Jolliffe (2005: 7-9) ยังได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า “การเขียนเชิงวิชาการมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาความรู้ทางวิชาการ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการจัดระบบความคิดให้แก่ตัวผู้เขียน” กล่าวโดยสรุป การเขียนเชิงวิชาการมีความสำคัญ 3 ประการหลัก ได้แก่ ความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้สู่สังคม การจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เขียน ดังนี้

1. **ความสำคัญต่อการพัฒนาสังคม** การเขียนเชิงวิชาการเป็นผลงานการศึกษาค้นคว้าในประเด็นปัญหาต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่มีอยู่หรือทำให้เกิดข้อค้นพบใหม่ ๆ ซึ่งความรู้ที่ได้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการนำไปพัฒนางานวิชาการ วิชาชีพและสังคมให้ก้าวหน้าต่อไป
2. **ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา** การเขียนเชิงวิชาการถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลความรู้ ความสามารถของผู้เรียนที่มีต่อวิชาที่เรียน
3. **ความสำคัญต่อตัวผู้เขียน** การเขียนเชิงวิชาการเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เขียนมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาตนเองทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจในประเด็นที่เขียน ทักษะกระบวนการคิดและทักษะทางภาษา นอกจากนี้ ผลงานการเขียนเชิงวิชาการยังเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความสามารถในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ในเชิงวิชาการและวิชาชีพของผู้เขียนอีกด้วย

1.2 ความหมายของการเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะการเขียนขั้นสูงที่ต้องอาศัยการผสมผสานระหว่างความรู้ทักษะการใช้ภาษาและทักษะการคิดเพื่อถ่ายทอดความรู้หรือแนวคิดออกมาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท ได้มีนักวิชาการให้นิยามของการเขียนเชิงวิชาการไว้ดังต่อไปนี้

สนม กรุฑาเมือง (2550: 1) กล่าวถึงความหมายของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ โดยใคร่ตรงด้วยความคิดที่รอบคอบ มีระบบแบบแผน มีข้อมูลอ้างอิงที่ถูกต้อง แล้วใช้ศิลปะการเขียนงานแต่ละประเภทในการเรียบเรียงถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ในขณะที่ Troth และ Brunetto (2001: 1) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “การเขียนเชิงวิชาการเป็นการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อทางวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยใช้การสำรวจ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อพัฒนาข้อโต้แย้งที่สมเหตุสมผลพร้อมแสดงเหตุผลและหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำเสนอในรูปของงานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายและ

ลักษณะเฉพาะทางการใช้ภาษา” สอดคล้องกับที่ Gocsik (2005: 1) ได้อธิบายความหมายของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นการค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบแล้วนำเสนอในรูปแบบของงานเขียน โดยการแสดงความคิดเกี่ยวกับหัวข้อหรือประเด็นคำถามที่มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์ในชุมชนทางวิชาการ และแสดงเหตุผลสนับสนุนที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในงานเขียนนั้นๆ ให้แก่ผู้อ่าน” เช่นเดียวกับที่ Misser (2007: 11) ได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนเชิงวิชาการเป็นการแสดงผลจากกระบวนการศึกษาค้นคว้าหรือการสืบสอบของผู้เขียนเกี่ยวกับประเด็นทางวิชาการ โดยมีกรให้ข้อมูลและอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนข้อมูลความคิดอย่างมีระเบียบแบบแผน เชื่อถือได้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นที่เขียนได้ดีขึ้น หรือมองเห็นแง่มุมใหม่ของประเด็นนั้นๆ” นอกจากนี้ สุภานี ชินวงศ์ (2543: 18) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นการเขียนงานที่จำเป็นสำหรับการศึกษาในระดับสูงที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะและแตกต่างกันไปตามสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับที่ Scarcella (2003: 9) ได้กล่าวถึงนิยามของการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นกลุ่มหรือชุดของการใช้ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ มีความเป็นพลวัตและมีวิวัฒนาการไปตามการเปลี่ยนแปลงของบริบททางวิชาการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและการค้นพบงานวิจัย กล่าวโดยสรุป การเขียนเชิงวิชาการ หมายถึง การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อทางวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยใช้การสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีการอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนจากเอกสาร หลักฐานที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ แล้วนำเสนอในรูปแบบของงานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ภาษาแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา

1.3 ประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการในระดับอุดมศึกษามีหลากหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทจะมีวัตถุประสงค์ โครงสร้าง รูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไป นักวิชาการได้แบ่งประเภทของการเขียนเชิงวิชาการไว้ดังต่อไปนี้

นางลัทธน์ วิรัชชัย (2549: 155-156) ได้จำแนกประเภทงานเขียนเชิงวิชาการไว้ 2 ประเภท คือ 1) งานเขียนประกอบการศึกษา เช่น รายงานการศึกษาค้นคว้า รายงานประจำภาคการศึกษา บทความวิชาการ และ 2) งานเขียนด้านวิจัย เช่น โครงการวิจัย รายงานวิจัย บทความวิจัย และวิทยานิพนธ์ ในขณะที่ Calderonello Nelson-Beene และ Simmons (1997: 34) ได้ระบุประเภทงานเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไว้ 4 ประเภท ได้แก่ 1) เรียงความวิชาการ 2) บทความวิชาการ 3) รายงานวิชาการ และ 4) การทบทวนวรรณกรรม ต่อมา Scarcella (2003:

10) ได้จำแนกประเภทของ การเขียนเชิงวิชาการเพิ่มเติมเป็น 7 ประเภท ได้แก่ 1) รายงาน 2) การปริทัศน์หนังสือ 3) บทคัดย่อหรือสาระสังเขป 4) โครงการวิจัย 5) การเขียนวิพากษ์วิจารณ์ 6) บรรณานุกรม และ 7) รายงานการวิจัย สอดคล้องกับที่ Mulvaney และ Jolliffe (2005: 42-43) ได้กล่าวไว้ว่าประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ ประกอบด้วย 1) ความเรียง 2) บันทึกการเรียนรู้ 3) การเขียนโต้ตอบ 4) การปริทัศน์ 5) การวิเคราะห์วรรณกรรม 6) บทคัดย่อและบรรณนิทัศน์ 7) รายงานการศึกษาค้นคว้าและ 8) โครงการวิจัย ต่อมา Gaines (2006: 56) ได้จำแนกประเภทงานเขียนเชิงวิชาการเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) เรียงความวิชาการ 2) บทความวิชาการ 3) รายงานวิชาการ 4) การปริทัศน์ และ 5) รายงานการวิจัย นอกจากนี้ Soles (2005: 8-9) ยังได้กล่าวถึงประเภทงานเขียนเชิงวิชาการสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีไว้ 4 ประเภท ได้แก่ 1) การทบทวนวรรณกรรม 2) การเขียนอธิบาย 3) การเขียนโน้มน้าว และ 4) กรณีศึกษา กล่าวโดยสรุป ประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการที่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการ ได้แก่ เรียงความวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม บทความเชิงวิชาการและรายงานเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นประเภทงานเขียนที่จำเป็นต่อการเรียนและการประเมินผลในระดับปริญญาบัณฑิตและการประกอบวิชาชีพในอนาคต

รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภทที่ใช้ในการวิจัยแสดงดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่ใช้ในการทดลอง

ประเภท ประเด็น	เรียงความเชิงวิชาการ (Academic Essay)	รายงานเชิงวิชาการ (Academic Report)	บทความเชิงวิชาการ (Academic Article)	การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)
ความหมาย (Definition)	งานเขียนที่แสดงความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้เขียนเกี่ยวกับประเด็นทางวิชาการ ที่ถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องราวด้วยถ้อยคำสำนวนที่เรียบเรียงอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ตรงตามวัตถุประสงค์	งานเขียนที่นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นทางวิชาการอย่างมีระเบียบและเป็นระบบ มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ สามารถพิสูจน์ได้ เนื้อหาของรายงานมุ่งเสนอผลที่ได้จากการศึกษาโดยไม่มี การต่อเติมให้ผิดไปจากข้อเท็จจริง	งานเขียนที่แสดงความรู้และความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์ วิจัยของผู้เขียนเกี่ยวกับประเด็นร่วมสมัยทางวิชาการในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีหลักฐานข้อเท็จจริงอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และมีการอ้างอิงที่มาของข้อมูลประกอบการเขียน	งานเขียนที่นำเสนอผลของการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและทราบถึงข้อมูลปัจจุบันของความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ
วัตถุประสงค์ (Purpose)	เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องนั้นๆ	นำเสนอข้อมูลความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประเด็นทางวิชาการ	นำเสนอความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ ปรากฏการณ์ร่วมสมัยต่างๆที่เกิดขึ้นในแวดวงวิชาการ เพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่านให้ยอมรับมุมมองความคิดหรือเพื่อให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา	1. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่เป็นองค์ความรู้ของเรื่องที่ศึกษา 2. สรุปข้อมูลปัจจุบันของความรู้ในหัวข้อที่ศึกษา

ประเภท ประเด็น	เรียงความเชิงวิชาการ (Academic Essay)		รายงานเชิงวิชาการ (Academic Report)		บทความเชิงวิชาการ (Academic Article)		การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)	
	ผู้อ่าน	ความคาดหวัง	ผู้อ่าน	ความคาดหวัง	ผู้อ่าน	ความคาดหวัง	ผู้อ่าน	ความคาดหวัง
กลุ่มผู้อ่าน (Reader/ The Expectation of the audience)	1. ผู้สอน	ประเมินความรู้ ความเข้าใจใน ประเด็นที่เขียน	1. ผู้สอน	ประเมินความรู้ความ เข้าใจในเรื่องที่ศึกษา	1. ผู้อ่านทั่วไป	นำความรู้ไปใช้ใน การปฏิบัติจริง	1. นักวิชาการ ในสาขาวิชา นั้น	เพิ่มพูนความรู้ทาง ทฤษฎีของเรื่องที่ ศึกษา
	2. เพื่อนร่วม ชั้นเรียน	แลกเปลี่ยนความรู้	2. นักวิชาการใน สาขาวิชานั้น	เพิ่มพูนความรู้ทาง วิชาการ	2. นักวิชาการ ในสาขาวิชา นั้น	เพิ่มพูนความรู้ทาง วิชาการในหัวข้อที่ แปลกใหม่ ทำทาย	2. นักวิจัย	ศึกษาสถานะ ปัจจุบันของเรื่องที่ ต้องการทำวิจัย
	3. นักวิชาการ	เพิ่มพูนความรู้ วิชาการ	3. ผู้อ่านทั่วไป	นำความรู้ไปปฏิบัติ				
การเรียบเรียง โครงสร้าง ของ งานเขียน (The Organization)	1. บทนำ: ส่วนที่บอกความมุ่งหมาย ประเด็นหลักและประเด็นย่อยของ เรื่อง และเพื่อดึงความสนใจของ ผู้อ่านสู่เรื่อง 2. เนื้อเรื่อง: ส่วนที่นำเสนอความรู้ ความเข้าใจของผู้เขียนที่มีต่อเรื่อง 3. บทสรุป: ส่วนที่ขมวดสาระสำคัญของ เรื่อง ซึ่งใช้ได้หลากหลายวิธี เช่น 3.1 การนำใจความสำคัญมากกล่าว อีกครั้ง เพื่อเน้นย้ำความสำคัญ		1. ส่วนประกอบตอนต้น ประกอบด้วย 1.1 ปกนอก/ปกใน: ส่วนที่ระบุชื่อ เรื่อง ชื่อผู้ทำรายงาน ชื่อรายวิชา ชั้น เรียน ภาคเรียน ปีการศึกษา 1.2 คำนำ: ส่วนที่กล่าวถึงภาพรวมของ รายงาน หรือความเป็นมาของการศึกษา และขอขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือ 1.3 สารบัญ: ส่วนที่แสดงลำดับหัวข้อ และเลขหน้าของเนื้อเรื่อง		1. บทนำ: ส่วนที่บอกความมุ่งหมาย ประเด็นหลักและประเด็นย่อยของ เรื่อง และเพื่อดึงความสนใจของ ผู้อ่านสู่เรื่อง 2. เนื้อเรื่อง: ส่วนที่นำเสนอความรู้ หรือความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์เกี่ยวกับประเด็นทางวิชาการ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ ตามวัตถุประสงค์การเขียน		1. บทนำ: ส่วนที่อธิบายเรื่องที่ เขียน โดยให้ครอบคลุมงานที่จะ ทบทวน เช่น รายละเอียดของปี พิมพ์ เวลา สถานที่ และกล่าวถึง บทสรุปอย่างย่อที่ผู้เขียนจะเสนอใน ตอนท้ายของงาน 2. เนื้อหา: ส่วนที่ทบทวนงานแต่ ละเรื่องและจัดกลุ่มงานที่สัมพันธ์ กัน โดยใช้หัวข้อย่อยเพื่อให้ผู้อ่าน เห็นขอบเขตของงาน	

ประเภท ประเด็น	เรียงความเชิงวิชาการ (Academic Essay)	รายงานเชิงวิชาการ (Academic Report)	บทความเชิงวิชาการ (Academic Article)	การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)
การเรียบเรียง โครงสร้าง ของ งานเขียน (The Organization) (ต่อ)	3.2 การทำให้ผู้อ่านเกิดความ ประทับใจ โดยใช้ภาพิตหรือคำ ประพันธ์ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 3.3 การให้ข้อคิดหรือข้อเสนอ แนะที่เป็นประโยชน์ 3.4 การทิ้งท้ายให้ผู้อ่านคิดด้วย ประโยคคำถาม 4. ส่วนอ้างอิง: ส่วนที่แสดงรายชื่อ แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการเขียน	2. เนื้อเรื่อง ประกอบด้วย 2.1 บทนำ: ส่วนที่กล่าวถึงเหตุผลและ ความมุ่งหมายที่ทำรายงาน ขอบเขตของ เรื่อง และวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล 2.2 เนื้อหา: ส่วนที่นำเสนอสาระ สำคัญ ของเรื่อง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นบทหรือ หัวข้อต่อเนื่องกันไป 2.3 สรุป: ส่วนที่สรุปผลการศึกษาและ เสนอแนะประเด็นที่ควรศึกษาต่อไป 3. ส่วนประกอบตอนท้าย ประกอบด้วย 3.1 ภาคผนวก: ส่วนที่นำเสนอข้อมูล เพื่อเสริมรายละเอียดให้แก่เนื้อหา 3.2 บรรณานุกรม: ส่วนที่แสดงรายชื่อ แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการทำรายงาน	3. บทสรุป: ส่วนที่เน้นย้ำความ สำคัญของเนื้อหา พร้อมทั้งเสนอ แนวทางในการนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ หรือเสนอประเด็นใหม่ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้อ่านต้องการสืบ เสาะหาความรู้ในประเด็นนั้น ๆ ต่อไป 4. ส่วนอ้างอิง: ส่วนที่แสดงแหล่ง ที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบ การเขียน โดยยึดรูปแบบการอ้างอิง ตามที่แหล่งเผยแพร่บทความ กำหนด	3.อภิปราย: ส่วนที่อธิบายความ เหมือน ความต่างและความ สัมพันธ์อื่นๆที่พบในงานที่ทบทวน 4.บทสรุป: ส่วนที่สรุปสาระ สำคัญและขยายความคิดหลักที่ เกิดขึ้นจากการทบทวนที่มีต่อ พัฒนาการทางปัญญาของผู้อ่าน 5. ส่วนอ้างอิง: ส่วนที่แสดงแหล่ง ที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบ การเขียน
รูปแบบ การเขียน (The Format) ลักษณะ พื้นฐาน	1. ใช้ภาษาวิชาการ โดยลักษณะภาษาที่ใช้จะต้องถูกหลักไวยากรณ์ ชัดเจน สละสลวย สุภาพ คงเส้นคงวา และไม่ใช้ภาษาพูด คำตัด คำปน คำย่อ หรือคำต่าง ประเทศโดยไม่จำเป็น และเป็นภาษาที่ผู้เขียนต้องร่างและแก้ไขเรียบเรียงไว้ล่วงหน้า 2. สอดคล้องกับต้องตามพจนานุกรม หากต้องใช้ศัพท์ทางวิชาการ ควรเลือกใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถานหรือสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ ที่เป็น ยอมรับในวงการ 3. การเรียบเรียงเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าต้องมีเอกภาพและสารัตถภาพ และต้องมีสัมพันธ์ภาพระหว่างย่อหน้า			

ประเภท ประเด็น	เรียงความเชิงวิชาการ (Academic Essay)	รายงานเชิงวิชาการ (Academic Report)	บทความเชิงวิชาการ (Academic Article)	การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)
รูปแบบ การเขียน (The Format) ลักษณะเฉพาะ	<ol style="list-style-type: none"> เขียนในลักษณะการนำเสนอความรู้ความเข้าใจโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง วิธีการเขียนและการดำเนินเรื่องตรงไปตรงมาเป็นไปตามลำดับเวลา ใช้บรรยายโวหารในการเขียนเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้อุปมาโวหารและสาธกโวหารเสริมเพื่อให้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้น ใช้การย่อหน้าในการจัดแบ่งหัวข้อแทนตัวเลข ต้องมีบรรณานุกรมท้ายเรื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> เขียนในลักษณะการนำเสนอข้อเท็จจริงตามที่ศึกษาค้นคว้า ใช้หัวข้อหลัก หัวข้อย่อยเพื่อให้ผู้อ่านเห็นขอบเขตของเนื้อหา ใช้บรรยายโวหารในการเขียนเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้สาธกโวหารเสริมเพื่อให้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้น จัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาสาระ โดยใช้โครงสร้างรูปแบบที่เป็นสากล คือ มีบทนำ เนื้อหาและบทสรุป ต้องมีการอ้างอิงในเนื้อหา และมีบรรณานุกรมท้ายเรื่อง รายการอ้างอิงในเนื้อหาทุกรายการต้องอยู่ในบรรณานุกรมท้ายเรื่องด้วย 	<ol style="list-style-type: none"> เขียนในลักษณะการวิเคราะห์วิพากษ์ความรู้ตามหลักวิชาการ โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง ใช้บรรยายโวหารในการเขียนเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้สาธกโวหารเสริมเพื่อให้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้น ต้องมีการอ้างอิงในเนื้อหา และมีบรรณานุกรมท้ายเรื่อง รายการอ้างอิงในเนื้อหาทุกรายการต้องอยู่ในบรรณานุกรมท้ายเรื่องด้วย 	<ol style="list-style-type: none"> เขียนในลักษณะการสังเคราะห์โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง มีใช้การนำข้อค้นพบที่บันทึกไว้ของแต่ละส่วนมาเรียงต่อกัน ควรลำดับเนื้อหาตามความสำคัญและจัดแบ่งหัวข้อตามกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ ในแต่ละย่อหน้าต้องมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์และมีการสรุปประเด็นหรือสาระสำคัญ ต้องมีการอ้างอิงในเนื้อหา และมีบรรณานุกรมท้ายเรื่อง รายการอ้างอิงในเนื้อหาทุกรายการต้องอยู่ในบรรณานุกรมท้ายเรื่องด้วย
กลวิธีการ เขียน	แบบอธิบายและแสดงความคิดเห็นเป็นส่วนใหญ่	แบบรายงานและอธิบายเป็นส่วนใหญ่	แบบอธิบายและอภิปราย หรืออธิบายและแสดงความคิดเห็นเป็นส่วนใหญ่	แบบรายงานและอธิบายเป็นส่วนใหญ่

หมายเหตุ: สังเคราะห์จากหนังสือ เอกสารและบทความที่เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนเชิงวิชาการของจูไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ: 2548; ชูติมา สังจានันท์: 2549; Calderonello Nelson- Beene และ Simmons, 1997: 34; Schleppegrell, 2001: 5; Scarcella, 2003: 8; Johnson, 2003: 2; Mulvaney และ Jolliffe, 2005: 42-43; Soles, 2005: 8-9; Vicara, 2005: 251-263 และ Gaines, 2006: 56)

1.4 กระบวนการเขียนเชิงวิชาการ

กระบวนการเขียนเชิงวิชาการประกอบด้วยกระบวนการคิดและกระบวนการเขียนที่เป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่อง ชับซ้อน สามารถย้อนกลับไปมาเพื่อพิจารณา ทบทวน ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลงานเขียนที่มีคุณภาพทั้งด้านเนื้อหาสาระ สำนวนภาษาและตรงตามวัตถุประสงค์ของงานเขียน นักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการในการเขียนเชิงวิชาการไว้ดังต่อไปนี้

Calderonello Nelson-Beene และ Simmons (1997: 11) ได้กล่าวถึงกระบวนการเขียนเชิงวิชาการว่าประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมก่อนเขียน ซึ่งประกอบด้วย การเลือกประเด็นที่จะเขียน การเขียนประโยคใจความสำคัญและการพัฒนาโครงร่าง 2) ขั้นตอนร่างและเขียน ได้แก่ การอ่านเพื่อพัฒนาประเด็นสำคัญของงานเขียน การพิจารณาเอกสารหลักฐาน สนับสนุนความคิด การพัฒนาประโยคใจความสำคัญ การเรียบเรียงลำดับความคิด การเขียนฉบับร่างและการเขียนฉบับจริง และ 3) ขั้นตอนทบทวน ปรับปรุงแก้ไข ซึ่งประกอบด้วย การอ่านทบทวน และการตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านการเรียบเรียงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในงานเขียน สอดคล้องกับที่ Shulman (2005: 13-14) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการเขียนงานเชิงวิชาการไว้ว่ามี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การเตรียมการ โดยการวิเคราะห์วัตถุประสงค์การเขียน ผู้อ่านและเป้าหมายของผู้เขียน 2. การทำโครงร่าง 3. การเขียน 4. การแก้ไข และ 5. การเขียนใหม่ ในขณะที่ Soles (2005: 3-4) ได้อธิบายกระบวนการเขียนเชิงวิชาการว่าประกอบด้วย 7 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การพิจารณาหัวข้อ ผู้อ่านและวัตถุประสงค์ 2) การศึกษาค้นคว้า การนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้งานเขียน 3) การทำโครงร่างการเขียน 4) การเขียนฉบับร่าง 5) การทบทวน 6) การแก้ไข และ 7) การอ้างอิงที่มาของแหล่งข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับที่ Las (2007: 1) ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการเขียนเชิงวิชาการประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์หัวข้องานเขียน 2) การศึกษาค้นคว้า 3) การวางแผนการเขียน 4) การเขียน และ 5) การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

กล่าวโดยสรุป กระบวนการในการเขียนงานเชิงวิชาการจะต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอนหลัก ดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนเขียน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์การเขียน และความคาดหวังของผู้อ่านในด้านอิทธิพลที่มีต่อเนื้อหาและกลวิธีการเขียน

1.2 การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้องานเขียนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนความคิดของผู้เขียน การเรียนรู้วิธีและกระบวนการในการนำข้อมูลมาใช้งานเขียน รวมทั้งการเรียนรู้วิธีการอ้างอิงที่มาของแหล่งข้อมูล

1.3 การวางแผนโครงงานเขียน โดยการจัดระบบหัวข้อหลัก และหัวข้อย่อยเพื่อให้เห็นโครงสร้างของงานเขียน

2. **ขั้นเขียน** คือ การเขียนงานฉบับร่างจากโครงงานเขียนที่กำหนดไว้

3. **ขั้นหลังเขียน** ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยต่อไปนี้

3.1 การทบทวนงานเขียน โดยการพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษาในงานเขียนเพื่อการปรับปรุง และพัฒนางานเขียน

3.2 การแก้ไขงานเขียน โดยการเปลี่ยนแปลงงานเขียน ทั้งในส่วนเนื้อหา และการใช้ภาษา

3.3 การอ้างอิงที่มาของแหล่งข้อมูลประกอบการเขียน

1.5 ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

1.5.1 ความหมายของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนงานเชิงวิชาการ ได้อย่างมีคุณภาพนั้น ผู้เขียนจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทั้งด้านกระบวนการคิดและระเบียบการเขียนที่ถูกต้อง ได้มีผู้เชี่ยวชาญกล่าวถึงนิยามความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการไว้ดังต่อไปนี้

Johnson (1986: 93) ได้กล่าวไว้ว่า “ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการเป็นความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ไวยากรณ์และสื่อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์ทางวิชาการ” ซึ่งสอดคล้องกับที่ Scarcella (2003: 11) และ Ramage Bean และ Johnson (2003: 23) กล่าวถึงความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการเป็นการนำเสนอข้อมูลความคิดจากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีการอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนความคิดอย่างสมเหตุสมผล นำเชื่อถือและถูกต้องตามหลักกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ รวมทั้งสามารถสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ผู้อ่านและบริบททางวิชาการ ในขณะที่ Jordan (2003: 7-13) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า “ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการเป็นการถ่ายทอดข้อมูลความคิดอย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์ตามหลักเหตุผล นำเชื่อถือและถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของลักษณะงานเขียนแต่ละประเภท รวมทั้งสามารถอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลได้อย่างถูกต้อง” ต่อมา Shulman (2005: 7-9) ได้กล่าวถึงความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการเป็นความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลและความคิดของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล เรียบเรียงถ้อยคำและจัดลำดับความคิดอย่างเหมาะสมเพื่อให้สามารถสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้อ่านได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนและบริบททางวิชาการ

ผลการศึกษข้างต้นสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการเป็นความสามารถในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนข้อมูลความคิดที่น่าเชื่อถือและสมเหตุสมผล สามารถสื่อความได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเขียน หลักการใช้ภาษาและโครงสร้างงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท รวมทั้งใช้และอ้างอิงแหล่งข้อมูลในงานเขียนได้อย่างถูกต้อง

1.5.2 องค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การพัฒนาคุณภาพงานเขียนเชิงวิชาการต้องอาศัยองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนหลากหลายด้าน ดังที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

Kennedy และ Kennedy (1996: 55) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการว่าประกอบด้วยความสามารถในการแสดงความรู้เกี่ยวกับแบบของภาษาของการเขียนงานประเภทต่างๆ หลักการใช้ภาษา กลไภภาษา และความสามารถในการตั้งคำถาม ในขณะที่ Thomas และ Robinson (2000: 14) ได้กล่าวไว้ว่า “ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ 1. ความถูกต้องในการนำเสนอเนื้อหา 2. ความเข้าใจลักษณะภาษาและโครงสร้างเฉพาะของรูปแบบงานเขียน 3. กระบวนการคิดของผู้เขียนในการจัดระบบข้อมูลและการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับการแสดงออกและการพัฒนาการให้เหตุผลในงานเขียน และ 4. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์และความคาดหวังของผู้อ่าน” ต่อมา Jordan (2003: 7-13) ได้จำแนกองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. การใช้กลวิธี การเขียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามรูปแบบงานเขียนแต่ละประเภท 2. การวางแผน การร่างงานเขียน การทบทวน และการปรับปรุงแก้ไขงานเขียน 3. การสรุป การเรียบเรียงและการสังเคราะห์ 4. การสืบค้นและการวิเคราะห์ข้อมูล หลักฐานประกอบการเขียน และ 5. การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับที่ Ramage Bean และ Johnson (2003: 31) ได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนงานเชิงวิชาการอย่างมีคุณภาพผู้เขียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการแสดงความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ ลักษณะเฉพาะของแบบของภาษา และหลักการใช้ภาษา ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตั้งประเด็นปัญหา การปรับน้ำเสียง โครงสร้าง เนื้อหา กลวิธีการเขียนให้เข้ากับสถานการณ์การเขียนที่แตกต่างกัน และความสามารถในการอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูลโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ฟังและแบบของภาษา” เช่นเดียวกับที่ Mulvaney และ Jolliffe (2005: 309-311) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าการเขียนเชิงวิชาการต้องอาศัยความสามารถในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้า การเข้าถึงและการประเมินแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ รวมทั้งทักษะการสรุป การอ้างคำพูด การเรียบเรียง การ

วิเคราะห์และการสังเคราะห์ ตลอดจนการเรียนรู้รูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชา ต่อมา Hinkel (2006: 21) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาตรีประกอบด้วยความสามารถในการจัดระบบและเรียบเรียงความคิด การอ้างอิงเหตุผลและการยกตัวอย่างเพื่อสนับสนุนความคิด การแสดงความรู้ ความชำนาญในการใช้ภาษามาตรฐาน และความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาและการเลือกใช้คำศัพท์ที่หลากหลายและเหมาะสมกับหัวข้อเรื่อง รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นในความต้องการของผู้อ่าน

การศึกษาความหมายและองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการข้างต้นสรุปได้ว่า ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการเป็นความสามารถในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีการให้ข้อมูลและอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนอย่างสมเหตุสมผล สื่อความได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์การเขียน หลักภาษาและโครงสร้างของรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท รวมทั้งใช้และอ้างอิงแหล่งข้อมูลในงานเขียนได้อย่างถูกต้อง โดยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษาและการใช้แหล่งข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ด้านการนำเสนอเนื้อหา** คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจนตรงประเด็น มีความเป็นเอกภาพ เลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และเขียนได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

2. **ด้านการเรียบเรียงความคิด** คือ ความสามารถในการลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบสมเหตุสมผล เชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง

3. **ด้านหลักการใช้ภาษา** คือ ความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์วิชาการและใช้รูปประโยคได้อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาได้หลากหลาย เลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ รวมทั้งสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

4. **ด้านการใช้แหล่งข้อมูล** คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน อ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สม่าเสมอ และถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ

1.6 การวัดและประเมินผลความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การวัดและประเมินผลการเขียนเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ผู้สอนรู้ระดับความสามารถ และปัญหาของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนพัฒนาความรู้ ความสามารถและแก้ปัญหการเขียนของผู้เรียนได้อย่างตรงจุด การวัดประเมินผลการเขียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องวัดและประเมินความสามารถของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง เทียบธรรมและตรงตามสภาพจริง ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผลการเขียนไว้ดังต่อไปนี้

1.6.1 ประเภทของแบบทดสอบทักษะการเขียน

แบบทดสอบที่ใช้ในการประเมินทักษะการเขียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบแบบปรนัยและแบบอัตนัย ซึ่งแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อจำกัดในการประเมินความสามารถในการเขียนของผู้เรียนที่แตกต่างกันออกไป นักวิชาการได้กล่าวถึงแบบทดสอบการเขียนไว้ ดังนี้

สุภาณี ชินวงศ์ (2543: 64-67) ได้จำแนกประเภทของแบบทดสอบทักษะการเขียน ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) *แบบทดสอบการเขียนแบบปรนัย* ซึ่งเป็นแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนทางอ้อมที่มีฐานมาจากความคิดที่ว่าภาษาสามารถแยกออกเป็นองค์ประกอบต่างๆได้ และองค์ประกอบต่างๆเหล่านี้นำมาแยกทดสอบได้ ข้อดีของแบบทดสอบประเภทนี้ คือ มีความเที่ยงสูง วัดได้แน่นอน แต่ใช้ในการทดสอบความสามารถในการแก้ไขงานเขียนเท่านั้น เนื่องจากไม่ได้แสดงให้เห็นถึงวิธีที่ผู้เขียนเรียบเรียงความคิดและการนำคำศัพท์และหลักการใช้ภาษาที่เรียนมาใช้ในการเขียน 2) *แบบทดสอบการเขียนแบบอัตนัย* เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถทางการเขียนโดยตรง เนื่องจากผู้เรียนจะต้องนำกฎเกณฑ์ไวยากรณ์และคำศัพท์ที่เรียนมาใช้ในการเขียน ซึ่งเป็นการวัดทักษะย่อยทางภาษาหลายด้านในเวลาเดียวกัน ข้อดีของแบบทดสอบประเภทนี้ คือ กำหนดหัวข้อให้เขียนได้ง่ายและเป็นการวัดความสามารถทางการเขียนอย่างแท้จริง แต่มีข้อจำกัดในด้านการตรวจที่ค่อนข้างยากและมีความเที่ยงน้อยกว่าแบบปรนัย อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถหลีกเลี่ยงการใช้สำนวน/รูปแบบภาษาที่ตนไม่รู้ได้ ดังนั้น ผู้สร้างแบบทดสอบอาจกำหนดให้ผู้เรียนเขียนจากข้อมูลที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทดสอบได้ว่าผู้เรียนมีความสามารถทางการเขียนในด้านที่ผู้สอนต้องการประเมินหรือไม่

นอกจากนี้ Lado (1964: 250) ยังได้กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผลความสามารถทางการเขียนเพิ่มเติมว่าในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนสามารถใช้ได้ทั้งข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย โดยข้อสอบแบบปรนัยจะใช้ในการวัดความสามารถในการเรียงลำดับเนื้อหา การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตัวสะกด โครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์ ในขณะที่ข้อสอบแบบอัตนัย

ใช้ในการวัดความสามารถในการเขียนเนื้อเรื่องและการจัดลำดับความ ในขณะที Perkins และ Konneker (1982: 28) ได้เสนอแนะว่าผู้สอนควรใช้การทดสอบแบบอัตนัย ซึ่งช่วยวัดความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนในด้านความสอดคล้องของเนื้อหา กับเรื่องที่เขียน (Relevance) ความสละสลวยในการเรียงเรียงเนื้อหาอย่างต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผล (Fluency) การใช้คำศัพท์และสำนวนที่เหมาะสม (Vocabulary) ความถูกต้องทางหลักการไวยากรณ์ (Grammatical) และความรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์การเขียนและกลไกของภาษา (Mechanics) ได้

ในด้านความเที่ยงของแบบทดสอบนั้น Jacobs (1981: 281) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้ตรวจที่ใช้วิธีการประเมินแบบรวม (Holistic method) ควรกำหนดทักษะย่อยที่ต้องการประเมินไว้ อย่างชัดเจน และควรกำหนดให้มีผู้ตรวจที่มีความสามารถทางภาษาดี มีประสบการณ์ด้านการศึกษา และการทำงานคล้ายกันอย่างน้อย 2 คน นอกจากนี้ ควรมีการฝึกตรวจก่อนที่จะทำการตรวจจริง เพื่อทำความเข้าใจเกณฑ์การตรวจให้ตรงกัน ซึ่งจะช่วยให้การให้คะแนนมีความเที่ยงมากขึ้น

ด้านหัวข้อเรื่องที่จะนำมาใช้ทดสอบก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่น่าจะมีผลต่อการให้คะแนนของผู้ตรวจได้ เนื่องจากถ้าหัวข้อเรื่องมีขอบเขตกว้าง ผู้เขียนก็สามารถตีความหมายได้หลากหลาย และอาจเลือกหัวข้อเรื่องที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกันทำให้ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ ดังนั้น ผู้สร้างแบบทดสอบจึงควรกำหนดหัวข้อเรื่องและประเภทงานเขียนในแบบทดสอบให้ชัดเจน

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบการเขียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบการเขียนแบบปรนัยซึ่งเป็นการทดสอบความสามารถในการเขียนทางอ้อมที่เน้นการวัดความรู้ทางด้านหลักการไวยากรณ์และคำศัพท์เป็นหลัก และแบบทดสอบการเขียนแบบอัตนัยซึ่งใช้วัดความสามารถทางการเขียนโดยตรงและวัดได้ทั้งด้านความสอดคล้องของเนื้อหา กับหัวข้อเรื่อง การเรียบเรียงเนื้อหาอย่างต่อเนื่องและสมเหตุสมผลและการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกแบบทดสอบการเขียนแบบอัตนัยมาใช้ในการวัดความสามารถในการเขียนของผู้เรียนตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการทั้ง 4 ด้าน ที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ได้แก่ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการไวยากรณ์และการใช้แหล่งข้อมูล โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นการเขียน ประเภทงานเขียน ข้อมูลประกอบการเขียนและเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิในแบบทดสอบ เพื่อให้แบบทดสอบมีความเที่ยงและ ผู้สอบสามารถทำแบบทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.2 วิธีการตรวจให้คะแนนงานเขียน

วิธีการตรวจให้คะแนนงานเขียนนั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ วิธีประเมินภาพรวม (Holistic method) และวิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อย (Analytic method)

1) วิธีประเมินภาพรวมของงานเขียน (Holistic method)

วิธีประเมินภาพรวมของงานเขียนเป็นวิธีการประเมินงานเขียนที่ใช้ความรู้สึกในการประเมิน โดยผู้สอนจะให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายในงานเขียนเป็นหลัก ด้วยการพิจารณาคุณภาพของการสื่อความในภาพรวมของงานเขียนทั้งเรื่องแล้วเปรียบเทียบกับงานเขียนชิ้นอื่นๆ และแม้ว่าวิธีนี้จะมีข้อจำกัดในด้านความน่าเชื่อถือในการตรวจ แต่ก็ยังเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งในการประเมินงานเขียนที่เชื่อถือได้มากกว่าการสอบวัดความรู้แบบปรนัย ซึ่งเป็นการวัดความสามารถในการเขียนโดยอ้อม (Heaton, 1975: 133-139)

2) วิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียน (Analytic method)

วิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียนเป็นวิธีที่มุ่งแยกประเมินองค์ประกอบต่างๆ ของงานเขียน ซึ่งมีแนวปฏิบัติได้หลายอย่าง เช่น

ก) วิธีการหักคะแนน (Point-off method) คือ การหักคะแนนหรือลดระดับเกรดจากข้อบกพร่องที่พบในงานเขียน โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ กลไกการเขียน การสะกดคำ ไวยากรณ์ การเรียบเรียงเรื่องราว และการเลือกใช้คำศัพท์ (Madsen, 1983: 120-121) โดยที่ผู้สอนต้องกำหนดระบบการหักคะแนน เช่น ข้อผิดพลาด 1-2 ตำแหน่ง หัก 1 หน่วย (เช่น A เป็น A- หรือ 100 คะแนนเป็น 95 คะแนน) ข้อผิดพลาด 3-5 ตำแหน่ง หัก 2 หน่วย โดยผู้สอนอาจให้น้ำหนักขององค์ประกอบสำคัญมากกว่าองค์ประกอบย่อย เช่น การเรียบเรียงข้อความอาจมีน้ำหนักเป็น 2 เท่า ของข้อผิดพลาดด้านกลไกการเขียน

ข) วิธีการกำหนดให้คะแนนสำหรับงานเขียนในแต่ละองค์ประกอบ เช่น กลไกการเขียน ร้อยละ 20 การเลือกใช้คำศัพท์ ร้อยละ 20 ไวยากรณ์และการใช้ภาษา ร้อยละ 30 และการเรียบเรียงเนื้อเรื่อง ร้อยละ 30

ค) วิธีใช้แผนการตรวจที่ผู้ตรวจหรือคณะผู้ตรวจได้สร้างขึ้น โดยแยกคุณลักษณะของงานเขียนออกเป็นด้านต่างๆ ซึ่งเหมาะสมกับการใช้ในห้องเรียน เนื่องจากผู้ตรวจสามารถแนบใบคะแนนไว้ตอนทำงานเขียนเพื่อให้ผู้เรียนทราบผลคะแนนแต่ละส่วนของตน เช่น การใช้มาตราส่วนประเมินค่าแบบ 5 คะแนนของ Heaton (1975: 133-139) การตรวจให้คะแนนงานเขียนสำหรับนักเรียนชาวต่างชาติ โดยใช้แบบฟอร์มประเมินงานเขียน (Composition Evaluation Chart) ของ

Cadiz (1987: 88-89) ซึ่งพิจารณาองค์ประกอบของความสามารถในการเขียน 4 ประการ คือ การใช้ ไวยากรณ์ เครื่องหมายวรรคตอน เนื้อหา และการเรียบเรียงความคิด

การศึกษาเกี่ยวกับวิธีการตรวจให้คะแนนงานเขียนสรุปได้ว่าวิธีการตรวจให้คะแนนงานเขียนอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) *วิธีประเมินภาพรวมของงานเขียน* ซึ่งเป็นวิธีการประเมินโดยใช้ความรู้สึกของผู้ตรวจและมุ่งเน้นการประเมินความสามารถในการสื่อความหมายในงานเขียนเป็นหลัก และ 2) *วิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียน* ซึ่งเป็นวิธีที่มุ่งแยกประเมินองค์ประกอบต่างๆ ของงานเขียน โดยผู้ตรวจอาจใช้วิธีการหักคะแนน วิธีกำหนดให้คะแนนสำหรับงานเขียนในแต่ละองค์ประกอบ หรือวิธีใช้แผนการตรวจที่ผู้ตรวจหรือคณะผู้ตรวจได้สร้างขึ้น โดยแยกคุณลักษณะของงานเขียนออกเป็นด้านต่างๆก็ได้

วิธีการตรวจให้คะแนนงานเขียนทั้ง 2 วิธีต่างมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันไป กล่าวคือ วิธีประเมินภาพรวมของงานเขียนเป็นวิธีที่ประหยัดเวลาในการตรวจ แต่มีความเป็นอัตนัยสูงเนื่องจากใช้ความรู้สึกของผู้ตรวจเป็นเกณฑ์ในการประเมิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการตัดสินคุณภาพงานเขียนของผู้ตรวจแต่ละคน ในขณะที่วิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียนเป็นวิธีการประเมินที่มีความเป็นปรนัยสูงกว่า เนื่องจากมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน และยังช่วยให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในแต่ละด้านของตน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนให้ดีขึ้นด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียน (Analytic method) เป็นวิธีในการประเมินงานเขียนของผู้เรียน เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่มีความน่าเชื่อถือและเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาผลงานเขียนของตนต่อไป

1.6.3 เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ

การประเมินผลงานเขียนเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพ และพัฒนาความสามารถทางการเขียนของตนไปในทิศทางที่เหมาะสม ดังนั้น การประเมินผลการเขียนจึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการตรวจผลงานได้อย่างถูกต้อง เทียบตรง ได้มีนักวิชาการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์ในการตรวจประเมินผลการเขียนไว้ดังต่อไปนี้

อิงอร อมาตยกุล (2535: 96) ได้เสนอเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนเรียงความโดยยึดเกณฑ์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเสนอเนื้อหาสาระ 2) การใช้ภาษา 3) รูปแบบการเขียน และ 4) ส่วนประกอบารเขียน สอดคล้องกับที่ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538: 81) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการเขียน 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความถูกต้องด้านการใช้ภาษา 2) ความเหมาะสม

ด้านการใช้ภาษา 3) การมีจุดเน้นของความคิดและการนำเสนอที่ชัดเจน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและความสมดุลของการนำเสนอ 5) การใช้เทคนิควิธีการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสม 6) การนำเสนอเข้าสู่เรื่องได้อย่างน่าสนใจ 7) การดำเนินเรื่องอย่างสัมพันธ์กันและการให้ข้อมูลสนับสนุนความคิด และ 8) การสรุปเรื่องเพื่อให้เห็นประเด็น ด้าน Jacobs (1981: 89) ได้เสนอแนะแนวทางในการตรวจการเขียนความเรียงด้วยเกณฑ์ที่เรียกว่า ESL composition profile ซึ่งผู้ตรวจจะต้องพิจารณาลักษณะต่างๆของงานเขียน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา การจัดลำดับความ คำศัพท์ การใช้ภาษาและกลไกการเขียน โดยในแต่ละส่วนจะแบ่งคะแนนออกเป็น 4 ช่วง พร้อมกับมีคำอธิบายความสามารถในแต่ละระดับ ซึ่งการแบ่งคะแนนเป็นช่วงเช่นนี้จะช่วยให้ผู้ตรวจมีเกณฑ์ที่แน่ชัดและไม่ให้ความสำคัญกับด้านในด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ต่อมา Gocsik (2005: 1) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินงานเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิตไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การแสดงความรู้ในสาขาที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน และแสดงความสำคัญของสิ่งที่นำเสนอได้ 2) การแสดงความคิดเห็นโดยมีฐานมาจากหลักฐานข้อเท็จจริงและมีการให้เหตุผลสนับสนุนความคิดอย่างสมเหตุสมผล 3) การวิเคราะห์และประเมินข้อค้นพบ การให้เหตุผลและความคิดเห็นอย่างเป็นกลาง 4) โครงสร้างงานเขียนมีความเป็นระบบ 5) การเขียนงานได้ถูกต้องตามหลักภาษา กลไกภาษาและประเภทงานเขียน และ 6) การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลประกอบการเขียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการควรพิจารณาความสามารถใน 2 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านกระบวนการคิด ซึ่งประกอบด้วย การนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด และการใช้แหล่งข้อมูล และด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษา ประกอบด้วย การเลือกใช้คำ ประโยค ระดับภาษาและกลไกภาษา นอกจากนี้ การกำหนดเกณฑ์การประเมินงานเขียนควรมีความชัดเจนและครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถทางการเขียนในทุกๆด้าน เพื่อให้การประเมินผล การเขียนมีประสิทธิภาพและบ่งชี้ระดับความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

การศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือ วิธีการและเกณฑ์การประเมินงานเขียนที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการวัดและประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ (แบบอัตนัย)
2. เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินงานเขียนตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษาและการใช้แหล่งข้อมูล

สำหรับวิธีการประเมินงานเขียนของผู้เรียน ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของงานเขียน (Analytic method) เป็นวิธีในการประเมินงานเขียนของผู้เรียน เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่มีความน่าเชื่อถือและเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาผลงานเขียนของตน

ผลการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังและพัฒนาให้กับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตที่จำเป็นต้องเขียนงานเชิงวิชาการหลากหลายประเภทตามความต้องการของแต่ละสาขาวิชา โดยการที่จะเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์ประเด็นที่จะเขียนได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างครอบคลุมรอบด้าน และนำข้อมูลความคิดที่ได้มาเรียบเรียงอย่างมีระบบ สมเหตุสมผลและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ งานเขียนเชิงวิชาการที่มีคุณภาพจะต้องเป็นงานเขียนที่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและรูปแบบงานเขียนแต่ละประเภท ดังนั้น ผู้สอนจะต้องคัดสรรแนวทางการสอนเขียนที่ส่งเสริมผู้เรียนทั้งในด้านการพัฒนากระบวนการคิดเพื่อให้ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น มีความน่าเชื่อถือ ลำดับและเรียบเรียงข้อมูลได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล รวมทั้งสามารถประเมินตนเองเพื่อการพัฒนาปรับปรุงผลงานการเขียนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังต้องเป็นแนวการสอนที่ช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประเภทงานเขียนและหลักการใช้ภาษาให้แก่ผู้เรียนด้วย

แนวการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวการสอนเขียนที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นฐานในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณและของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตครั้งนี้ แนวคิดดังกล่าว ได้แก่ แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาและแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

2. แนวการสอนทักษะการเขียน (Writing approach)

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนทักษะการเขียนมีวิวัฒนาการควบคู่กับแนวคิดทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และทฤษฎีการเรียนรู้ โดยในช่วงที่ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เน้นการวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างของภาษา (structuralism) การสอนการเขียนก็มุ่งเน้นการเขียนให้ถูกต้องตามกฎไวยากรณ์ วิธีการสอนเขียนจะเน้นการให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดการเปลี่ยนรูปประโยคแบบต่างๆและการให้ผู้เรียนเขียนตามรูปแบบงานเขียนที่ยกมาเป็นตัวอย่าง (Kaplan, 1966)

ต่อมา เมื่อทฤษฎีภาษาและสังคมศาสตร์เข้ามามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษา การสอนทักษะการเขียนจึงเปลี่ยนมาเป็นการเขียนเพื่อการสื่อสารและฝึกการใช้ภาษาในบริบทมากขึ้น การสอนเขียนในช่วงนี้จะเน้นที่กระบวนการเขียนและผู้เขียนเป็นหลัก เนื่องจากตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา ผู้เขียนมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้มากเพราะต้องใช้ความคิดและตัดสินใจตลอดกระบวนการเขียน จากนั้นมีแนวคิดว่าการเขียนเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ผู้เรียนไม่ควรเรียนเพื่อที่จะเขียนเท่านั้นแต่ควรเขียนเพื่อจะได้เรียนรู้ด้วย จึงเป็นที่มาของแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกการเขียนในวิชาอื่นๆ ไปด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทั้งทางด้านเนื้อหาและภาษา ต่อมา เมื่อมีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการซึ่งมีหลากหลายประเภท และแต่ละประเภทมีกลุ่มผู้อ่านและลักษณะโครงสร้างงานเขียนเฉพาะตน แนวการสอนเขียนจึงเปลี่ยนจากการเขียนที่เน้นผู้เขียนมาเน้นที่ผู้อ่านเป็นหลักและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้การเขียนผ่านการศึกษาวิเคราะห์ต้นแบบของภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานได้อย่างถูกต้องและเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 53-63)

ข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าแนวการสอนเขียนแต่ละแนวต่างมีข้อดีที่แตกต่างกันไปตามจุดเน้นของแต่ละรูปแบบ ดังนั้น ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการในการวิจัยครั้งนี้ จึงได้บูรณาการแนวการสอนเขียน 3 รูปแบบ ที่จะช่วยพัฒนาทั้งกระบวนการคิดของผู้เขียนคุณภาพของเนื้อหาและการเขียนงานที่สอดคล้องกับคาดหวังของผู้อ่านและบริบททางวิชาการซึ่งประกอบด้วย 1) แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 2) แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา และ 3) แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Approach)

2.1.1 ทฤษฎีและหลักการ

การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ได้รับอิทธิพลจากนักจิตวิทยาและนักปรัชญาแนวพฤติกรรมนิยม (Behavioral Approach) แนวพุทธิปัญญา (Cognitive Approach) และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเขียน โดยเริ่มมีผู้ให้ความสนใจในช่วงทศวรรษที่ 60-70 นักจิตวิทยา กลุ่มที่สนใจพฤติกรรม เช่น Porter Huntly Bloom และ Bloom เป็นผู้ริเริ่มนำหลักการตามทฤษฎีปฏิบัตินิยมมาใช้ในการสอนเขียน (Wallace, 1996) โดยมุ่งความสนใจที่การกระทำและความคิดของผู้เขียนในขณะที่เขียนมากกว่าสนใจผลงานเขียนและเชื่อว่าการเขียนเป็นทั้งวิธีการสื่อสารและกระบวนการทางความคิด สติปัญญา ในการคิดค้นแสวงหาข้อมูลและเรื่องราวที่จะนำมาเขียนรวมทั้งวิเคราะห์จัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลเหล่านั้น ดังนั้น จึงมีผู้หันมาศึกษากระบวนการที่ก่อให้เกิดงานเขียนขึ้น นอกจากนี้ นักจิตวิทยากลุ่มนี้ยังให้ความสำคัญกับการเสริมแรงหรือ การ

ใช้ตัวสัญลักษณ์บ่งชี้ข้อผิดพลาดในงานเขียนที่ผู้สอนกระทำเมื่อตรวจงาน (reinforcement) และการช่วยให้สามารถเขียนได้เป็นลำดับขั้น เริ่มตั้งแต่การเตรียมตัวก่อนเขียน ลงมือเขียนและแก้ไขงานเขียนใหม่ โดยเชื่อว่าการจะเขียนได้ดีนั้นต้องได้รับการฝึกไปตามลำดับขั้นเป็นเวลานาน กล่าวโดยสรุปก็คือกระบวนการเขียนสามารถสอนและเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ทฤษฎีนี้มีชื่อเรียกว่า (The Stage-Model Theory) (Trachsel และ Parry, 1992 อ้างถึงใน สุภาณี ชินวงศ์, 2543)

2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเขียน

การเขียนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิด ดังนั้น ในการสอนทักษะการเขียน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องทราบถึงกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นระหว่างการเขียน เพื่อจะได้มีส่วนช่วยแนะนำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการเขียนให้ดียิ่งขึ้น ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเขียนที่สำคัญ คือ ทฤษฎีของ Flower และ Hayes (1981) และทฤษฎีของ Bereiter และ Scadamalia (1987) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ทฤษฎีของ Flower และ Hayes

Flower และ Hayes (1981: 21-24) ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการเขียนไว้ว่า “การเขียนเป็นกระบวนการในการสร้างความคิดอันเกิดจากการนำความคิดความจำเดิมมาใช้ในการสร้างความคิดใหม่ โดยคำนึงถึงความรู้สึกรักของผู้อ่านที่มีต่อเนื้อเรื่อง มีการตรวจทานเพื่อดูความเหมาะสมในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความได้อย่างชัดเจน โดยผ่านกระบวนการรวบรวมและจัดเรียงข้อมูลอย่างมีความหมายตามหลักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน” ทฤษฎีของ Flower และ Hayes มีสาระสำคัญ 4 ประเด็น ดังนี้

- 1.1 กระบวนการเขียนประกอบด้วยกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอน ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการเขียน
- 1.2 กระบวนการเขียนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลายชั้น สลับซับซ้อนและไม่ตายตัว
- 1.3 การเขียนเป็นกระบวนการคิดที่มีเป้าหมายทั้งเป้าหมายหลักและเป้าหมายรอง
- 1.4 ในระหว่างการเขียน ผู้เขียนอาจจะมีเป้าหมายใหม่ๆเกิดขึ้น หรือเปลี่ยนจากเป้าหมายเดิม

ตามทฤษฎีนี้การเขียนมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) สภาพะของการเขียน (Task environment) หมายถึง หัวข้องานเขียน ผู้อ่านและความจำเป็นหรือเป้าหมายในการเขียน ซึ่งจะมีส่วนกำหนดเนื้อหาของข้อความต่อไป 2) ความทรงจำระยะยาวของผู้เขียน (Writer's long term memory) คือ ความทรงจำของผู้เขียนที่สะสมความรู้หลายด้าน เช่น ความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียน ผู้อ่านและการวางแผนการเขียน และ 3) กระบวนการเขียน (Writing processes) คือ กระบวนการเขียนซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดซับซ้อนที่ผู้เขียนใช้ในระหว่างการเขียน ประกอบด้วย 3

ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการ ประกอบด้วย การระดมความคิด การเรียบเรียงเนื้อหาและการตั้งเป้าหมายในการเขียน ซึ่งจะมีเป้าหมายใหม่ๆเกิดขึ้นในระหว่างการเขียน ทำให้ต้องมีการปรับเนื้อหาตลอดเวลา 2) ขั้นการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นคำพูดหรือภาษาเขียน และ 3) ขั้นทบทวน ประเมินและปรับปรุงงานเขียน ซึ่งอาจย้อนกลับไปสู่ขั้นที่ 1 และ 2 อีกครั้ง ขั้นตอนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในกระบวนการเขียนมีกลไกควบคุมกำกับอยู่เพื่อทำหน้าที่กำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปรับเปลี่ยนขั้นตอนการเขียนแต่ละขั้น โดยการใช้กลไกควบคุมจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลและลักษณะงานเขียน

อย่างไรก็ตาม กระบวนการเขียนดังกล่าวได้รับการวิจารณ์ว่าไม่กระจ่างชัดเจนพอเนื่องจากเป็นทฤษฎีที่มีรูปแบบเป็นเส้นตรง ไม่เหมาะที่จะใช้อธิบายกระบวนการเขียนที่สลับซับซ้อนได้ แต่ก็มีอิทธิพลต่องานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนเขียนภาษาแม่ และงานวิจัยรูปแบบของกระบวนการเขียนของผู้ที่ชำนาญและไม่ชำนาญ (Bereiter & Scadmalia, 1987)

2) ทฤษฎีของ Bereiter และ Scadmalia

Bereiter และ Scadmalia ได้เสนอทฤษฎีที่อธิบายความแตกต่างระหว่างกระบวนการคิดของผู้เขียนที่มีความชำนาญและผู้เขียนที่ไม่มีความชำนาญ โดยเชื่อว่ากระบวนการเขียนมี 2 ประเภท คือ กระบวนการ “Knowledge-telling” ที่ก่อนจะเริ่มเขียนในหัวข้อหรืองานเขียนประเภทใดก็ตาม ผู้เขียนจะพยายามสำรวจว่ามีข้อมูลใดบ้างที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลด้านเนื้อหาและวิธีการเขียน หลังจากนั้นก็ดึงข้อมูลมาใช้และลงมือเขียน ซึ่ง Bereiter และ Scadmalia เรียกกระบวนการนี้ว่า “low road” อย่างไรก็ตาม กระบวนการนี้ไม่สามารถใช้ได้กับงานเขียนในระดับสูง เช่น งานเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งต้องพิจารณาปัจจัยหลายอย่าง เช่น การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ความคาดหวังของผู้อ่าน รูปแบบการนำเสนอ เป็นต้น ดังนั้น จึงต้องอาศัยกระบวนการเขียนแบบที่สอง คือ กระบวนการ “Knowledge-transforming” หรือ “high road” ซึ่งรวมกระบวนการเขียนแบบแรกอยู่ด้วย แต่สำหรับกระบวนการเขียนแบบนี้ ก่อนที่ผู้เขียนจะเริ่มเขียน ผู้เขียนจะวิเคราะห์ปัญหาและตั้งเป้าหมายในการเขียน ซึ่งผู้เขียนจะวางแผนในการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งในด้านการคิด เนื้อหา รูปแบบการเขียน ภาษาที่ใช้และการเรียงลำดับข้อความ เป็นต้น การแก้ปัญหาหนึ่งอาจจะนำไปสู่อีกปัญหาหนึ่งซึ่งผู้เขียนจะต้องแก้ต่อไป หลังจากนั้นจึงเริ่มเขียน ซึ่งในระหว่างที่เขียนก็อาจจะมีปัญหาอื่น ๆ เกิดขึ้นที่ต้องแก้ไข ผู้เขียนที่ใช้กระบวนการเขียนแบบที่สองนี้จะพบว่า การเขียนเป็นทักษะที่ยากเสมอเพราะผู้เขียนพยายามจะถ่ายทอดความหมายและมองว่าสิ่งที่ตนเขียนนั้น ถูกกำหนดด้วยปัจจัยหลายอย่างจึงพยายามปรับและแก้ไขตลอด การเขียนมีการกำหนดเป้าหมายใหม่ซึ่งทำให้กระบวนการซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆและต้องอาศัยกระบวนการคิดอย่างมาก ในขณะที่ผู้เขียนที่ใช้กระบวนการเขียนแบบแรกมักจะลดขั้นตอนการเขียนและแก้ปัญหาคำการเขียนด้วยวิธีง่ายๆ เช่น

เมื่อนึกไม่ออกว่าจะเขียนอะไรก็จะอ่านทวนสิ่งที่เขียนไปแล้ว เพื่อกระตุ้นความทรงจำและดึงข้อมูลมาเขียนต่อไป เป้าหมายในการเขียนของผู้เขียนที่ใช้กระบวนการนี้ก็คือเขียนงานให้เสร็จตามที่ควรจะเป็น การเขียนจะเป็นเพียงการถ่ายทอดประสบการณ์หรือเพื่อการสื่อสารเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ การเขียนของผู้เขียนแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม Bereiter และ Scadamalia เห็นว่าการเขียนเป็นการเรียนรู้ ถ้าผู้เขียนเลือกใช้กระบวนการที่ง่ายอยู่เสมอ ผู้เขียนก็จะไม่สามารถพัฒนากระบวนการคิดให้อยู่ในเส้นทาง “high road” ได้

การศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเขียนทั้งสอง ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเขียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อนและเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ นอกจากนี้ยังสามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างผู้เขียนและงานเขียนแต่ละประเภทได้ ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเขียน อาจสรุปได้ว่า ในการสอนการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นการเขียนที่ต้องใช้กระบวนการคิดที่สลับซับซ้อน ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการเขียนงานผ่านการวิเคราะห์ปัญหาและการวางแผนแก้ไขปัญหาลดลดกระบวนการเขียน ตามกระบวนการ “Knowledge-telling” ของ Bereiter และ Scadamalia เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.1.3 ความหมายของการเขียนแบบเน้นกระบวนการ

การเขียนแบบเน้นกระบวนการมาจากแนวคิดพื้นฐานที่ว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางสติปัญญาและภาษา เพราะในการสร้างงานเขียนนั้น ผู้เขียนต้องใช้ความสามารถทั้งในด้านการคิด สติปัญญาและการใช้ภาษา ได้มีผู้นิยามความหมายของการเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ดังนี้

ดวงตา ลักคุณะ ประสิทธิ์และกรองแก้ว วรรณสุด (2548: 2) กล่าวถึงความหมายของการเขียนแบบเน้นกระบวนการสรุปได้ว่า การเขียนที่เน้นกระบวนการเป็นการเขียนที่ให้ความสำคัญกับขั้นตอนของความคิดที่เป็นระบบที่เกิดขึ้นในการเขียน โดยเน้นการรวบรวมเนื้อหา เรียบเรียงข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านเนื้อหาและไวยากรณ์ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อให้ได้แนวความคิดที่หลากหลายซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนางานเขียนให้มีคุณภาพสูงสุด ในขณะที่ White และ Arndt (1991: 85) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเขียนดังกล่าวว่าเป็นกระบวนการในการสร้างความคิดอันเกิดจากการนำความคิดเดิมมาใช้ในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ ผ่านการรวบรวมและจัดเรียงข้อมูลอย่างมีความหมายตามหลักการใช้ภาษาที่ถูกต้องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ต่อมา Gunning (2002: 85) ได้อธิบายความหมายของการเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ว่า “การเขียนเป็นกระบวนการในการค้นหา การพัฒนาและการเรียบเรียงข้อมูลจากความคิด ซึ่งเป็น

กระบวนการที่เกิดขึ้นซ้ำไปมา (recursive) ประกอบด้วยการวางแผนการเขียน การตรวจทาน แก้ไข การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสิ่งที่เขียนและการทบทวน” ซึ่งสอดคล้องกับที่ Hyland (2003: 10) ได้กล่าวถึงการเขียนแบบเน้นกระบวนการสรุปได้ว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดในการวางแผน การวิเคราะห์เนื้อหางานเขียนและการประเมินเพื่อพิจารณาความสมเหตุสมผล รวมถึงการตรวจทานข้อบกพร่องของงานเขียนเพื่อให้ได้ข้อความที่สื่อความได้ชัดเจน กล่าวโดยสรุป การเขียนแบบเน้นกระบวนการ คือ การเขียนที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทางความคิดในการสร้าง รวบรวม เรียบเรียงและตรวจสอบข้อมูลต่างๆอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาใช้ในการถ่ายทอดงานเขียนที่สามารถสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานเขียน

2.1.4 การจัดการเรียนการสอนตามแนวการเขียนแบบเน้นกระบวนการ

การสอนตามแนวการเขียนแบบเน้นกระบวนการมีพื้นฐานมาจากความเชื่อที่ว่า การเขียนเป็นกระบวนการ และผู้ที่เขียนเก่งจะใช้กระบวนการเขียนที่แตกต่างจากผู้ที่ไม่เก่ง ดังนั้น ในการสอนเขียนจึงควรมีการสอนกระบวนการด้วย ไม่ควรเน้นที่ผลงานอย่างเดียว (Kaplan, 1982: 147) และเนื่องจากกระบวนการเขียนเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน ต้องมีการวางแผน การถ่ายทอดความคิด เป็นภาษาเขียน การอ่านทบทวน การแก้ไขและการเขียนใหม่สลับกันอยู่เช่นนี้ แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกไปตามขั้นตอนเหล่านั้น โดยเน้นในด้านกลวิธีในการคิด การค้นหาความหมาย การตั้งเป้าหมายในการเขียน และถือว่าการเขียนเป็นทั้งการเรียนรู้และการสื่อสาร ผู้สอนทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนการเขียนและประเมินว่างานเขียนของผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยผู้สอนจะต้องเลือกหัวข้องานเขียนที่น่าสนใจ เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของผู้เรียน นอกจากนี้ แนวการสอนแบบกระบวนการจะเน้นบรรยากาศการเรียนรู้ที่ ทุกคนให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วย (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 53)

นอกจากแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการจะให้ความสำคัญกับกระบวนการต่างๆ ในแต่ละขั้นตอนของการเขียนแล้ว ยังเชื่อว่าการที่จะเขียนได้ดีนั้นต้องได้รับการฝึกฝนไปตามลำดับขั้นเป็นเวลานานและให้ความสำคัญกับการเสริมแรงในกระบวนการเขียน (in-process reinforcement) หรือการใช้ตัวสัญลักษณ์บ่งชี้ข้อผิดพลาดในการตรวจงานเขียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนรับรู้ข้อบกพร่องและวิธีการแก้ไขงานได้ทันที (Bloom และ Bloom, 1967) นอกจากนี้ ผู้สอนยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลของการแก้ไขงานด้วยวิธีต่างๆ ที่มีต่อผู้เรียน ทำให้ปรับปรุงแก้ไขวิธีตรวจงานของตนได้ทันเวลา

นอกจากนี้ Piaget (1968) Vygotsky (1978) และ Bruner (อ้างถึงใน Flower และ Hayes, 1981) ซึ่งเชื่อในแนวทฤษฎีพุทธิปัญญา ยังเสนอว่ากระบวนการเขียนเป็นกระบวนการที่

ซับซ้อน มิได้เป็นลำดับขั้นหรือเส้นตรงและแต่ละขั้นก็จะแตกสาขาย่อยๆ ไปอีก ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถรับรู้หรือคิดได้ไม่เท่ากัน ดังนั้น การทำงานกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกเรียนรู้ได้ดีขึ้น เนื่องจากผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างการคิดที่มีประสิทธิภาพของผู้อื่น ได้แลกเปลี่ยนกันให้คำแนะนำติชมที่สร้างสรรค์ และยังช่วยให้เห็นคุณค่าของการประเมินตัดสิน โดยกลุ่มอีกด้วย

การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการจึงเป็นการสอนเขียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการเลือกสรร เรียบเรียงและตรวจทานขัดเกลาความคิดเพื่อนำไปใช้ในการถ่ายทอดเป็นภาษาเขียนที่สละสลวยและสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ นักภาษาศาสตร์และนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการไว้ดังนี้

Coe และ Gutierrez (1981: 269-270) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ สรุปได้ว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นการสอนที่เน้นคุณภาพของกระบวนการหรือการใช้กิจกรรมที่นำไปสู่ผลงานมากกว่าเน้นคุณภาพของผลงาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ Hairston (1982: 86) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับลักษณะการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ว่าเป็นการสอนเขียนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของกระบวนการทางความคิดที่สลับซับซ้อนมากกว่าการอธิบายกฎเกณฑ์การใช้ภาษาและความถูกต้องทางไวยากรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนฝึกใช้กลวิธีในการสร้างและค้นหาข้อมูล โดยคำนึงถึงปฏิริยาตอบสนอง ความเข้าใจ ความรู้สึกของผู้อ่านและวัตถุประสงค์ในการเขียน เพื่อพัฒนางานเขียนที่สื่อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ต่อมา Kroll (1984: 258-260) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ 5 ประการ ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญต่อกระบวนการในการพัฒนาความคิด 3 ชั้น คือ ชั้นก่อนการเขียน ชั้นรวบรวมข้อมูล และชั้นตรวจทานแก้ไขและประเมินการเขียน โดยการทบทวนแก้ไขปรากฏได้ตลอดกระบวนการ 2) เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิด ประสพการณ์ ตลอดจนการฝึกฝนการอ่านและการประเมินงานเขียนของเพื่อนในห้อง ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการในการเรียนรู้และพัฒนาความคิด 3) เน้นการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในการเขียน โดยเน้นการเรียนรู้มากกว่าการสอน 4) ให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสร้างประโยคได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพแทนการสอนเพื่อเน้นความถูกต้องของการใช้ภาษา และ 5) เน้นว่าการวิเคราะห์ข้อบกพร่องเป็นสิ่งปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ เพื่อลดความกังวลในการเขียนซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากระบวนการในการสร้างความคิด ในขณะที่ Lapp (1985: 44-48) ได้อธิบายลักษณะสำคัญในการสอนเขียนแบบ

เน้นกระบวนการสรุปได้ว่า การเขียนแบบเน้นกระบวนการให้ความสำคัญกับคุณภาพงานเขียนมากกว่าปริมาณงานเขียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานร่างครั้งแรก โดยไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของรูปแบบงานเขียน เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระในการเขียนงาน จากนั้น จึงฝึกให้ผู้เรียนทบทวนงานร่าง โดยพิจารณาถึงการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และความชัดเจนของข้อความ นอกจากนี้ ยังฝึกให้ผู้เรียนหรือเพื่อนร่วมห้องเป็นผู้ประเมินงานเขียน เพื่อปรับปรุงงานเขียนให้มีความชัดเจน และทำให้ผู้เรียนคำนึงถึงการตอบสนองของผู้อ่านมากขึ้นในระหว่างการเขียนงาน

กล่าวโดยสรุป การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับกระบวนการในการพัฒนาความคิดในการเขียนของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการฝึกใช้กลวิธีในการสร้าง ค้นหา เลือกสรร เรียบเรียงและตรวจสอบข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียนอย่างเป็นระบบ มากกว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง
2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดกระบวนการเขียน โดยครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในระหว่างกระบวนการเขียนเท่านั้น เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการสร้างและพัฒนาความคิดของผู้เรียน
3. เน้นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของกระบวนการทางความคิดที่เกิดขึ้นสลับไปมา ตั้งแต่การรวบรวมความคิด การเขียนและการปรับปรุงแก้ไข โดยฝึกให้นักเรียนเขียนและปรับปรุงแก้ไขงานเขียนฉบับร่างตามความจำเป็น เพื่อให้ได้งานเขียนที่มีคุณภาพ
4. ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ในการเขียนและผู้อ่าน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการเขียนที่สื่อความได้ชัดเจน
5. เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม (social interaction) โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ตลอดจนการอ่านและการประเมินงานเขียนของเพื่อน ซึ่งจะช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการเขียนงานของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

2.1.5 ขั้นตอนการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

การเขียน คือ กระบวนการในการใช้ความคิดที่เกิดขึ้นสลับไปมา ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้เป็นลำดับขั้นตอน แต่ไม่สามารถกำหนดตายตัวว่าขั้นตอนแต่ละขั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไร ได้มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนที่เน้นกระบวนการไว้ ดังต่อไปนี้

Flower (1989: 284-285) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) ขั้นตอนวางแผนการเขียน (planning stage) เป็นกระบวนการในการสร้างและเรียบเรียงความคิดรวมทั้งการตั้งวัตถุประสงค์ในการเขียน 2) ขั้นตอนการแปลความคิดเป็นตัวอักษร (translating stage) คือ ขั้นตอนการใช้ความรู้ด้านกฎเกณฑ์ภาษาเพื่อถ่ายทอดความคิดได้ตรงวัตถุประสงค์ และ 3) ขั้น

อ่านทบทวน (reviewing stage) เป็นการประเมินและการตรวจทานแก้ไขเพื่อดูความเหมาะสมและความชัดเจนของเรื่อง เช่นเดียวกับที่ Whitman และ Demarest (2000: 2-4) ได้เสนอขั้นตอนในการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ก่อนเขียน คือ การสร้างเนื้อหาที่จะใช้เขียนและการเรียบเรียงเนื้อหาเหล่านั้น โดยใช้การระดมสมอง การร่างรายการ การทำแผนภูมิ และการทำโครงร่าง ขั้นที่ 2 การเขียน เป็นการสอนการใช้ภาษาและการเรียบเรียง รวมถึงการทำความเข้าใจกับวัตถุประสงค์การเขียน รูปแบบงานเขียนและผู้อ่าน และขั้นที่ 3 หลังเขียน เป็นการสอนการทบทวนแก้ไข ในขณะที่ White และ Arndt (1991: 8-14) ได้เสนอขั้นตอนการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพิ่มเติมไว้ว่า ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเรียบเรียง เป็นการฝึกการเรียบเรียงความคิด การรวบรวมข้อมูลและการทำความเข้าใจแนวคิดเหล่านั้น โดยใช้แผนภูมิความคิดแบบต่างๆ การระดมสมอง การใช้แบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์ 2) การสื่อความหมาย เป็นการสอนให้ผู้เขียนคำนึงถึงผู้อ่านงานเขียน เพื่อให้สามารถเลือกรูปแบบการเขียนที่เหมาะสมได้ 3) การเขียน เป็นการเขียนแสดงความคิดในรูปข้อความ โดยใช้การวิเคราะห์งานเขียนเพื่อศึกษาวิธีการนำเสนอความคิด ได้แก่ รูปแบบการเขียน รูปแบบการเรียบเรียง การใช้ตัวเชื่อมที่ทำให้ข้อความราบรื่นและการเลือกใช้คำ และ 4) การปรับปรุง ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ (1) การตรวจโดยผู้สอน (2) การให้ผู้เขียนปรับแก้งานเขียนของตน และ (3) การแก้ไข คือ การตรวจสอบความถูกต้องของการเขียน กิจกรรมทั้งสามนี้สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ การตรวจที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นการตรวจที่ให้ข้อมูลย้อนกลับที่ทำให้ผู้เขียนสามารถแก้ไขงานของตนได้ในกิจกรรมการปรับและการแก้ไข ต่อมา Gunning (2002: 87) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ว่า ประกอบด้วย ขั้นตอนการเขียน ขั้นสร้างงานเขียน ขั้นการปรับปรุงใหม่ ขั้นการแก้ไขต้นฉบับ และขั้นการจัดพิมพ์ โดยทุกขั้นตอนมีความเหลื่อมล้ำกัน ผู้เขียนสามารถเข้าไปปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลา เพื่อให้ได้งานเขียนที่สมบูรณ์ที่สุด

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. ขั้นก่อนการเขียน (prewriting) คือ ขั้นการค้นหาข้อมูลความคิดในการกำหนดเนื้อหาที่จะเขียน การจัดเรียบเรียงเนื้อเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเขียนและการพัฒนาโครงร่างงานเขียน ผ่านกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่หลากหลายและครอบคลุมเรื่องที่จะเขียน เช่น การระดมสมอง การสังเกต การร่างรายการ การทำแผนภูมิ และการทำโครงร่าง
2. ขั้นการเขียน (writing) คือ ขั้นการเลือกสรรข้อมูลความคิดมาใช้ในการเรียบเรียงเขียนงานฉบับร่าง โดยครูจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำในด้านการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสม

3. **ขั้นหลังการเขียน (postwriting)** คือ ขั้นการตรวจทานแก้ไข และการปรับปรุงงานเขียนผ่านการพูดคุย แลกเปลี่ยนกันอ่านงานและแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนและครู เพื่อให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพงานเขียน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเขียนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ขั้นตอนการสอนเขียนต่างๆ จึงสามารถสลับสับเปลี่ยน หรือย้อนกลับไปมาได้ตลอดกระบวนการเขียน เพื่อให้ผู้เขียนได้มีโอกาสปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานเขียนของตนให้มีคุณภาพสูงสุด

2.1.6 ข้อดีและข้อจำกัดของแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงานของผู้เขียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการคิด เพื่อให้ได้งานเขียนที่ตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเสริมแรงในกระบวนการเขียนผ่านการให้ข้อมูลย้อนกลับ และส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการอ่านและการประเมินงานเขียนของเพื่อน ซึ่งจะช่วยขยายขอบเขตความรู้และความสามารถในการเขียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น แนวการสอนดังกล่าวจึงช่วยพัฒนากระบวนการทางความคิดของผู้เรียนในการสร้าง รวบรวม เรียบเรียงและตรวจสอบข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาใช้ในการถ่ายทอดงานเขียนที่สื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์การเขียน อย่างไรก็ตาม แนวการสอนเขียนดังกล่าวมีข้อจำกัดบางประการ ดังนี้

1. การเขียนตามแนวการสอนนี้ผู้เรียนจะต้องเป็นทั้งผู้เขียน ผู้อ่านงานเขียนของตนเองและของเพื่อน
2. การปรับแก้ไขงานเขียนหลายครั้งอาจมีผลต่อเจตคติของผู้เรียนต่องานเขียนของตนเอง
3. ไม่เหมาะกับการนำมาใช้กับการเขียนเชิงวิชาการบางประเภทที่ต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลที่น่าเชื่อถือจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ซึ่งไม่สามารถใช้เพียงวิธีการระดมความคิดจากประสบการณ์ได้ นอกจากนี้ ยังไม่เหมาะกับการนำมาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการที่มีรูปแบบงานเขียนเฉพาะตัว เนื่องจากแนวการสอนเขียนดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงานมากกว่าความสามารถในการใช้ภาษาและการเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบการเขียน

2.2 แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา (Content – Based Approach)

2.2.1 ทฤษฎีและหลักการ

แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาได้รับการพัฒนามาจากแนวคิดพื้นฐานที่เชื่อว่าการเขียนงานเชิงวิชาการในบริบทของการศึกษาในระดับสูง ซึ่งผู้เขียนจำเป็นต้องเขียนงานเพื่อแสดงความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษา และสิ่งที่เขียนต้องได้รับการยอมรับในวงวิชาการ (academic discourse community) นั้น จำเป็นต้องอาศัยการสอนที่เน้นการพัฒนากระบวนการคิดและทักษะภาษาที่ซับซ้อน (Shih, 1986) นอกจากนี้ ยังเชื่อว่าการเขียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการคิด การศึกษาค้นคว้า และการเรียนรู้ของผู้เรียน แนวการสอนดังกล่าวจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ความหมาย (meaning) ของสิ่งที่เขียนมากกว่ารูปแบบภาษา (form) และมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารเนื้อความที่เขียนได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาได้รับอิทธิพลมาจากการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหา (Content - Based Instruction) ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ภาษาที่สองของ Cummins (1981) Krashen (1985) และ Brinton (1989) ที่เชื่อว่า การเรียนภาษาได้ดีและประสบความสำเร็จนั้น ต้องเรียนในบริบทของการใช้ภาษาตามธรรมชาติ โดยเฉพาะการเรียนเนื้อหาวิชาต่างๆ โดยใช้ภาษาเป้าหมายเป็นสื่อ การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนนี้จึงเน้นการเรียนรู้ที่มีความหมายในสถานการณ์จริง (Brinton และคณะ, 1989: 2) โดยการนำเนื้อหาในสภาพจริง (Authentic Texts) ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่เรียนภาษาเป้าหมาย (target language) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาและความรู้เนื้อหาวิชาอื่นๆ ไปพร้อมๆ กัน กิจกรรมการเรียนการสอนจะเน้นการบูรณาการเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่งกับการสอนภาษาเป้าหมาย และการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนโดยผ่านสื่อสภาพจริง (Authentic Materials) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาตามสภาพจริงในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาอื่นๆ ได้อีกด้วย

นอกจากนี้ การสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหายังมีความเชื่อว่าการสอนภาษาที่สองจะประสบความสำเร็จได้เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนคล้ายกับการสอนภาษาที่หนึ่ง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาที่เน้นการเรียนรู้ภาษาในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และเป็นการสอนที่เน้นความหมาย (Meaning) มากกว่ารูปแบบ (Form) เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเป็นอิสระ ผู้เรียนไม่เกิดความวิตกกังวล (Krashen, 1985) ดังนั้นในการเรียนภาษาที่สองผู้สอนควรจะป้อนข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ (comprehensible input) และข้อมูลที่เป็นธรรมชาติให้กับผู้เรียนให้มากที่สุด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความเข้าใจทาง

ภาษาไปใช้ในการเรียนเนื้อหาวิชาอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาวิชาอื่นๆ ได้ดีและทำให้การเรียนภาษามีความหมายเพิ่มขึ้น (Krashen, 1982:28) นอกจากนี้ ครูควรสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ภาษาที่สองอีกแนวคิดหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหา คือ แนวคิด Cummins two tiered skill model ของ Cummins ที่กล่าวว่าความสามารถในการใช้ภาษาจำแนกออกได้เป็น 2 ด้าน คือ ทักษะในการติดต่อสื่อสาร (Basic interpersonal communication skills) ซึ่งเป็นทักษะที่ไม่ต้องอาศัยกระบวนการคิดที่ซับซ้อน เนื่องจากผู้ส่งและผู้รับสารอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน บริบทจึงมีส่วนช่วยอย่างมาก ในขณะที่ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาเชิงวิชาการ (Cognitive-academic language proficiency) เป็นทักษะที่ต้องใช้กระบวนการคิดที่ซับซ้อน เนื่องจากผู้ส่งและผู้รับไม่ได้อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน (Cummins, 1981)

Cummins (1981) กล่าวว่าผู้เรียนภาษาที่สองจะเรียนรู้ทักษะการสื่อสารขั้นพื้นฐานได้ในระยะเวลาอันสั้น อย่างไรก็ตาม ทักษะภาษาเหล่านี้ไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียนที่ต้องการจะประสบความสำเร็จในบริบทการเรียนรู้อาชีพ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ทักษะทางวิชาการและทักษะทางภาษาที่ซับซ้อน ด้วยเหตุนี้ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเชิงวิชาการ ซึ่งการพัฒนาทักษะดังกล่าวในภาษาที่สองจะใช้เวลานานกว่า และจะเกิดขึ้นได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนากระบวนการคิดผ่านเนื้อหาที่ครอบคลุมและหลากหลาย เนื่องจาก Cummins เชื่อว่าการแยกเนื้อหาวิชาในขณะที่ผู้เรียนพัฒนาการใช้ภาษาเชิงวิชาการในขั้นสูง เป็นสิ่งที่ไม่ได้ผลจริงและเป็นการเพิกเฉยต่อความต้องการทางการศึกษาที่ซับซ้อนของผู้เรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จในบริบททางวิชาการ ดังนั้น การสอนแบบเน้นเนื้อหาจึงน่าจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิผลมากที่สุดสำหรับการพัฒนาความชำนาญทางภาษาเชิงวิชาการของผู้เรียน นอกจากนี้ แนวการสอนนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Anderson ที่เชื่อว่าความรู้และทักษะภาษาสามารถพัฒนาได้ตามลำดับขั้น รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการฝึกฝนเพิ่มเติมและการให้ข้อมูลย้อนกลับตามแนวทฤษฎีพุทธิปัญญาอีกด้วย (Anderson, 1990)

2.2.2 ความหมายของการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา

การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาเป็นการสอนเขียนที่บูรณาการการสอนทักษะการเขียนกับเนื้อหาวิชา โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และการพัฒนาความสามารถทางการเขียน ได้มีนักภาษาศาสตร์กล่าวถึงการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไว้ดังนี้

Shih (1986: 624) กล่าวว่า “การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาเป็นการสอนที่เชื่อมโยง การเขียนกับการศึกษาเนื้อหาวิชาในสาขาวิชาต่างๆ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่กำลังศึกษา ผ่านกระบวนการอ่าน การศึกษาค้นคว้า และการอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อการเขียน เพื่อ แสดงความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน” สอดคล้องกับที่ Hyland (2003: 14) ได้กล่าวถึง แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไว้ว่า “การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาเป็นการสอนเขียนที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ความหมายของสิ่งที่เขียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาที่สอดคล้อง กับความรู้และความสนใจของตน เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนและสามารถเขียนงาน ได้อย่างมีความหมาย” ต่อมา Cummins (2006: 5-6) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแนวการสอนเขียน แบบเน้นเนื้อหาสรุปได้ว่า เป็นแนวการสอนที่บูรณาการการสอนทักษะการเขียนและเนื้อหาเข้า ด้วยกัน โดยการพัฒนาทักษะการเขียนที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหรืองานจากเนื้อหาในรายวิชาต่างๆ ซึ่ง จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ทั้งทางด้านเนื้อหาวิชาและการใช้ภาษา เช่นเดียวกับที่ Liaw (2007: 59) ได้กล่าวถึงแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา ไว้ว่าเป็นการสอนที่ออกแบบโดยใช้หัวข้อหรือ เนื้อหาที่มีความหมายต่อผู้เรียนในการกำหนดโครงสร้างการจัดการเรียนการสอน และให้ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เนื้อหาที่มีความหมายในการพัฒนาทักษะภาษาและทักษะ การคิด ผ่านการอ่านและเขียนงานในหัวข้อที่หลากหลาย นอกจากนี้ Davies (2003: 1) ยังได้แสดง ทักษะเกี่ยวกับการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาเพิ่มเติมสรุปได้ว่าเป็นแนวการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิด แรงจูงใจในการเขียน เนื่องจากได้เขียนในหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ ของตน และทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ตนเรียนไปพร้อมกับการพัฒนา ความสามารถทางการเขียน

กล่าวโดยสรุป การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาเป็นแนวการสอนที่ผสมผสานการ เรียนรู้ทักษะการเขียนและเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยนำเนื้อหาในบริบทของรายวิชาต่างๆที่สอดคล้อง กับความสนใจของผู้เรียนมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเขียน และใช้ทักษะการเขียน เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหา จึงช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ทักษะการ เรียนรู้และความสามารถในการเขียนไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ ยังเป็นแนวการสอนที่ช่วยเพิ่ม แรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากได้เรียนรู้ในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการและความ สนใจของตน และยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาในบริบทเฉพาะซึ่งสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการศึกษาระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 ลักษณะสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา

แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาเป็นแนวการสอนที่ใช้กับการเขียนเชิงวิชาการในระดับอุดมศึกษา ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดและทักษะภาษาที่ซับซ้อนในการเขียนงานเพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาที่เรียน ผู้สอนที่นำแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ในการสอนเขียนเชิงวิชาการจึงต้องตระหนักในความสำคัญของชุมชนวิชาการ (academic community) ของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับการฝึกเขียนในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำหรับการประเมิน และการพัฒนาความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในสาขาวิชาเฉพาะ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเขียนเพื่อการเรียนรู้ในสาขาวิชาของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Shih, 1986)

Shih (1986) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหากับการสอนเขียนรูปแบบเดิม ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้สอนควรนำแนวการสอนเขียนดังกล่าวมาใช้ในการสอนการเขียนเชิงวิชาการ โดยประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1) การสอนที่ให้ความสำคัญกับการเขียนจากแหล่งข้อมูลมากกว่าการเขียนงานจากประสบการณ์ส่วนบุคคล โดยเน้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและเรียนรู้ผ่านเนื้อหาที่กำลังเรียนอยู่ในสาขาวิชา และส่งเสริมให้ผู้เรียนทำการสังเคราะห์และตีความข้อมูลที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง

2) การสอนเขียนที่เน้นการสื่อ “ความหมาย” ของสิ่งที่เขียน มากกว่า “รูปแบบ ไวยากรณ์ กลไวยากรณ์ และลีลาการเขียน” โดยผู้สอนจะต้องมีความรู้ในการอธิบาย ตั้งคำถาม ตอบสนองต่อเนื้อหา และการให้เหตุผลในงานเขียนของผู้เรียน เพื่อให้คำแนะนำและตอบสนองต่องานเขียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การสอนที่บูรณาการทักษะภาษาทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนเข้าด้วยกัน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนฟัง อภิปราย และอ่านเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องอย่างรอบด้านและลึกซึ้ง

4) การสอนที่เน้นการขยายขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับหัวข้องานเขียน โดยการศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลความคิดอย่างครอบคลุมก่อนการเขียน

ข้อมูลข้างต้นสอดคล้องกับที่ Heo (2004: 27-28) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาที่แตกต่างไปจากการสอนแบบดั้งเดิมสรุปได้ว่า การสอนตามแนวนี้นี้จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของสิ่งที่เขียนมากกว่าวิธีการเขียน หัวข้อหรือประเด็นที่นำมาใช้ในการสอนเขียนจะมีความสัมพันธ์กับความรู้ ความสนใจของผู้เรียน และมีขอบเขตที่กว้างขวาง กิจกรรมการเรียนการสอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนงานจากสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่าน หรือการฟัง บรรยายในห้องเรียนมากกว่าการเขียนจากประสบการณ์ส่วนบุคคล และจะมุ่งเน้นการสังเคราะห์และการตีความข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าเป็นหลัก ดังนั้น การสอนตามแนวนี้นี้จึงมีส่วนช่วยส่งเสริม

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการศึกษาค้นคว้าวิจัย และทักษะการใช้ภาษาในการคัดสรร และเรียบเรียงข้อมูลมาใช้ในการเขียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

การสอนตามแนวนี้ยังให้ความสำคัญกับการคัดเลือกหัวข้อหรือประเด็นที่นำมาใช้ในการสอนเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา เนื่องจากหัวข้อจะมีบทบาทในการกำหนดกระบวนการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา การออกแบบการสอนเขียนแบบนี้จึงสามารถจัดให้มีความสอดคล้องกับผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาที่แตกต่างกันได้ โดยการจัดเตรียมเนื้อหาที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกันไปตามระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน (Hyland, 2003) ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียน และความรู้ด้านเนื้อหาให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ในการจัดเตรียมเนื้อหา หรือหัวข้อการเขียนที่มีความเหมาะสม และน่าสนใจ สำหรับสมาชิกในห้องเรียน ผู้สอนควรศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเพื่อที่จะจัดเตรียมแหล่งข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการอ่านในหัวข้อเฉพาะ รวมทั้งการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคัดสรรข้อมูล และการใช้เครื่องมือในการสืบค้น นอกจากนี้ ผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษา อภิปราย และตั้งคำถาม เกี่ยวกับเนื้อหาก่อนการเขียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความกระจำเกี่ยวกับหัวข้อที่เขียน และเขียนงานได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการในสาขาวิชาของผู้เรียน (Shih, 1986)

นอกจากนี้ ในการสอนเขียนวิชาการแบบเน้นเนื้อหา ผู้เรียนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับที่ใช้ในการแก้ไขเพื่อพัฒนากระบวนการเขียน ทั้งในด้านเนื้อหา การลำดับเรียบเรียงความคิด และ การใช้ภาษา ซึ่งต่างจากแนวการสอนเขียนแบบเดิมที่เน้นการแก้ไขรูปแบบภาษาเท่านั้น (Sommers, 1982 และ Zamel, 1985) ดังนั้น นอกจากผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเขียนแล้ว ยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในสาขาวิชาของผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานในการตอบสนองต่องานเขียนของผู้เรียนในด้านเนื้อหาได้ โดยผู้สอนควรพิจารณาในด้านความถูกต้อง ความสมเหตุสมผลและความสร้างสรรค์ของการนำเสนอเนื้อหา การแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของผู้เรียน รวมทั้ง การแสดงความตระหนักในสำคัญของการอ้างอิงแหล่งข้อมูล และควรให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป การสอนแบบเน้นเนื้อหาเป็นการสอนที่รวมวัตถุประสงค์ของการสอนเขียนและเนื้อหาเข้าไว้ด้วยกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้การเขียนเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหาในสาขาวิชาต่างๆ และพัฒนาภาษาเชิงวิชาการในเวลาเดียวกัน โดยการสอนจะให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมหัวข้อการเขียนที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความสนใจ และสอดคล้อง

กับระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนงานจากแหล่งข้อมูลผ่านกระบวนการอ่าน การศึกษาค้นคว้า และการอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้องานเขียนอย่างรอบด้านลึกซึ้ง นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนทั้งในด้านเนื้อหา และการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานได้อย่างสอดคล้องกับมาตรฐานทางวิชาการที่แต่ละสาขาวิชากำหนดไว้

2.2.4 การจัดการเรียนการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา

การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ความหมายของเนื้อหาที่เขียนไปพร้อมๆ กับการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา ดังนั้น การสอนเขียนตามแนวทางนี้จึงต้องให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการสอนเขียน การคัดเลือกแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า และการนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการเขียน ได้มีผู้เชี่ยวชาญกล่าวถึงแนวทางการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา ไว้ดังนี้

Peachey (2003: 1) ได้กล่าวถึงการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไว้ว่าประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม ประกอบด้วย การเลือกหัวข้อตามความสนใจของผู้เรียนการค้นหาแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมที่จะให้แง่มุมเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่แตกต่างกัน และ 2) ขั้นระหว่างการเขียน ประกอบด้วย การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยและมอบหมายให้แต่ละกลุ่มทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลโดยใช้แหล่งข้อมูลที่เตรียมไว้ จากนั้น ทำการจัดกลุ่มใหม่ โดยให้แต่ละกลุ่มประกอบด้วยผู้เรียนที่มาจากต่างกลุ่มกัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาแลกเปลี่ยนกัน แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาเขียนงาน ปรับแก้แล้วนำเสนอ ขั้นตอนการสอนเขียนดังกล่าวสอดคล้องกับที่ Heo (2004: 27-28) ได้กล่าวถึงแนวทางการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาสรุปได้ว่า ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบริบทจริง โดยมีการจัดเตรียมเนื้อหาทางวิชาการที่ท้าทายความสนใจของผู้เรียน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และโครงสร้างทางภาษา รวมถึงการพัฒนากลยุทธ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอ่านแผนผังหรือแผนภูมิ การจดบันทึก การตีความภาพหรือการ์ตูน การค้นคว้าในห้องสมุด โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาใหม่และประยุกต์ทักษะภาษาไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับที่ Tutumis (2000: 2-3) ได้อธิบายความหมายของการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาว่า การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาจะมุ่งเน้นการเขียนจากแหล่งข้อมูล การจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการ เช่น การสรุป การตีความ การสังเคราะห์ข้อมูลและการโต้แย้งให้เหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนได้อย่างรอบด้าน น่าเชื่อถือ และสามารถเขียนงานได้

ถูกต้องตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในสาขาวิชา นอกจากนี้ Liaw (2007) ยังได้เสนอแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเลือกหัวข้องานเขียนที่มีระดับพหุทธิปัญญาแตกต่างกัน การดึงความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเกี่ยวกับหัวข้องานเขียน การจัดเตรียมเนื้อหาที่มีความหมายต่อผู้เรียน การสร้างผังกราฟิกสำหรับการอ่านและการเขียน การสร้างความตระหนักในความซับซ้อนของภาษา โดยการใช้คำถามและการเสนอแนะแนวทางในการเขียน และการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหา ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมการเขียนในชั่วโมงเนื้อหาของผู้เรียน หรือจัดกิจกรรมการเขียนในชั้นเรียนภาษาที่เลียนแบบสถานการณ์ในชั้นเรียนที่สอนเนื้อหาวิชา เช่น มีการจัดกิจกรรมการฟัง การอ่าน การระดมสมอง การอภิปรายในหัวข้อต่างๆก่อนที่จะมีการเขียน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ฝึกการเขียนงานหลายรูปแบบ เช่น การเขียนตอบคำถามประเภทความเรียง การเขียนสรุปความ การเขียนรายงาน และการเขียนรายงานการวิจัย เป็นต้น แนวการสอนแบบนี้มักจะมีการบูรณาการกับทักษะอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการอ่าน (Shih, 1986) เนื่องจากการเขียนที่ใช้ข้อมูลที่ได้จากการอ่านจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา บทความ แหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์นั้นๆเป็นอย่างดี เพื่อที่จะสามารถอธิบาย ตั้งคำถาม ให้คำแนะนำหรือประเมินเนื้อหาที่ผู้เรียนเขียนได้ หรืออาจจะสอนควบคู่ไปกับครูที่สอนเนื้อหาวิชาก็ได้

กิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบนี้จะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้คิดและเรียนรู้ผ่านการฝึกทักษะทางภาษา เนื่องจากผู้เรียนไม่เพียงแต่จะต้องทำความเข้าใจข้อมูลเท่านั้น แต่จะต้องสามารถประเมินข้อมูลที่ได้รับ วิเคราะห์และสร้างข้อมูลที่จะพูดและเขียนโดยใช้ภาษาเชิงวิชาการได้ ดังนั้น ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะภาษาและทักษะการเรียนรู้ที่จะช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ภาษาเชิงวิชาการในสถานการณ์จริงได้ในอนาคต (Brinton, Snow และ Wesche, 1989)

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาจะให้ความสำคัญกับการคัดเลือกหัวข้องานเขียนที่สอดคล้องกับความรู้ และความสนใจของผู้เรียน และใช้หัวข้องานเขียนในการกำหนดรูปแบบ หน้าที่และทักษะย่อยที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหัวข้อทางวิชาการในสาขาวิชาที่ศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และการอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงเป็นงานเขียนที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งนอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดและ

ความสามารถในการเขียนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดีขึ้นอีกด้วย

2.2.5 การนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ในการสอนเขียนเชิงวิชาการ

Shih ได้เสนอแนวทางในการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ในการสอนเขียนเชิงวิชาการ 5 รูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. *Topic-centered “modules” or “minicourses”* เป็นการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และการทำความเข้าใจเนื้อหาใหม่ การฝึกทักษะการเขียนจะบูรณาการไปพร้อมกับทักษะภาษาอื่นๆ ตามสถานการณ์ทางวิชาการในบริบทจริง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการอ่านและการอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาที่เขียนผ่านการอ่านรายบุคคล และการศึกษาค้นคว้า (Baker, et al., 1984)

2. *Content-based academic writing course* เป็นการเตรียมผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตสำหรับการเขียนงานในสาขาวิชาต่างๆ โดยผู้สอนจะจัดเตรียมเนื้อหาในหัวข้อที่เลือกไว้สำหรับผู้เรียนเจ้าของภาษา (Krashen, 1985) ผู้เรียนจะได้รับคำแนะนำในการฝึกทักษะการอ่าน ทักษะการเรียนรู้ และรูปแบบการเขียนงานเชิงวิชาการที่ได้รับมอบหมาย เช่น การสรุป การเขียนตอบสนองส่วนบุคคล การสังเคราะห์ และการวิพากษ์ อีกทั้งยังได้ฝึกกลวิธีการเขียนพื้นฐาน เช่น การร่างรายการ การนิยาม การลำดับ การจัดกลุ่ม และการเปรียบเทียบเปรียบเทียบต่าง รวมทั้งได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสืบสอบ เทคนิคการรวบรวม การประเมินหลักฐาน และลักษณะรูปแบบการเขียนงานในสาขาวิชาต่างๆ นอกจากนี้ การสอนตามรูปแบบนี้จะเน้นความร่วมมือระหว่างผู้สอนเขียนและผู้สอนเนื้อหา โดยให้ผู้สอนด้านเนื้อหาให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องในการรายงานข้อมูล และความจางของการสรุปประเด็น การโต้แย้งและการให้เหตุผลในงานเขียน

3. *Content-centered English-for-special-purposes (ESP) courses* เป็นการสอนเขียนสำหรับผู้เรียนระดับสูงกว่าประถมศึกษาที่ต้องการเขียนงานสำหรับผู้เรียนในสาขาวิชาเฉพาะ และการเขียนงานที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพต่างๆ กิจกรรมการเรียนการสอนจะได้รับการออกแบบจากข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และมีการปรับระดับความซับซ้อนของเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ โดยให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะภาษาทั้ง 4 และการสอนแบบคณะ (Team teaching) โดยความร่วมมือระหว่างผู้สอนเนื้อหาและผู้สอนด้านการเขียน เพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้ทั้งในด้านเนื้อหาและการเขียน (Krashen, 1985)

4. *Composition or Multiskill English-for-academic-purposes (EAP) courses/tutorials as Adjuncts to designated University courses* เป็นการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมที่ออกแบบสำหรับผู้เรียนเจ้าของภาษาในระดับอุดมศึกษา และมีความยืดหยุ่นในการนำไปใช้กับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โปรแกรมการเรียนการสอนจะเน้นการเชื่อมโยงระหว่างการสอนเขียนกับการเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนเลือกเรียนในมหาวิทยาลัย โดยผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนทั้งรายวิชาการเขียนและเนื้อหาควบคู่กัน ผู้สอนการเขียนและผู้สอนเนื้อหาจะมีความรับผิดชอบร่วมกันในการให้คำแนะนำในด้านการคิดและการเขียนให้แก่ผู้เรียน (Press, 1979),

5. *Individualized Help with course-related writing at time of need* เป็นโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อว่าทักษะการเขียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนและการเสริมแรงตลอดหลักสูตรการเรียนการสอน (Griffin, 1985: 402) ดังนั้นโปรแกรมเสริมนี้จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนรายบุคคลในเวลาที่คุณเรียนต้องการ ผ่านการดำเนินการของคณะที่รับผิดชอบโปรแกรมการเรียนการสอนทักษะการเขียน ศูนย์การเขียน และการสัมมนา โดยผู้เรียนจะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนงานจากผู้สอน และเจ้าหน้าที่ของศูนย์การเขียน

ในการเลือกรูปแบบในการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ ได้แก่ สถานภาพของผู้เรียน ความรู้พื้นฐาน ความสนใจทางวิชาการที่มีร่วมกับเพื่อนสมาชิกในห้องเรียน ระดับความชำนาญในการใช้ภาษา ความต้องการในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน รูปแบบของความร่วมมือกับผู้สอน เนื้อหาวิชา และความรู้ด้านเนื้อหาและความสนใจด้านภาษาของผู้สอน

2.2.6 การนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหามาประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาแม่

แม้ว่าการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาวิชาจะได้รับการนำไปใช้ในบริบทการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ แต่จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาพบว่า แนวการสอนดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะทางภาษา และความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการของผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษาได้ ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนในชั้นเรียนภาษาแบบองค์รวมที่ผู้สอนจะทำการผสมผสานการสอนเนื้อหาและภาษาเข้าด้วยกัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาทักษะการรู้หนังสือ และช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนผ่านจาก “การเรียนรู้ที่จะอ่านและเขียน” ไปสู่ “การอ่านและการเขียนเพื่อการเรียนรู้” ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะภาษา ทักษะการเรียนรู้และ

ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความสนใจการเรียนการสอนมากขึ้นอีกด้วย (Grabe และ Stoller, 1997)

จากแนวคิดข้างต้น ในการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา มาประยุกต์ใช้ในการสอนเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนเจ้าของภาษาในการวิจัยครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการเรียนรู้เป็นหลัก โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของสิ่งที่เขียนมากกว่ารูปแบบภาษา และเน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารเนื้อหาที่เขียนได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ กิจกรรมการเรียนการสอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนผ่านการศึกษาเนื้อหาที่สอดคล้องกับความรู้ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการตีความ การประเมินและการนำข้อมูลจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการที่มีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหาในสาขาวิชาที่เรียนและ ความสามารถในการใช้ภาษาในบริบททางวิชาการให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.7 ข้อดีและข้อจำกัดของแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา

การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาเป็นการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเขียนงานในหัวข้อที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเนื้อหาที่เขียนอย่างรอบด้านและลึกซึ้ง ดังนั้น การสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาจึงช่วยพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหาวิชา และความสามารถในการเขียนของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการคิด การสืบค้น การรวบรวม การสังเคราะห์ และทักษะการเรียนรู้ต่างๆ ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาต่อในระดับสูง และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การสอนเขียนตามแนวนี้ ยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเขียนให้แก่ผู้เรียน เนื่องจากการเขียนงานที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนเขียนตามแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง ดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา กระบวนการรับรู้ภาษา กลวิธีการสอนเนื้อหาวิชา กลวิธีการสอนภาษา การคัดเลือกเนื้อหา สื่อ วัสดุและแหล่งข้อมูล ประกอบการสอน รวมทั้งต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินกลยุทธ์ทางความคิด ภาษาและ สังคมของผู้เรียนได้ (Met, 1999)
2. ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน โดยควรเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และควรเป็นเนื้อหาที่มี

ความหมายในการเรียนรู้ (Meaningful) มีความถูกต้องในเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ (Accurate) ทันสมัย (Timely) ประหยัดในการจัดหาอุปกรณ์ (Economical) และมีความน่าเชื่อถือ (Reliable) (สุมาลี ชิโนกุล, 2548: 5)

3. ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสืบค้น การคิดสรรและการเลือกใช้ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงทักษะการวิเคราะห์ เรียบเรียง และจัดระบบข้อมูล ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ทางด้านรูปแบบงานเขียนเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นแนวการสอนเขียนที่ให้ความสำคัญกับการคิดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่มีคุณภาพมากกว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบงานเขียนและการใช้ภาษา

2.3 แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน (Genre - Based Approach)

2.3.1 ทฤษฎีและหลักการ

แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนเป็นแนวการสอนที่ให้ความสำคัญกับการเขียนเพื่อการสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และบริบทภาษาในสถานการณ์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญของโครงสร้างงานเขียน และคุณลักษณะเฉพาะของแบบของภาษา (Genre) ที่มีความแตกต่างกัน และเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนำแบบของภาษามาใช้ในการเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนดังกล่าวจะใช้ผลการวิเคราะห์แบบของภาษา (Genre analysis) เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ นอกจากนี้ แนวการสอนนี้ยังเชื่อว่าการสอนเขียนที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ลักษณะทางภาษาศาสตร์ของงานเขียนยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่ผู้เรียนจะต้องเข้าใจบริบททางสังคมของงานเขียนด้วย (Kay and Dudley-Evans, 1998)

การสอนเขียนตามแนวการสอนดังกล่าวจึงให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักในความสำคัญของบริบททางสังคมของงานเขียน และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและหน้าที่ของแบบของภาษา (Genre) โดยเชื่อว่าแบบของภาษาประกอบด้วย โครงสร้างการลำดับเนื้อความ (rhetorical structures) และลักษณะทางภาษาศาสตร์ (linguistic features) เฉพาะตัวที่สะท้อนวัตถุประสงค์ และหน้าที่ขององค์ประกอบแต่ละส่วนของแบบของภาษาแต่ละชนิด (Kim, 2007) ดังนั้น ในการออกแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนนี้ ผู้สอนจึงต้องให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์แบบของภาษา หรือโครงสร้าง

การดำเนินเนื้อความของแบบของภาษาแต่ละชนิด 2) ลักษณะทางภาษาศาสตร์ในแต่ละหน่วย (move) ซึ่งสะท้อนวัตถุประสงค์ และหน้าที่ของหน่วย 3) ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์สังคม หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน รวมทั้งสถานการณ์การเขียน 4) โครงสร้างทางพุทธิปัญญา (cognitive structure) หรือ กลยุทธ์และเทคนิคที่ผู้เขียนใช้ในการเขียนงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และ 5) ระเบียบแบบแผนของการเขียนที่ได้มาจากการตกลงร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละชุมชน (Piyatida, 2010)

แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนสามารถจำแนกออกเป็น 3 แนวคิด ตาม ทฤษฎีแบบของภาษา (theory of genre) ซึ่งให้คำนิยามแบบของภาษาที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ 1) แบบของภาษาเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางสังคม (Systemic Functional Linguistics: SFL) 2) แบบของภาษาในฐานะสมรรถนะทางวิชาชีพ (English for Specific Purposes: ESP) และ 3) แบบของภาษาตามวาระและสถานการณ์ (The New Rhetoric: NR) (Hyon, 1996 และ Johns, 2004) ซึ่งมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แบบของภาษาเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางสังคม (Systemic Functional Linguistics: SFL) เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาขึ้นจากกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลีย โดยมีรากฐานมาจากทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic linguistic theory) (Halliday, 1985) แนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา และหน้าที่ของภาษาในบริบทสังคม และเชื่อว่าบริบททางสังคม และบริบททางวัฒนธรรมในสถานการณ์ต่างๆ มีอิทธิพลต่อความเข้าใจเนื้อความ และการเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การสอนเขียนตามแนวคิดนี้มองว่าแบบของภาษา (Genre) เป็นกระบวนการทางสังคมที่มีเป้าหมายเป็นหลัก และผู้เรียนจะต้องดำเนินการหลายขั้นตอนเพื่อจะบรรลุเป้าหมาย (Martin, 2001: 163) กิจกรรมการเรียนการสอนจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาวัตถุประสงค์ทางสังคม บริบททางสังคม โครงสร้างงานเขียน รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนการเขียนงาน และลักษณะการใช้ภาษาจากต้นแบบงานเขียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และบริบทภาษา

2) แบบของภาษาในฐานะสมรรถนะทางวิชาชีพ (English for Specific Purposes: ESP) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่นำเสนอโดย Swales นักภาษาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยมิชิแกน (Swales, 1990) โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาเขียนงานที่จำเป็นในบริบทวิชาการและวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญกับการศึกษาแบบของภาษา (genre) ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มของเหตุการณ์ที่

สื่อสาร วัตถุประสงค์เฉพาะของการสื่อสารที่กำหนดขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญในชุมชนทางภาษานั้นๆ รวมถึงหลักการและเหตุผลของแบบของภาษาแต่ละชนิดซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนด โครงสร้างของ ภาษา (rhetorical structure) และมีอิทธิพลต่อการเลือกเนื้อความ และกลวิธี การใช้ภาษาในงาน เขียน แนวการสอนแบบนี้จึงให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์หน้าที่ และวัตถุประสงค์ของหน่วย ของภาษาที่ผู้เขียนใช้ในงานเขียน (moves analysis) และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบ และหน้าที่ในการสื่อสารของงานเขียน โดยมุ่งเน้นการศึกษางานเขียนเชิงวิชาการระดับสูง เช่น การศึกษาลักษณะการใช้ภาษา วิธีการนำเสนอเนื้อหา และการลำดับเนื้อความในองค์ประกอบต่างๆ ของงานวิจัยทั้งในบริบทชุมชนทางวิชาการ และวิชาชีพสำหรับผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษา และผู้ ประกอบวิชาชีพต่างๆ

3) *แบบของภาษาตามวาระและสถานการณ์ (The New Rhetoric: NR)* เป็นแนวคิด ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาบริบททางสังคม และสิ่งที่ผู้เขียนกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ การสื่อสาร แนวการสอนนี้ให้ความสำคัญกับบริบทและสถานการณ์ที่การใช้ภาษาเกิดขึ้น และเชื่อ ว่าแบบของภาษามีรูปแบบ หรือ โครงสร้างที่ไม่ตายตัว ดังนั้น ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาแบบของ ภาษาในบริบทที่การใช้ภาษาเกิดขึ้น และเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายที่ผู้เขียนใช้เพื่อให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของชุมชนภาษา การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้จึงมิได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา ตัวอย่างงานเขียนที่ดีเป็นหลัก เนื่องจากมองว่าการศึกษารูปแบบ โครงสร้างหรือสำนวนภาษา ของงานเขียนตามแนวคิดของกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลียมีลักษณะเป็นสูตรหรือรูปแบบที่ ตายตัวเกินไป แต่เชื่อว่าผู้เรียนจะพัฒนาความสามารถในการเขียนได้ผ่านการวิเคราะห์แบบของ ภาษา และการเรียนรู้วิธีการปรับรูปแบบ และลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษาชนิดหนึ่ง ไปสู่ การเขียนงานอีกชนิดหนึ่ง (Bawarshi, 2003)

จากแนวคิดข้างต้น แสดงให้เห็นว่าแม้แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนจะมี แนวคิดที่หลากหลาย แต่ก็ยังมีจุดร่วมบางประการที่คล้ายคลึงกัน โดยแนวคิดแบบของภาษาเพื่อ ตอบสนองวัตถุประสงค์ทางสังคม (SFL) และแนวคิดแบบของภาษาในฐานะสมรรถนะทางวิชาชีพ (ESP) ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษา เหมือนกัน ในขณะที่แนวคิดแบบของภาษาตามวาระและสถานการณ์ (NR) และแนวคิดแบบของ ภาษาเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางสังคม (SFL) ให้ความสำคัญกับบริบทของการเขียน เหมือนกัน (Piyatida, 2009: 56)

อย่างไรก็ตาม ในการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนควรเลือกแนวคิดที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน และความต้องการของผู้เรียน โดยแนวคิดแบบของภาษาตามวาระและสถานการณ์ (NR) เหมาะสำหรับการนำไปใช้สอนผู้เรียนระดับอุดมศึกษา และผู้ประกอบการวิชาชีพ ให้เข้าใจหน้าที่ทางสังคมของแบบของภาษาและบริบทที่นำแบบของภาษาไปใช้ ส่วนแนวคิดแบบของภาษาในฐานะสมรรถนะทางวิชาชีพ (ESP) เหมาะแก่การนำไปใช้สอนผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาในระดับบัณฑิตศึกษา และผู้ประกอบการวิชาชีพต่างๆ โดยมุ่งเน้นการศึกษาแบบของภาษาเป้าหมายตามหลักการ moves analysis ของ Swales แต่สำหรับการนำแนวการสอนเขียนดังกล่าวมาใช้กับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับปริญญาบัณฑิต ผู้สอนควรเน้นการฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์แบบของภาษาจากงานเขียนในบริบทที่แตกต่างกัน และส่งเสริมให้ผู้เรียนสำรวจสำนวนโวหารของงานเขียนในบริบทต่างๆ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับแบบของภาษา รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนที่เหมาะสมกับแบบของภาษาที่ได้รับมอบหมายให้เขียน (John, 2004) ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการสอนเขียนตามแนวคิดแบบของภาษาเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางสังคม (SFL)

ด้วยเหตุนี้ การนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนมาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดแบบของภาษาเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางสังคม (SFL) มาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นแนวการสอนเขียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาจากแบบของภาษาที่ถูกต้องในแต่ละบริบทที่มีความแตกต่างกันไป ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบ โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท อันเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการนำแนวการสอนเขียนดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน รายละเอียดของแนวคิดดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

2.3.2 แนวคิดแบบของภาษาเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางสังคม (Systemic Functional Linguistics: SFL)

การสอนภาษาแบบเน้นประเภทการเขียนตามแนวคิดแบบของภาษาเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทางสังคม ได้รับการพัฒนาจากกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลีย ได้แก่ Jim Martin, Joan Rothery, Frances Christie, Brian Gray และ Mary Macken โดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistic Theory) ของ M.A.K. Halliday (1985) ซึ่งเน้น

การสื่อสารโดยใช้ภาษาที่สอดคล้องกับข้อกำหนดหรือข้อตกลงของกลุ่มบุคคลในบริบทสังคมหรือชุมชนที่มีสถานการณ์แวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป

หลักการสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทการเขียนตามแนวคิดดังกล่าวอิงหลักการของทฤษฎีการสอนภาษาศาสตร์เชิงระบบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1) **ภาษาและความหมาย (Language and Meaning)** หมายถึง หัวใจสำคัญในการใช้ภาษาอยู่ที่การเข้าใจ “ความหมาย” ของภาษา เพราะแม้ภาษาของชนชาติต่างๆจะมีรูปคำ เสียง และระเบียบไวยากรณ์ที่แตกต่างกันออกไป แต่จะมีเป้าหมายในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเหมือนกัน นั่นคือ ความเข้าใจในเนื้อความ (Text) ดังนั้น ความสามารถในการเข้าใจเนื้อความของเรื่องที่สื่อสาร จึงเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในสังคมประสบความสำเร็จ

2) **ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context)** หมายถึง บริบทภาษาหรือความแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อความได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากการเข้าใจภาษาไม่ใช่เพียงการเข้าใจคำ ระเบียบไวยากรณ์หรือเสียงแยกเดี่ยวออกมาจากบริบทภาษา ความเข้าใจภาษาจะเกิดได้ต่อเมื่อเรามีความเข้าใจบริบทภาษา ซึ่งจะช่วยให้เนื้อความชัดเจนขึ้น ตัวอย่างเช่น การใช้คำพ้องรูปพ้องเสียงในภาษาไทย (มัน เขา ขึ้น) ที่ผู้ใช้ภาษาจำเป็นต้องวิเคราะห์บริบทของประโยคในการตัดสินใจเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับความหมายที่ต้องการสื่อสาร

เนื้อความของภาษามีความสำคัญ 2 ประเด็น คือ

(1) เป็นผลของการสื่อความ (Output หรือ Product) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวได้ชัดเจนขึ้นว่าหมายถึงสิ่งใด

(2) เป็นกระบวนการของการใช้ภาษา (Process) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจได้ว่าควรใช้ภาษาอย่างไร เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้ในแต่ละชนิดของลักษณะการพูด หรือการเขียน

ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความหมายที่ชัดเจน คือ บริบทภาษาในสถานการณ์ต่างๆ (Context of Situation) และบริบทของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture)

(1) บริบทภาษาในสถานการณ์ต่างๆมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเนื้อความและลักษณะการใช้ภาษาในสภาพแวดล้อมตามกาลเทศะ บริบทภาษามีองค์ประกอบสำคัญของภาษา 3 ประการ ซึ่งมีอิทธิพลทำให้ความหมายของภาษาเปลี่ยนไป ดังนี้

(1.1) **เรื่องราว (Field)** หมายถึง เนื้อหาของสิ่งที่พูด ข้อความที่อ่าน หรือเขียนเพื่อการติดต่อ สื่อสาร ซึ่งถือเป็นข้อความที่ต่อเนื่อง (Discourse) อาจเป็นไปได้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เรื่องราวในข้อความต่อเนื่องนี้จะบอกถึงสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น

(1.2) **ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา (Tenor)** หมายถึง การใช้ภาษาระหว่างผู้ใช้ภาษา โดยใช้ข้อความต่อเนื่องเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะทำให้การเลือกใช้คำ โครงสร้างประโยค การใช้เสียง ฯลฯ แตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์ เช่น การสนทนาเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศระหว่างเพื่อน กับการรายงานข่าวระหว่างผู้ประกาศกับผู้ฟังย่อมมีลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน

(1.3) **วิถีในการใช้ภาษา (Mode)** หมายถึง วิธีการสื่อความหมายของภาษาซึ่งมีวิธีการสื่อความในบริบทต่างๆ หลายรูปแบบ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน หรือภาษาภาพจากการ์ตูน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ มีอิทธิพลทำให้การใช้ภาษาและข้อความในแต่ละบริบทแตกต่างกันไปตามกาลเทศะ สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม

(2) **บริบททางวัฒนธรรม (Context of Culture)** มีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจข้อความและการใช้ภาษาในแต่ละวัฒนธรรม เนื่องจากการใช้ภาษาในแต่ละสถานการณ์ย่อมมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมหรือชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคนในแต่ละสังคม การใช้คำ สำนวนและข้อความจึงแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในสังคมหรือชุมชนนั้นๆ เมื่อเราเข้าใจวัฒนธรรมกับข้อความที่ใช้อยู่ในบริบทหนึ่งๆ ความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของการใช้นาภาษานั้นก็ย่อมจะชัดเจนขึ้น

3) **ภาษาและทำเนียบภาษา (Language and Register)** ทำเนียบภาษาเกิดควบคู่กับบริบททางภาษาที่แตกต่างไปตามกาลเทศะ เรื่องราว ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษาและลักษณะวิธีการใช้ภาษาเพื่อการฟัง การพูด การอ่านหรือการเขียน ดังนั้น ถ้าบริบทภาษาในแต่ละสถานการณ์หรือวัฒนธรรมแตกต่างกัน ทำเนียบภาษาหรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแต่ละสถานการณ์ก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย การรู้ทำเนียบภาษาจึงทำให้ผู้ใช้ภาษาเข้าใจบริบท เนื้อความและลักษณะการใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น

4) **การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context)** เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าการเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ควรเริ่มจากการรับรูปแบบภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาในสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป เป็นการเรียนรู้ภาษาจากการเลียนแบบและการฝึกหัด ทั้งภายใต้การกำกับดูแลจากผู้สอนและการหาประสบการณ์ทางการฟัง พูด อ่านและเขียนด้วยตนเองจากตัวอย่างรูปแบบภาษาหรือชนิดของภาษาหรือเนื้อความต่างๆ

2.3.3 แบบของภาษา (Genre)

แบบของภาษามีที่มาจากคำจากภาษาฝรั่งเศสว่า “GENRE” ซึ่งหมายถึง ชนิดหรือ ลักษณะ ของเนื้อความ (Text) ที่สะท้อนเป้าหมายหรือเจตนาในการสื่อความของผู้ส่งสารซึ่งมีความแตกต่างกันไปในด้านการลำดับความ รายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ ลักษณะของภาษาที่ใช้และระเบียบทางไวยากรณ์ (Swales, 1990: 58) ในการเรียนการสอนภาษาผู้สอนสามารถนำแบบของภาษามาใช้เป็นแบบของกิจกรรมได้

แบบของภาษา (GENRE) มีเป้าหมายเฉพาะตัวที่จะสื่อความให้ผู้ฟังและผู้อ่านรู้เจตนาในการสื่อความและเข้าใจเนื้อความได้อย่างชัดเจน การเข้าใจแบบของภาษาของเนื้อความต่างๆจะทำให้การฟัง การอ่านและการเขียนมีความชัดเจนขึ้น ช่วยในการจับใจความสำคัญของเรื่อง การหารายละเอียดของเรื่อง การลำดับความคิดตามเนื้อความ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆเกี่ยวกับเนื้อความได้ง่ายขึ้น เพราะในแต่ละแบบของภาษาจะมีลำดับของการดำเนินเนื้อความที่แน่นอนเป็นขั้นตอน และมีทำเนียบภาษาที่แตกต่างกันไป

ในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แบบของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิด เช่น การเล่าเรื่องจากประสบการณ์ (Recount) การรายงาน (Report) การอธิบาย (Explanation) การแสดงความคิดเห็น (Exposition) การแสดงวิธีการ (Procedure) การเล่าเรื่องหรือการบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative) การอภิปราย (Discussion) และการสังเกต (Observation) เป็นต้น แบบของภาษาต่างๆ เหล่านี้มีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ (Schematic Structure) และลักษณะของภาษา (Linguistic Features) ที่แตกต่างกันไปด้วย (เสาวลักษณ์รัตน์วิษย์, 2536: 27-30)

แบบของภาษาส่วนใหญ่ที่ใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการ คือ การรายงาน (Report) การอธิบาย (Explanation) การแสดงความคิดเห็น (Exposition) และการอภิปราย (Discussion) ซึ่งมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความเพื่อการสื่อความหมายของภาษาและลักษณะของภาษาดังต่อไปนี้

1. การรายงาน (Report)

รายงานเป็นแบบแผนการเขียนชนิดหนึ่งที่มีลักษณะเป็นข้อความเชิงบรรยายแสดงวิถีความเป็นมาเป็นไปของสิ่งต่างๆ อาจเป็นการจัดลำดับ หรือจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ ทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติ วัฒนธรรม หรือปรากฏการณ์ทางสังคม อาจนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น รายงานสารสนเทศ รายงานวิชาการ รายงานทางวิทยาศาสตร์ รายงานผลการศึกษาวิจัย หรือรายงานข่าว เป็นต้น

1.1 **วัตถุประสงค์เฉพาะ:** เพื่อให้ความรู้ บรรยายลำดับและหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ แสดงความแตกต่างหรือลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้น

1.2 **โครงสร้างการดำเนินเนื้อหา** ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ

- (1) บทนำเป็นส่วนเกริ่นนำถึงเรื่องที่จะเขียน โดยอาจให้คำจำกัดความ หรือแสดงความเป็นหมวดหมู่ของเรื่องนั้น เพื่อจำแนกให้เห็นความแตกต่างจากสิ่งอื่นอย่างชัดเจน
- (2) เนื้อหาเป็นส่วนที่แสดงรายละเอียดข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งอาจเป็นการแสดงให้เห็นความเป็นไป ประเภท ลักษณะ คุณภาพ หรือองค์ประกอบของเรื่องที่น่าสนใจ โดยลำดับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องถึงสาระสำคัญของเรื่องอย่างต่อเนื่อง
- (3) บทสรุปเป็นส่วนที่กล่าวถึงเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องเพื่อย้ำความเข้าใจ หรือการแสดงประโยชน์หรือคุณค่าของเรื่องที่เขียน

1.3 **ลักษณะการใช้ภาษา:** ภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงานเป็นภาษาแบบแผนหรือกึ่งแบบแผน โดยส่วนใหญ่ใช้คำหรือภาษาที่แสดงข้อเท็จจริง มีความเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง ใช้วลีแสดงความ “มี...” “เป็น...” หรือ “คือ...” และอยู่ในรูปประโยคบอกเล่า อาจมีการใช้คำศัพท์วิชาการเฉพาะทางและใช้หัวข้อกล่าวนำเพื่อจำแนกเนื้อหาในงานเขียนให้ชัดเจน

2. การอธิบาย (Explanation)

การเขียนอธิบายเป็นการเขียนเพื่อแสดงความกระจ่างชัดในเนื้อหาที่เกี่ยวกับความจริงหรือความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ธรรมชาติ ปรากฏการณ์ทางสังคม รวมทั้งการทำงานของสิ่งต่างๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ การเขียนแบบอธิบายมักจะปรากฏในงานเขียนประเภทที่ให้ความรู้ทางวิชาการ เกร็ดความรู้ การแสดงขั้นตอนหรือวิธีการ/กระบวนการต่างๆ โดยสิ่งที่นำมาอธิบายจะต้องเป็นข้อเท็จจริงเสมอ

2.1 **วัตถุประสงค์เฉพาะ:** เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างชัดเจนถูกต้อง หรือเพื่อตอบคำถามว่า “ทำไม” “เพราะเหตุใด” หรือ “อย่างไร”

2.2 **โครงสร้างการดำเนินเนื้อหา** ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ

- 1) บทนำ เป็นส่วนที่ระบุปรากฏการณ์ หรือสิ่งที่ต้องการอธิบาย
- 2) เนื้อหาเป็นส่วนที่บอกหลักการ สาเหตุ ผลลัพธ์และลักษณะของเหตุการณ์นั้นๆ โดยแสดงลำดับของข้อความที่แสดง “การเกิด มี เป็น” ของปรากฏการณ์ หรือแสดงสาเหตุและผลลัพธ์ของปรากฏการณ์ ผู้เขียนจะดำเนินการในขั้นนี้ไปจนกว่าจะได้เนื้อหาที่เข้าใจชัดเจนสมบูรณ์ โดยอาจใช้กลวิธีการอธิบายได้อย่างหลากหลาย เช่น การลำดับ

ความตามการเกิดก่อน-หลัง หรือตามลำดับเวลา การใช้ตัวอย่าง การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง การชี้สาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน การนิยาม เป็นต้น

3) บทสรุปเป็นส่วนที่ขมวดความคิดสำคัญของสิ่งที่อธิบาย

2.3 ลักษณะเฉพาะการใช้ภาษา: ภาษาที่ใช้ในการอธิบายส่วนใหญ่ใช้ภาษากระชับ ชัดเจน ตรงไปตรงมา ใช้คำสันธานที่เกี่ยวกับช่วงเวลา สันธานแสดงความคล้ายตามกัน และสันธานแสดงผลเพื่อเชื่อมประโยค เช่น เมื่อ เมื่อไรก็ตาม จากนั้น แล้วก็ หลังจาก จนกระทั่ง ดังนั้น...จึง เช่นเดียวกับ เพราะว่า หรือเพราะ...จึง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังใช้คำวิเศษณ์เพื่อขยายความการกระทำให้ชัดเจนขึ้น และอาจมีการใช้คำศัพท์เฉพาะของแต่ละศาสตร์หรือสาขาวิชา

การเขียนอธิบายมุ่งเน้นที่การให้รายละเอียดทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความกระจ่างในข้อมูล ดังนั้น ข้อมูลที่ผู้เขียนให้จึงต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง เป็นประโยชน์ และเกี่ยวข้องกับงานที่เขียน ส่วนภาษาที่ใช้ก็ควรจะกระชับ ชัดเจน ตรงไปตรงมา ไม่เยิ่นเย้อ

3. การแสดงความคิดเห็น (Exposition)

การแสดงความคิดเห็นเป็นการแสดงความคิดหรือความเห็นของตนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงทิศทางเดียว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิด ความเชื่อ หรืออาจเปลี่ยนความคิดไปได้ ซึ่งอาจมีลักษณะไปในทางสนับสนุนหรือโต้แย้งทางใดทางหนึ่งก็ได้

3.1 วัตถุประสงค์เฉพาะ: เพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนบุคคลต่อประเด็นความคิดเห็นของบุคคลอื่นหรือเหตุการณ์ สภาวะ เรื่องราวหรือสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น โดยอาจเป็นการความคิดเห็นที่สอดคล้อง (คล้ายตามหรือสนับสนุน) หรือความคิดเห็นที่ขัดแย้ง (ตรงกันข้ามหรือไม่เห็นด้วย) ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง จนทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อถือหรือเปลี่ยนความคิดของตนไปตามความคิดเห็นที่ผู้เขียนแสดง

3.2 โครงสร้างการดำเนินเนื้อความ ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ

1) บทนำเป็นส่วนที่บ่งชี้ให้เห็นสภาพจริงของประเด็นหลักที่ผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง พร้อมกับข้อความที่แสดงให้เห็นถึง แนวความคิดเชิงโต้แย้ง ต่อประเด็นที่ต้องการแสดงความคิดเห็นนั้นพอให้เห็นเป็นภาพนำเบื้องต้น รวมทั้งการแสดงผลเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนหรือพูด

2) เนื้อหาเป็นส่วนที่นำเสนอข้อความสนับสนุนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นข้อโต้แย้ง ที่ผู้เขียนได้วางเค้าโครงและจัดลำดับไว้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการอธิบายขยายความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดเห็นที่นำเสนออย่างชัดเจน

3) บทสรุปเป็นส่วนที่เน้นย้ำประเด็นหลักๆ ซึ่งสนับสนุนความคิดเห็นของผู้เขียนให้เด่นชัดขึ้น เป็นการเน้นย้ำความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3.3 *ลักษณะเฉพาะของภาษา:* ภาษาที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่จะใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 คำแสดงความคิดเห็น เจตคติ คำที่แสดงคุณสมบัติ เช่น ก่อให้เกิดประโยชน์ น่าเชื่อถือและมีความสำคัญ โดยใช้คำเชื่อมโยงความคิดเห็นต่างๆ ให้ต่อเนื่องกัน เช่น ประการแรก อย่างไรก็ตาม อีกนัยหนึ่ง ด้วยเหตุนี้และประการสุดท้าย เป็นต้น

4. การอภิปราย (Discussion)

การเขียนอภิปรายเป็นการเขียนแสดงเหตุผลและความจำเป็น ซึ่งให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสีย เพื่อจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

4.1 *วัตถุประสงค์เฉพาะ:* เพื่อนำเสนอความคิดเห็นและข้อมูลจากมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย อาจเป็นการพิจารณาปัญหาหรือประเด็นที่น่าสนใจร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือให้ได้ข้อเสนอแนะ หรือการลงความเห็นร่วมกัน

4.2 *โครงสร้างการดำเนินเนื้อความ* ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ

1. บทนำเป็นส่วนที่กล่าวถึงประเด็นหรือปัญหาที่น่าสนใจ โดยกล่าวถึงข้อมูลพื้นฐาน ที่บ่งชี้ลักษณะสำคัญของประเด็นหรือปัญหาเหล่านั้นให้ชัดเจน
2. เนื้อหาเป็นส่วนที่น่าเสนอลำดับข้อโต้แย้ง โดยแสดงให้เห็นความคิดที่โต้แย้งและหรือมุมมองที่กลับกัน ข้อโต้แย้งต่างๆ ต้องมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุน หรือมีการอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบเป็นการให้รายละเอียดเสริมความชัดเจนในความคิดที่น่าเสนอ (งานเขียนอภิปราย จึงมักมีการเขียนอธิบายผสมผสานอยู่ด้วย)
3. บทสรุปเป็นส่วนที่กล่าวย้ำข้อโต้แย้งต่างๆ โดยย่อ และแสดงให้เห็นข้อเสนอแนะหรือข้อตกลงร่วมกัน รวมทั้งย้ำหลักการหรือความสำคัญของเรื่อง

4.3 *ลักษณะเฉพาะของการใช้ภาษา:* ภาษาที่ใช้ในการอภิปรายส่วนใหญ่เป็นภาษาแบบแผน หรือกึ่งแบบแผน มีการใช้คำที่แสดงความคิดเห็นและข้อความที่แสดงการสนับสนุนหรือให้เหตุผล โดยใช้คำสันธานที่แสดงความเป็นเหตุเป็นผล ความขัดแย้ง หรือคล้อยตาม เช่น เพราะว่า ด้วยเหตุนี้ เป็นต้น และคำสันธานที่แสดงความเปรียบเทียบ เช่น ในทางตรงกันข้าม แน่นนอน ปัจจัยอื่นๆ คือ เป็นต้น ในการเชื่อมประเด็นความคิดเห็นต่างๆ

ตารางที่ 2 ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเนื้อความของแบบของภาษาต่างๆ

แบบของภาษา	ลำดับของคำถามในการดำเนินเนื้อเรื่อง
1. รายงาน	เรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นอย่างไร มีลักษณะเฉพาะอย่างไร มีประโยชน์-โทษอะไร มีลักษณะอย่างไร โดยทั่วไปเป็นอย่างไร
2. อธิบาย	เรื่องอะไรที่จะพูดถึง สำคัญอย่างไร ทำได้อย่างไร ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น เกิดขึ้นได้อย่างไร เหตุใดจึงเกิดขึ้นได้
3. แสดงความคิดเห็น	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เป็นความคิดเห็นของใคร มีเหตุผลอย่างไร (ลำดับเหตุและผล) จะสรุปการแสดงความคิดเห็น (จากประเด็นที่กำหนด) อย่างไร
4. อภิปราย	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญหรือจำเป็นอย่างไร มีเหตุผลเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างไร จะสนับสนุน/ให้ข้อเสนอแนะเรื่องดังกล่าวมาได้อย่างไร

ที่มา: ปรับจากตารางแสดงตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่องของแบบของภาษาต่างๆ (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, 2534: 36)

การสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนให้ความสำคัญกับการศึกษาและวิเคราะห์แบบของภาษา ซึ่งเป็นแบบหรือชนิดของเนื้อความต่างๆ ในแต่ละบริบทที่มีวัตถุประสงค์ รูปแบบโครงสร้างและลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะตน ด้วยเหตุนี้ ในการนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ในการสอนการเขียนเชิงวิชาการ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องให้ผู้เรียนตระหนักถึงความแตกต่างและโครงสร้างของลักษณะงานเขียนแต่ละประเภทที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อหรือเพื่อใช้ในการประกอบวิชาชีพและส่งเสริมให้มีการฝึกฝนอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะสื่อสารกับบุคคลที่อยู่ในสังคมวิชาการเดียวกันได้

นอกจากนี้ แนวการสอนเขียนดังกล่าวยังได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal Development) และการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ของไวทือตสกี (Vygotsky, 1962 อ้างถึงใน Lim, 2006) ที่เชื่อว่าผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่ยากเกินกว่าระดับพัฒนาการที่แท้จริงของตนได้ หากได้รับการช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากผู้ที่มีความสามารถมากกว่า ดังนั้น การสอนตามแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องจากการวิเคราะห์แบบของภาษา ซึ่งเป็นแบบหรือชนิดของเนื้อความต่างๆ ในแต่ละบริบทที่มีจุดมุ่งหมาย ลำดับของการดำเนินเนื้อความและทำเนียบภาษาเฉพาะตัว ผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือของกลุ่มและการฝึกเขียนด้วยตนเอง ผนวกกับการชี้แนะของผู้สอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบโครงสร้างและการใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนทางภาษาและชุมชนทางวิชาการ

2.3.4 การสอนตามแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทการเขียน

การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนเป็นการจัดกิจกรรมการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องจากการศึกษาวิเคราะห์ต้นแบบหรือแบบของภาษา ผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือของกลุ่มและการฝึกเขียนด้วยตนเอง

Frances Christie นักการศึกษาของกลุ่มของ Halliday (1985) ได้อธิบายว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบเน้นประเภทการเขียน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. *ขั้นการให้รูปแบบ (A modeling stage)* เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับแบบของภาษารูปแบบต่างๆผ่านการศึกษาวิเคราะห์แบบของภาษาทั้งทางด้านเนื้อหา ประเภท โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษาแต่ละรูปแบบ

2. *ขั้นการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความ (A joint negotiation stage)* เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะต่างๆ เช่น การค้นคว้า การจดบันทึก การอภิปราย เพื่อเตรียมสร้างเนื้อความใหม่ในแบบของภาษาเดิมร่วมกัน แล้วเขียนร่างเนื้อความใหม่ร่วมกัน

3. *ขั้นฝึกเขียนโดยอิสระ (An independent construction stage)* เป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละคนเตรียมฝึกเขียนอย่างอิสระเป็นรายบุคคลโดยมีผู้สอนดูแลคอยให้ความช่วยเหลือ ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนจะคิดเรื่องที่เขียนเองใหม่ในแบบของภาษาที่เลือกที่กำหนด และลงมือเขียนฉบับสมบูรณ์

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามแนวการสอนดังกล่าวมีความชัดเจนในแต่ละขั้น เพราะเกณฑ์ที่จะใช้ในการวัดผลเกิดขึ้นในขั้นตอนที่ 1 และ 2 ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนมีความเข้าใจและได้ตกลงร่วมกันไว้แล้ว จึงสามารถนำมาใช้วัดและประเมินผลงานในขั้นที่ 3 ได้

หลังจากที่ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับขั้นตอนการเรียนการสอนดังกล่าวนี้แล้ว การฝึกเขียนในครั้งต่อไป อาจเริ่มต้นในขั้นใดก่อนก็ได้ โดยเฉพาะเมื่อผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนฝึกเขียนด้วยแบบของภาษาที่เรียนรู้มาแล้ว

นอกจากนี้ Rothery's (2009) ยังเสนอขั้นตอนการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนไว้ 7 ขั้น ดังนี้

1. *ขั้นแนะนำแบบของภาษา (introducing a genre)* เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับแบบของภาษาผ่านการอ่านงานต้นแบบให้ผู้เรียนฟัง

2. *ขั้นศึกษาแบบของภาษา (focusing on a genre)* เป็นขั้นการศึกษาแบบของภาษาอย่างละเอียดโดยการให้ชื่อองค์ประกอบต่างๆของแบบของภาษา

3. *ขั้นตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความ (jointly negotiating a genre)* เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสร้างเนื้อความใหม่ในแบบของภาษาเดิม ผู้สอนให้ความช่วยเหลือในการเขียนงาน โดยการตั้งคำถามและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนงานในแบบของภาษา

4. *ขั้นการศึกษาค้นคว้า (Researching)* เป็นขั้นการคัดเลือกข้อมูลการเขียน โดยการรวบรวม การอ่าน การสรุปและประเมินข้อมูลก่อนการเขียน

5. *ขั้นร่างงานเขียน (Drafting)* ผู้เรียนแต่ละบุคคลเขียนงานฉบับร่างครั้งที่ 1 ในแบบของภาษาเดิมด้วยตนเอง

6. *ขั้นการให้คำปรึกษา (Consultation)* การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเนื้อความในงานเขียนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

7. *ขั้นการเผยแพร่ผลงานเขียน (Publishing)* เป็นขั้นการเขียนงานฉบับจริง และนำไปเผยแพร่เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ต่อมา Lingzhu (2009) ได้เสนอขั้นตอนการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียน โดยปรับจากแนวคิดของ Rothery's (1985) ซึ่งประกอบด้วยขั้นการสอน 6 ขั้น ดังนี้

1. *ขั้นการเตรียมการแนะนำแบบของภาษา* โดยการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับแบบของภาษาที่จะเรียน

2. *ขั้นการแนะนำเป้าหมายของแบบของภาษา* โดยการอธิบายหน้าที่ทางสังคม โครงสร้างทั่วไป และโครงสร้างของย่อหน้า และลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษา

3. *ขั้นการเปรียบเทียบแบบของภาษาที่เหมือนกันในด้านหน้าที่ของสังคม โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษา*

4. *ขั้นการเสริมแรงเกี่ยวกับเป้าหมายของแบบของภาษาที่ได้สอนไปแล้ว*

5. *ขั้นการสร้างเนื้อความร่วมกันเป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสร้างเนื้อความใหม่ในแบบของภาษาเดิม*

6. *ขั้นการสร้างเนื้อความโดยอิสระ* ผู้เรียนแต่ละบุคคลเขียนงานในแบบของภาษาเดิมด้วยตนเอง

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนประกอบด้วยทำให้ผู้เรียนเรียนรู้หน้าที่ทางสังคม โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษาที่เรียนจากการศึกษางานเขียนต้นแบบ การกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างเนื้อความในงานเขียนร่วมกันผ่าน

การทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การค้นคว้า การอภิปราย และการตั้งคำถาม และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนงานในแบบของภาษา เดิมด้วยตนเอง โดยผู้สอนให้ข้อเสนอแนะในแต่ละขั้นตอนการเขียนอย่างต่อเนื่อง

2.3.4 ข้อดีและข้อจำกัดของแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทการเขียน

การสอนที่เน้นประเภทงานเขียนเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียน โดยการเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องจากการวิเคราะห์แบบของภาษาในบริบทต่างๆ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของบริบททางสังคม วัตถุประสงค์และหน้าที่ของการเขียน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน และการนำกลวิธีต่างๆ ไปใช้ในการเขียนงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (Badger and White, 2000) การสอนตามแนวการสอนนี้จึงช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานตรงตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามรูปแบบ และโครงสร้างที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนทางภาษา

อย่างไรก็ตาม การเขียนงานโดยการวิเคราะห์ และการเลียนแบบต้นแบบทางภาษาตามแนวการสอนดังกล่าว อาจทำให้ผู้เขียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการคิดเนื้อความที่จะเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเขียนงานที่เน้นเนื้อหาวิชาการ นอกจากนี้ แนวการสอนดังกล่าวยังมองผู้เรียนในฐานะผู้รับความรู้ (passive learner) และให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการเขียนค่อนข้างน้อย (Badger and White, 2000) ดังนั้น จึงมีแนวคิดว่าการสอนเขียนงานเชิงวิชาการซึ่งมีเนื้อหาหายาก และมีรูปแบบโครงสร้างเฉพาะ ควรจะมีการผสมผสานระหว่างแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนและแนวการสอนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งเป็นแนวการสอนที่สามารถเอื้อกันได้ เนื่องจากการเขียนทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ และการสอนทั้งสองแนวต่างคำนึงถึงจุดประสงค์ในการเขียน และผู้อ่านเป็นสำคัญ อีกทั้งยังเห็นพ้องกันว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนและผู้สอนต้องร่วมมือกัน (สุภาณี ชินวงศ์, 2543: 135) โดยผู้สอนจะต้องเตรียมพร้อมด้านเนื้อหา มีความรู้ในเรื่องรูปแบบ โครงสร้าง การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนประเภทนั้นๆ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและให้ข้อมูลสะท้อนกลับที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนด้วย

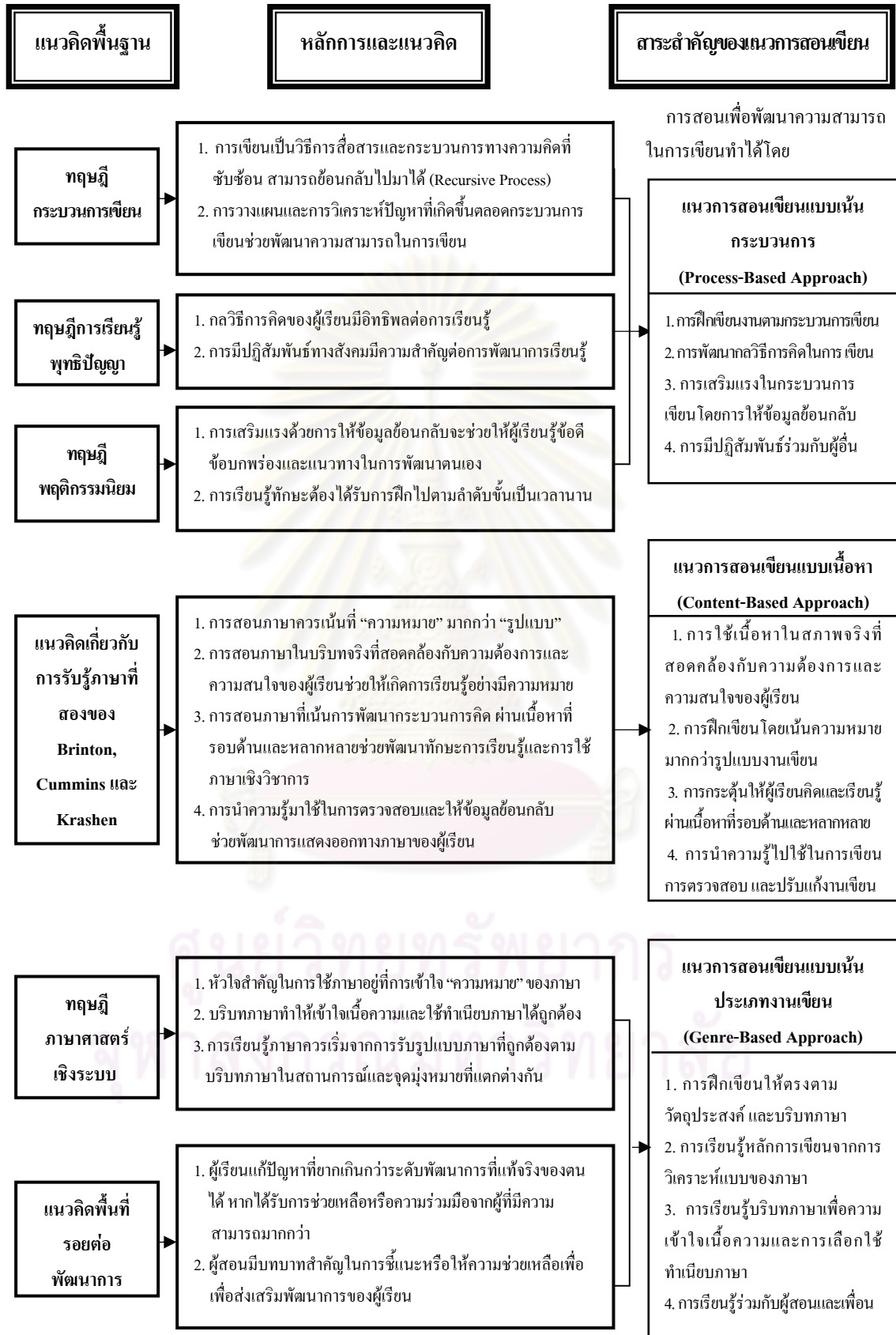
แนวการสอนทักษะการเขียนที่ได้ระบุไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนทักษะการเขียนแต่ละแนวคิดมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน และมีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการในแต่ละด้านที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ แนวการสอนแบบเน้นกระบวนการจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนวิเคราะห์เป้าหมาย ปัญหาและประเด็นการเขียนได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมทักษะการเรียบเรียงและ

การถ่ายทอดความคิดอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเพื่อการเรียนรู้ และช่วยพัฒนาทักษะการศึกษาค้นคว้า การสังเคราะห์ การประเมินและการใช้แหล่งข้อมูลเพื่อสนับสนุนความคิดในงานเขียน เพื่อให้ผู้เรียนเขียนงานที่มีเนื้อหาถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการนั้นๆ ในขณะที่แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบโครงสร้างงานเขียนประเภทต่างๆ และหลักการใช้ภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ บริบททางวิชาการและถูกต้องตามหลักการเขียน ดังนั้น การสอนการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต จึงควรมีการผสมผสานแนวการสอนในรูปแบบต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการสรุปแนวคิดทฤษฎีและสาระสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบต่างๆ แสดงดัง
แผนภาพที่ 1

คุรุวิทยุทรรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 1 แนวคิดทฤษฎีและสาระสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบต่างๆ

3. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยข้อมูล 7 ด้าน ได้แก่ ความสำคัญ ความหมาย กระบวนการและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิธีการวัดและประเมินผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเขียนเชิงวิชาการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการคิดขั้นสูงที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคคลในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สามารถใช้ข้อมูลความรู้ในการไตร่ตรองและประเมินสถานการณ์ เพื่อตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

Nitko (2004: 214) ได้กล่าวว่า “การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษา” สอดคล้องกับที่ Decaroli (1973) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่เป็นแกนนำสำหรับการพัฒนาจุดมุ่งหมายทางการศึกษาทั้งปวงให้บรรลุผล และสอดคล้องกับที่ Randall และ Grady (1998:1) ได้กล่าวว่า “การคิดอย่างมีวิจารณญาณถือเป็นพันธกิจสำคัญของการศึกษาขั้นสูง การเรียนทั้งระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต้องการบัณฑิตที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสามารถตัดสินใจต่างๆโดยอ้างอิงหลักฐาน และอธิบายเหตุผลได้อย่างชัดเจน” เช่นเดียวกับที่ Facione (2000:1) กล่าวถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นเครื่องมือในการแสวงหาคำตอบที่ช่วยส่งเสริมการจัดการศึกษาและให้ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจหาทางออกที่สมเหตุสมผล นอกจากนี้ Bryce (1997:173) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมถึงบทบาทของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีต่อระบบการศึกษาสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษา เนื่องจากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นจำนวนมากในปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการทำความเข้าใจความหมายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อต่างๆ ได้ทั้งในทางบวกและทางลบ กล่าวโดยสรุป การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมปัจจุบันในฐานะเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจแสวงหาคำตอบหรือทางเลือกที่เหมาะสมในการกระทำสิ่งต่างๆในชีวิต อีกทั้งยังเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญทางการศึกษาและเป็นทักษะพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้และทักษะอื่นๆให้บรรลุผล

3.2 ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นหนึ่งในทักษะการคิดขั้นสูงที่ต้องอาศัยความสามารถในการไตร่ตรองประมวลข้อมูล ปัญหาเรื่องราวต่าง ๆ ก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อ หรือกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้ความคิดที่รอบคอบ สมเหตุสมผล ได้มีนักการศึกษาให้นิยามของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

Dressel (1957: 10) กล่าวว่า “การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูลหรือสภาพการณ์ที่ปรากฏ โดยใช้ความรู้ ความคิดและประสบการณ์เดิมของตนในการสำรวจข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล” สอดคล้องกับที่ Herick (1991: 4) กล่าวไว้ว่า “การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการพิจารณาและประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลทั้งในด้านความเที่ยงตรงภายในและภายนอก วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลและความทันสมัยของข้อมูล” เช่นเดียวกับที่ Emnis (1985: 10) ได้กล่าวถึงความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล เพื่อการตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อและสิ่งใดควรทำ และมีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ คือ ปฏิบัติได้ มีการพิจารณาไตร่ตรอง มีเหตุผล ความเชื่อ และการกระทำ ในขณะที่ Watson และ Glaser (1964: 10) ได้ให้ความหมายการคิดอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรูปแบบการคิดที่ประกอบด้วยทัศนคติที่มีต่อการแสวงหาความรู้ และการแสวงหาหลักฐานมาสนับสนุนสิ่งที่อ้างว่าเป็นจริง แล้วใช้ความรู้ด้านการอนุมานสรุปใจความสำคัญ โดยตัดสินใจจากข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล ตลอดจนทักษะในการใช้ทัศนคติและความรู้ดังกล่าวมาประเมินผลความถูกต้อง ต่อมา Halpern (1996: 11) ได้อธิบายความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มเติมว่าเป็นกระบวนการทางความคิดและการใช้เหตุผล โดยนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการคิดหาข้อสรุปเพื่อเพิ่มโอกาสของความสำเร็จให้มากขึ้น เป็นการคิดที่มีเป้าหมายแน่นอน มีเหตุผล สามารถแก้ปัญหา คำนวณความเป็นไปได้ และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการคิดที่ยึดผลลัพธ์เป็นหลัก โดยผู้คิดสามารถประเมินผลที่ได้จากกระบวนการคิดของตน กล่าวโดยสรุป การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการคิดพิจารณาไตร่ตรองและประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและแหล่งข้อมูลอย่างรอบคอบ โดยใช้ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ในการสำรวจร่องรอยหลักฐานเพื่อสร้างข้อสรุปที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างสมเหตุสมผล โดยที่ผู้คิดสามารถประเมินผลที่ได้จากกระบวนการคิดและการตัดสินใจของตนเพื่อการปรับปรุงแก้ไขได้

3.3 กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยกระบวนการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการคิด นับตั้งแต่การเผชิญปัญหาจนถึงการสรุปและประเมินเกี่ยวกับประเด็นปัญหา นักการศึกษาได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ดังต่อไปนี้

Watson และ Glaser (1964: 24) ได้กล่าวถึง กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่าประกอบด้วย ทักษะการคิดย่อย 5 ทักษะ คือ 1) การอุปนัย 2) การระบุสมมติฐาน 3) การนิรนัย 4) การลงข้อสรุปโดยใช้หลักตรรกศาสตร์ และ 5) การประเมินข้อโต้แย้ง ในขณะที่ Ennis (1985: 16) อธิบายกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การนิยาม ได้แก่ การระบุสาระสำคัญของประเด็นปัญหา การระบุเหตุผลของข้อสรุป การตั้งคำถาม และการระบุข้อตกลงเบื้องต้น 2) การตัดสินข้อมูล ได้แก่ การตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล และความสอดคล้องของประเด็นปัญหา และ 3) การอ้างอิงในการแก้ปัญหา และการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ การลงข้อสรุปอ้างอิงในเชิงอุปนัยและนิรนัย รวมถึงการทำนายผลที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับที่ Decaroil (1973: 67 - 68) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่าประกอบด้วย 1)การนิยาม เป็นการกำหนดปัญหา ทำความเข้าใจความหมายของคำและข้อความ และการกำหนดเกณฑ์ 2) การกำหนดสมมติฐาน การคิดถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล การหาทางเลือก และการพยากรณ์ 3) การประมวลผลข่าวสาร โดยการระบุข้อมูลที่จำเป็น รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หาหลักฐานและจัดระบบข้อมูล 4) การตีความข้อเท็จจริงและการสรุปอ้างอิงจากหลักฐาน 5) การใช้เหตุผล โดยระบุเหตุและผลความสัมพันธ์เชิงตรรกศาสตร์ 6) การประเมินผล โดยอาศัยเกณฑ์ความสมเหตุสมผล และ 7)การประยุกต์ใช้ ต่อมา Bowell และ Kemp (2002: ix) ได้อธิบายกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่าประกอบด้วย 1) การทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ข้อโต้แย้งหรือหลักฐานอ้างอิง 2) การสร้างข้อสรุปโดยใช้หลักตรรกศาสตร์ ทั้งแบบนิรนัยและอุปนัย และ 3) การประเมินและตัดสินข้อสรุป

การวิเคราะห์กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่ากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยทักษะ 5 ด้าน ได้แก่ การระบุปัญหา การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล การระบุลักษณะข้อมูล การลงความเห็นจากข้อมูลและการตัดสินใจ โดยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. การระบุประเด็น (Identify Issue) หมายถึง การวิเคราะห์และระบุประเด็นหรือปัญหาจากข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้

2. การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Credibility of Information) หมายถึง การประเมินข้อมูลในด้านความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง ความพอเพียงและความเป็นปัจจุบันของข้อมูล พร้อมทั้งระบุเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินข้อมูลได้

3. การระบุลักษณะข้อมูล (Identify Information) หมายถึง การจำแนกความแตกต่างของข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การระบุข้อมูลที่สัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กับปัญหา และการระบุข้อตกลงเบื้องต้นของข้อมูล

4. การลงความเห็นจากข้อมูล (Making Inferences) หมายถึง การลงความเห็นเพื่อสร้างข้อสรุปจากข้อมูลและหลักฐานที่มีอยู่อย่างสมเหตุสมผล

5. การตัดสินใจ (Making Decision) การพิจารณาความน่าเชื่อถือและความสมเหตุสมผลของข้อสรุปจากข้อมูลหรือหลักฐานที่มีอยู่เพื่อการตัดสินใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

3.4 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองสถานการณ์ต่างๆอย่างมีเหตุผลโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆอย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล นักการศึกษาได้อธิบายความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

ทิสนา แชมมณี (2546: 114-115) ได้ให้นิยามความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่าเป็นความสามารถในการกำหนดเป้าหมายการคิด ระบุประเด็นการคิด ประมวลข้อมูล วิเคราะห์และประเมินข้อมูลทั้งด้านข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนและสมเหตุสมผล เช่นเดียวกับที่ Watson และ Glaser (1964: 112) กล่าวว่า “ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการใช้ปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีเหตุผล มีการประเมินสถานการณ์ เชื่อมโยงเหตุการณ์ ดีความ สรุปความ โดยอาศัยความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนในการสำรวจหลักฐานอย่างละเอียดถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การสรุปและการตัดสินใจที่สมเหตุสมผล” นอกจากนี้ Dressel และ Mayhew (1985: 11) ยังได้อธิบายความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มเติมว่าเป็นความสามารถในการกำหนดขอบเขตของปัญหา การเลือกสารสนเทศที่เกี่ยวข้องสำหรับการหาคำตอบ การยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น การกำหนดกฎเกณฑ์และเลือกสมมติฐานที่เป็นไปได้ และการหาข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผลและตัดสินใจความถูกต้องของการคาดคะเนตามหลักเหตุผลได้ ในขณะที่ Ennis (1989: 144-146) ได้อธิบายไว้ว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยความสามารถในด้านต่างๆ 11 ด้าน ได้แก่

- 1) การเข้าใจความหมายของข้อความ เรื่องราวและข้อโต้แย้ง
- 2) การพิจารณาตัดสินข้อความที่

คลุมเครือ 3) การพิจารณาและตัดสินข้อความที่ขัดแย้งกัน 4) การพิจารณาและตัดสินความเพียงพอของข้อมูล 5) การพิจารณาและตัดสินข้อสรุปตามที่มีข้อมูลสนับสนุนได้ 6) การพิจารณาและตัดสินข้อความที่เป็นหลักการและนำไปประยุกต์ใช้ได้ 7) การพิจารณาและตัดสินความน่าเชื่อถือของข้อมูล 8) การพิจารณาและตัดสินเหตุผลในการสรุป 9) การพิจารณาและตัดสินการกำหนดปัญหา 10) การพิจารณาและตัดสินข้อความที่เป็นข้อตกลงเบื้องต้น และ 11) การพิจารณาคำนิยาม ซึ่งสอดคล้องกับที่ Nitko (2004: 216-226) ได้จำแนกความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การทำความเข้าใจเบื้องต้น ได้แก่ การระบุนิยาม การวิเคราะห์ข้อโต้แย้ง การถามและการตอบคำถามเพื่อทำความเข้าใจ 2) การสนับสนุนข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการประเมินข้อมูลที่ได้จากการสังเกต 3) การสรุปอ้างอิง ได้แก่ การนิรนัย การอุปนัยและการตัดสินคุณค่า 4) การทำความเข้าใจขั้นสูง ได้แก่ การกำหนดและพิจารณาคำนิยาม การระบุนิยามข้อตกลงเบื้องต้น และ 5) กลยุทธ์และเคล็ดลับ ได้แก่ การตัดสินใจและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

กล่าวโดยสรุป ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาสถานการณ์ที่ปรากฏ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ในการไตร่ตรองและประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อลงความเห็นสร้างข้อสรุปในการตัดสินใจสิ่งต่างๆอย่างสมเหตุสมผล โดยประกอบด้วยความสามารถในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์และระบุประเด็นหรือปัญหาจากข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้
2. การประเมินข้อมูลในด้านความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง ความพอเพียงและความเป็นปัจจุบันของข้อมูล พร้อมทั้งระบุเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินข้อมูลได้
3. การจำแนกความแตกต่างของข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การระบุนิยามที่สัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กับปัญหา และการระบุนิยามข้อตกลงเบื้องต้นของข้อมูล
4. การลงความเห็นเพื่อสร้างข้อสรุปจากข้อมูลและหลักฐานที่มีอยู่อย่างสมเหตุสมผล
5. การพิจารณาความน่าเชื่อถือและความสมเหตุสมผลของข้อสรุปจากข้อมูลหรือหลักฐานที่มีอยู่เพื่อการตัดสินใจสิ่งต่างๆได้อย่างถูกต้อง

3.5 การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การพัฒนาความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยกลยุทธ์ เทคนิคและวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการแก้ปัญหาที่ต้อง

เผชิญในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดและกระบวนการในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้หลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

Hudgins และ Edelman (1986: 32) เสนอแนวคิดการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ผู้เรียนสร้างเครื่องมือภายในใจตนเองให้เป็นคนมีเหตุผลโดยการฝึกฝนการสร้างข้อโต้แย้ง (argument) หรือการอ้างเหตุผล ส่วน Fisher (1995) เห็นว่าการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณควรจะมุ่งเน้นไปในแนวทางเดียวกับการพัฒนาการรู้คิด (cognitive development) ซึ่งประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ 1) การมองสิ่งรอบๆตัวอย่างชัดเจนและเป็นไปได้ 2) การมีความสามารถในการคัดเลือกสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบจำนวนมาก 3) การวางแผน โดยการฝึกวางแผนเป้าหมาย ตรวจสอบแผนและแก้ปัญหา 4) การควบคุมตนเองโดยการยอมรับและใช้เหตุผลที่เหมาะสมเป็นหลัก และ 5) การพัฒนาความเที่ยงตรงในการคิดและการรับรู้สถานการณ์ โดยใช้กิจกรรมและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของเด็ก นอกจากนี้ Norris (1985: 14) ยังได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่า ผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง ส่งเสริมการอภิปรายในชั้นเรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนอธิบายเหตุผลของคำตอบและฝึกตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆอย่างมีเหตุผล โดยควรสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณควบคู่ไปกับวิชาที่ครูสอน และต้องระบุนการฝึกความคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ในวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เช่นเดียวกับที่ Ruggiero (1988: 64) ได้สรุปกลยุทธ์ในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่าผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดก่อนทำและอธิบายเหตุผลของการกระทำที่เกิดขึ้น และควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจสิ่งต่างๆด้วยตนเอง เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการคิด ความเชื่อมั่นในตัวเองและความรู้สึกที่เป็นอิสระ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างรวดเร็ว ต่อมา Browne และ Freeman (2000: 9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ที่ช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ 1) ความถี่ในการใช้คำถาม 2) การสร้างบรรยากาศที่มีการโต้แย้ง 3) การร่วมกันสืบเสาะแสวงหาข้อสรุป และ 4) การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง

กล่าวโดยสรุป การสอนและการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้แก่ผู้เรียนควรจัดควบคู่ไปกับวิชาที่ครูสอน และควรระบุนความคาดหวังในการพัฒนาทักษะการคิดไว้ในวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด ตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการสังเกตปรากฏการณ์ต่างๆรอบตัว รู้จักการวางแผน การอภิปราย แสดงความคิดเห็นและการให้เหตุผลประกอบการคิด การตัดสินใจและการกระทำสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ

3.6 การวัดและประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดเป็นความสามารถทางสมองและเป็นผลจากการปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่ได้รับ การกำหนดขึ้น ในลักษณะของความสามารถด้านต่างๆ ที่เรียกว่า องค์ประกอบ (Guildford, 1967: 218) การวัดและประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถวัดได้หลากหลายรูปแบบ ดังที่ Nitko (2004: 215-216) ได้กล่าวถึงแนวทางในการวัดและประเมินความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณ์แล้วสรุปได้ว่า การวัดและประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ในระยะยาว โดยการสังเกตความถี่ในการเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความคิดอย่างมี วิจารณ์ด้วยแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และประเมินระดับคุณภาพของพฤติกรรมที่ แสดงออกโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) อีกทั้งยังสามารถใช้การวัดแบบปรนัยโดย กำหนดสถานการณ์ ปัญหา หรือข้อโต้แย้งต่างๆ แล้วตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่าง มีวิจารณญาณในด้านต่างๆ ในการตอบคำถาม

นอกจากนี้ การวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณยังวัดได้จากแบบทดสอบ มาตรฐานที่ผู้เชี่ยวชาญสร้างขึ้น แบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีดังนี้

แบบทดสอบของ Watson และ Glaser (1964: 112) ที่อาศัยแนวคิดของ Dressal และ Mayhew เป็นพื้นฐาน โดยได้สรุปคุณลักษณะของบุคคลที่มีกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ 3 ด้าน คือ 1. เจตคติ 2. ความรู้ และ 3. ทักษะ แบบทดสอบ Watson - Glaser Critical Thinking Appraisal ได้สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1937 และพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ฉบับปรับปรุงล่าสุด ในปี ค.ศ. 1980 ใช้กับ นักเรียนเกรด 9 ถึงระดับวัยผู้ใหญ่ ลักษณะของแบบทดสอบมี 2 ฉบับ ที่มีลักษณะเป็นคู่ขนาน กัน คือ ฉบับ A และฉบับ B โดยแต่ละฉบับ ประกอบด้วย 5 แบบสอบย่อย ข้อสอบรวมทั้งหมด 80 ข้อ ให้ความเวลา 50 นาที ซึ่งแต่ละแบบสอบย่อยวัดความสามารถ 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการ อ้างอิง (Inference) การระบุข้อตกลงเบื้องต้น (Recognition of assumption) การนิรนัย (Deduction) การแปลความ (Interpretation) และการประเมินข้อโต้แย้ง (Evaluation of Arguments)

ลักษณะของแบบสอบจะกำหนดสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่มีรูปแบบแตกต่าง และมาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย รวมทั้งข้อสรุปของสถานการณ์ โดยผู้ตอบคำถามจะต้อง ตัดสินความถูกต้องของข้อสรุปจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยใช้ความสามารถทั้ง 5 ด้าน และ อาจมีบางด้านที่ต้องใช้ทักษะร่วมกัน

Ennis และ Millman (1985: 133) ได้ร่วมกันพัฒนาแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีการวัด 2 ระดับ คือ Cornell critical thinking test: Level X and Level Z สำหรับกลุ่มเป้าหมาย และองค์ประกอบของการวัดความสามารถที่แตกต่างกัน คือ Cornell critical thinking test (Level X) เป็นแบบวัดที่ใช้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา มีการวัดทั้งหมด 4 องค์ประกอบ คือ 1) การอุปนัย 2) ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต 3) การนิรนัย และ 4) การระบุข้อสมมติฐาน สำหรับ Cornell critical thinking test (Level Z) เป็นแบบวัดที่ใช้กับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีระดับสติปัญญาเป็นเลิศ ไปจนถึงนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีการวัดทั้งหมด 7 องค์ประกอบ คือ 1) การอุปนัย 2) ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล 3) การพยากรณ์และการวางแผนการทดลอง 4) การระบุเหตุผลหรือความเชื่อที่ผิด 5) การนิรนัย 6) การให้คำจำกัดความ และ 7) การระบุข้อสันนิษฐาน

Norris และ Ennis (1989: 12 อ้างถึงใน Nitko, 2004: 214) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การประเมินลักษณะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้งหมด 14 ด้าน ได้แก่ 1) การตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง 2) การคิดหาเหตุผล 3) การแสดงออกอย่างมีเหตุผล 4) การอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ 5) การทำความเข้าใจปัญหา 6) การระบุใจความสำคัญ 7) การจดจำความรู้เบื้องต้น 8) การสร้างทางเลือก 9) การยอมรับความคิดเห็น เหตุผลและข้อมูลของผู้อื่น 10) การสร้างจุดยืนและยอมเปลี่ยนแปลงจุดยืนของตนเมื่อมีหลักฐานและเหตุผลที่ดีกว่า 11) การคิดหาความถูกต้องจากเหตุผลที่มีอยู่ 12) ความมีระเบียบของการคิด 13) การนำความสามารถทางการคิดมาใช้ และ 14) ความไวต่อความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้อื่น การประเมินลักษณะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 14 ด้านข้างต้นนี้ เป็นการประเมินลักษณะของตัวบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งบุคคลอาจมีลักษณะทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ก็ได้

2. การประเมินความสามารถของการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความชัดเจนเบื้องต้นเป็นความสามารถในการถามได้ตรงประเด็น สามารถวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ ได้อย่างชัดเจน 2) ข้อมูลสนับสนุนทั้งในด้านการเก็บข้อมูลจากการสังเกตและการพิจารณาความน่าเชื่อถือ 3) การสรุปอ้างอิงที่มีการใช้เหตุผลแบบนิรนัย อุปนัย รวมไปถึงการตัดสินคุณค่า 4) ความชัดเจนขั้นสูงเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาสร้างคำจำกัดความและการสร้างทางเลือก และการตั้งสมมติฐาน 5) กลยุทธ์และกลวิธีการแก้ปัญหาเป็นการลงมือกระทำและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

การศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณพบว่า การวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการวัดโดยใช้แบบสอบที่สร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด โดยจุดมุ่งหมายของการวัดจะมีความแตกต่างกันออกไปตามแนวคิดหรือทฤษฎีที่ใช้เป็นหลักในการอ้างอิง การให้นิยามของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถหรือทักษะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้ศึกษาต้องการวัดและกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงสร้างขึ้นตามนิยามและองค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยข้อสอบที่วัดความสามารถทางการคิด 5 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ ได้แก่ 1) การระบุปัญหา 2) การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล 3) การระบุลักษณะข้อมูล 4) การลงความเห็นจากข้อมูล และ 5) การตัดสินใจ

3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเขียนเชิงวิชาการ

การเขียนเชิงวิชาการเป็นการนำเสนอข้อโต้แย้งทางวิชาการที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ โดยใช้การสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์และประเมินข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีการอ้างอิงเหตุผลสนับสนุนจากเอกสาร หลักฐานที่เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ แล้วนำข้อมูลความคิดที่ได้มานำเสนอในรูปของงานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายและลักษณะเฉพาะทางการใช้ภาษา ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของงานเขียนและลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา

คำนิยามข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการเขียนเชิงวิชาการ มิใช่เป็นเพียงการถ่ายทอดความคิด ข้อเท็จจริงหรือประเด็นต่างๆออกมาในรูปแบบของงานเขียนเท่านั้น แต่เป็นการนำเสนอข้อโต้แย้ง (argument) ที่ผู้เขียนจะต้องแสดงเหตุผลและหลักฐานที่เชื่อถือได้มาใช้ในการสนับสนุนข้อโต้แย้งที่สร้างขึ้น รวมทั้งต้องสามารถนำเสนอข้อโต้แย้งนั้นในรูปแบบของงานเขียนที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเขียน ความคาดหวังของผู้อ่านและบริบททางวิชาการ ซึ่งการที่ผู้เขียนจะสามารถนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งสามารถระบุหลักฐานสนับสนุนข้อโต้แย้งที่มีความสมเหตุสมผล สอดคล้องกับประเด็นและวัตถุประสงค์ของเรื่องได้นั้น จะต้องอาศัยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นความสามารถในการนำความรู้ ความคิดและประสบการณ์มาใช้ในการพิจารณาไตร่ตรองและประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและแหล่งข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อสร้างข้อสรุปที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกรับข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล ดังที่ Troth และ Brunetto (2001: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเขียนเชิงวิชาการอย่างยิ่ง เนื่องจากการเขียนงานเชิงวิชาการเป็นงาน

เขียนที่มีโครงสร้างงานเขียนในลักษณะที่เป็นการนำเสนอข้อโต้แย้ง ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่การเขียนข้อเท็จจริงหรือประเด็นต่างๆเท่านั้น แต่ผู้เขียนจะต้องใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการวิเคราะห์ปัญหาหรือประเด็นการเขียน การตีความ การประเมิน และการใช้ข้อมูลในการพัฒนาข้อโต้แย้งที่สมเหตุสมผล การแสดงเหตุผลและหลักฐานที่จะสนับสนุนข้อโต้แย้งที่ผู้เขียนสร้างขึ้น และการระบุข้อบกพร่องในงานเขียนของตนเองเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในทุกขั้นตอนของกระบวนการเขียน ตั้งแต่การคิดวิเคราะห์ประเด็นและวัตถุประสงค์ของการเขียน การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การรวบรวมและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน การจัดระบบและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้อย่างสมเหตุสมผลและการประเมินเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพงานเขียนทั้งทางด้านเนื้อหาและรูปแบบการเขียนที่เกิดขึ้นตลอดกระบวนการเขียน จึงอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์กับการที่ผู้เรียนจะสามารถเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ ดังที่ Watt (2006: 357) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเขียนเชิงวิชาการไว้ว่า “การเขียนเชิงวิชาการเป็นรูปแบบของการคิดและการพัฒนาข้อโต้แย้งในขณะที่ทำการสังเคราะห์ความคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และเป็นจุดของกระบวนการทางพุทธิปัญญาและพฤติกรรมที่ผู้เขียนใช้ในการอภิปราย ตั้งคำถาม สังเคราะห์และประเมินความคิด จึงอาจกล่าวได้ว่า ถ้าผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะส่งผลถึงมาตรฐานการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน” ดังนั้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงถือเป็นหนึ่งในทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการ

การวิเคราะห์ความหมาย ความสามารถและกระบวนการเขียนเชิงวิชาการแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนจะต้องอาศัยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในขั้นตอนต่างๆของการเขียนงานเชิงวิชาการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเขียนเชิงวิชาการกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนการเขียนเชิงวิชาการ	การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	ผลงาน
1. ขั้นก่อนเขียน 1.1 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์การเขียนและความคาดหวังของผู้อ่าน 1.2 การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล 1.3 การคัดสรรข้อมูล 1.4 การพัฒนาโครงร่าง	ความสามารถในการค้นหา 1. การกำหนด/นิยามปัญหา 2. การพิจารณากันตรองและประเมินความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือและความพอเพียงของข้อมูล 3. การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ 4. การคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน 5. การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลตามหลักเหตุผล	1. วัตถุประสงค์การเขียน 2. หัวข้อเรื่อง 3. ข้อมูลการเขียนที่สัมพันธ์กับหัวข้อเรื่อง มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ 4. โครงร่างงานเขียนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. ขั้นเขียน 2.1 การเขียนงานฉบับร่าง	6. การนำความรู้ไปใช้ในการลงข้อสรุปตามหลักเหตุผล	5. งานเขียนฉบับร่าง
3. ขั้นหลังเขียน 3.1 การทบทวนตรวจทาน 3.2 การปรับแก้และเขียนฉบับจริง 3.3 การอ้างอิงที่มาของแหล่งข้อมูลประกอบการเขียน	7. การตัดสินใจเพื่อการปรับบทวนและก็นำไปใช้	6. งานเขียนฉบับจริง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าความคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน แต่ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน จากการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่สอนรายวิชาการเขียนในระดับอุดมศึกษา และการวิเคราะห์ผลงานเขียนของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต พบว่า ปัญหาด้านกระบวนการคิดในการเขียนงานเชิงวิชาการของผู้เรียนที่พบมากที่สุด คือ การที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถวิเคราะห์ประเด็นของเรื่องที่เขียนได้อย่างถูกต้อง ขาดความสามารถในการพิจารณา ไตร่ตรองและแสวงหาข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการเขียนได้อย่างรอบด้านลึกซึ้ง ขาดความสามารถในการพิจารณากันตรองความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล และยังไม่สามารถจัดระบบเรียบเรียงข้อมูลและสรุปความคิดที่ได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งสอดคล้องกับที่ Johnson (2003: 375-376) ได้กล่าวถึงปัญหาการเขียนเชิงวิชาการไว้ว่า “ปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา คือ การที่ผู้เรียนขาดความสามารถในการพิจารณาและประเมินความ

ถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูลและการขาดความสามารถในการนำข้อมูลที่สืบค้นได้มาใช้ประกอบการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ” นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Watt (2006: 358) ยังพบว่า ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาประสบปัญหาการเขียนงานที่มีโครงสร้างงานเขียนที่ไม่ชัดเจน การขาดความสามารถในการเชื่อมโยงความคิด การเขียนงานไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานเขียน และการที่ผู้เขียนยังไม่สามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาปัญหาการเขียนเชิงวิชาการข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนยังขาดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งถือเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ดังนั้น การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเขียนงานเชิงวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนเขียนงานเชิงวิชาการที่มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ ตรงตามวัตถุประสงค์การเขียนและถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของการเขียน

4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ ความหมาย ลักษณะสำคัญ องค์ประกอบ ประเภท และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ทิสนา เขมมณี (2545: 475) กล่าวว่า “รูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ มีกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะที่ได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้นๆ ในขณะที่ Saylor และคณะ (1981: 271) สรุปความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน (teaching model) ว่า หมายถึงแบบหรือแผน (pattern) ของการสอนที่มีการจัดกระทำพฤติกรรมขึ้นจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อจุดหมายหรือจุดเน้นเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับที่ Joyce และ Weil (2000: 6-7) ได้กล่าวถึงความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนที่บรรยายให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่

แตกต่างกัน กล่าวโดยสรุป รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ อย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้นๆ โดยประกอบด้วยทฤษฎี/หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะอันจะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด

4.2 ลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน

การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของทิสนา แจมมณี (2545); Stern (1984); Joyce และ Weil (1992) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนจะต้องมีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) มีแนวคิดหรือหลักการพื้นฐาน ซึ่งอาจมาจากแนวคิดทางการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ หรือทฤษฎีทางจิตวิทยา เป็นต้น แนวคิดพื้นฐานเหล่านี้จะเป็นหลักหรือแนวทางในการเลือกกำหนดและจัดระเบียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

2) มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีความเป็นเหตุเป็นผลและสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์และความละเอียดรอบคอบของผู้พัฒนาที่จะต้องคิดวิเคราะห์จนมองเห็นความสัมพันธ์ได้อย่างสมเหตุสมผล โดยจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการสอนโดยทั่วไปและการสอนเฉพาะสาขาวิชาและจะต้องกำหนดองค์ประกอบให้มีความสัมพันธ์และส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ รูปแบบการเรียนการสอนควรให้ความสำคัญองค์ประกอบทั้งหมดร่วมกัน กล่าวคือ ในรูปแบบการเรียนการสอน องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบควรมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกัน และจะต้องมีบทบาทร่วมกัน จึงจะทำให้รูปแบบการเรียนการสอนนั้นๆบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้

3) มีการพัฒนาหรือออกแบบอย่างเป็นระบบ รูปแบบการเรียนการสอนเป็นผลของการออกแบบจัดองค์ประกอบอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การศึกษาวเคราะห์ข้อมูลและองค์ประกอบการสอนที่เกี่ยวข้อง การกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็น การจัดความสัมพันธ์องค์ประกอบให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน การนำแผนการจัดองค์ประกอบไปทดลองใช้สอนจริงเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและยืนยัน ผลที่เกิดขึ้นว่าสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการได้จริง

4) มีผลต่อการพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่างๆ รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะส่งผลต่อการพัฒนาการในด้านต่างๆของผู้เรียน ดังที่ Joyce และ Weil (1992) กล่าวว่า “รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละแบบจะส่งผลต่อผู้เรียนต่างกันออกไปตามแนวคิดและหลักการของรูปแบบนั้น”

กล่าวโดยสรุปรูปแบบการเรียนการสอนต้องมีหลักการหรือแนวคิดพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดและการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบอย่างเป็นระบบ โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต้องมีผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

4.3 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ทิสนา แชมมณี (2545: 219-220) ได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน 2) การบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการ 3) การจัดระบบ คือ การจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้สามารถนำไปสู่เป้าหมาย และ 4) การอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ อันจะช่วยให้การสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในขณะที่ Joyce และ Weil (2000: 13-14) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งอธิบายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน 2) หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ 3) รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอน 4) การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนข้างต้นสรุปได้ว่ารูปแบบการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) แนวคิดหรือทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4) การวัดและประเมินผล

4.4 ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน

นักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังต่อไปนี้

ทิสนา แชมมณี (2545: 223-269) แบ่งรูปแบบการเรียนการสอนเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยเป็นรูปแบบที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่างๆ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์หรือความคิดรวบยอด
- 2) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์
- 3) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัยเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนด้านการปฏิบัติการกระทำ หรือการแสดงออก
- 4) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ

เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินการต่างๆ อาจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา กระบวนการคิดกระบวนการ ทางสังคม และ 5) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ เป็นรูปแบบที่พัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆของผู้เรียนไปพร้อมๆกัน โดยใช้การบูรณาการทั้งทางด้าน เนื้อหาสาระและวิธีการ ในขณะที่ Saylor และคณะ (1981: 272) ได้จำแนกรูปแบบการสอนตาม แบบของหลักสูตร 5 แบบ โดยพิจารณาความเกี่ยวข้องเหมาะสมของรูปแบบการสอนกับหลักสูตร แต่ละประเภท ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อนักพัฒนาหลักสูตร ที่จะสามารถเลือกรูปแบบการสอนได้ เหมาะกับจุดเน้นของหลักสูตรแต่ละประเภท รูปแบบการสอนตามแนวคิดนี้ จึงจัดเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

- 1) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นเนื้อหาวิชา (Subject Matter /Discipline)
- 2) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นสมรรถภาพ (Specific Competencies / Technology)
- 3) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นคุณลักษณะ (Human Traits /Processes)
- 4) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นกิจกรรม และปัญหาสังคม (Social Functions / Activities)
- และ 5) รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตรเน้นความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน (Interests and Needs / Activities)

ต่อมา Joyce และ Weil (1986: 5-14) ยังได้จัดรูปแบบการสอนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิด (The Information – Processing Family) จะมุ่งเน้นการพัฒนา ด้านเนื้อหาวิชา และทักษะกระบวนการทางสติปัญญาเป็นหลัก
- 2) รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาตน (The Personal Family) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนตามความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล และการพัฒนาผู้เรียนทาง ด้านจิตพิสัย
- 3) รูปแบบการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Family) จะเน้นการพัฒนากระบวนการกลุ่ม และการพัฒนา ด้านจิตพิสัยเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และ
- 4) รูปแบบการสอนที่เน้นการปรับพฤติกรรม (The Behavioral Systems Family) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการนำทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทั้งทางด้านเนื้อหาวิชาและ ทักษะต่างๆ นอกจากนี้ Joyce และ Weil ยังได้เสนอว่า ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการสอนแต่ละ รูปแบบจาก 4 กลุ่มนี้มาใช้ร่วมกันได้ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการใช้รูปแบบ และประสิทธิภาพในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างสูงสุด

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการเรียนการสอนสามารถแบ่งได้หลากหลายประเภท ตามแนวคิดหรือเกณฑ์ที่นักการศึกษาใช้ในการจัดกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทาง จิตวิทยา ประเภทของหลักสูตร เป็นต้น โดยรูปแบบการเรียนการสอนแต่ละประเภทจะมี จุดมุ่งหมาย และลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปตามจุดเน้นของรูปแบบการ

เรียนการสอนแต่ละกลุ่ม อย่างไรก็ตาม ผู้สอนสามารถประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละประเภทมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันได้ เพื่อให้สามารถพัฒนาการเรียนของผู้เรียนได้อย่างสูงสุด

สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นการพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ ทักษะการเขียนและทักษะการคิด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนได้อย่างสูงสุด

4.5 กระบวนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสูงสุดนั้น จะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาและจัดองค์ประกอบต่างๆอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนนั้นๆ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงหลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2545: 199-201) กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่ามีขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน 2) การศึกษาหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและเห็นแนวทางในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบ 3) การศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง 4) การกำหนดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบ 5) การจัดกลุ่มองค์ประกอบ 6) การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 7) การจัดผังรูปแบบ โดยแสดงลำดับขั้นตอนของรูปแบบและแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 8) การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น 9) การประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอน และ 10) การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน ในขณะที่ Joyce และ Weil (1986) ได้กล่าวถึงกระบวนการ พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอาจออกแบบให้ใช้ได้กว้างขวาง หรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะก็ได้ โดยต้องมีทฤษฎีรองรับ และจะต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิง การนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงก่อนการนำไปใช้ นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้สรุปได้ว่าการนำรูปแบบไปใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักจะทำให้เกิดผลสูงสุด แต่ก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆที่เหมาะสมได้

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาของรูปแบบการเรียนการสอนสามารถสรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนได้ดังนี้ (ทิสนา แจมมณี, 2549; Cole, 1987; Joyce และ Weil, 1992)

1) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบจากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน หรือปัญหาจากเอกสาร ผลการวิจัยหรือการสังเกต สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง

2) การกำหนดหลักการ เป้าหมายและองค์ประกอบอื่นๆของรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบระเบียบ

3) การกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและเงื่อนไขต่างๆ เช่น กลุ่มผู้เรียน การเตรียมการของผู้สอน การจัดสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้การใช้รูปแบบการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4) การประเมินรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น โดยอาจใช้การประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีโดยคณะผู้เชี่ยวชาญ หรือประเมินความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติการโดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริง

5) การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนซึ่ง มี 2 ระยะ คือ 1) ระยะก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้โดยใช้ผลจากการประเมินในเชิงทฤษฎีเป็นข้อมูลในการปรับปรุง และ 2) ระยะหลังนำรูปแบบไปทดลองใช้ โดยอาศัยข้อมูลจากการทดลองใช้เป็นตัวชี้้นำในการปรับปรุงและอาจจะมีการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองใช้และปรับปรุงซ้ำจนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนั้นจะต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาหลักการ แนวคิดหรือทฤษฎีที่จะนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ แล้วนำมากำหนดองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบอย่างมีความสัมพันธ์และเป็นเหตุเป็นผลกัน จากนั้นจึงกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ทำการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนการสอนทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ แล้วจึงนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงวิชาการ

งานวิจัยต่างประเทศ

Mullen (2001: 117-125) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการเขียนเชิงวิชาการโดยมีการวิจัยเป็นฐานสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการเขียนหลักสูตรการเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้สอน เพื่อช่วยนักศึกษาระดับอุดมศึกษาและบัณฑิตศึกษาในการเตรียมการเผยแพร่ข้อค้นพบงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการเขียนและการวิจัยเป็นกระบวนการที่ต้องทำในระยะยาว จึงจำเป็นต้องเริ่มฝึกฝนตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของโปรแกรม เพื่อช่วยเตรียมนักศึกษาให้เขียนงานทางวิชาการได้ด้วยตนเองโดยปัจจัยสำคัญของการสอนเขียนเชิงวิชาการ คือ การเพิ่มเวลาการสอนเขียนเพื่อการบริหารจัดการกลุ่ม ความรอบรู้เกี่ยวกับรูปแบบการตีพิมพ์เฉพาะ การเรียนรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย การสนทนากลุ่มกับเพื่อนเกี่ยวกับการเขียนและปัญหาวิจัย และความรอบรู้เกี่ยวกับเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นจะช่วยเพิ่มความสนใจในการวิจัย ความสามารถในการทดสอบทฤษฎี และความเชื่อมั่นในด้านวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเป็นผู้เขียนที่ดี

Scarcella (2003: 56) ได้ศึกษากรอบแนวคิดของการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวันกับภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ ผลการวิจัยได้นำเสนอกรอบแนวคิดของการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการแบบพหุมิติ โดยประกอบด้วยมิติทางภาษาศาสตร์ มิติทางพุทธิปัญญาและมิติทางวัฒนธรรมสังคม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลในการสอนเขียนเชิงวิชาการและการพัฒนาวิชาชีพ

Viera (2005: 251-263) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการในลาตินอเมริกา เพื่อนำเสนอบทสรุปของประสบการณ์ที่หลากหลายเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการในลาตินอเมริกา โดยศึกษาเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการอ่านและการเขียนเชิงวิชาการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี การดำเนินการวิจัยเริ่มจากการจัดการอบรมให้แก่นักศึกษา การฝึกอบรมครูและการสร้างชุมชนทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ 3 ประเด็น คือ 1. การขาดการสะท้อนความคิดเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนในขอบเขตทางวิชาการ 2. การขาดการฝึกอบรมกระบวนการย่อยของการอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ และ 3. การอ่านและการเขียนที่ไม่ได้อ้างถึง

บริบทอย่างชัดเจน การไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ การเปรียบเทียบหรือการจำแนกข้อมูลได้ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังเสนอแนะว่าผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบงานเขียนประเภทต่างๆ ผ่านการอ่านและเขียนงานต่างๆอย่างสม่ำเสมอ และควรสอนความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์และข้อเท็จจริง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนดึงข้อมูลมาใช้ในการลงความเห็นหรือสรุปสิ่งต่างๆได้

Mullen (2006: 30-35) ได้ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงวิชาการสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สถาบันการศึกษาควรจัดการสอนเขียนเชิงวิชาการในระดับอุดมศึกษาผ่านเนื้อหาในแต่ละสาขาวิชา โดยควรเริ่มจากการออกแบบหลักสูตรหรือโปรแกรมการเขียนที่เน้นกระบวนการทางสังคมและปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ได้ และค้นหาวิธีการผลิตงานเขียนเชิงวิชาการในหัวข้อร่วมสมัยอย่างมีประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนยังควรเชื่อมโยงประเด็นสำคัญในสังคมปัจจุบันและการนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องมาใช้ รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลระหว่างผู้เรียน

งานวิจัยในประเทศ

สุภาณี ชินวงศ์ (2543: 11) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนิสิตที่มีความสามารถทางภาษาในระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ 2. เพื่อศึกษาประเภทและปริมาณของข้อผิดพลาดในงานเขียนของนิสิตที่มีความสามารถทางภาษาต่างกัน 3. เพื่อหาวิธีสอนที่จะช่วยปรับปรุงทักษะการเขียนของนิสิตที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 380 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับความสามารถทางภาษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบทักษะการเขียน แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะการเขียนและการประเมินงานเขียนของนิสิต และแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาทักษะการเขียนงานประเภทต่างๆ ปัญหาการเขียน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะการเขียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและสเปียร์แมน และการวิเคราะห์ความ

แปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนของนิสิตทั้งสามกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยนิสิตกลุ่มเก่งมีความสามารถในการเขียนในทุกองค์ประกอบของการเขียน (ด้านการใช้ภาษา การเรียบเรียงเนื้อความและด้านความรู้เนื้อหา) อยู่ในระดับสูง นิสิตกลุ่มปานกลางมีความสามารถระดับปานกลาง และนิสิตกลุ่มอ่อนมีความสามารถในการเขียนปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ อีกทั้งพบว่านิสิตมีความสามารถในการเขียนประเภทบรรยายได้ดีกว่าการเขียนอภิปราย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการคิดที่ซับซ้อน นอกจากนี้ ยังพบว่าความสามารถในการเขียนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ ความสามารถทางภาษา ความรู้ภูมิหลังและประเภทของงานเขียน และพบว่าระดับความสามารถทางภาษามีผลต่อชนิดและปริมาณของข้อผิดพลาดในงานเขียน งานวิจัยนี้ได้เสนอว่าในการสอนทักษะการเขียนเชิงวิชาการ ควรเน้นการสอนไวยากรณ์และคำศัพท์ควบคู่ไปกับการสอนกระบวนการคิดและกระบวนการเขียน และควรให้นิสิตฝึกฝนทั้งการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านเนื้อหาและฝึกฝนการเขียนทั้งในและนอกชั้นเรียน

ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ พบว่า ได้มีการศึกษาค้นคว้าตัวแปรดังกล่าวในหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างกรอบแนวคิด การพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการสอน การศึกษาสภาพและปัญหาการเขียนเชิงวิชาการในบริบทต่างๆ รวมทั้งการศึกษาแนวการสอนทักษะการเขียนเชิงวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ การวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยที่พบทำให้มองเห็นมิติต่างๆของการเขียนเชิงวิชาการที่ชัดเจนใน 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านปัญหาที่ควรเร่งแก้ไข คือ การขาดการสะท้อนความคิดเกี่ยวกับหัวข้อทางวิชาการและการขาดทักษะในการจัดระบบ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และการใช้แหล่งข้อมูลในงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถทางการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ภูมิหลังของผู้เขียน ความรู้เกี่ยวกับประเภทงานเขียน ความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ร่วมสมัย และความสามารถทางภาษา และ
- 3) ด้านแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทงานเขียน รูปแบบการตีพิมพ์และการเผยแพร่ผลงาน การพัฒนาทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การเชื่อมโยงการสอนกับประเด็นสำคัญในสังคมปัจจุบัน การใช้เทคโนโลยี การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และการจัดสรรเวลาในการสอนอย่างเหมาะสม

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

งานวิจัยต่างประเทศ

Barry (1985: 187) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมก่อนการเขียน โดยใช้กิจกรรมการอภิปรายกลุ่มย่อยในการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ แล้วสังเกตพฤติกรรมเขียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กิจกรรมก่อนการเขียนเป็นกิจกรรมทางสังคมที่มีประโยชน์ สามารถกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และยังช่วยบรรเทาความวิตกกังวลของผู้เรียนที่มีต่องานเขียนอีกด้วย

Heuring (1985: 90-97) ได้ศึกษาผลของการใช้ขั้นตอนการทบทวนปรับแก้งานเขียน โดยเซอร์ริงได้ศึกษาวิธีการทบทวนปรับแก้งานเขียนของผู้เขียนชาวต่างชาติจำนวน 5 คน พบว่าผู้ที่มีความสามารถในการเขียนดีสามารถประเมินงานเขียนและทบทวนแก้ไขงานเขียนของตน และปรับแก้งานเขียนทั้งระดับเนื้อหาและความหมายของข้อความ ส่วนผู้ที่มีความสามารถในการเขียนต่ำมีการทบทวนและปรับแก้งานของตนน้อยมาก และจะปรับแก้งานเขียนเพียงข้อผิดพลาดการใช้ภาษาระดับคำ ซึ่งไม่ช่วยให้งานเขียนมีคุณภาพดีขึ้นได้

นอกจากนี้ Stewart (1986) และ Frederick (1987) ยังได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการทบทวนและปรับแก้งานเขียนเป็นกลุ่ม โดยกำหนดให้ผู้เรียนปรับแก้งานเขียนเป็นกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเขียนระดับกลางและสูงจะมีทักษะความรู้และความสามารถในการเขียนเนื้อความของเรื่องได้ดี เนื่องจากผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนาโต้ตอบกันในกลุ่ม นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้อ่านงานเขียนและการปรับแก้ไขงานเขียนตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้อ่าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเนื้อความของเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Diaz (1986: 34) ได้ศึกษาการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยการสังเกตผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในชั้นเรียนที่ใช้การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการและศึกษางานเขียนของนักเรียนกลุ่มนี้ด้วย ผลการศึกษา พบว่า การนำแนวการสอนดังกล่าวมาใช้กับห้องเรียนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถทางการเขียนและทักษะการเรียนรู้ด้านอื่นๆด้วย

Singh & Sarkar (1994: 23) ได้ทดลองใช้ขั้นเตรียมการเขียนและขั้นหลังการเขียนที่เน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงปฏิสัมพันธ์ในระหว่างการเรียนการสอนนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ผลการทดลอง พบว่า นักศึกษาสามารถพัฒนาความคิดของตนได้เป็น

อย่างดี และจากการตรวจงานร่างฉบับแรกจนถึงฉบับสุดท้ายของผู้เรียน พบว่า ร้อยละ 85 ของผู้เรียนมีพัฒนาการในการเขียนที่ดีขึ้น

Cande (1995: 44) ได้สำรวจความเข้าใจเกี่ยวกับ Process writing Approach ของผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่า กระบวนการสอนในแนวนี้นั้นค่อนข้างซับซ้อน ประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยหลายขั้น ทั้งนี้ เนื่องมาจากการตีความ Process Writing Approach ที่แตกต่างกันของแต่ละคน อีกทั้งยังมีความพยายามทำให้ลำดับขั้นตอนในกระบวนการง่ายขึ้น นอกจากนี้ ลำดับขั้นตอนการเขียนของผู้เรียนที่มีทักษะความชำนาญกับผู้เรียนที่ไม่มีทักษะความชำนาญยังแตกต่างกันอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะให้ผู้สอนทำการวิเคราะห์สาเหตุและปัญหาการเขียนของผู้เรียนแต่ละบุคคล เพื่อให้ความช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด และควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการปรับบทวนแก้ไขงานเขียนเพราะจะทำให้ผู้เขียนค้นพบเนื้อความและวิธีการสื่อสารที่ต้องการได้อย่างเหมาะสม

Widodo (2008) ได้ศึกษาการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไปใช้ในการสอนเขียนเรียงความเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนระดับมหาวิทยาลัยในบริบทการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ในประเทศอินโดนีเซีย โดยนำเสนอขั้นตอนการเรียนการสอนหลัก 6 ขั้น ได้แก่ ขั้นก่อนเขียน ขั้นร่างงานเขียน ขั้นตอบสนอง ขั้นทบทวน ขั้นปรับแก้ และขั้นหลังเขียน และเพิ่มการสะท้อนความคิดและสิ่งที่ได้เรียนรู้ในระหว่างกระบวนการเขียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความตระหนักในความสำคัญของการฝึกเขียน ผลการศึกษาพบว่า ขั้นตอนต่างๆของแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนนำเสนอแนวคิดในงานเขียนได้ชัดเจน ตรงประเด็น มีความตระหนักและรับผิดชอบในการเขียนงานของตน สามารถประเมินและให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของผู้อื่นได้ นอกจากนี้ ยังให้ข้อเสนอแนะในการนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล ได้แก่ การบริหารจัดการเวลา การจัดการชั้นเรียน การสร้างชุมชนการฝึกเขียนที่เข้มแข็งในห้องเรียน และการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เป็นต้น

Sun and Feng (2009) ได้ศึกษาการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไปใช้ในการสอนในรูปแบบการสอนที่แตกต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอนิยามของแนวการสอนแบบเน้นกระบวนการ เปรียบเทียบการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นผลงานและเน้นกระบวนการไปใช้ในการสอนเขียน และเพื่อทำความเข้าใจแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยการทดลองเปรียบเทียบรูปแบบการสอนที่ใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบ minimal control และแบบ maximal control โดยนำไปใช้กับผู้เรียนที่มีระดับความสามารถใน

การใช้ภาษาอังกฤษ การใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ และบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ผลการทดลองพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มพัฒนาความสามารถในการเขียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

พิมพันธ์ เวสสะ โสกล (2533: 59) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนการเขียนภาษา อังกฤษแบบเน้นกระบวนการสำหรับนักศึกษาไทยระดับอุดมศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลอง ที่ใช้วิธีสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการกับกลุ่มควบคุมซึ่งใช้วิธีสอนแบบเน้นผลงาน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นการยืนยันว่า รูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิผลต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

อดิศรา กาดิบ (2544: 3) ได้ศึกษาผลของการฝึกทักษะการเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการผลิตงานเขียนที่มีคุณภาพและศึกษาเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิธีการเขียนแบบเน้นกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างเป็น นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ 3 ประเด็น คือ 1) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิธีการเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยมีความเห็นว่าขั้นตอนต่างๆ ช่วยให้จัดระเบียบความคิดและพัฒนาการเขียนของตนให้ดีขึ้น และทำให้ตระหนักว่ากระบวนการเขียนเป็นหัวใจสำคัญของการเขียน 2) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิธีการสอนของผู้วิจัย โดยเฉพาะในส่วนของข้อมูลย้อนกลับ การตรวจแก้ไขงานเขียนพร้อมคำแนะนำ และการที่ผู้เรียนมีโอกาสดูปรึกษากับผู้วิจัยเป็นรายบุคคล และ 3) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนวิชาการเขียน นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบงานเขียนแสดงให้เห็นว่าคะแนนของงานเขียนชิ้นหลังของผู้เรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการดีขึ้นกว่างานชิ้นแรกอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่งานเขียนสองครั้งของผู้เรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนการเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ดวงตา ลักษณะประสิทธิ์และกรองแก้ว วรรณสุด (2548: 43-49) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อแนวการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการตลอดจนข้อดี ข้อบกพร่อง อุปสรรคและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนทักษะการเขียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2 ในปีการศึกษา 2545-2546 จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการ

สอนแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคำร้อยละ การถอดความและการวิเคราะห์คำตอบด้วยการเงื่อนงำ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนมากขึ้นในระดับมากที่สุด และเชื่อว่าคำแนะนำของอาจารย์และการแก้ไขงานเขียนมีบทบาทสูงในการพัฒนาการเขียน นอกจากนี้ ผลการสัมภาษณ์ยังพบว่าการสอนเขียนตามแนวนี้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดก่อนการเขียน ทำให้มีความเชื่อมั่นในการเขียนมากขึ้นและทำให้ได้เรียนรู้ไวยากรณ์จากข้อผิดพลาดของตนเองและเพื่อน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า การสอนตามแนวนี้มีข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้ผู้สอนไม่สามารถนำขั้นตอนการเขียนทุกขั้นมาใช้ในการสอนได้ทุกคาบ ดังนั้น จึงควรจะมีการสอนอย่างเต็มรูปแบบในช่วงแรกเท่านั้น เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนและจุดประสงค์แล้วจึงเลือกเฉพาะขั้นตอนสำคัญในคาบเรียนต่อไป

งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่เป็นการนำแนวการสอนดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาทักษะและความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา โดยมีการศึกษากระบวนการเขียนในแต่ละขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมก่อนการเขียน กิจกรรมหลังการเขียน การทบทวนและปรับแก้งานเขียน และการศึกษา ตัวแปรด้านความคิดเห็นและเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อแนวการสอนดังกล่าวตลอดจนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาวิจัยกับผู้สอนในรายวิชาการเขียนอีกด้วย โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดี ข้อบกพร่อง อุปสรรคและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ การสำรวจความเข้าใจของผู้สอนต่อแนวการสอนดังกล่าว และการศึกษาผลการใช้และการประเมินโปรแกรมกระบวนการเขียนสำหรับการฝึกอบรมครู ระเบียบวิธีการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยและพัฒนา การวิจัยเชิงบรรยายและการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการช่วยพัฒนาทักษะ ความรู้และความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของเรื่องได้ดี เนื่องจากขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการเขียนส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดระเบียบความคิดในการเขียน เปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อน รวมทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้อ่านงานเขียนและการปรับแก้ในงานเขียนตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้อ่าน

ด้านผลการวิจัยที่ศึกษากับผู้สอนพบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าแนวการสอนดังกล่าวช่วยพัฒนาความสามารถทางการเขียนให้แก่ผู้เรียนได้ แต่การนำแนวการสอนนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงข้อจำกัดด้านเวลา การส่งเสริมการสร้างชุมชนการฝึกเขียนที่เข้มแข็ง

ในห้องเรียน และควรให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่ผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนการเขียน เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของผู้เรียนได้อย่างสูงสุด

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา

งานวิจัยต่างประเทศ

Shih (1986: 617) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการ โดยใช้เนื้อหาเป็นฐานในบริบทของการเรียนภาษาที่สอง เพื่อนำเสนอผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ในการสอนเขียนเชิงวิชาการ การเปรียบเทียบความแตกต่างของแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหากับแนวการสอนแบบอื่นๆในการนำมาใช้ในการสอนเขียนเชิงวิชาการ และการนำเสนอแนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เนื้อหาเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วยการจัดการเรียนการสอนจากบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้ระดับต้นที่ใช้หัวข้อเรื่องเป็นหลัก รายวิชาการเขียนเชิงวิชาการที่ใช้เนื้อหาเป็นฐาน รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่ใช้เนื้อหาเป็นศูนย์กลาง รายวิชาการเขียนในระดับอุดมศึกษาและการให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล ผลการศึกษาได้นำเสนอเหตุผลสนับสนุนในการนำแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ในการสอนเขียนเชิงวิชาการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการสอนเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และพบว่าการสอนเขียนเชิงวิชาการโดยใช้แนวการสอนนี้ช่วยพัฒนาทักษะการคิด การค้นคว้าวิจัยและทักษะการเขียน เนื่องจากเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนในสิ่งที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้ง เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลและเป็นแนวการสอนที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากกว่าแนวการสอนแบบดั้งเดิมที่แยกรูปแบบการเขียนและการใช้ภาษาและมุ่งเน้นการเขียนจากประสบการณ์ส่วนบุคคลเท่านั้น

Davidson และ Dunham (1997: 43) ได้ศึกษาการนำแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเขียนเรียงความของ Ennis-Weir มาใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชาวญี่ปุ่นที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หลังจากได้รับการสอนภาษาอังกฤษแบบใช้เนื้อหาเป็นฐานเป็นเวลา 1 ปี กลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเป็นฐาน ในขณะที่กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเป็นฐานแบบเพิ่มการฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยกิจกรรมในกลุ่มทดลองจะเพิ่มการสัมมนาที่เน้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ประเด็นที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง ได้แก่ การตีความวิเคราะห์ข้อโต้แย้ง การประเมินความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูล การให้เหตุผลประกอบการประเมิน และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนัยสำคัญของประเด็นที่ศึกษาที่มีต่อชีวิตของตนเอง

และสังคมญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Chapple และ Curtis (2000: 419) ได้ศึกษาการใช้ภาพยนตร์เป็นเนื้อหาในการสอนภาษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชาวแกวคั้งที่เรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้รายงานความก้าวหน้าของตนเอง และถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะมิได้มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แต่ผลการตอบสนองของผู้เรียนบ่งชี้ว่าการเรียนโดยใช้เนื้อหาเป็นฐานช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

Tutunis (2000: 44) ได้ศึกษาผลการดำเนินโครงการการสอนเขียนเชิงวิชาการโดยใช้เนื้อหาเป็นฐานสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ในมหาวิทยาลัย kultur อิสตันบูล ประเทศตุรกี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในความสัมพันธ์ของผู้อ่าน ความสำคัญของการอ่านและเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการ การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนเขียนงานจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การอ่าน การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน นอกจากนี้ ยังเน้นการปรับบททวนงานเขียน การประเมินงานเขียนทั้งของตนเองและของเพื่อนอย่างมีวิจารณญาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินงานเขียนและแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าการสอนเขียนเชิงวิชาการ โดยใช้เนื้อหาเป็นฐานช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ เนื่องจากเป็นแนวการสอนเขียนที่เน้นการเขียนงานจากแหล่งข้อมูล และถ่ายทอดความรู้ผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้ง โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การตีความสังเคราะห์ จัดระบบและประยุกต์ใช้ข้อมูลตามมาตรฐานทางวิชาการที่กำหนดไว้

Heo (2004: 25) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยศึกษาทฤษฎีพื้นฐาน คุณลักษณะของการสอนแบบเน้นเนื้อหา และประเด็นต่างๆที่เกี่ยวกับการนำการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ เช่น การนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษและในสถาบันครุศึกษา การประเมินความสามารถทางภาษา และเนื้อหา รวมถึงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสอนแบบเน้นเนื้อหากับการสอนเขียน ผลการศึกษาพบว่า การสอนแบบเน้นเนื้อหามีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ และเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนเขียน เนื่องจากเป็นแนวการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา

ทักษะการค้นคว้าวิจัย อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โมทัศน์ใหม่ผ่านเนื้อหาที่มีความหมาย

Shang (2006: 1) ได้ศึกษาการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหามาใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวรรณกรรมสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สอนเห็นประสิทธิผลของการนำวรรณกรรมมาใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศแบบเน้นเนื้อหา โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนแบบเน้นเนื้อหา (วรรณกรรม) แบบร่วมแรงร่วมใจ กิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วยการสร้างความรู้พื้นฐาน การสอนคำศัพท์ใหม่ การกระตุ้นแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนรู้ การส่งเสริมทักษะภาษาทั้ง 4 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียน ผลการศึกษาพบว่า การสอนตามรูปแบบนี้ช่วยพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่การสื่อสารเท่านั้น แต่ยังใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดความคิดผ่านภาษา เพิ่มความรู้ด้านเนื้อหาวิชาไปพร้อมๆกับการส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาในสภาพจริงอีกด้วย

Liaw (2007: 45) ได้ศึกษาผลของการอ่านและการเขียนโดยใช้เนื้อหาเป็นฐานที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในบริบทของการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 2 กลุ่ม หน่วยการเรียนรู้มี 5 หน่วย ได้แก่ วิชาภาษา ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากงานเขียนในชั้นเรียน แบบประเมินการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบสอบถามและแบบทดสอบความชำนาญในการใช้ภาษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความชำนาญในการใช้ภาษา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้เรียนมีการตอบสนองทางบวกเกี่ยวกับการเรียนโดยใช้เนื้อหาเป็นฐาน

งานวิจัยในประเทศ

ศิริเพ็ญ จันทุษา (2544: 45) ทำการศึกษาผลการใช้การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นเนื้อหาผ่านวงจรกิจกรรมการสื่อสารที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในขณะเรียนภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน 10 คนที่เรียนในวิชาภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการสอนที่เน้นการสอนแบบเน้นเนื้อหา รายการตรวจสอบทักษะการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ของ

ผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนแบบเน้นเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ในชั้นเรียน

สายแชน สรรพกิจจางค์ (2545:76) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบเน้นเนื้อหาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการและแรงจูงใจของนักศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 32 คนที่เรียนวิชา Fundamental English for Science and Technology Student III เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการสอนแบบเน้นเนื้อหา แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและแบบสอบถามวัดแรงจูงใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการและแรงจูงใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยการสอนแบบเน้นเนื้อหาสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาทั้งในและต่างประเทศพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการนำแนวการสอนดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดและทักษะทางภาษา โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียนเชิงวิชาการและทักษะการสื่อสารของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ คือ การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงพัฒนา การวิจัยเชิงบรรยายและการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่าแนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาช่วยพัฒนาความสามารถทาง การสื่อสาร การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการได้เป็นอย่างดี รวมทั้งช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณของผู้เรียน เนื่องจากแนวการสอนดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดใน กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการศึกษาค้นคว้าวิจัย การฝึกการสำรวจและวิเคราะห์ประเด็น การเขียนงานอย่างรอบด้านลึกซึ้ง การฝึกฝนทักษะการตีความ การให้เหตุผล การสังเคราะห์และ ประเมินข้อมูล ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นทักษะที่จำเป็นต่อ การเขียนงานเชิงวิชาการ นอกจากนี้ ยังพบว่าการสอนดังกล่าวช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างการเรียนรู้ในชั้นเรียน การพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนไปพร้อมๆกับการบูรณา การเนื้อหาในรายวิชาอื่นๆ และเป็นแนวการสอนที่มีความสอดคล้องกับความเป็นจริง จึงส่งผลให้ ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้นอีกด้วย

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาวิชาจะนำไปใช้ในบริบทการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ แต่จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาพบว่า แนวการสอนดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะทางภาษาและความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการของทั้งผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษาและผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Grabe และ Stoller (1997) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ในบริบทการเรียนรู้ภาษาต่างๆ อย่างหลากหลาย ผลการศึกษาพบว่า ในระยะแรก แนวการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาเป็นที่นิยมการนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางทั้งในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะทาง (ESP) โปรแกรมการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง โดยใช้ภาษาอังกฤษในการสอนทุกรายวิชา (second language immersion programs) และใช้ในการสอนเนื้อหาของอาชีวศึกษา เป็นต้น ต่อมาแนวการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาได้ใช้กันอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยนำไปใช้สอนทั้งในสภาพแวดล้อมที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (L1) และเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (L2) ทั้งในระดับชั้นอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษา สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นแบบสองภาษาร่วมกันในยุโรป (bilingual education context) และในโปรแกรมการเรียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ (EAP) ซึ่งผลการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้บริบทต่างๆ พบว่า แนวการสอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งทักษะทางภาษา ทักษะการเรียนรู้ และความรู้เนื้อหาทางวิชาการและวิชาชีพมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ครูและผู้เรียนมีความสนใจการเรียนการสอนมากขึ้นอีกด้วย

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่ามีการนำการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาแม่ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนในบริบทโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนภาษาแม่ โปรแกรมการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชาได้นำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการรู้หนังสือและช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนผ่านจาก “การเรียนรู้ที่จะอ่าน” ไปสู่ “การอ่านเพื่อการเรียนรู้” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในชั้นเรียนภาษาแบบองค์รวมที่ครูจะทำการผสมผสานการสอนเนื้อหาและภาษาเข้าด้วยกัน เช่นเดียวกับในบริบทโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้ในการสอนภาษาแม่ โดยมีความพยายามนำแนวการสอนอ่านและเขียนแบบเน้นเนื้อหาไปใช้พัฒนาความสามารถทางภาษาและความรู้ด้านเนื้อหาของผู้เรียน โดยเน้นการเขียนและการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการสอนแบบเน้นเนื้อหาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในภาษาแม่และภาษาที่สองสำหรับผู้เรียนในทุกระดับการศึกษาได้เป็นอย่างดี

การศึกษาอีกเรื่องหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทั้งกับการสอนภาษาแม่และภาษาที่สอง คือ งานวิจัยของ Krashen, Swain และ Cummins (1982) ที่ได้ศึกษาการนำแนวการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาไปใช้กับการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ การสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โปรแกรมการเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษสอนทุกรายวิชา และโปรแกรมการเรียนที่ใช้สองภาษาร่วมกัน โดยใช้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาแบบเดี่ยว และสอนร่วมกับแนวการสอนแบบอื่นๆ ด้วย ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการมากขึ้น และยังสามารถใช้แนวการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาร่วมกับแนวการสอนแบบอื่นๆ ได้อีกด้วย

ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาแม่พบว่า ได้มีการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ในบริบทของการสอนภาษาแม่ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาทักษะภาษาทั้ง 4 ด้าน และทักษะทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชา โดยรวมเอาเนื้อหาวิชาต่างๆ เข้ามาจัดการเรียนการสอนภาษาไปพร้อมๆ กัน ผลการวิจัยพบว่า แนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ทักษะการเรียนรู้และความรู้เนื้อหาทางวิชาการและวิชาชีพมากขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการมากขึ้น โดยเฉพาะการเขียนและการอ่านเพื่อการเรียนรู้ อีกทั้งยังช่วยให้ครูและผู้เรียนมีความสนใจการเรียนการสอนมากขึ้นอีกด้วย

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาพบว่า แนวการสอนดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาให้แก่ผู้เรียนเจ้าของภาษาและผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศในทุกระดับการศึกษา โดยการนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาแม่นั้นมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะการอ่านและการเขียน รวมทั้งพัฒนาทักษะการเรียนรู้และความรู้ด้านเนื้อหาวิชา ในขณะที่การนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ในการสอนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ นอกจากจะช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเชิงวิชาการและความรู้ด้านเนื้อหาแล้ว ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสืบค้น การแสวงหาข้อมูล การตีความ สังเคราะห์และประเมินข้อมูล ดังนั้น การนำแนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาไปประยุกต์ใช้เป็นหนึ่งในแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต จึง

น่าจะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยครั้งนี้

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทการเขียน

งานวิจัยต่างประเทศ

Hyland (1990: 22-34) ได้ศึกษาผลของการสอนคำอธิบายอรรถลักษณะที่มีต่อการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษเชิงโต้แย้ง (Argumentative Essay) ผลการวิจัยพบว่า การเขียนเรียงความตามลักษณะนี้มีประโยชน์และส่งผลต่อคุณภาพงานเขียนอย่างมาก

Bhatia (1991: 2) ได้ศึกษาวิธีสอนตามแนวการสอนแบบเน้นประเภทการเขียนกับสื่ออุปกรณ์ การสอนภาษาอังกฤษที่มีจุดประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes) พบว่า การใช้จดหมายธุรกิจ เป็นสื่อการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนแบบเน้นประเภทการเขียน โดยนำจดหมายมาวิเคราะห์แบบของภาษาทำให้ผู้อ่านทราบถึงความตั้งใจและความนึกคิดของผู้เขียน ซึ่งช่วยให้ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมตามวิธีสอนนี้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดเวลาในการสอนด้วย

Marshall (1991: 2) ได้ศึกษาการใช้แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนในการสอนเขียนรายงานภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาในวิชาเฉพาะ ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยผู้สอนได้ฝึกการใช้รูปแบบทางภาษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้โครงสร้างการเขียนรายงานในวิชาเฉพาะสาขาเพื่อสื่อความคิดได้ ผลการศึกษาพบว่า ในการสอนเขียนรายงานต้องอาศัยแผนการเขียนย่อๆ หรือ โครงสร้าง (Diagram) ของแต่ละแบบของภาษา ซึ่งแบบแผนการเขียนเหล่านั้นมีลักษณะเฉพาะตัว และมีจุดประสงค์ในการเสนอเนื้อความในแต่ละแบบของภาษาแตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาสามารถเขียนรายงานได้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

Swales (1995: 5) ได้ศึกษาการสอนแบบเน้นประเภทการเขียนในรายวิชาการอ่านของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมิชิแกน 11 คน ผลการศึกษาพบว่าวิธีสอนแบบเน้นประเภทการเขียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการอ่านของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

Flowerdew (2000:369) ได้ศึกษาผลการใช้กรอบแนวคิดการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนในการสอนโครงสร้างการลำดับความในการเขียนรายงานเชิงวิชาการสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญา บัณฑิต โดยเน้นการศึกษาแบบของภาษาแบบปัญหาและคำตอบ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเปรียบเทียบงานเขียน การระบุเนื้อหา การเชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละส่วนของงานเขียน การระบุโครงสร้างงานเขียน และการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผลการศึกษาพบว่า การสอนโดยใช้กรอบแนวคิดดังกล่าวช่วยพัฒนาความสามารถในการลำดับเรียงเรียงเนื้อหาของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ ยังให้ข้อเสนอแนะใน การคัดเลือกตัวอย่างงานเขียนว่าควรเป็นต้นแบบที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาความสามารถไปถึงได้

Lin (2006) ได้ศึกษาการนำแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนไปใช้ในการสอนผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศญี่ปุ่นที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเหตุผลและแนวทางในการแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ในการสอน ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักการเรียนรู้ของไวทือตสกี ความรู้เกี่ยวกับวงจรหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่มีฐานมาจากวงจรรวมทั้งกระบวนการและประสบการณ์การออกแบบและการนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ในรายวิชา โดยมุ่งเน้นบทบาทของงานเขียนต้นแบบ และการสำรวจบริบทที่เกิดขึ้นในชั้นการสร้างความรู้ร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า การนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโยงคุณลักษณะ โครงสร้างภาษา และความรู้ทางไวยากรณ์จากงานเขียนต้นแบบมาใช้ในการเขียนงานของตนได้

Cheng (2008) ได้ศึกษาการวิเคราะห์แบบของภาษาในตัวอย่างงานเขียนเพื่อเตรียมการเขียนของผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษาที่ใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางวิชาการ โดยศึกษาประเด็นที่ผู้เรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์วิเคราะห์แบบของภาษาในตัวอย่างงานเขียนเพื่อเตรียมการเขียน ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในตัวอย่างงานเขียน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สำนวนภาษาและปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดลักษณะการใช้สำนวนภาษา เช่น ผู้อ่าน ผู้เขียนและวัตถุประสงค์ และ 2) การประเมินลักษณะการใช้ภาษาทั่วไปในระดับข้อความ นอกจากนี้ ยังเน้นย้ำถึงพลังของแบบของภาษาในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจทางวิชาการให้แก่ผู้เรียน

งานวิจัยในประเทศ

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534: 43) ได้นำแนวการสอนแบบเน้นประเภทการเขียนไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนทดลอง จังหวัดสุรินทร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-3 ปีการศึกษา 2531-2533 และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6-5 ปีการศึกษา 2536-2535 ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนสามารถอ่านเขียนและพัฒนาทักษะภาษาได้ดีขึ้น

นุศรา ขวัญศรี (2540: 70) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบแนวการสอนแบบเน้นประเภทการเขียนกับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบแนวการสอนแบบเน้นประเภทการเขียนมีความเข้าใจในการอ่านและมีความสามารถในการเขียนภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิรักษ์ อนุชาน (2546: 167-169) ได้พัฒนารูปแบบการสอนการเขียนตามแนวคิดทฤษฎีการสอนภาษาแบบเน้นประเภทการเขียนสำหรับบูรณาการในรายวิชาต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้ว ทักษะทางภาษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยได้รูปแบบบูรณาการการสอนการเขียนแบบเน้นประเภทการเขียนซึ่งมีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะเฉพาะ เนื้อหาและขอบเขต กระบวนการบูรณาการการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีขั้นตอนการสอนที่บูรณาการ 3 ชั้น คือ ชั้นการเรียนรู้จากตัวแบบ ชั้นฝึกเขียนเป็นกลุ่มและชั้นฝึกเขียนรายบุคคล ผลการทดลองใช้พบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบบูรณาการการสอนเขียนแบบเน้นประเภทการเขียนที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนความเรียงร้อยแก้วสูงกว่าร้อยละ 70 และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีคะแนนทักษะทางภาษาดำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังพบว่า นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีทักษะทางภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมและมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างสาขาวิทยาศาสตร์มีทักษะทางภาษาไม่สูงกว่ากลุ่มปกติ และมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 ที่กำหนด

ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสอนตามแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนทั้งในและต่างประเทศพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการนำแนวการสอนดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาทักษะทางภาษา ทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวการสอนดังกล่าวไปใช้ในการส่งเสริมเจตคติต่อการเรียนการสอนภาษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาทักษะการคิดในรายวิชาภาษาอังกฤษและวิชาภาษาไทยทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ระเบียบวิธีการวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ การวิจัยเชิงทดลอง และการวิจัยและพัฒนา โดยผลการวิจัยพบว่า แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนสามารถช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะทักษะการอ่านการเขียนของผู้เรียนได้ดีขึ้น รวมทั้งช่วยพัฒนาคุณภาพงานเขียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้ความเข้าใจทางวิชาการและเจตคติต่อการเรียนการสอนภาษาให้แก่ผู้เรียนด้วย

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการและแนวการสอนเขียนรูปแบบต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆที่ศึกษาในงานวิจัย โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นจริง แนวทางการสอนเขียนรูปแบบต่างๆที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขและพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านต่างๆให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ตั้งแต่ประเภทของการวิจัยที่ใช้ วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการวิจัยต่อไป

5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

งานวิจัยต่างประเทศ

Hudgins และ Edelman (1988: 11) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการสอนทักษะการนำตนเองที่มีต่อทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนประถมศึกษา โดยนักเรียนกลุ่มทดลองได้รับการสอนทักษะการนำตนเอง ในด้านกระบวนการควบคุมและตรวจสอบการเรียนรู้ นักเรียนต้องนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย การติดตามผลการปฏิบัติ และการควบคุมกระบวนการคิดด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมี

- 1) การใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา
- 2) การใช้ข้อมูลให้สอดคล้องกับปัญหา
- และ 3) คุณภาพของคำตอบที่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

Hannel และ Hannel (1998: 23) ได้พัฒนารูปแบบการฝึกปฏิบัติการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มาใช้ในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยเน้นการฝึกใช้คำถามโสคราติกที่แตกต่างกันในแต่ละชั้น ประกอบด้วย 1) การสร้างความชัดเจนให้กับข้อมูลข่าวสาร 2) การเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของข้อมูล 3) การสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร 4) การระบุนิยามของปัญหา 5) การสร้างข้อสรุป 6) การประยุกต์ใช้ข้อสรุป และ 7) ขึ้นประเมินผลข้อสรุป ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการฝึกปฏิบัติการคิดอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้ครูสามารถถามคำถามโสคราติกได้ดีขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

Browne และ Freeman (2000: 9) ได้ทำการวิจัยเพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอนในห้องเรียนที่ช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน คือ 1) ความถี่ในการใช้คำถาม 2) การสร้างบรรยากาศที่มีการโต้แย้ง 3) การร่วมกันสืบเสาะแสวงหาข้อสรุป และ 4) การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง

Lee (2003: 34) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้วิธีการสร้างแผนผังทางปัญญาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ผ่านการจัดการเรียนรู้ร่วมกันทางอินเทอร์เน็ต โดยรูปแบบของการสร้างแผนผังทางปัญญาที่ใช้ มี 3 รูปแบบ คือ 1) การนำเสนอขอบเขตของการศึกษา 2) การรายงานความก้าวหน้าของงาน 3) การอธิบายข้อความ และวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้งหมด 4 ด้าน คือ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าบนพื้นฐานแนวคิดของบลูม การวิจัยใช้รายวิชาที่สอน 78 วิชา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม ได้รับการสอนแบบสร้างแผนผังทางปัญญากลุ่มละแบบ กลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการสอนทั้ง 3 แบบ ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสร้างแผนผังทางปัญญาทั้ง 3 รูปแบบ ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ และพบข้อสังเกตว่าโปรแกรมออนไลน์ที่ใช้ไม่ควรมีความซับซ้อนมากเกินไป เนื่องจากจะมีผลต่อประสิทธิภาพของการสอนแบบนี้ ซึ่งผู้วิจัยเสนอว่าควรมีการวิจัยซ้ำ โดยขยายระยะเวลาของการทดลองสอนให้ยาวนานขึ้น

Joung (2003: 12) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของการเรียนแบบร่วมมือขั้นสูง (High-Structure Cooperative Learning: HSCL) และการเรียนรู้ร่วมกันขั้นต่ำ (Low-Structure Collaborative Learning: LSCL) ที่มีต่อการตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และปฏิสัมพันธ์ทางการอภิปรายออนไลน์ การเรียนแบบ HSCL มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่นักเรียนต้องใช้ แก้ปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดขึ้น ในขณะที่ LSCL ไม่มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

รวมทั้งปัญหาซึ่งมีความยืดหยุ่น โดยทดลองสอนออนไลน์เป็นเวลา 3 สัปดาห์ มีการเก็บข้อมูลก่อนเรียน - หลังเรียนด้วยแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนที่เรียนแบบ HSCL และ LSCL ไม่แตกต่างกัน ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนแบบ HSCL สูงกว่าในกลุ่มที่เรียน LSCL และปฏิสัมพันธ์ในการเรียนแบบ HSCL มีความสมดุลกว่า LSCL

งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์ (2536: 67) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาครู โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครู ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ในวิทยาลัยครูเชียงราย จำนวน 42 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองได้รับการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 10 ครั้งๆ ละ 2 ชั่วโมง ในระยะเวลา 5 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วิธีสอนตามปกติ เก็บข้อมูล 3 ระยะ คือ ก่อนการเรียนหลังการเรียน และติดตามผล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่พบความแตกต่างระหว่างคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษากลุ่มทดลอง ระยะหลังการเรียนและระยะติดตามผล

ศิริกัญญา ฤทธิแปลก (2541: 88) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 การวิจัยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) การร่างและจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร โดยโครงร่างเนื้อหาประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ ทักษะและลักษณะที่จำเป็นต่อการคิด วิธีการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยและใช้กรณีของผู้ป่วยเป็นปัญหาให้ใช้ในการฝึกการคิด 3) การตรวจสอบหลักสูตร 4) การทดลองใช้หลักสูตร 5) การประเมินหลักสูตร และ 6) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ผลการวิจัย มีดังนี้ 1) ได้หลักสูตรรายวิชาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาลสำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่มีองค์ประกอบเหมาะสมต่อการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาล 2) ผลการทดลองใช้พบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาลของนักศึกษากลุ่มทดลองสูงขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2544: 21) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณในวิชาชีพครูศาสตร์: การทดลองในวิชาปฐมนิเทศนักศึกษา” พบว่ารูปแบบการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้คิดวิจารณ์ญาณด้วยตนเองก่อนแล้วแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนในกลุ่มย่อย หลังจากนั้นต้องรายงานผลให้กลุ่มใหญ่อภิปรายซักถาม ได้ตอบจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการคิดวิจารณ์ญาณได้อย่างมาก ซึ่งแสดงว่าครูสามารถสร้างการคิดวิจารณ์ญาณในตัวนักเรียนได้ ถ้าได้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบบ่อยครั้ง และจากการทบทวนรูปแบบการสอนรวมทั้งประเมินจากข้อคิด และข้อเสนอแนะของนักเรียนแล้วคิดว่าในการสอนการคิดวิจารณ์ญาณให้กับนักเรียนในสาขาสังคมศาสตร์น่าจะประกอบไปด้วย การสอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การให้นักเรียนคิดคนเดียว ผ่านการตั้งคำถามการอ่านเอกสารแล้วตอบคำถาม การดูภาพยนตร์ วิดีโอ เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มย่อย เพื่อฝึกการคิดรอบคอบ และการประเมิน และขั้นที่ 3 การสรุปประเด็นของกลุ่มย่อยมาเสนอในกลุ่มใหญ่เพื่อพัฒนาการสังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ โดยที่ในทุกขั้นตอนจะต้องมีข้อกำหนดให้นักเรียนต้องเขียนเป็นรายงานอยู่เสมอ เพราะงานเขียนจะทำให้เห็นการคิดวิจารณ์ญาณที่เป็นรูปธรรมเพียงพอ

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลของการใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การสอนทักษะการนำตนเอง การฝึกใช้คำถามโสคราติก การสร้างแผนผังทางปัญญา ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณในรายวิชาต่างๆทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา รวมทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ผลการวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า การที่จะพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณให้แก่ผู้เรียนได้นั้น ผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ตั้งคำถามและตัดสินใจสิ่งต่างๆด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล รวมทั้งต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นและนำเสนอผลงานที่ผ่านการสังเคราะห์ในรูปของงานเขียนเชิงวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินการคิดของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมองเห็นแนวทาง เทคนิคและวิธีการที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยายและกึ่งทดลองเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยการศึกษาปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตและแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา การตรวจสอบคุณภาพและจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน และขั้นตอนที่ 2 เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยการพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน การดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียน

การดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผู้วิจัยดำเนินการโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการจากการประเมินผลงานเขียนเชิงวิชาการ การสอนรายวิชาการเขียนให้แก่ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้สอนและนักวิชาการด้านภาษา จากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปเป็นปัญหาการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของสุภาณี ชินวงศ์ (2543: 8); วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2550: 2); Grabe และ Kaplan (1996: 252); Schleppegrell (2001: 5); Johnson (2003: 2); Scarcella (2003: 8) และ Viara (2005: 251-263) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการรวบรวมปัญหาการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นในสภาพจริงในขั้นตอนต่อไป

1.2 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1) การตรวจประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ โดยผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรมการประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งจัดขึ้นโดยศูนย์ภาษาไปทยสิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับการ

คัดเลือกเป็นผู้ตรวจประเมินงานเขียนของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต ระหว่างปีการศึกษา 2549-2551 ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการตรวจประเมินงานเขียน การวิเคราะห์ข้อสอบ การพัฒนาเกณฑ์การประเมินงานเขียน และได้ประเมินผลงานเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนทั้งในสาขาวิทยาศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ประเมินผลงานเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนจากหลากหลายสาขาวิชาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาอุตสาหกรรมศาสตรการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทำให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาการเขียนงานเชิงวิชาการหลากหลายประเภท เช่น เรียงความเชิงวิชาการ บทความเชิงวิชาการและรายงานเชิงวิชาการ เป็นต้น

2) การสอนวิชาการเขียนย่อหน้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (e-learning) ซึ่งผู้วิจัยได้รับการคัดเลือกเป็นผู้สอนผ่านระบบเครือข่าย Blackboard ให้แก่ผู้เรียนจากหลากหลายสาขาวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นมุมมองปัญหาการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนการเขียนงานของผู้เรียน รวมทั้งยังได้รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระหว่างกระบวนการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

3) การสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการด้านการสอนภาษาและผู้สอนรายวิชาการเขียนและการเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิต เกี่ยวกับปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตในปัจจุบัน

1.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วสรุปปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ได้ 5 ด้านตามลำดับ ดังนี้

1) ด้านการลำดับและเชื่อมโยงความคิด (Argumentation and Discourse) เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด โดยปัญหาส่วนใหญ่ คือ การเรียบเรียงลำดับความคิดไม่ต่อเนื่อง วกวน การอ้างเหตุผลสนับสนุนน้อย ขาดความรอบด้านลึกซึ้ง การอ้างเหตุผลที่ขัดกัน และการคัดลอกข้อมูลมาใช้ในการเขียนโดยมิได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อมูล

2) ด้านการใช้แหล่งข้อมูล (Use of Source material) คือ การขาดความสามารถในการประเมินและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ และการอ้างอิงข้อมูลประกอบการเขียนไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วนและไม่สม่ำเสมอ

3) ด้านการนำเสนอเนื้อหาตามประเด็นคำสั่ง (Task fulfillment) คือ การเขียนไม่ตรงตามประเด็นคำสั่งที่กำหนดทั้งทางด้านเนื้อหาและรูปแบบงานเขียน และการนำเสนอประเด็นสำคัญในงานเขียนไม่ครบถ้วน

4) ด้านรูปแบบการเขียน (Formal Features) คือ การเขียนไม่ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนที่กำหนด การเลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสมกับรูปแบบงานเขียน การใช้คำเชื่อม การสะกดคำ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง

5) ด้านการใช้คำศัพท์ (Word Choice) คือ การใช้คำไม่ถูกต้องความหมายและไม่หลากหลาย ใช้คำซ้ำซ้อน ฟุ่มเฟือย และการใช้คำทับศัพท์โดยไม่จำเป็น

1.4 วิเคราะห์เป้าหมายการสอนเขียนเชิงวิชาการในระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาสังเคราะห์เป้าหมายการสอนทักษะการเขียนเชิงวิชาการที่หลักสูตรต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์วัตถุประสงค์ คำอธิบายรายวิชาและเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนด รวมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่ารายวิชาการเขียนเชิงวิชาการระดับปริญญาบัณฑิตมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในสาขาวิชาของตนในรูปแบบของงานเขียนเชิงวิชาการที่ถูกต้องตามมาตรฐานทางวิชาการ สามารถคัดสรรข้อมูลที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือจากแหล่งต่าง ๆ สังเคราะห์ความรู้ ความคิด จัดลำดับและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ มีความรู้เกี่ยวกับหลักการอ้างอิงและใช้ภาษาเขียนเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้อง (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545; คณะอักษรศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547; คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549; Leki, 2001: 121-122; Coreil, 2002; Cummins, 2006 และ Empire State College, 2010)

1.5 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาสภาพปัญหาการเขียนเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเป้าหมายของหลักสูตร แล้วสรุปทักษะการเขียนเชิงวิชาการที่ผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตควรได้รับการส่งเสริม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

(1) ด้านกระบวนการคิด ประกอบด้วย

1.1 การพัฒนาความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ ครบถ้วน และตรงตามวัตถุประสงค์การเขียนและการใช้แหล่งข้อมูลในงานเขียนเชิงวิชาการ

1.2 การพัฒนาความสามารถในการลำดับเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล

(2) ด้านระเบียบการเขียน คือ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบโครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

ข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิตได้นั้น ผู้สอนจะต้องเลือกสรรแนวคิด ทฤษฎีที่สามารถพัฒนาผู้เรียน

ได้ทั้งด้านกระบวนการคิดในการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิดและความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ ทั้งในด้านกระบวนการคิดและระเบียบการเขียน ซึ่งได้แก่ แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความและงานวิจัยต่างๆทั้งในและต่างประเทศ สรุปแนวคิดสำคัญได้ดังนี้

2.1 แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process-Based Approach)

แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงานของผู้เขียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการคิด ตั้งแต่การวางแผนงานเขียน การใช้กลวิธีต่างๆในการรวบรวมความคิดจากประสบการณ์ การเรียบเรียงและตรวจสอบข้อมูลประกอบการเขียน การเขียนและการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดกระบวนการเขียนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน และเพื่อให้ได้งานเขียนที่ตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเสริมแรงในกระบวนการเขียนผ่านการให้ข้อมูลย้อนกลับ และส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการอ่านและการประเมินงานเขียนของเพื่อน ซึ่งจะช่วยขยายขอบเขตความรู้ในการเขียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม แนวการสอนเขียนดังกล่าวมีข้อจำกัดในการนำมาใช้กับการสอนเขียนเชิงวิชาการที่ต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลที่นำเชื่อถือจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย จึงไม่สามารถใช้วิธีการระดมความคิดจากประสบการณ์ได้เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ยังไม่เหมาะกับการนำมาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการที่มีรูปแบบการเขียนเฉพาะตัว เนื่องจากแนวการสอนเขียนดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงานมากกว่าความสามารถในการใช้ภาษาและการเขียนงาน ได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบการเขียน

2.2 แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา (Content-Based Approach)

แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหามุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของสิ่งที่เขียนมากกว่ารูปแบบภาษา และเน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารเนื้อความที่เขียนได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ กิจกรรมการเรียนการสอนจะเน้นการเขียนจากแหล่งข้อมูล โดยบูรณาการการสอนเขียนกับการอ่าน การฟัง และการ

อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา และเน้นการพัฒนาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเคราะห์ ดีความและประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอกและการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเชิงวิชาการและช่วยให้เข้าใจหัวข้อที่เขียนได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวการสอนเขียนดังกล่าวให้ความสำคัญกับการคัดสรรเนื้อหาในงานเขียนมากกว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนงานได้อย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้อ่านและบริบททางวิชาการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งของงานเขียนเชิงวิชาการ

2.3 แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน (Genre-Based Approach)

แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนมุ่งเน้นการเขียนงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของผู้อ่าน โดยเชื่อว่าหัวใจสำคัญในการใช้ภาษาอยู่ที่การเข้าใจ “ความหมาย” และบริบทภาษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อความและใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาจึงควรเริ่มจากการเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องจากการวิเคราะห์ แบบของภาษาในแต่ละบริบทที่มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างการดำเนินเนื้อความและทำเนียบภาษาเฉพาะตัว ผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือของกลุ่ม การชี้แนะของผู้สอนและการฝึกเขียนด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบและหลักการใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนทางภาษาและชุมชนทางวิชาการ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแนวการสอนเขียนดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาและการเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบการเขียนเป็นหลัก จึงอาจส่งผลให้ผู้เขียนประสบปัญหาในการคิดเนื้อความที่จะใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการ ซึ่งมีเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก ซับซ้อน และต้องเป็นเนื้อหาที่ถูกต้อง และน่าเชื่อถืออีกด้วย

ผลการวิเคราะห์แนวการสอนเขียนทั้งสามพบว่า แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการและเน้นเนื้อหา มีเป้าหมายในการพัฒนากระบวนการทางปัญญาเช่นเดียวกัน แต่การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการจะเน้นการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับโลกภายในของผู้เขียน (Wallace, 1996) ในขณะที่การสอนแบบเน้นเนื้อหาจะมุ่งเน้นความสัมพันธ์ของผู้เขียนกับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอก (Cummins, 1981) ซึ่งเมื่อนำจุดร่วมของทั้งสองแนวคิดมาประสานกันก็จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งกระบวนการคิดในแต่ละขั้นตอนการเขียน และความสามารถในการประเมินและคัดสรรข้อมูลที่ต้องการและน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ

นอกจากนี้ แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาและเน้นประเภทงานเขียนยังมีหลักการที่สอดคล้องกันในการส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษางานเขียนที่มีแบบของภาษาเหมือนกับงานที่เขียน หากแต่แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาจากงานเขียนที่อ่าน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการเขียน (Shih, 1986) ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนจะเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้โครงสร้าง และลักษณะการใช้ภาษาที่ถูกต้อง flowerdew (2002) ดังนั้น เมื่อนำ จุดเด่นของแนวการสอนเขียนทั้ง 2 มาประสานกัน จึงช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานที่มีความถูกต้องทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบงานเขียน

สาระสำคัญของแนวการสอนเขียนทั้งสามยังมีความสัมพันธ์กันในการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตรวจสอบความคิดและการให้ข้อมูลย้อนกลับในแต่ละขั้นตอนของการเขียน ซึ่งช่วยขยายขอบเขตความรู้ความเข้าใจในการเขียนงานให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของผู้อ่าน และได้ฝึกแสดงความคิดและเหตุผล ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ยังพบจุดต่างที่สำคัญ กล่าวคือ แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการและเน้นเนื้อหามุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการทางปัญญาหรือการคิด เนื้อความในงานเขียน ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ โครงสร้างงานเขียนและหลักการใช้ภาษาให้ถูกต้อง ดังนั้น การบูรณาการแนวการสอนเขียนทั้งสามจึงช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งในด้านกระบวนการคิดในการเขียนงานและความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเขียน ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แนวการสอนเขียนแต่ละแนวมีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการในแต่ละด้านที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ แนวการสอนแบบเน้นกระบวนการจะช่วยพัฒนากระบวนการคิดของผู้เขียนให้สามารถวางแผนงานเขียน กำหนดประเด็นการเขียนงาน วิเคราะห์ปัญหาและปรับแก้งานเขียนได้อย่างถูกต้อง แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาจะช่วยพัฒนาทักษะการแสวงหา การประเมินและการคัดสรรข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ รวมทั้งการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้ออกมาจากการคิดของผู้เขียน เพื่อนำเสนอข้อสรุปใหม่ที่ตรงตามวัตถุประสงค์การเขียน ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและรูปแบบงานเขียนที่เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ ดังนั้น การสอนการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต จึงควรผสมผสานแนวการสอนในรูปแบบต่างๆเข้าด้วยกัน

เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และความคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญ ข้อดีและข้อจำกัดของแนวการสอนเขียนแบบต่างๆ ในการนำมาใช้สอนการเขียนเชิงวิชาการมีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญ ข้อดีและข้อจำกัดของแนวการสอนเขียนแบบต่างๆในการนำมาใช้สอนการเขียนเชิงวิชาการ

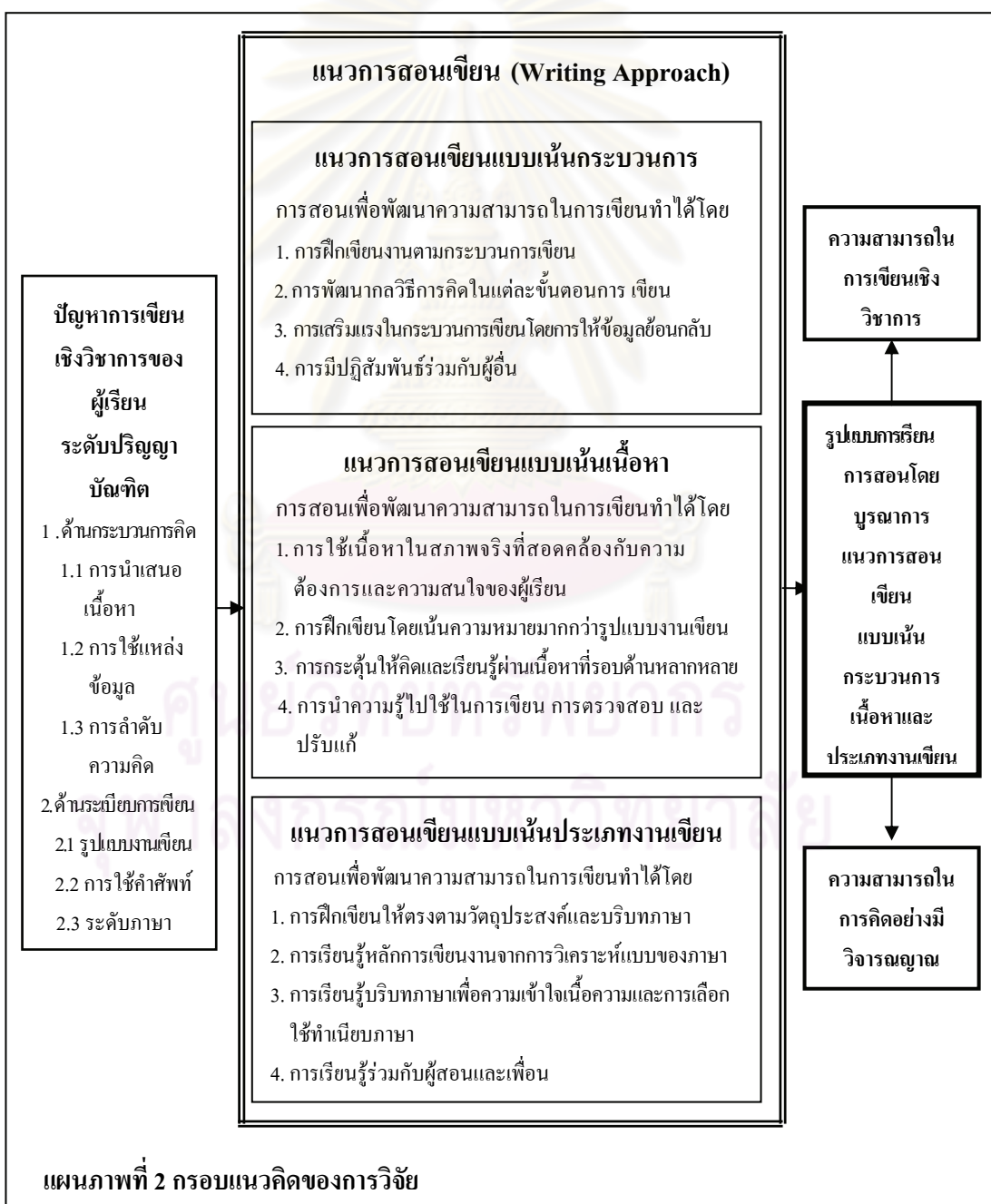
แนวการสอนเขียน	จุดเน้น	สาระสำคัญ การสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนทำได้โดย	การประยุกต์ใช้ในการสอนเขียนเชิงวิชาการ	
			ข้อดี	ข้อจำกัด
กระบวนการ (Process-based approach)	ผู้เขียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานตามกระบวนการเขียน 2. การพัฒนาวิธีการคิดในแต่ละขั้นตอนการเขียน 3. การเสริมแรงในกระบวนการเขียนโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ 4. การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์วัตถุประสงค์และเนื้อหาได้อย่างตรงประเด็น 2. พัฒนากระบวนการคิดในการเขียน 3. รู้ข้อดี ข้อบกพร่อง และเห็นแนวทางในการพัฒนางานเขียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความสำคัญกับรูปแบบงานเขียนและการใช้ภาษาค่อนข้างน้อย 2. เน้นการเขียนงานจากประสบการณ์ส่วนบุคคลเป็นหลัก 3. การปรับแก้งานเขียนหลายครั้งอาจส่งผลต่อเจตคติของผู้เรียน
เนื้อหา (Content-based approach)	เนื้อหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้เนื้อหาในสภาพจริงที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน 2. การฝึกเขียนโดยเน้นความหมายมากกว่ารูปแบบงานเขียน 3. การกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและเรียนรู้ผ่านเนื้อหาที่รอบด้านและหลากหลาย 4. การนำความรู้ไปใช้ในการเขียน การตรวจสอบและปรับแก้งานเขียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเขียน 2. พัฒนาความรู้ด้านเนื้อหาและความสามารถในการใช้ภาษา 3. พัฒนาทักษะการสืบค้น การรวบรวม การประเมินและการสังเคราะห์ข้อมูล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความสำคัญกับการคัดสรรข้อมูลการเขียนมากกว่าความถูกต้องของรูปแบบงานเขียนและการใช้ภาษา
ประเภทงานเขียน (Genre-based approach)	ผู้อ่าน/บริบททางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การฝึกเขียนให้ตรงตามวัตถุประสงค์และบริบทภาษา 2. การเรียนรู้หลักการเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา 3. การเรียนรู้บริบทภาษาเพื่อความเข้าใจเนื้อความและการเลือกใช้ทำเนียบภาษา 4. การเรียนรู้ร่วมกับผู้สอนและเพื่อน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังของผู้อ่าน 2. เขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบและหลักการใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนทางวิชาการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษามากกว่าการพัฒนากระบวนการคิด 2. การเขียนโดยเลียนแบบจากตัวอย่าง อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดเนื้อความในงานเขียน

3. การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียน

กระบวนการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการสร้างเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต และสาระสำคัญของแนวการสอนเขียนทั้ง 3 รูปแบบ มากำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ดังแผนภาพต่อไปนี้

3.2 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดของการวิจัยที่ได้มากำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่สนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การกำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำสาระสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียนที่วิเคราะห์ได้ มากำหนดเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

3.2.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยวิเคราะห์และเชื่อมโยงหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนไปสู่ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

3.2.3 การกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนในข้อ 3.2.1 และ 3.2.2 มาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามหลักการของรูปแบบแล้วสรุปเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน คือ การเตรียมผู้สอนและผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมการของผู้สอน

1.1 การวิเคราะห์ผู้เรียน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเกี่ยวกับ 1) สาขาวิชา 2) ความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ 3) ประเภทงานเขียน เนื้อหาและแบบของภาษาในการเขียนงานเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตในสาขาวิชาดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้

1.2 การกำหนดขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ คือ การกำหนดขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยศึกษาประเด็นที่สอดคล้องกับสาขาวิชาและความสนใจของผู้เรียน มีความเป็นปัจจุบันและสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย

1.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน คือ การกำหนดวิธี เทคนิคการสอน และงานเขียนหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน ดังนี้

1.3.1 กำหนดวิธีสอน และเทคนิคการสอนที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่

1) วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบนิรนัย และวิธีสอนแบบอุปนัยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการให้ความรู้พื้นฐานต่างๆ เช่น ความหมาย ประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ แบบของภาษาที่ใช้ในการเขียนเชิงวิชาการ หลักการและกลวิธีต่างๆ ที่ใช้ในการเขียนเชิงวิชาการ และหลักและวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2) วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด รวมทั้งใช้ในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล การปรับแต่งประเด็นการเขียน และโครงสร้างงานเขียน และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพงานเขียน

3) เทคนิคการโต้แย้งเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการนำเสนอความคิด หลักฐานและเหตุผลประกอบความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้ เพื่อให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล

4) เทคนิคการใช้ผังมโนทัศน์ เป็นเทคนิคที่ใช้ในการฝึกฝนให้ผู้เรียนจัดระบบข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนา โครงร่างงานเขียนด้วยตนเอง

5) เทคนิคการใช้คำถามกระตุ้นความคิด เป็นเทคนิคที่ใช้กระตุ้นให้ผู้เรียน แสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการ การวางแผนคัดสรรข้อมูล และการวิเคราะห์แบบของภาษา

1.3.2 กำหนดใบงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน เช่น

1) แบบการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงานที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนระบุแหล่งที่มาของข้อมูลประกอบการเขียน วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ใช้ รวมทั้งเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูล

2) แบบการวิเคราะห์แบบของภาษาจากตัวอย่างงานเขียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนมีแนวทางในการวิเคราะห์แบบของภาษา

3) แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบคุณภาพข้อมูลก่อนนำไปใช้ในการพัฒนาโครงร่างงานเขียน

4) แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของประเด็นการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการวิพากษ์และอภิปรายร่วมกับเพื่อนเพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลของประเด็นการเขียนที่กำหนดขึ้น

1.4 การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ผู้สอนเตรียมสื่อประกอบการเรียนรู้ ดังนี้

1) สถานการณ์การเขียนงานเชิงวิชาการ คือ การกำหนดเรื่องราว เหตุการณ์ที่ใช้ในการนำเสนอขอพบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยควรเป็นสถานการณ์ที่มีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

2) ตัวอย่างงานเขียนที่มีแบบของภาษาที่ถูกต้องและมีเนื้อหาสอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกตัวอย่างงานเขียน โดยกำหนดเกณฑ์และคัดเลือกตัวอย่างงานเขียนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้น นำเกณฑ์และตัวอย่างงานเขียนที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนทักษะการเขียนภาษาไทยจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบ จากนั้น ผู้วิจัยคัดเลือกตัวอย่างงานเขียนตามคำแนะนำที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือก 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความถูกต้องของแบบของภาษา 2) ความสอดคล้องกับสาขาวิชา 3) ความง่ายของเนื้อหา และ 4) ความยาวของเนื้อหากับเวลาที่กำหนด (รายชื่อตัวอย่างงานเขียนในภาคผนวก จ)

3) แหล่งข้อมูล/แหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความหลากหลายทั้งจากเอกสาร บุคคล และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

4) แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. การเตรียมผู้เรียน คือ การให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการเขียนงานเชิงวิชาการ ได้แก่ หลักการเขียนงานเชิงวิชาการ แบบของภาษา การให้ข้อมูลย้อนกลับ การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้สอนจะดำเนินการในช่วงสัปดาห์ที่ 1-2 ก่อนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่าง การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 2 การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1.ขั้นกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง 2. ขั้นคัดสรรข้อมูล 3. ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา และ 5. ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์

3.2.4 การวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยนำกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนมาวิเคราะห์แนวทางในการวัดและประเมินผล แล้วกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลทั้งในระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน

4. การจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 การสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติและการจัดเตรียมสื่อต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจและนำรูปแบบไปใช้ได้ถูกต้อง

4.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนที่นำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ได้ทราบถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอน โดยการวิเคราะห์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตของผูเรียนสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย พบว่าเนื้อหาวิชาด้านภาษาไทยของหลักสูตรจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ หลักการใช้ภาษาไทย ภาษาถิ่นภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม และทักษะภาษาไทย ผู้วิจัยจึงกำหนดเนื้อหาและขอบเขตการเขียนที่ใช้ในการทดลองสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาทั้ง 4 กลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียนเชิงวิชาการครอบคลุมเนื้อหาทุกด้านที่จำเป็นต่อการศึกษาในสาขาวิชาของผู้เรียน เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอน ประกอบด้วย อิทธิพลของภาษาในยุคบริโภคนิยม ภาษากับการเปลี่ยนแปลงสังคม ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและวรรณกรรม และปัญหาและแนวโน้มการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันและอนาคต

ผู้วิจัยจัดลำดับเนื้อหาในการสอนตามความยากง่ายของการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ใช้เวลาในการทดลอง 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 3 ชั่วโมง ประกอบด้วย วงจรการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจำนวน 4 รอบ ตามหน่วยการเรียนรู้ (วงจรละ 3 คาบ จำนวน 9 ชั่วโมง) ดังรายละเอียดตามประมวลรายวิชา ดังนี้

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาและจำนวนคาบเรียนวิชาการเขียนเชิงวิชาการ

หน่วย ที่	ลำดับ ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน ชม.
-	1	การทดสอบ ก่อนเรียน	1) การทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) แนะนำกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล	3
-	2	ความรู้พื้นฐาน ในการเขียน เชิงวิชาการ	ระยะที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน 1) การอธิบายความรู้พื้นฐานในการเขียนเชิงวิชาการ 2) การอธิบายแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียน	3
1	3	เรียงความเชิง วิชาการ 1) การกำหนด ประเด็นการ เขียนเชิง วิชาการที่ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	ระยะที่ 2 กิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง 1.1 ผู้สอนนำเสนอประเด็น ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่ เกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาในยุคบริโภคนิยม 1.2 ผู้เรียนเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอในข้อ 1.1 กับประสบการณ์ของผู้เรียนในแง่มุมที่หลากหลาย 1.3 ผู้เรียนวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และขอบเขตการเขียน งานจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้น กำหนดประเด็นการ เขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1.30
	3	2) วิธีการ สืบค้นและ การคัดสรร ข้อมูลประกอบ การเขียนที่มี คุณภาพ	ขั้นที่ 2 คัดสรรข้อมูล 2.1 ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียน งานและการเขียนเรียงความวิชาการ 2.2 ผู้เรียนวางแผนการคัดสรรข้อมูล โดยระบุแหล่งข้อมูล และวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับ เนื้อหาและประเภทงานเขียน 2.3 ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผน ที่กำหนดไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ	2 และนอก ชั้นเรียน
	4	3) การนำ ข้อมูลที่ศึกษา ค้นคว้ามาใช้ ในการปรับ แก้ประเด็น งานเขียน	ขั้นที่ 3 ปรับแต่งประเด็นงานเขียน 3.1 ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามา ใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล 3.2 ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและเหตุผล สนับสนุน จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความ สมเหตุสมผลของประเด็นงานเขียน	1.30

หน่วย ที่	สัปดาห์ ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน ชม.
1	4	4) การพัฒนา โครงร่าง งานเขียน 5) ความรู้ เกี่ยวกับ การเขียน เรียงความ เชิงวิชาการ	ขั้นที่ 4 พัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา 4.1 ผู้เรียนจัดระบบข้อมูล โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไข โครงร่างงานเขียน 4.2 ผู้เรียนวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษา ของเรียงความเชิงวิชาการจากตัวอย่างงานเขียนที่กำหนดให้ 4.3 ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความเชิงวิชาการ มาใช้ในการปรับโครงร่างงานเขียน ผู้สอนพิจารณางานเขียน ฉบับร่างและให้ข้อมูลย้อนกลับ	2.30
	5	6) การประเมิน ร่างงานเขียน ของตน และ การให้ข้อมูล ย้อนกลับ 7) การปรับ แก้ไขงาน เขียน	ขั้นที่ 5 ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ 5.1 ผู้เรียนอ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตน ทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้ 5.2 ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับใน งานเขียนของเพื่อน 5.3 ผู้เรียนปรับแก้งานเขียนตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับและ เขียนงานฉบับสมบูรณ์ ผู้สอนพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูล ย้อนกลับ	1.30 และนอก ชั้นเรียน
2	6	การทบทวน วรรณกรรม 1) การกำหนด ประเด็นการ เขียนเชิง วิชาการที่ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง 1.1 ผู้สอนนำเสนอประเด็น ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่ เกี่ยวกับอิทธิพลของภาษากับการเปลี่ยนแปลงสังคม 1.2 ผู้เรียนเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอในข้อ 1.1 กับ ประสบการณ์ของผู้เรียนในแง่มุมที่หลากหลาย 1.3 ผู้เรียนวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และขอบเขตการเขียนงาน จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้น กำหนดประเด็นการ เขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1.30
		2) วิธีการ สืบค้นและ คัดสรรข้อมูล ประกอบการ เขียนที่มี คุณภาพ	ขั้นที่ 2 คัดสรรข้อมูล 2.1 ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียน งานและการเขียนทบทวนวรรณกรรม 2.2 ผู้เรียนวางแผนการคัดสรรข้อมูล โดยระบุแหล่งข้อมูล และวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับ เนื้อหาและประเภทงานเขียน	1

หน่วย ที่	สัปดาห์ ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	จำนวน ชม.
2	6	วิธีการสืบค้น และคัดสรรข้อมูล	2.3 ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผน ที่กำหนดไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ	นอกชั้น เรียน
	7	3) การนำ ข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับแก้ ประเด็นงานเขียน	ขั้นที่ 3 ปรับแต่งประเด็นงานเขียน 3.1 ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำข้อมูลที่ได้จากการคัดสรรมาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล 3.2 ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและเหตุผลสนับสนุน จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผล	1.30
		4) การพัฒนา โครงงานเขียน 5) ความรู้ เกี่ยวกับการเขียนทบทวน วรรณกรรม	ขั้นที่ 4 พัฒนาโครงงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา 4.1 ผู้เรียนจัดระบบข้อมูล โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขโครงงานเขียน 4.2 ผู้เรียนวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของการทบทวนวรรณกรรมจากตัวอย่างงานเขียนที่กำหนดให้ 4.3 ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนทบทวนวรรณกรรมมาใช้ในการปรับโครงงานเขียน ผู้สอนพิจารณางานเขียนฉบับร่างและให้ข้อมูลย้อนกลับ	2.30
	8	6) การประเมิน ร่างงานเขียน ของตน และ การให้ข้อมูล ย้อนกลับ 7) การปรับ แก้ไขงาน เขียน	ขั้นที่ 5 ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ 5.1 ผู้เรียนอ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตน ทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้ 5.2 ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อน 5.3 ผู้เรียนปรับแก้งานเขียนตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับและเขียนงานฉบับสมบูรณ์ ผู้สอนพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับ	1.30 และนอก ชั้นเรียน
-	9	การทดสอบ ระหว่างเรียน	การทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	3
3	10	บทความ วิชาการ 1) การกำหนด ประเด็นการ เขียน	ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง 1.1 ผู้สอนนำเสนอประเด็น ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและวรรณกรรม 1.2 ผู้เรียนเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอในข้อ 1.1 กับประสบการณ์ของผู้เรียน ในแง่มุมที่หลากหลาย	1

หน่วย ที่	สัปดาห์ ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	จำนวน ชม.
3	10	1) การกำหนด ประเด็นการ เขียน	1.3 ผู้เรียนวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และขอบเขตการเขียนงาน จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้น กำหนดประเด็นการ เขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1.30
		2) วิธีการ สืบค้นและ คัดสรรข้อมูล ประกอบ การเขียน ที่มีคุณภาพ	ขั้นที่ 2 คัดสรรข้อมูล 2.1 ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียน งานและการเขียนบทความเชิงวิชาการ 2.2 ผู้เรียนวางแผนการคัดสรรข้อมูล โดยระบุแหล่งข้อมูล และวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับ เนื้อหาและประเภทงานเขียน 2.3 ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผน ที่กำหนดไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ	2 และนอก ชั้นเรียน
	11	3) การนำ ข้อมูลที่ศึกษา ค้นคว้ามาใช้ ในการปรับแก้ ประเด็น งานเขียน	ขั้นที่ 3 ปรับแต่งประเด็นงานเขียน 3.1 ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำข้อมูลที่ได้จากการคัดสรรมาใช้ ในการปรับประเด็นงานเขียน ให้มีความสมเหตุสมผล 3.2 ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและเหตุผล สนับสนุน จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความ สมเหตุสมผล	1.30
		4) การพัฒนา โครงร่าง งานเขียน	ขั้นที่ 4 พัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา 4.1 ผู้เรียนจัดระบบข้อมูล โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไข โครงร่างงานเขียน	2.30
		5) ความรู้ เกี่ยวกับการ เขียนบทความ เชิงวิชาการ	4.2 ผู้เรียนวิเคราะห์ โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษา ของการทบทวนวรรณกรรมจากตัวอย่างงานเขียนที่กำหนดให้ 4.3 ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนบทความเชิงวิชาการมาปรับ โครงร่างงานเขียน ผู้สอนพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับ	
	12	6) การประเมิน ร่างงานเขียน ของตน และ การให้ข้อมูล ย้อนกลับ 7) การปรับ แก้ไขงานเขียน	ขั้นที่ 5 ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ 5.1 ผู้เรียนอ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตน ทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้ 5.2 ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับในงาน เขียนของเพื่อน 5.3 ผู้เรียนปรับแก้งานเขียนตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับ และเขียน งานฉบับสมบูรณ์ ผู้สอนพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับ	1.30 และนอก ชั้นเรียน

หน่วย ที่	สัปดาห์ ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน ชม.
4	13	รายงาน วิชาการ 1) การกำหนด ประเด็น การเขียน	ขั้นที่ 1 กำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง 1.1 ผู้สอนนำเสนอประเด็น ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่ เกี่ยวกับปัญหาและแนวโน้มการใช้ภาษาในปัจจุบันและอนาคต 1.2 ผู้เรียนเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอในข้อ 1.1 กับ ประสบการณ์ของผู้เรียนในแง่มุมที่หลากหลาย 1.3 ผู้เรียนวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และขอบเขตการเขียนงาน จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้น กำหนดประเด็นการเขียน งานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1.30
	13	2) วิธีการ สืบค้นและ การคัดสรร ข้อมูลประกอบ การเขียนที่มี คุณภาพ	ขั้นที่ 2 คัดสรรข้อมูล 2.1 ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียน งานและการเขียนรายงานวิชาการ 2.2 ผู้เรียนวางแผนการคัดสรรข้อมูล โดยระบุแหล่งข้อมูล และวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับ เนื้อหาและประเภทงานเขียน 2.3 ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผน ที่กำหนดไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ	2 และนอก ชั้นเรียน
4	14	3) การนำ ข้อมูลที่ศึกษ ค้นคว้ามาใช้ ในการปรับแก้ ประเด็นงาน เขียน	ขั้นที่ 3 ปรับแต่งประเด็นงานเขียน 3.1 ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำข้อมูลที่ได้จากการคัดสรรมาใช้ในการ การปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล 3.2 ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและ เหตุผลสนับสนุน จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความ สมเหตุสมผล	1.30
		4) การพัฒนา โครงร่าง งานเขียน 5) ความรู้ เกี่ยวกับการ เขียนรายงาน วิชาการ	ขั้นที่ 4 พัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา 4.1 ผู้เรียนจัดระบบข้อมูล โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขโครง ร่างงานเขียน 4.2 ผู้เรียนวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ ภาษาของการทบทวนวรรณกรรมจากตัวอย่างงานเขียนที่ กำหนดให้ 4.3 ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนบทความเชิงวิชาการ มาปรับโครงร่างงานเขียน ผู้สอนพิจารณางานเขียนและให้ ข้อมูลย้อนกลับ	2.30

หน่วย ที่	ลำดับ ที่	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน ชม.
	15	6) การประเมิน รายงานเขียน ของตน และ การให้ข้อมูล ย้อนกลับ 7) การปรับ แก้ใจงาน เขียน	ชั้นที่ 5 ชั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ 5.1 ผู้เรียนอ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตน ทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้ 5.2 ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับใน งานเขียนของเพื่อน 5.3 ผู้เรียนปรับแก้งานเขียนตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับและ เขียนงานฉบับสมบูรณ์ ผู้สอนพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูล ย้อนกลับ	1.30 และนอก ชั้นเรียน
	16	การทดสอบ หลังเรียน	การทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	3

4.3 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น จำนวน 4 แผน แต่ละแผนประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล

5. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1 การนำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนการสอนให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้น นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ

5.2 การนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 5 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสภาพการเรียนการสอนจริง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2 ครั้ง ดังนี้

5.2.1 ผลการทดลองสอนครั้งที่ 1 พบว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถคัดสรรข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและไม่สามารถระบุเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลได้ ผู้วิจัยจึงใช้การนำเสนอตัวอย่างข้อมูลที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือ แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ความแตกต่างและความเหมาะสมในการนำไปใช้ประกอบการเขียนงานเชิงวิชาการ โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกข้อมูลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้วิจัย

พบว่า หลังการศึกษาค้นคว้าข้อมูลผู้เรียนบางส่วนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนประเด็นการเขียน เนื่องจากพบข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับประเด็นการเขียนที่กำหนด หรือข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการเขียนมีไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะในการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นการเขียนด้วยตนเอง ก่อนจะร่วมกันอภิปรายกลุ่มย่อยกับเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นการเขียนงานได้อย่างสมเหตุสมผลและมีข้อมูลสนับสนุนที่เพียงพอ

ผลการปรับปรุงจากการทดลองสอนครั้งที่ 1 ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถคัดสรรข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและระบุเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น และกำหนดประเด็นการเขียนงานที่มีความสมเหตุสมผลและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานเขียนมากยิ่งขึ้น

5.2.2 ผลการทดลองสอนครั้งที่ 2 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 2 ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนกลุ่มเดิมพบว่า ในขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ ผู้เรียนหลายคนยังไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนได้ โดยเฉพาะในด้านกระบวนการคิด ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอน โดยยกกรณีตัวอย่างงานเขียน แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนได้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น

เมื่อได้ผลจากการทดลองสอนครั้งที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนยิ่งขึ้น เพื่อนำไปทดลองและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

6. การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบ โดยนำคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผลจากการทดลองมาพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบซึ่งได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการทดลองเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน

1. การเตรียมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

1.1 การกำหนดประชากร

การศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน ผู้วิจัยกำหนดให้ประชากรเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สาขาวิชาเอกภาษาไทย วิชาโท ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน วาทวิทยา มัคคุเทศก์ สังคมวิทยา และศิลปะการแสดง เป็นตัวแทนของประชากรนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นตัวแทนของผู้เรียนที่ผ่านการศึกษาระดับมัธยมปลาย โดยผ่านการเรียนวิชาภาษาไทยมาอย่างน้อยเป็นเวลา 6 ปี จากการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษา ดังนั้น จึงเป็นกลุ่มผู้เรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ทักษะทางภาษาไทยในระดับที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษาดังกล่าวจะต้องออกไปประกอบวิชาชีพที่ต้องอาศัย ความชำนาญในการใช้ภาษาไทยขั้นสูง จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อใช้ในการเรียนรู้และการประกอบวิชาชีพในอนาคตต่อไป

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม จากผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาเอกภาษาไทยของคณะมนุษยศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ทย 431 การเขียนเชิงวิชาการ ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัยที่ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างอื่นๆและไม่สามารถใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อจัดเข้ากลุ่มได้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาการเขียนเชิงวิชาการ มีผู้เรียนเพียงกลุ่มเดียวตามจำนวนผู้เรียนสาขาวิชาเอกภาษาไทย

2. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 5 ฉบับ คือ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ และแบบบันทึกผลการสอน การดำเนินการสร้างเครื่องมือแต่ละฉบับมีดังนี้

2.1 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ

2.1.2 ศึกษาหลักสูตรรายวิชาภาษาไทยของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรในด้านจุดมุ่งหมายรายวิชา และศึกษาข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์สำคัญในปัจจุบัน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบทดสอบ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน โดยทั้งสามฉบับเป็นแบบสอบอัตนัย (essay type) (Nitko, 2004: 181-182) ที่มีลักษณะคู่ขนานกัน กล่าวคือ เป็นแบบทดสอบที่วัดเนื้อหาเดียวกัน (ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษาและการใช้แหล่งข้อมูล) มีรูปแบบข้อสอบและจำนวนข้อคำถามเท่ากันและมีค่าความยากง่ายใกล้เคียงกัน แบบทดสอบแต่ละฉบับกำหนดประเภทงานเขียนและประเด็นการเขียน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พร้อมข้อมูลประกอบการเขียนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่มาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือ เพื่อใช้ในการประเมินความสามารถในการคัดสรรข้อมูลของผู้เรียน แล้วให้ผู้เรียนเขียนงานเชิงวิชาการตามประเด็นที่กำหนด จำนวนฉบับละ 1 ข้อ 100 คะแนน

2.1.3 นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.1.4 นำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาคุณภาพแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในคำสั่ง ผลการตรวจพิจารณาพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่าแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่สร้างขึ้นทั้ง 3 ฉบับ มีความชัดเจนและสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด แต่ควรระบุรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เอกสารข้อมูลประกอบ

การเขียนที่ผู้สอนกำหนดให้ และควรระบุเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลและทำแบบทดสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.1.5 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลประกอบการเขียนและการระบุเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการลงในแบบทดสอบ จากนั้น จึงนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 5 จำนวน 10 คน เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้ภาษาและเวลา

ผลการทดลองใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการพบว่า ผู้เรียนเข้าใจคำสั่งและโจทย์การเขียนที่กำหนดให้และทำแบบทดสอบได้ภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจึงนำผลงานเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างและตรวจสอบคุณภาพแล้ว แล้วนำแบบทดสอบไปหาคุณภาพโดยใช้สูตรคำนวณหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกสำหรับแบบทดสอบอัตนัยของ Drake (Thorndike และ Hagen, 1969: 84-87) และหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบด้วยวิธีหาค่า ความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบพบว่า แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการทั้งสามฉบับมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .66 - .71 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .43 - .50 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .81 .85 และ .82 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพที่ต้องมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 และมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

2.2 เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเกณฑ์การประเมินงานเขียนเพื่อใช้ประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์การประเมินงานเขียนและองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัย

2.2.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อนำมากำหนดองค์ประกอบของทักษะการเขียนเชิงวิชาการและเกณฑ์การประเมินงานเขียนที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบ

2.2.3 พัฒนาเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการแบบวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของงานเขียน (Analytic method) ให้ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัย โดยกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนตามความสำคัญของ

องค์ประกอบของการเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา ร้อยละ 30 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด ร้อยละ 20 3) ด้านหลักการใช้ภาษา ร้อยละ 30 และ 4) ด้านการใช้แหล่งข้อมูล ร้อยละ 20 และในแต่ละด้านจะแบ่งคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง และต้องปรับปรุง พร้อมคำอธิบายความสามารถในแต่ละระดับ เพื่อให้การประเมินผลงานเขียนของผู้เรียนมีประสิทธิภาพและสามารถบ่งชี้ระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

ในการประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น ผู้ประเมินจะให้คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในแต่ละด้าน โดยหักจากคะแนนเต็มที่กำหนด ตัวอย่างการให้คะแนนในด้านการนำเสนอเนื้อหา มีรายละเอียดดังนี้

ด้านเนื้อหา (คะแนนเต็ม 8 คะแนน)

ระดับ	คะแนนที่ได้
ดีมาก	8
ดี	5-7
พอใช้	2-4
ต้องปรับปรุง	1

2.2.4 นำเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.5 นำเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรง ความสอดคล้องตามจุดประสงค์ และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้น ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พบว่า เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ต้องการวัด อย่างไรก็ตาม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ควรปรับเกณฑ์การประเมินงานเขียนด้าน ไวยากรณ์และรูปแบบการเขียน

โดยควรปรับคำว่า “ไวยากรณ์” เป็นคำว่า “หลักภาษา หรือหลักการใช้ภาษา” เนื่องจากยังไม่มี การกำหนดนิยามที่ชัดเจนของคำว่า “ไวยากรณ์” ในภาษาไทย

2) ควรปรับเกณฑ์การประเมินงานเขียนด้านไวยากรณ์และรูปแบบการเขียน รวมถึงเกณฑ์ด้านการใช้ภาษา เป็น “ด้านหลักการใช้ภาษา” โดยประกอบด้วย การเลือกใช้ คำศัพท์ การสร้างประโยค การเลือกใช้ระดับภาษาและกลไกภาษา เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อน

3) ควรเพิ่มองค์ประกอบย่อยด้านการเชื่อมโยงความคิดลงในเกณฑ์ด้านการเรียบเรียงความคิด

4) ควรปรับภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกณฑ์ด้านการนำเสนอเนื้อหาให้ชัดเจน โดยปรับจาก “นำเสนอใจความสำคัญหลายประเด็นในแต่ละย่อหน้า” เป็น “นำเสนอใจความสำคัญมากกว่า 1 ประเด็นในแต่ละย่อหน้า”

5) ควรปรับภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกณฑ์ให้คงเส้นคงวา เช่น คำว่า บทเขียน ประเภทงานเขียน โครงร่างงานเขียน เป็นต้น

2.2.6 ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิได้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน (14 ตัวบ่งชี้) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา (Content presentation: 30 คะแนน) คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจนตรงประเด็น มีความเป็นเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหา เลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน และเขียนได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท โดยประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ประการ (8 องค์ประกอบย่อย) ดังต่อไปนี้

1.1 เนื้อหา (2 องค์ประกอบย่อย: 8 คะแนน) ได้แก่ ความสอดคล้องของเนื้อหากับหัวข้อและวัตถุประสงค์งานเขียนและความครบถ้วนของข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์งานเขียนและมีประเด็นครบถ้วนทุกประเด็น
ดี	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์งานเขียน มีประเด็นครบถ้วนทุกประเด็น แต่มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง
ปานกลาง	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์งานเขียน แต่ขาดประเด็นสำคัญ 1-2 ประเด็นและมีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่มาก
ต้องปรับปรุง	เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์งานเขียน

1.2 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา (2 องค์ประกอบย่อย: 7 คะแนน) ได้แก่ ความสอดคล้องของแบบของภาษากับเนื้อหาและวัตถุประสงค์งานเขียน และความถูกต้องของการเขียนตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษานั้นๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	เลือกแบบของภาษาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน และเขียนได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษานั้นๆ
ดี	เลือกแบบของภาษาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน แต่เขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษา 2-1 ตำแหน่ง
ปานกลาง	เลือกแบบของภาษาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน แต่เขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษา 3-4 ตำแหน่ง
ต้องปรับปรุง	เลือกแบบของภาษาไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน และเขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษานั้นๆ

1.3 ความมีเอกภาพของเนื้อหา (2 องค์ประกอบย่อย: 8 คะแนน) ได้แก่ การนำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า และความสอดคล้องของใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ากับใจความสำคัญของงานเขียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้าและใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าสัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ดี	นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า แต่ใจความสำคัญของบางย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ปานกลาง	นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า แต่ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน
ต้องปรับปรุง	นำเสนอใจความสำคัญมากกว่า 1 ประเด็นในแต่ละย่อหน้าและใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน

1.4 รูปแบบงานเขียน (2 องค์ประกอบย่อย: 7 คะแนน) ได้แก่ ความครบถ้วนขององค์ประกอบงานเขียนแต่ละประเภท และองค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ได้ถูกต้องรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	โครงสร้างของงานเขียนครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภทและองค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้องทั้งหมด
ดี	โครงสร้างของงานเขียนครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภท แต่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของงานเขียนทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง
ปานกลาง	โครงสร้างของงานเขียนครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภท แต่มีองค์ประกอบของงานเขียน 2 องค์ประกอบ ทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง
ต้องปรับปรุง	โครงสร้างของงานเขียนไม่ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภท และองค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง

2) **ด้านการเรียบเรียงความคิด (Organization: 20 คะแนน)** คือ ความสามารถในการลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล เชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน มีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง โดยประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 3 ประการ (6 องค์ประกอบย่อย) ดังนี้

2.1 **การลำดับความคิด** (2 องค์ประกอบย่อย: 7 คะแนน) ได้แก่ ความเป็นระบบและความสมเหตุสมผลของการลำดับและเรียบเรียงความคิด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล
ดี	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ แต่ไม่สมเหตุสมผล 1-2 ประเด็น
ปานกลาง	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาวกวน และไม่สมเหตุสมผล 3-4 ประเด็น ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก
ต้องปรับปรุง	ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบและไม่สมเหตุสมผล

2.2 **การเชื่อมโยงความคิด** (2 องค์ประกอบย่อย: 7 คะแนน) ได้แก่ ความถูกต้องของการใช้คำเพื่อเรียบเรียงเรื่องราว เชื่อมประโยคและขยายความในและระหว่างย่อหน้า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ใช้คำเพื่อเรียบเรียงเรื่องราว เชื่อมประโยคและขยายความทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้ถูกต้องทั้งหมด
ดี	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดระหว่างย่อหน้าได้อย่างถูกต้อง แต่ใช้คำเรียบเรียงเรื่องราว เชื่อมประโยคและขยายความในย่อหน้าไม่ถูกต้อง 1-2 คำ แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการสื่อสาร
ปานกลาง	ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดระหว่างย่อหน้าได้อย่างถูกต้อง แต่ใช้คำเรียบเรียงเรื่องราว เชื่อมประโยคและขยายความในย่อหน้าไม่ถูกต้อง 3-4 คำ และมีผลกระทบทางลบต่อการสื่อสาร
ต้องปรับปรุง	ใช้คำเพื่อเรียบเรียงเรื่องราว เชื่อมประโยคและขยายความทั้งในและระหว่างย่อหน้าไม่ถูกต้องมากกว่า 5 คำ ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก

2.3 การขยายความคิด (2 องค์กรประกอบย่อย: 6 คะแนน) ได้แก่ ความชัดเจนของการขยายความคิดสำคัญของเรื่อง และความสอดคล้องของเหตุผลประกอบความคิดกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และมีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง
ดี	ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง แต่ความคิดยังไม่รอบด้าน
ปานกลาง	ขยายความคิดสำคัญของเรื่องไม่ชัดเจน ความคิดไม่รอบด้านและ ขาดเหตุผลประกอบความคิด 1-2 ประเด็น
ต้องปรับปรุง	ขยายความคิดสำคัญของเรื่องไม่ชัดเจน และขาดการให้เหตุผลประกอบความคิด

3) ด้านหลักการใช้ภาษา (Use of Language: 30 คะแนน) คือ ความสามารถในการใช้คำศัพท์ทางวิชาการและรูปประโยคได้อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาได้อย่างหลากหลาย เลือกใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ รวมทั้งสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง โดยประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ (9 องค์กรประกอบย่อย) ดังนี้

3.1 การเลือกใช้คำศัพท์ (2 องค์กรประกอบย่อย: 8 คะแนน) ได้แก่ ความถูกต้องของคำศัพท์ทั่วไป คำศัพท์วิชาการ (technical term) และความหลากหลายของภาษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์เทคนิคของแต่ละศาสตร์ได้อย่างถูกต้องตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสถานหรือสมาคมวิชาการกำหนดไว้ทั้งหมด และใช้ภาษาได้อย่างหลากหลาย
ดี	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์เทคนิคของแต่ละศาสตร์ไม่ถูกต้อง 1-2 ตำแหน่ง และใช้ภาษาไม่หลากหลาย
ปานกลาง	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์เทคนิคไม่ถูกต้อง 3-4 ตำแหน่ง และใช้ภาษาได้อย่างจำกัด
ต้องปรับปรุง	ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์เทคนิคไม่ถูกต้องมากกว่า 5 ตำแหน่ง และใช้ภาษาได้อย่างจำกัดมาก

3.2 การใช้รูปประโยค (2 องค์ประกอบย่อย: 8 คะแนน) ได้แก่ ความถูกต้องตามหลักภาษาและความสมบูรณ์ กระชับและการสื่อความหมายได้ชัดเจน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	ใช้รูปประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา ประโยคมีใจความสมบูรณ์ กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจนทั้งหมด
ดี	มีประโยคที่ใจความไม่สมบูรณ์อยู่ 1-2 ประโยค แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการสื่อความหมาย
ปานกลาง	มีประโยคที่ใจความไม่สมบูรณ์อยู่ 3-4 ประโยค ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก
ต้องปรับปรุง	มีประโยคที่ใจความไม่สมบูรณ์มากกว่า 5 ประโยค ทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนสื่อสาร

3.3 ระดับภาษา (2 องค์ประกอบย่อย: 7 คะแนน) ได้แก่ ความถูกต้องและความสม่ำเสมอของระดับภาษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	เลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการและใช้ภาษาระดับเดียวกันตลอดงานเขียน
ดี	เลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ 1-2 ตำแหน่ง แต่ไม่กระทบต่อการสื่อความหมาย
ปานกลาง	เลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ 3-4 ตำแหน่ง และส่งผลกระทบต่อการทำงาน
ต้องปรับปรุง	เลือกใช้ระดับภาษาไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ

3.4 กลไภษา (3 องค์ประกอบย่อย: 7 คะแนน) ได้แก่ ความถูกต้องของการสะกดคำ การเว้นวรรคตอนและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องทั้งหมด
ดี	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอนหรือใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 2-3 คำ/ตำแหน่ง ส่งผลกระทบต่อการใช้ความหมาย
ปานกลาง	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง 4-5 คำ/ตำแหน่ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ยาก
ต้องปรับปรุง	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้องเกิน 6 คำ/ตำแหน่ง ทำให้ไม่สามารถเข้าใจความหมายของเนื้อความที่เขียน

4) **ด้านการใช้แหล่งข้อมูล (Use of Source Material: 20 คะแนน)** คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน สามารถอ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ โดยประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ (5 องค์ประกอบย่อย) ดังนี้

4.1 **การคัดเลือกข้อมูล** (2 องค์ประกอบ: 5 คะแนน) ได้แก่ ความน่าเชื่อถือและความเป็นปัจจุบัน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน
ดี	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน 1-2 ข้อมูล
ปานกลาง	คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน 3-4 ข้อมูล
ต้องปรับปรุง	ไม่สามารถคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมได้

4.2 **การอ้างอิงข้อมูล** (3 องค์ประกอบ: 15 คะแนน) ได้แก่ ความครบถ้วนของข้อมูลอ้างอิง ความถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการและความสม่ำเสมอของการอ้างอิงข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์
ดีมาก	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการทั้งหมด และใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันตลอดทั้งงานเขียน
ดี	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการ 1-2 รายการ แต่ใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันตลอดทั้งงานเขียน
ปานกลาง	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการ 3-4 รายการ และมีความไม่สม่ำเสมอในการอ้างอิงข้อมูล
ต้องปรับปรุง	อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการมากกว่า 5 รายการ และมีความไม่สม่ำเสมอในการอ้างอิงข้อมูล

2.2.5 ผู้วิจัยปรับแก้ไขเกณฑ์ตามคำแนะนำแล้วนำเกณฑ์ดังกล่าวไปทดลองใช้กับนิสิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 5 โดยนำผลงานเขียนเชิงวิชาการ ในข้อ 2.1.5 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนทักษะการเขียนภาษาไทย จำนวน 2 ท่าน จากนั้น หากคุณภาพของเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการนำผลการตรวจมาหาค่าความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Hopkins และ Stanley, 1981: 210-211) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .82 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการตรวจให้คะแนนมีความสอดคล้องกันในระดับสูง

2.3 แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำหลักการและวิธีการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2.3.2 สร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการกำหนดโครงสร้างของแบบวัด ประกอบด้วยข้อสอบวัดความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5 ด้าน ได้แก่ การระบุปัญหา (Identify Problem) การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Credibility of Information) การระบุลักษณะข้อมูล (Identify Information) การลงความเห็นจากข้อมูล (Making Inferences) และการตัดสินใจ (Making Decision) ด้านละ 5 ข้อ รวม 25 ข้อ ลักษณะของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีรายละเอียดดังนี้

1) ลักษณะของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ อิงแนวคิดการประเมินความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ Nitko (2004: 214-232) โดยมีลักษณะเป็นแบบวัดแบบปรนัยที่มีการกำหนดเนื้อหาสาระอ้างอิง (Reference materials) ที่สัมพันธ์กับบริบทในชีวิตจริงของผู้เรียน และข้อคำถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้ง 5 ด้านที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ได้แก่ การระบุปัญหา การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล การระบุลักษณะข้อมูล การลงความเห็นจากข้อมูลและการตัดสินใจ โดยประกอบด้วยแบบวัด 3 ฉบับ คือ แบบวัดก่อนเรียน แบบวัดระหว่างเรียนและแบบวัดหลังเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบวัดคู่ขนาน กล่าวคือ เป็นแบบวัดที่วัดเนื้อหาเดียวกัน มีรูปแบบข้อสอบและจำนวนข้อคำถามเท่ากัน และมีค่าความยากง่ายใกล้เคียงกัน

นอกจากนี้ เนื้อหาสาระอ้างอิงที่ใช้ในแบบวัดทั้ง 3 ฉบับ ยังมีลักษณะคู่ขนานกัน กล่าวคือ เป็นสถานการณ์หรือข้อความที่ปรากฏสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและ

ใช้ข้อมูลดังกล่าวในการตอบคำถาม โดยสถานการณ์หรือข้อความดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน มีลักษณะเป็นความเรียงร้อยแก้วที่คัดมาจากบทความในหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร อินเทอร์เน็ตหรือวรรณกรรมเยาวชน แบ่งเป็น 5 หมวดหมู่ ได้แก่ สถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน สุขภาพ ภาษา เทคโนโลยีสารสนเทศและค่านิยมและวัฒนธรรม โครงสร้างของแบบทดสอบและรายละเอียดของเนื้อหาสาระอ้างอิงแสดงในตารางที่ 6 และ 7

ตารางที่ 6 โครงสร้างของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

องค์ประกอบของความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	ข้อสอบข้อที่	จำนวนข้อ
การระบุประเด็น	1, 6, 11, 15, 18	5
การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล	2, 7, 12, 16, 19	5
การระบุลักษณะข้อมูล	3, 8, 17, 20, 21	5
การลงความเห็นจากข้อมูล	4, 9, 13, 22, 23	5
การตัดสินใจ	5, 10, 14, 24, 25	5
รวม		25

ตารางที่ 7 รายละเอียดเนื้อหาสาระอ้างอิงของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ			
เนื้อหา	ก่อนเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
ปัญหา/ สถานการณ์ ปัจจุบัน	1. ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2. การโจรกรรมวรรณกรรม 3. โครงการอาหารสะอาด	1. ภาวะโลกร้อน 2. ขยะอิเล็กทรอนิกส์ 3. การละเมิดลิขสิทธิ์	1. พลังงานทดแทน 2. ความรุนแรงในสตรี 3. พลาสติกชีวภาพ
สุขภาพ	1. วิธีการพัฒนาสมอง 2. ภาวะซึมเศร้า 3. การรับประทานอาหารเสริม	1. ภาวะพึ่งพาน้ำตาล 2. ไขมันทรานส์ 3. ความเครียดในวัยรุ่น	1. การเสริมสร้างแคลเซียม 2. ดนตรีบำบัด 3. การดื่มชาเขียว
เทคโนโลยี สารสนเทศ	1. การรู้เท่าทันสื่อ 2. ภัยอินเทอร์เน็ต	1. เครื่องข่ายสังคมออนไลน์ 2. ธรรมชาติของการรู้เท่าทันสื่อ	1. การใช้เว็บไซต์ก่อให้เกิดโรค 2. อินเทอร์เน็ตช่วยพัฒนาสมอง
ค่านิยมและ วัฒนธรรม	1. ภาวะผู้นำในเด็กญี่ปุ่น 2. การกวดวิชาของนักศึกษา	1. การศึกษาต่อในระดับ มหาวิทยาลัย 2. ภาวะผู้นำในเด็กไทย	1. วัฒนธรรมเกาหลี 2. การทำสัลยกรรมในวัยรุ่น
ภาษา	1. การล่มสลายของภาษา	1. การใช้ภาษาไทยในอินเทอร์เน็ต	1. ภาษากับการคิด

2.3.3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน

2.3.4 นำแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบวัดตามคำแนะนำ

2.3.5 นำแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รวมทั้งความถูกต้องของการใช้ภาษา

2.3.6 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.0 โดยแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณฉบับก่อนเรียนมีจำนวนข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ 24 ข้อ ฉบับระหว่างเรียน 25 ข้อ และฉบับหลังเรียน 25 ข้อ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการคัดเลือกเนื้อหาสาระอ้างอิงในแบบวัดมีความเหมาะสมดีมาก กล่าวคือ เนื้อหามีความสอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน มีความหลากหลายครอบคลุมสาระด้านต่างๆ ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี นอกจากนี้ เนื้อหายังมีความทันสมัย สอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระอ้างอิงบางเรื่องที่มีเนื้อหาไม่ชัดเจน หรือตีความได้หลากหลาย และปรับการเขียนรายการอ้างอิงของเนื้อหาสาระอ้างอิงในแบบวัดให้ชัดเจนขึ้น รวมทั้งปรับความยาวและความยากง่ายของเนื้อหาสาระอ้างอิงในแต่ละชุดให้ใกล้เคียงกัน เพื่อให้แบบวัดทั้ง 3 ฉบับ เป็นแบบวัดคู่ขนานที่มีคุณภาพ

นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดทั้ง 5 ด้าน อย่างไรก็ตาม ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะให้ปรับข้อคำถามให้กระชับและชัดเจนขึ้น และปรับข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต เช่น “จากบทความข้างต้น ผู้เรียนจะมีหลักในการเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยอย่างไร” เป็น “จากบทความข้างต้น ผู้เรียนจะให้คำแนะนำแก่ผู้ที่กำลังเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยอย่างไร” รวมทั้ง ปรับตัวเลือกข้อถูกและตัวลวงไม่ให้ถูกหรือผิดอย่างชัดเจน เพื่อให้ข้อสอบมีความยากง่ายที่เหมาะสมและมีอำนาจจำแนกสูง ดังนี้

แบบวัดก่อนเรียน จำนวน 3 ข้อ ดังนี้

- ข้อ 3   ปรับตัวเลือกข้อ ก จาก
 ”รัฐบาลควรส่งเสริมการผลิตวัคซีนต่อต้านไวรัสสายพันธุ์ใหม่” เป็น
 “รัฐบาลควรกระตุ้นเตือนให้ประชาชนดูแลสุขภาพของตน”
- ข้อ 6   ปรับตัวเลือกข้อ ค จาก
 ”ความล้มเหลวของนโยบายการสอนภาษา” เป็น
 “ความล้มเหลวของการสอนภาษาถิ่น”
- ข้อ 8   ตัดคำว่า “เชื่อ” “คาดว่า” ในตัวเลือกออก เพราะเป็นคำที่บ่งชี้ถึงความ
 คิดเห็น

แบบวัดระหว่างเรียน จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

- ข้อ 3   ปรับตัวเลือกข้อ ง จาก
 ”พฤติกรรมกราดำเนินชีวิตของมนุษย์ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น” เป็น
 “ปริมาณน้ำแข็งที่ลดลงสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์”
- ข้อ 16   1. ปรับตัวเลือกข้อ ก โดยตัดคำว่า “ผลการวิจัยพบว่า” ออก
 2. ปรับตัวเลือกข้อ ข โดยตัดคำว่า “การศึกษาทางการแพทย์พบว่า” ออก

แบบวัดหลังเรียน จำนวน 3 ข้อ ดังนี้

- ข้อ 4   ปรับตัวเลือกข้อ ก จาก
 ”การผลิตพลังงานทดแทนใหม่จะช่วยลดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม” เป็น
 ”เซลล์เชื้อเพลิงเป็นพลังงานทดแทนที่ช่วยลดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม”
- ข้อ 6   ปรับตัวเลือกข้อ ค จาก
 ”วิธีการใช้บริการเว็บไซต์หาเพื่อนอย่างปลอดภัย” เป็น
 “อิทธิพลของเว็บไซต์หาเพื่อนที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม”
- ข้อ 23   ปรับตัวเลือกข้อ ง จาก
 ”ดนตรีบำบัดใช้สำหรับผู้ที่มีปัญหาบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ” เป็น
 “ดนตรีบำบัดใช้สำหรับผู้ที่มีปัญหาบกพร่องทางจิตใจและสังคม”

2.3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา

2.3.7 นำแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 5 จากนั้น จึงนำผลการวัดที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ ค่าความเที่ยงของแบบวัด โดยใช้สูตรคูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 ของ Brown (1970) เพื่อคัดเลือกข้อถามที่มีระดับความยากง่ายและอำนาจจำแนกเหมาะสมไปใช้ในการทดลองสอนจริง

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณพบว่า แบบวัดทั้งสามฉบับมีค่าความยากอยู่ระหว่าง .25 - .70 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .23 - .72 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .79 .82 และ .80 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพที่ต้องมีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 และค่าความเที่ยงตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

2.4 แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยดำเนินการดังนี้

2.4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของ Atay และ Kurt (2007); Konold Miller และ Konold (2004); Lewis (2003: 3) และ Tuckman (2005: 235) และการวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัย แล้วนำผลการศึกษาที่ได้มากำหนดเป็นองค์ประกอบในการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยประเภท รูปแบบ วิธีและเนื้อหาการให้ข้อมูลย้อนกลับ ดังรายละเอียดดังนี้

1) *ประเภทการให้ข้อมูลย้อนกลับ*: ผู้วิจัยกำหนดแนวการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยผู้เรียนและเพื่อนเป็นหลัก เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบงานเขียนด้วยตนเอง (self-monitoring) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญของการทบทวน การปรับแก้ไขและการพัฒนางานเขียนของตนมากยิ่งขึ้น (Lewis, 2003) ส่วนการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อนจะช่วยขยายขอบเขตความคิดของผู้เรียนในการเขียนงานให้ดีขึ้นและช่วยเพิ่มขอบเขตทางสังคม ทักษะการสื่อสาร การให้และการรับคำวิพากษ์วิจารณ์ รวมถึงทักษะการให้เหตุผลและการประเมินคำแนะนำ (Atay และ Kurt: 2007) อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนผ่อนคลายความวิตกกังวลจากการเขียนงานอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังกำหนดให้มีการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยผู้สอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นข้อดี ข้อบกพร่อง ความก้าวหน้าและสามารถพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ถูกต้อง

2) *รูปแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ*: ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับในทันที ตามหลักการเสริมแรงในกระบวนการ ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานของการสอนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งจะช่วยให้คำวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเขียนของผู้เรียนมากที่สุด และทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการได้ง่ายขึ้น (Bloom และ Bloom, 1967) นอกจากนี้ ยังพบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับแบบนี้ยังส่งผลในแง่ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนที่เป็นวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้

3) *วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ*: ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบการเขียน (Written Feedback) เป็นหลัก เนื่องจากเป็นวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยปรับปรุงผลงานทางวิชาการ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Konold Miller และ Konold, 2004) โดยเฉพาะการเขียนคำวิจารณ์ด้วยภาษาที่ดีกว่าของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์และโครงสร้างในบริบทนั้นๆ ได้มากขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเสริมการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบปากเปล่า แบบจับคู่ และแบบประชุมกลุ่มย่อยในช่วงของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วย

4) *เนื้อหาการให้ข้อมูลย้อนกลับ*: ผู้วิจัยมุ่งเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับใน 2 ด้านหลัก คือ (4.1) ด้านเนื้อหาและการเรียบเรียง โดยจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับความชัดเจน ความน่าเชื่อถือของเนื้อหา และการเรียบเรียงความคิดในงานเขียน และ (4.2) ด้านหลักการใช้ภาษา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักภาษา คำศัพท์ กลไกภาษา และการอ้างอิงแหล่งข้อมูล ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษาและการใช้แหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.4.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการสร้างแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับฉบับปรับปรุงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจพิจารณา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับมีความชัดเจนและมีประเด็นในการพิจารณางานเขียนครบถ้วน แต่ควรปรับภาษาที่ใช้ในประเด็นการเรียบเรียงความคิดและการใช้แหล่งข้อมูลให้ชัดเจนขึ้น และควรให้ความรู้เบื้องต้นแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับคำสำคัญต่างๆ ที่ใช้ในแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ เช่น ความมีเอกภาพ กลไกภาษา แบบของภาษา เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น

2.4.3 ผู้วิจัยปรับปรุงแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน

30 คน เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้ภาษาและเวลา ผลการทดลองใช้พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เข้าใจคำสั่งและประเด็นการให้ข้อมูลย้อนกลับที่กำหนดให้ และให้ข้อมูลย้อนกลับได้ภายในเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนบางส่วนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับวิธีการให้คำแนะนำในการปรับแก้ไขงานเขียน และคำศัพท์เฉพาะต่างๆ เช่น ศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ระดับภาษา การขยายความคิด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเพิ่มช่วงเวลาการฝึกฝนการให้ข้อมูลย้อนกลับก่อนที่ผู้เรียนจะได้รับการสอนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้การบรรยายความรู้ประกอบการฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนแล้วให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกันในชั้นเรียน

2.5 แบบบันทึกผลการสอน

ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกผลการสอน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.5.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและตำราที่เกี่ยวข้องกับแบบบันทึกผลการสอนพบว่า แบบบันทึกผลการสอนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยส่วนใหญ่นิยมบันทึกเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และปัญหา หรืออุปสรรคในการสอน

2.5.2 สร้างแบบบันทึกผลการสอนตามประเด็นที่กำหนดในข้อ 2.5.1 เพื่อใช้ในการบันทึกผลการสอนในระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

2.5.3 นำแบบบันทึกผลการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษา จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบกับประเด็นที่กำหนดในแบบบันทึกการสอน

2.5.4 ผู้วิจัยนำแบบบันทึกผลการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 30 คน ผลการทดลองใช้พบว่า ประเด็นที่กำหนดในแบบบันทึกผลการสอนมีความครอบคลุมสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอน

3. การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดแบบอนุกรมเวลา (The One-Group Time Series Design) ซึ่งเป็นการศึกษากลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว แต่มีการวัดซ้ำตามช่วงเวลาที่กำหนดหลายครั้งทั้งก่อน ระหว่างและหลังการทดลองเพื่อดูพัฒนาการ ดังแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 8 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	เวลา						
	1	2	3	4	5	6	7
E-Group กลุ่มทดลอง	O ₁	O _{1.1}	O _{1.2}	O ₂	O _{2.1}	O _{2.2}	O ₃
		X					

O ₁	คือ	ผลที่วัดได้ก่อนการทดลองด้วย 1) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ 2) แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
O _{1.1} O _{1.2} O _{2.1} O _{2.2}	คือ	ผลที่วัดได้ระหว่างการทดลองด้วย 1) การตรวจผลงานเขียนเชิงวิชาการ โดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียน 2) แบบบันทึกการเรียนรู้
O ₂	คือ	ผลที่วัดได้ระหว่างการทดลองด้วย 1) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ 2) แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
O ₃	คือ	ผลที่วัดได้หลังการทดลองด้วย 1) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ 2) แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
X	คือ	การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน มีดังนี้

3.1 การดำเนินการก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนการทดลอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 16 สัปดาห์ ซึ่งการดำเนินการสอนผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) **ขั้นกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง** เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของตนกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งอาจเป็นประเด็น ข่าว หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความสอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม ดังนี้ (1 - 2 ชั่วโมง)

(1.1) **นำเสนอสถานการณ์จริง:** ผู้สอนนำเสนอขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริง ซึ่งอาจเป็นประเด็น ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่สอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียนโดยใช้สื่อสารสนเทศที่หลากหลาย

(1.2) **เชื่อมโยงประสบการณ์:** ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอในข้อ 1.1 กับประสบการณ์ของผู้เรียนในแง่มุมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นการเขียนที่สอดคล้องกับขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ

(1.3) **กำหนดประเด็นการเขียน:** ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และขอบเขตการเขียนงานจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้น ผู้เรียนแต่ละบุคคลกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2) **ขั้นคัดสรรข้อมูล** เป็นขั้นการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงาน โดยการวิเคราะห์ประเด็นการเขียน ที่สร้างขึ้นเพื่อวางแผนการคัดสรรข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

(2.1) **วิเคราะห์ประเด็นการเขียน:** ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนแลประเภทงานเขียนที่กำหนดในขั้นที่ 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล

(2.2) **วางแผนการคัดสรรข้อมูล:** ผู้เรียนวางแผนการคัดสรรข้อมูล โดยร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อระบุแหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ หลากหลายและสอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน

(2.3) **ค้นคว้าและคัดสรรข้อมูล:** ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

3) **ขั้นปรับแต่งประเด็นงานเขียน** เป็นขั้นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนที่กำหนดในขั้นที่ 1 ให้มีความสมเหตุสมผล ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

(3.1) *ปรับประเด็นงานเขียน*: ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการคัดสรรมาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล

(3.2) *ตรวจสอบประเด็นงานเขียน*: ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและเหตุผลสนับสนุนประเด็นงานเขียน จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นงานเขียน

4) **ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา** เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กลวิธีและเทคนิคที่หลากหลายในการจัดระบบข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก่อนนำหลักการเขียนงานที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้พัฒนาโครงร่างงานเขียนที่ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

(4.1) *ออกแบบโครงร่างงานเขียน*: ผู้เรียนจัดกลุ่มและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยใช้กลวิธีและเทคนิคการจัดระบบข้อมูลที่หลากหลาย จากนั้น นำเสนอโครงร่างงานเขียนของตนในกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขโครงร่างงานเขียน

(4.2) *วิเคราะห์และสรุปแบบของภาษา*: ผู้เรียนวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษาที่ฝึกเขียนจากตัวอย่างงานเขียนที่ผู้สอนกำหนดให้ เพื่อใช้กำหนดแนวทางในการปรับแก้ไขโครงร่างงานเขียนให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

(4.3) *ปรับโครงร่างงานเขียน*: ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้ในการปรับโครงร่างงานเขียน (ครั้งที่ 2) จากนั้น ให้ผู้สอนพิจารณางานเขียนฉบับร่างและให้ข้อมูลย้อนกลับ

5) **ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์** เป็นขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนโดยการทบทวนและให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนและเพื่อน เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

(5.1) *ไตร่ตรองสะท้อนความคิด*: ผู้เรียนแต่ละบุคคลอ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้

(5.2) *ให้ข้อมูลย้อนกลับ*: ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อน

(5.3)พัฒนาคุณภาพงานเขียน: ผู้เรียนแต่ละบุคคลปรับแก้งานเขียนฉบับร่างตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับและเขียนงานฉบับสมบูรณ์ (นอกชั้นเรียน) ผู้สอนตรวจพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับในสัปดาห์ต่อไป

การวัดและการประเมินผล

ผู้วิจัยวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อน ระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้สอนประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจากแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการตรวจผลงานเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนโดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ และประเมินความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2. ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง โดยการเขียนบันทึกการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน หลังการฝึกการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท โดยผู้วิจัยจะให้ข้อมูลย้อนกลับและส่งบันทึกการเรียนรู้คืนให้ผู้เรียนในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

3.3 การดำเนินการหลังการทดลอง

หลังจากการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลอง เพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมมี 2 ส่วน ได้แก่

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นผลของการทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้น นำคะแนนทั้งหมดมาคำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows version 14

4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการเขียนบันทึกการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาใช้ในการอภิปรายผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน

5. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

5.1.1 การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองทั้งก่อน ระหว่างและหลังการทดลอง

5.1.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการกับเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 9 เกณฑ์การประเมินความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต

คะแนน	ระดับความสามารถ
80-100	ดีมาก
70-79	ดี
60-69	ปานกลาง
50-59	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

5.1.3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

5.1.4 การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อน ระหว่างและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-way analysis of variance with repeated measures) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียน แบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน

การนำเสนอผลการวิจัยในตอนนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอนเขียน องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอนเขียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นสาระสำคัญของแนวการสอนเขียนทั้ง 3 ดังรายละเอียด ดังนี้

1.1 แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process-Based Approach)

แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงานของผู้เขียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการคิด ตั้งแต่การวางแผนงานเขียน การใช้กลวิธีต่างๆ ในการรวบรวมความคิดจากประสบการณ์ การเขียนและการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดกระบวนการเขียนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน และเพื่อให้ได้งานเขียนที่ตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเสริมแรงในกระบวนการเขียนผ่านการให้ข้อมูลย้อนกลับ และส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการอ่านและการประเมินงานเขียนของเพื่อน ซึ่งจะช่วยขยายขอบเขตความรู้ในการเขียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม แนวการสอนเขียนดังกล่าวมีข้อจำกัดในการนำมาใช้กับการสอนเขียนเชิงวิชาการที่ต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลที่นำเชื่อถือจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย จึงไม่สามารถใช้วิธีการระดมความคิดจากประสบการณ์ได้เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ แนวการสอนเขียนดังกล่าวยังมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงานมากกว่าความสามารถในการใช้ภาษา และการเขียนงาน ได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบการเขียน

1.2 แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา (Content-Based Approach)

แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของสิ่งที่เขียนมากกว่ารูปแบบภาษา และเน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารเนื้อความที่เขียนได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ กิจกรรมการเรียนการสอนจะเน้นการเขียนจากแหล่งข้อมูล โดยบูรณาการการสอนเขียนกับการอ่าน การฟัง และการอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา และเน้นการพัฒนาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเคราะห์ ตีความและประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอกและการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเชิงวิชาการและช่วยให้เข้าใจหัวข้อที่เขียนได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวการสอนเขียนดังกล่าวให้ความสำคัญกับการคัดสรรเนื้อหาในงานเขียนมากกว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนงานได้อย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้อ่านและบริบททางวิชาการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งของงานเขียนเชิงวิชาการ

1.3 แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน (Genre-Based Approach)

แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียน มุ่งเน้นการเขียนงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความคาดหวังของผู้อ่าน โดยเชื่อว่า การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาควรเริ่มจากการเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องจากการวิเคราะห์แบบของภาษาในแต่ละบริบทที่มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างการดำเนินเนื้อความและทำเนียบภาษาเฉพาะตัว ผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือของกลุ่ม การชี้แนะของผู้สอนและการฝึกเขียนด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบและหลักการใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนทางภาษา

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแนวการสอนเขียนดังกล่าวมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาและการเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบการเขียนเป็นหลัก จึงอาจส่งผลให้ผู้เขียนประสบปัญหาในการคิดเนื้อความที่จะใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการ ซึ่งมีเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก ซับซ้อน และต้องเป็นเนื้อหาที่ถูกต้อง และน่าเชื่อถืออีกด้วย

ผลการสังเคราะห์สาระสำคัญของแนวการสอนเขียนทั้งสาม แสดงให้เห็นว่า แนวการสอนเขียนแต่ละแนวมีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการในแต่ละด้านที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ แนวการสอนแบบเน้นกระบวนการจะช่วยพัฒนากระบวนการคิดในการวางแผน การเขียน การวิเคราะห์ปัญหาและปรับแก้งานเขียนได้อย่างถูกต้อง แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาจะช่วยพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหา ความสามารถในการเขียน และทักษะการแสวงหา การประเมิน และการใช้ข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ในขณะที่แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้อย่าง

ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและรูปแบบงานเขียนที่เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ ดังนั้น การสอนการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต จึงควรผสมผสานแนวการสอนในรูปแบบต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

การนำเสนอองค์ประกอบของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นแบ่งเป็น 7 ส่วน ได้แก่ หลักการ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน แนวทางการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน และเงื่อนไขในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

2.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ประการ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทฤษฎีพื้นฐานและสาระสำคัญของแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน รายละเอียดดังนี้

1) การนำเสนอขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริงที่สัมพันธ์กับความรู้ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีข้อมูลพื้นฐานในการเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์

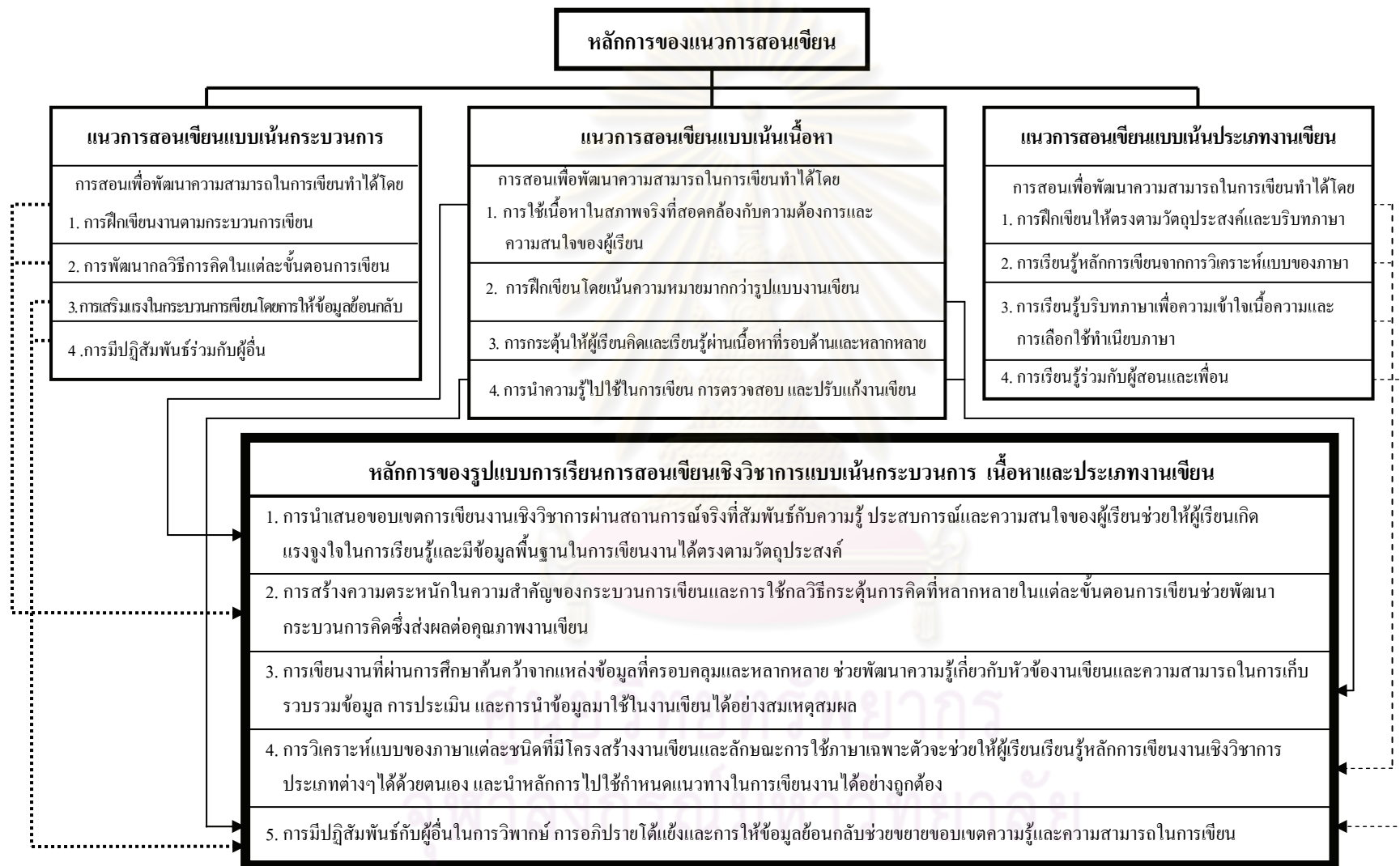
2) การสร้างความตระหนักในความสำคัญของกระบวนการเขียนและการใช้กลวิธีกระตุ้นการคิดที่หลากหลายในแต่ละขั้นตอนการเขียนช่วยพัฒนากระบวนการคิดซึ่งส่งผลต่อคุณภาพงานเขียน

3) การเขียนงานที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย ช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียน และความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมิน และการนำข้อมูลมาใช้ในงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล

4) การวิเคราะห์แบบของภาษาแต่ละชนิดที่มีโครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะตัวจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆได้ด้วยตนเอง และนำหลักการไปใช้กำหนดแนวทางในการเขียนงานได้อย่างถูกต้อง

5) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการวิพากษ์ การอภิปรายโต้แย้งและการให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยขยายขอบเขตความรู้และความสามารถในการเขียน

ผลการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น แสดงดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3 ผลการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.2 กลุ่มเป้าหมาย

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในทุกสาขาวิชา ที่จำเป็นต้องเขียนงานเชิงวิชาการประกอบการเรียนในสาขาวิชาของตน

2.3 เนื้อหา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นใช้สำหรับการสอนเขียนงานเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วย งานเขียนเชิงวิชาการ 4 ประเภท ได้แก่ เรียงความเชิงวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม บทความวิชาการ และรายงานวิชาการ

2.4 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 2 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหาที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ การเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล การใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท และการใช้แหล่งข้อมูลในงานเขียนได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานที่แต่ละสาขาวิชากำหนดไว้
- 2) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในด้านการประเมิน และการนำข้อมูลมาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ รวมทั้งความสามารถในการวิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องในงานเขียนของตน และนำข้อมูลที่ได้เรียนรู้มาปรับปรุงคุณภาพงานเขียนได้

ผลการวิเคราะห์หลักการเพื่อเชื่อมโยงไปสู่วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 หลักการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

หลักการ	คำอธิบาย	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	
1. การนำเสนอขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริงที่สัมพันธ์กับความรู้ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีข้อมูลพื้นฐานในการเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์	การส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานเชิงวิชาการที่จำเป็นต่อการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตในสาขาวิชาของผู้เรียน และเป็นงานเขียนที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความรู้ ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และมีข้อมูลพื้นฐานในการทำ ความเข้าใจขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการที่กำหนดให้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์	<p>ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ</p> <p>1. <u>ด้านการนำเสนอเนื้อหา</u></p> <p>1.1 กำหนดประเด็นการเขียนงานได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการเขียนงานที่กำหนด</p> <p>1.2 กำหนดประเภทงานเขียนได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์</p> <p>1.3 เลือกแบบของภาษาได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน</p>	<p>ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>1. <u>ด้านการระบุประเด็น</u></p> <p>1.1 วิเคราะห์วัตถุประสงค์ และขอบเขตการเขียนงานจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>1.2 กำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์</p>
2. การสร้างความตระหนักใน ความ สำคัญ ของ กระบวนการเขียนและการใช้กลวิธีกระตุ้นการคิดที่หลากหลายในแต่ละขั้นตอนการเขียนช่วยพัฒนากระบวนการคิดซึ่งส่งผลต่อคุณภาพงานเขียน	การกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักในความ สำคัญ ของกระบวนการเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทบาทของกระบวนการเขียนในแต่ละขั้นตอนและสามารถฝึกเขียนงานตามกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การใช้กลวิธีกระตุ้นการคิดที่หลากหลายในแต่ละขั้นตอนการเขียน ได้แก่ การระดมสมอง การอภิปราย การโต้แย้ง การใช้คำถามระดับสูง และการกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหา	<p>1. <u>ด้านการนำเสนอเนื้อหา</u></p> <p>1.1 นำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และประเภทงานเขียน</p> <p>2. <u>ด้านการเรียบเรียงความคิด</u></p> <p>2.1 ลำดับ เรียงเรียง และเชื่อมโยงความคิดในงานเขียนได้อย่างเป็นระบบ และสมเหตุสมผล</p>	<p>1. <u>ด้านการระบุประเด็น</u></p> <p>1.1 วิเคราะห์ปัญหาในงานเขียนของตนได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2. <u>ด้านการระบุลักษณะข้อมูล</u></p> <p>2.1 จำแนก จัดกลุ่มและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่ใช้ในการเขียนงานได้อย่างเป็นระบบ</p>

หลักการ	คำอธิบาย	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	
<p>2. การสร้างความตระหนักใน ความ สำคัญ ของ กระบวนการเขียนและการใช้กลวิธีกระตุ้นการคิดที่หลากหลายในแต่ละขั้นตอนการเขียน (ต่อ)</p>	<p>ในงานเขียนของตน จะช่วยพัฒนากระบวนการคิดในการเขียน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพงานเขียนของผู้เรียน</p> <p>หมายเหตุ: ปัญหาการเขียนประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัญหาในด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิดในงานเขียน การใช้ภาษาและการใช้แหล่งข้อมูล ในงานเขียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในงานวิจัย</p>	<p>ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ (ต่อ)</p> <p>3. <u>ด้านหลักการ ใช้ภาษา</u></p> <p>3.1 ใช้คำศัพท์ รูปประโยค ระดับภาษา และกลไกภาษาได้อย่างถูกต้อง</p> <p>4. <u>ด้านการใช้แหล่งข้อมูล</u></p> <p>4.1 คัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ</p> <p>4.2 อ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ</p>	<p>ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p>
<p>3. การเขียนงานที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย ช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียน และความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมิน และการนำข้อมูลมาใช้ในการเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล</p>	<p>การส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานจากแหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย จะช่วยขยายขอบเขตความรู้เกี่ยวกับประเด็นการเขียนงาน และช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเขียนงานเชิงวิชาการ ได้แก่ ทักษะการแสวงหา การรวบรวม การประเมิน การคัดสรรและการสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคัดสรรข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาใช้ประกอบ การเขียนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>1. <u>ด้านการนำเสนอเนื้อหา</u></p> <p>1.1 นำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน</p> <p>2. <u>ด้านการเรียบเรียงความคิด</u></p> <p>2.1 ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน</p> <p>2.2 อ้างเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง</p> <p>3. <u>ด้านการใช้แหล่งข้อมูล</u></p> <p>3.1 คัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ</p>	<p>1. <u>ด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล</u></p> <p>1.1 ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการเขียนงานได้</p> <p>2. <u>ด้านการระบุลักษณะข้อมูล</u></p> <p>2.1 จำแนกข้อมูลที่สัมพันธ์กับประเด็นการเขียนงานได้</p> <p>2.2 จัดกลุ่ม และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ</p> <p>3. <u>ด้านการลงความเห็นจากข้อมูล</u></p> <p>3.1 นำข้อมูลที่ ได้จากการศึกษาค้นคว้าใช้ในการเขียนและการปรับปรุงคุณภาพงานเขียนได้</p>

หลักการ	คำอธิบาย	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	
<p>4. การวิเคราะห์แบบของภาษาแต่ละชนิดที่มีโครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะตัวจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และนำหลักการไปใช้กำหนดแนวทางในการเขียนงานได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>การส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์วัตถุประสงค์ โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท ผ่านการศึกษาตัวอย่างงานเขียนที่มีแบบของภาษาที่ถูกต้อง จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และนำหลักการไปใช้ในการกำหนดแนวทางในการเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา</p>	<p>ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ</p> <p>1. <u>ด้านการนำเสนอเนื้อหา</u></p> <p>1.1 เขียนงานได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และรูปแบบงานเขียนแต่ละประเภท</p> <p>2. <u>ด้านการเรียบเรียงความคิด</u></p> <p>2.1 ลำดับความคิดในงานเขียนได้ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท</p> <p>3. <u>ด้านหลักการใช้ภาษา</u></p> <p>3.1 เลือกใช้คำศัพท์ ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ และใช้กลไกรภาษาได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ</p> <p>1. <u>ด้านการระบุประเด็น</u></p> <p>1.1 วิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนเพื่อระบุจุดมุ่งหมาย โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภทได้</p> <p>2. <u>ด้านการลงความเห็นจากข้อมูล</u></p> <p>2.1 นำหลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ไปในการเขียนงานได้อย่างถูกต้อง</p>
<p>5. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการวิพากษ์ การอภิปรายโต้แย้งและการให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยขยายขอบเขตความรู้และความสามารถในการเขียน ขอบเขตความรู้และความสามารถในการเขียน</p>	<p>การส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและผู้สอนในการวิพากษ์ การอภิปรายโต้แย้ง และการให้ข้อมูลย้อนกลับ จะช่วยขยายขอบเขตความรู้และความสามารถในการเขียนงานให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด การใช้ภาษา และการใช้แหล่งข้อมูล นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเห็นข้อดี ข้อบกพร่อง และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงานเขียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น</p>	<p>1. <u>ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษา และการใช้แหล่งข้อมูล</u></p> <p>1.1 นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากเพื่อนและผู้สอนมาใช้ในการปรับแก้วิธีการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด การใช้ภาษา และการใช้แหล่งข้อมูลให้ถูกต้องตามหลักการเขียน</p>	<p>1. <u>ด้านการลงความเห็นจากข้อมูล</u></p> <p>1.1 นำความรู้มาใช้ในการพิจารณาและให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อนได้</p> <p>1.2 นำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการปรับแก้ไขและพัฒนาคุณภาพงานเขียนได้</p> <p>2. <u>ด้านการตัดสินใจ</u></p> <p>2.1 ประเมินและปรับแก้งานเขียนจากข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากเพื่อนและผู้สอนได้</p>

2.5 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยนำหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามหลักการของรูปแบบ แล้วสรุปเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการเตรียมผู้เรียน ซึ่งเป็นการวางแผนการสอนของผู้สอน และการเตรียมความรู้เบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการเขียนเชิงวิชาการให้กับผู้เรียนก่อนการเรียนรู้อตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้สอนใช้สอนในคาบเรียนที่ 2 ของภาคการศึกษาเพียงครั้งเดียว และระยะที่ 2 คือ กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน คือ การเตรียมผู้สอนและผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยประกอบด้วย การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมการของผู้สอน

1.1 **การวิเคราะห์ผู้เรียน** คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเกี่ยวกับ 1) สาขาวิชา 2) ความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ 3) ประเภทงานเขียน เนื้อหาและแบบของภาษาในการเขียนงานเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตในสาขาวิชาดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้

1.2 **การกำหนดขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ** คือ การกำหนดขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยศึกษาประเด็นที่สอดคล้องกับสาขาวิชาและความสนใจของผู้เรียน ความเป็นปัจจุบันและสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย

1.3 **การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน** คือ การกำหนดวิธี เทคนิคการสอน และงานเขียนหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 กำหนดวิธี และเทคนิคการสอนที่ใช้ในแต่ละคาบเรียน ได้แก่

1) วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบนิรนัย และวิธีสอนแบบอุปนัยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการแก่ผู้เรียน เช่น ความหมาย ประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ แบบของภาษาที่ใช้ในการเขียนเชิงวิชาการ หลักการและกลวิธีต่างๆที่ใช้ในการเขียนเชิงวิชาการ และหลักและวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2) วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด รวมทั้งใช้ใน

การวางแผนการคัดสรรข้อมูล การปรับแต่งประเด็นการเขียน โครงร่างงานเขียน และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพงานเขียน

3) เทคนิคการโต้แย้ง เป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการนำเสนอความคิด หลักฐานและเหตุผลประจวบกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้ เพื่อให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียนงานได้อย่างสมเหตุสมผล

4) เทคนิคการใช้ผังมโนทัศน์ เป็นเทคนิคที่ใช้ในการฝึกฝนให้ผู้เรียนจัดระบบข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาโครงร่างงานเขียนด้วยตนเอง

5) เทคนิคการใช้คำถามกระตุ้นความคิด เป็นเทคนิคที่ใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการ การวางแผนคัดสรรข้อมูล และการวิเคราะห์แบบของภาษา

1.3.2 กำหนดใบงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน ได้แก่

1) แบบการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงานที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนระบุแหล่งที่มาของข้อมูลประกอบการเขียน วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ใช้ รวมทั้งเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูล

2) แบบการวิเคราะห์แบบของภาษาจากตัวอย่างงานเขียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการวิเคราะห์แบบของภาษา

3) แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของข้อมูลประกอบการเขียนที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบคุณภาพข้อมูลก่อนนำไปใช้ในการพัฒนาโครงร่างงานเขียน

4) แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของประเด็นการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการวิพากษ์และอภิปรายร่วมกับเพื่อนเพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลของประเด็นการเขียนงานที่กำหนดขึ้น

1.4 การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ผู้สอนเตรียมสื่อประกอบการเรียนรู้ ดังนี้

1) สถานการณ์การเขียนงานเชิงวิชาการ คือ การกำหนดเรื่องราว เหตุการณ์ที่ใช้ในการนำเสนอขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยควรเป็นสถานการณ์ที่มีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

2) ตัวอย่างงานเขียนที่มีแบบของภาษาถูกต้องและมีเนื้อหาสอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน

3) แหล่งข้อมูล/แหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความหลากหลายทั้งจากเอกสาร บุคคล และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

4) แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. การเตรียมผู้เรียน คือ การให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการเขียนงานเชิงวิชาการ ได้แก่ หลักการเขียนงานเชิงวิชาการ แบบของภาษา การให้ข้อมูลย้อนกลับ การศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่าง วิธีสอนแบบอุปนัย และการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

ระยะที่ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนเขียนงานเชิงวิชาการที่พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) **ขั้นกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง** เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของตนกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งอาจเป็นประเด็นข่าว หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความสอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม ดังนี้ (1-2 ชั่วโมง)

(1.1) **นำเสนอสถานการณ์จริง:** ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนทำความเข้าใจขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการประจำหน่วยการเรียนรู้ผ่านการนำเสนอสถานการณ์จริง ซึ่งอาจเป็นประเด็น ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่สอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียนโดยใช้สื่อสารสนเทศที่หลากหลาย

(1.2) **เชื่อมโยงประสบการณ์:** ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอในข้อ 1.1 กับประสบการณ์ของผู้เรียนในแง่มุมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการสร้างประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับขอบเขตการเขียนงานที่ผู้สอนกำหนด

(1.3) **กำหนดประเด็นการเขียน:** ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้น ผู้เรียนแต่ละบุคคลกำหนดประเด็นการเขียนงานของตนและประเภทงานเขียนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2) **ขั้นคัดสรรข้อมูล** เป็นขั้นการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงานโดยการวิเคราะห์ประเด็นการเขียนที่กำหนดขึ้นเพื่อวางแผนการคัดสรรข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

(2.1) **วิเคราะห์ประเด็นการเขียน:** ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนและประเภทงานเขียนที่กำหนดในขั้นที่ 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล

(2.2) *วางแผนการคัดสรรข้อมูล:* ผู้เรียนวางแผนการคัดสรรข้อมูล โดยร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดสรรข้อมูลที่มีคุณภาพ เพื่อระบุแหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หลากหลายและสอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน

(2.3) *ค้นคว้าและคัดสรรข้อมูล:* ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

3) *ขั้นปรับแต่งประเด็นงานเขียน* เป็นขั้นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

(3.1) *ปรับประเด็นงานเขียน:* ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนที่กำหนดในขั้นที่ 1 ให้มีความสมเหตุสมผล

(3.2) *ตรวจสอบประเด็นงานเขียน:* ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและเหตุผลสนับสนุน จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นงานเขียนที่กำหนดขึ้น

4) *ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากแบบของภาษา* เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กลวิธีและเทคนิคที่หลากหลายในการจัดระบบข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก่อนนำหลักการเขียนงานที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้พัฒนาโครงร่างงานเขียนที่ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ แต่ละประเภท ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

(4.1) *ออกแบบโครงร่างงานเขียน:* ผู้เรียนจัดกลุ่มและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยใช้กลวิธีและเทคนิคการจัดระบบข้อมูลที่หลากหลาย จากนั้น นำเสนอโครงร่างงานเขียนของตนในกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขโครงร่างงานเขียน (ครั้งที่ 1)

(4.2) *วิเคราะห์และสรุปแบบของภาษา:* ผู้เรียนวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษาที่ฝึกเขียนจากตัวอย่างงานเขียนที่ผู้สอนกำหนดให้ เพื่อใช้กำหนดแนวทางในการปรับแก้ไขโครงร่างงานเขียนให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

(4.3) *ปรับโครงร่างงานเขียน:* ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้ในการปรับโครงร่างงานเขียน (ครั้งที่ 2) จากนั้น ให้ผู้สอนพิจารณางานเขียนฉบับร่างและให้ข้อมูลย้อนกลับ

5) **ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์** เป็นขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนโดยการทบทวนและให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนและเพื่อน เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1-2 ชั่วโมง)

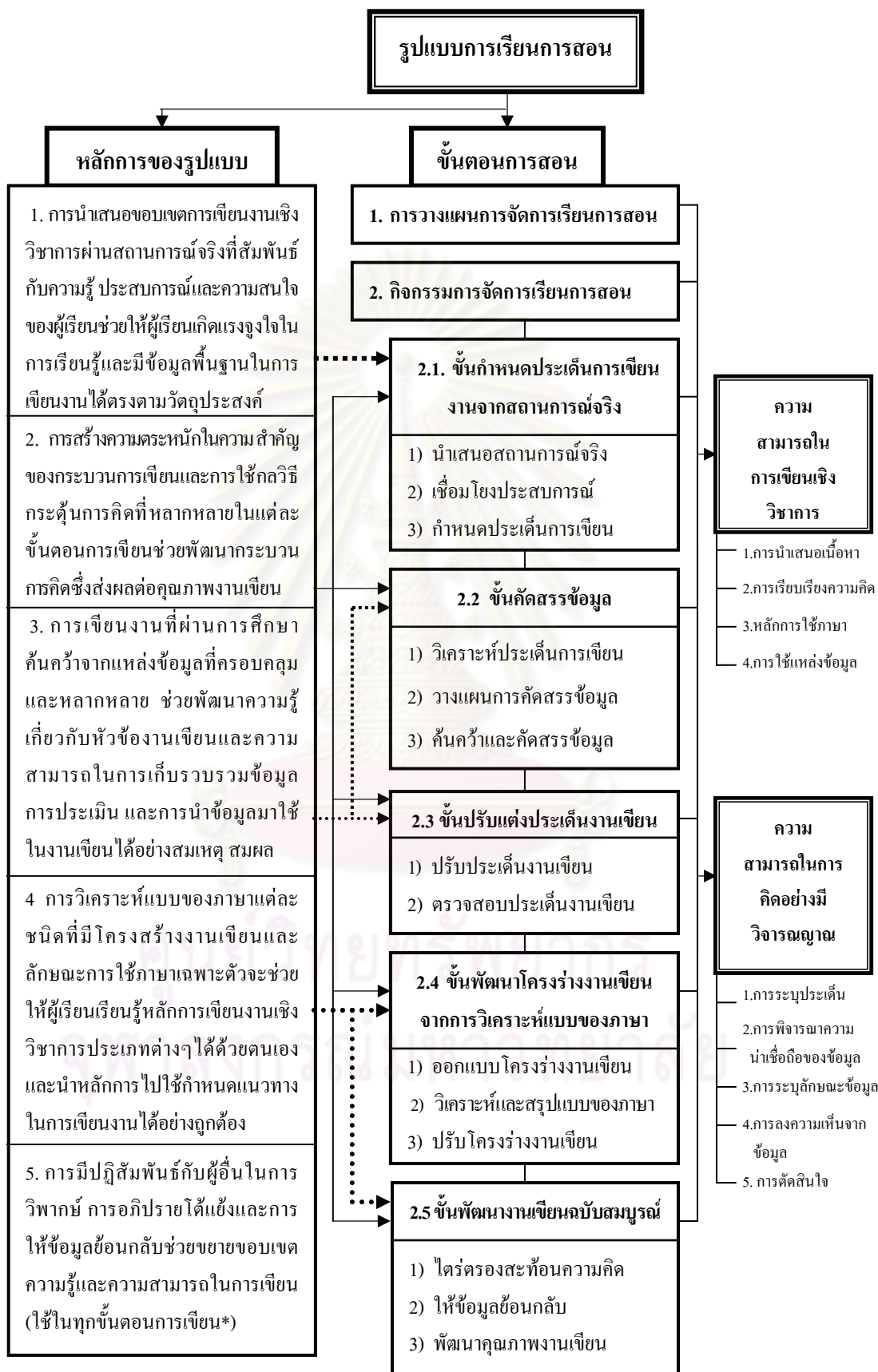
(5.1) **ไต่ตรองสะท้อนความคิด:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลอ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้

(5.2) **ให้ข้อมูลย้อนกลับ:** ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อน

(5.3) **พัฒนาคุณภาพงานเขียน:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลปรับแก้งานเขียนฉบับร่างตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับและเขียนงานฉบับสมบูรณ์ (นอกชั้นเรียน) ผู้สอนตรวจพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับในสัปดาห์ต่อไป

ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการเรียนการสอนกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณแสดงดังแผนภาพที่ 4 และตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ตารางที่ 11 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น	ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ	ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
<p>1) ขั้นกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง</p> <p>1.1 นำเสนอสถานการณ์จริง</p> <p>1.2 เชื่อมโยงประสบการณ์</p> <p>1.3 กำหนดประเด็นการเขียน</p>	<p>1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา</p> <p>นำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์การเขียน</p>	<p>1) การระบุประเด็น</p> <p>การกำหนดประเด็นการเขียนงานเชิงวิชาการจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการเขียน</p>
<p>2) ขั้นคัดสรรข้อมูล</p> <p>2.1 วิเคราะห์ประเด็นการเขียน</p> <p>2.2 วางแผนการคัดสรรข้อมูล</p> <p>2.3 ค้นคว้าและคัดสรรข้อมูล</p>	<p>1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา</p> <p>นำเสนอเนื้อหาได้อย่างครบถ้วนและสอดคล้องกับประเด็นการเขียนงานเชิงวิชาการ</p>	<p>1) การระบุประเด็น</p> <p>การวิเคราะห์ประเด็นการเขียนงานและประเภทงานเขียนเพื่อใช้ในการวางแผนการคัดสรรข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน</p>
	<p>2) การใช้แหล่งข้อมูล</p> <p>2.1 คัดสรรข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ</p> <p>2.2 อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลได้ครบถ้วน และถูกต้องตามหลักการอ้างอิง</p>	<p>2) การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล</p> <p>การประเมินและคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงานจากแหล่งข้อมูลที่ต้องการ และน่าเชื่อถือ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลได้</p>
		<p>3) การระบุลักษณะของข้อมูล</p> <p>การคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องได้</p>
<p>3. ขั้นปรับแต่งประเด็นงานเขียน</p> <p>3.1 ปรับแต่งประเด็นงานเขียน</p> <p>3.2 ตรวจสอบประเด็นงานเขียน</p>	<p>1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา</p> <p>นำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น</p> <p>2) การเรียบเรียงความคิด</p> <p>ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างรอบด้าน และสมเหตุสมผล</p>	<p>1) การลงความเห็นจากข้อมูล</p> <p>การนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นมาใช้ในการปรับแต่งประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล</p>

ตารางที่ 11 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น	ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ	ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา 4.1 ออกแบบโครงร่างงานเขียน 4.2 วิเคราะห์และสรุปแบบของภาษา 4.3 ปรับโครงร่างงานเขียน	1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา นำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท	1) การระบุลักษณะของข้อมูล การจัดกลุ่มข้อมูลให้เป็นระบบโดยยึดจุดมุ่งหมายและความสัมพันธ์กับประเด็นการเขียนงานเป็นสำคัญ
	2) การเรียบเรียงความคิด ลำดับและเชื่อมโยงความคิดในงานเขียนได้อย่างเป็นระบบ	2) การระบุประเด็น การวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนเพื่อระบุจุดมุ่งหมาย โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภทได้
	3) หลักการใช้ภาษา ใช้คำศัพท์ รูปประโยค ระดับภาษาและกลไกภาษาได้อย่างถูกต้อง	3) การลงความเห็นจากข้อมูล การนำหลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ไปใช้ในการเขียนงานได้อย่างถูกต้อง
5. ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ 5.1 ไตร่ตรองสะท้อนความคิด 5.2 ให้ข้อมูลย้อนกลับ 5.3 พัฒนาคุณภาพงานเขียน	1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษา และการใช้แหล่งข้อมูล การนำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาใช้ในการปรับแก้และพัฒนาคุณภาพงานเขียนทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษา และการใช้แหล่งข้อมูล	1) การระบุประเด็น การวิเคราะห์และระบุปัญหาการเขียนของตนได้อย่างถูกต้อง
		2) การลงความเห็นจากข้อมูลและการตัดสินใจ การนำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากเพื่อนและผู้สอนมาใช้ในการปรับแก้และพัฒนาคุณภาพงานเขียนได้

2.6 แนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการทั้งในระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1) การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการตรวจผลงานเขียน โดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ

2) การประเมินความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3) การประเมินการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วิพากษ์ การตั้งคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับและการอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยใช้การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินงานเขียนของเพื่อน และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง โดยใช้แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับและการเขียนบันทึกการเรียนรู้หลังการฝึกเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีรายละเอียดดังตารางที่

12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 สรุปแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอน/กิจกรรม	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	วิธีสอน/เทคนิค	การวัดและประเมินผล
1) ขั้นตอนกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง 1.1 นำเสนอสถานการณ์จริง 1.2 เชื่อมโยงประสบการณ์ 1.3 กำหนดประเด็นการเขียน	1. กำหนดขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการที่สอดคล้องกับสาขาวิชา และประสบการณ์ของผู้เรียน 2. จัดเตรียมและนำเสนอสถานการณ์จริงที่สอดคล้องกับขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด 3. กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์เขียนเชิงวิชาการที่กำหนดไว้ในแง่มุมที่หลากหลาย	1. อภิปรายประสบการณ์ของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้ 2. วิเคราะห์/วิพากษ์สถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการเพื่อกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับขอบเขตการเขียนงาน	1) วิธีสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่าง 2) วิธีสอนแบบอภิปราย/การโต้แย้ง 3) เทคนิคการตั้งคำถาม ได้แก่ 3.1 สถานการณ์ที่กำหนดให้มีความสัมพันธ์กับชีวิตผู้เรียนอย่างไร 3.2 ผู้เรียนเห็นด้วยกับเรื่องราวในสถานการณ์หรือไม่ เพราะเหตุใด 3.3 ถ้าผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์จะตัดสินใจทำอย่างไร	การมีส่วนร่วมในการวิพากษ์การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการตอบคำถาม โดยใช้การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม
2) ขั้นตอนคัดสรรข้อมูล 2.1 วิเคราะห์ประเด็นการเขียน 2.2 วางแผนการคัดสรรข้อมูล 2.3 ค้นคว้าและคัดสรรข้อมูล	1. กระตุ้นให้ผู้เรียนระดมความคิดเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่น่าเชื่อถือ และสัมพันธ์กับประเด็นการเขียนงาน เพื่อใช้ในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล 2. ให้คำแนะนำในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล ในด้านการประเมินคุณภาพของแหล่งข้อมูล และความพอเพียงของข้อมูลประกอบการเขียน รวมทั้งวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการและน่าเชื่อถือ	1. วิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนงาน และประเภทงานเขียนที่กำหนดขึ้น 2. ร่วมอภิปรายกับเพื่อนและผู้สอนเพื่อวางแผนการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่มีคุณภาพ 3. ค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผน พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูล	1) วิธีสอนแบบอภิปราย 2) เทคนิคการระดมความคิด เช่น การระดมสมอง การอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นต้น 3) เทคนิคการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 4) เทคนิคการตั้งคำถาม ได้แก่ 4.1 แหล่งข้อมูลที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการเขียนงานวิชาการมีลักษณะอย่างไร 4.2 ข้อมูลที่กำหนดให้นำไปใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการได้หรือไม่ เพราะเหตุใด	1) การมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม 2) คุณภาพของแผนการคัดสรรข้อมูล และข้อมูลประกอบการเขียน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของข้อมูลประกอบการเขียน

ขั้นตอน	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	วิธีสอน/เทคนิค	การวัดและประเมินผล
3. ขั้นปรับแต่งประเด็นการเขียน 3.1 ปรับแต่งประเด็นการเขียน 3.2 ตรวจสอบประเด็นการเขียน	1. ร่วมอภิปราย ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับประเด็นการเขียนงานของผู้เรียนในด้าน 1.1 ความสัมพันธ์ของประเด็นเขียนงานกับขอบเขตการเขียนที่กำหนดให้ 1.2 ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือและความพอเพียงของหลักฐานและเหตุผลสนับสนุนประเด็นการเขียนงาน	1. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นการเขียนให้สมเหตุสมผล 2. นำเสนอประเด็นการเขียนงานและร่วมอภิปรายเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความสมเหตุสมผลของประเด็นการเขียนงาน	1) วิธีสอนแบบอภิปราย 2) เทคนิคการตั้งคำถาม ได้แก่ 2.1 ประเด็นการเขียนงานที่กำหนดขึ้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเขียนหรือไม่/อย่างไร 2.2 ประเด็นการเขียนงานที่กำหนดขึ้นมีหลักฐาน/เหตุผลรองรับหรือไม่/อย่างไร	1) การมีส่วนร่วมในการอภิปรายโดยใช้การสังเกต 2) คุณภาพของประเด็นการเขียนงาน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการคุณภาพประเด็นการเขียนงาน
4. ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา 4.1 ออกแบบโครงร่างงานเขียน 4.2 วิเคราะห์และสรุปแบบของภาษา 4.3 ปรับ โครงร่างงานเขียน	1. นำเสนอเทคนิคการจัดระบบข้อมูลที่หลากหลาย 2. นำเสนอตัวอย่างงานเขียนที่มีแบบของภาษาที่ถูกต้อง 3. กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และสรุปหลักการเขียนงานที่ถูกต้อง 4. ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับ โครงร่างงานเขียนทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบงานเขียน	1. จัดระบบและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ 2. ร่วมวิพากษ์/อภิปราย/โต้แย้ง โครงร่างงานเขียนของตนและเพื่อน 3. วิเคราะห์ อภิปรายและตั้งคำถามเกี่ยวกับแบบของภาษา เพื่อสรุปโมโนทัศน์และหลักการเขียน 4. นำความรู้มาใช้ในการปรับโครงร่างงานเขียน และเขียนงานฉบับร่าง	1) วิธีสอนแบบอุปนัย 2) วิธีสอนแบบอภิปราย 3) เทคนิคการจัดระบบข้อมูล (Graphic Organizer) เช่น ผังมโนทัศน์ (concept mapping) การเขียนโครงร่าง (outline) เป็นต้น 4) เทคนิคการตั้งคำถาม ได้แก่ 4.1 การลำดับเรื่องราวของเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างไร/ลำดับในรูปแบบอื่นได้หรือไม่ อย่างไร 4.2 ลักษณะเฉพาะของงานเขียนที่ศึกษาคืออะไร 5) การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยผู้สอน	1) การมีส่วนร่วมในการวิพากษ์ โดยใช้การสังเกต 2) การพัฒนา โครงร่างงานเขียนโดยใช้เกณฑ์การประเมินโครงร่างงานเขียน 3) ผลการสรุปหลักการเขียนโดยการตอบคำถาม 4) การตรวจงานเขียนฉบับร่างโดยใช้แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ
5. ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ 5.1 ไตร่ตรองสะท้อนความคิด 5.2 ให้ข้อมูลย้อนกลับ 5.3 พัฒนาคูณภาพงานเขียน	1. ตรวจสอบพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งในด้านคำแนะนำเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด การใช้ภาษาและการให้แหล่งข้อมูล	1. อ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตน แล้วปรับแก้ 2. ให้และรับข้อมูลย้อนกลับในงานเขียน 3. นำความรู้มาปรับแก้และเขียนงานฉบับจริง	1) วิธีสอนแบบอภิปราย 2) เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ ได้แก่ การให้ผู้เรียนจับคู่แลกเปลี่ยนกันอ่านงานเขียนกับเพื่อน และการที่ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับในภาพรวมแก่ผู้เรียนทั้งชั้นเรียน	1) การระบุปัญหาการเขียนและการให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียน โดยใช้การสังเกตและการตอบคำถาม 2) การตรวจงานเขียนฉบับจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียน

2.7 เจ็อนใจในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีเจ็อนใจในการใช้รูปแบบดังต่อไปนี้

1) เจ็อนใจด้านผู้สอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนทั้งในด้านกระบวนการคิด เนื้อหา และรูปแบบงานเขียน ดังนั้น นอกจากผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านกลวิธีการสอนภาษา และมีความเชี่ยวชาญในการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภทแล้ว ยังควรมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์รายวิชาที่มอบหมายให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานเชิงวิชาการ โดยผู้สอนอาจขอคำแนะนำจากผู้สอนเนื้อหาวิชาต่างๆ เพื่อสามารถประเมินงานเขียน และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการเขียนงานแก่ผู้เรียน ได้ทั้งในด้านเนื้อหาและการพัฒนาทักษะการเขียน

2) เจ็อนใจด้านเวลา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาทักษะการเขียนงานเชิงวิชาการซึ่งมีหลากหลายประเภท และแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะและระดับความยากง่ายที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้สอนที่นำรูปแบบนี้ไปใช้จะต้องวางแผนกำหนดระยะเวลาในการสอนให้ครอบคลุมประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่ผู้เรียนในสาขาวิชา และระดับชั้นนั้นๆ จำเป็นต้องเรียนรู้ รวมทั้งต้องมีระยะเวลาเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเขียนในแต่ละขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) เจ็อนใจด้านผู้เรียน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่นำไปทดลองใช้กับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (คณะวิชาโท) อย่างไรก็ตาม ผู้สอนสามารถนำรูปแบบนี้ไปปรับใช้กับผู้เรียนในระดับการศึกษา และสาขาวิชาอื่นๆ ได้ โดยผู้สอนต้องวิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนการสอน เพื่อจัดเตรียมสถานการณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้สอนควรเตรียมความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฝึกเขียน เช่น การฝึกทักษะการค้นคว้า การตีความ การสืบค้น และความรู้เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาสำหรับผู้เรียนในสาขาวิชาอื่นๆ

3. ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

การนำเสนอผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและการทดลองสอน รายละเอียดดังนี้

3.1 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.1 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า องค์ประกอบแต่ละส่วนของรูปแบบมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน รายละเอียดข้อเสนอแนะในแต่ละด้านของผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

1) ด้านหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

สาระในหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับ ทฤษฎีและแนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ และบรรยายถึงลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจน แต่ควรเพิ่มคำอธิบายนิยามของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในรูปแบบการเรียนการสอนให้ชัดเจน รวมทั้งปรับภาษาในหลักการให้กระชับ ชัดเจนและสม่ำเสมอ

2) ด้านกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีความสอดคล้องกับหลักการ และ ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของรูปแบบได้ แต่ควรปรับแก้ไขกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบ ควรระบุเพียง ขั้นตอนและกิจกรรมหลักที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำ รูปแบบไปประยุกต์ใช้ในการสอน เช่น วิธีสอน หรือเทคนิคการสอนที่จะเสริมให้การสอน ในแต่ละขั้นตอนเกิดประสิทธิภาพและนำไปสู่เป้าหมายได้

2.2 การกำหนดบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอน ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และการเพิ่มบทบาทของผู้สอนในขั้นตอนการตรวจแก้ไขงานเขียนของผู้เรียน เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนในการปรับแก้และพัฒนาคุณภาพงานเขียน

2.3 การให้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เป็น พื้นฐานในการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เช่น แบบของภาษา การให้ข้อมูล ย้อนกลับ ความมีเอกภาพในงานเขียน เป็นต้น รวมทั้งการอธิบายวิธีการใช้แบบการให้ข้อมูล ย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การตั้งชื่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ควรระบุให้ชัดเจนว่าเป็น รูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน สำหรับผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต เนื่องจากรูปแบบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการทั้ง 3 ด้าน การใช้ชื่อดังกล่าวทำให้สามารถสื่อวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้อย่างกระชับและชัดเจน

การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมี 5 ประเด็น ได้แก่ 1) การเพิ่มบทบาทผู้สอนในการให้ข้อเสนอแนะผู้เรียนในชั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนฉบับสมบูรณ์ 2) การอธิบายบทบาทของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนการสอนให้ชัดเจน 3) การอธิบายนิยามศัพท์เฉพาะที่ปรากฏในรูปแบบ 4) การอธิบายวิธีการใช้แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับก่อนการเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และ 5) การปรับภาษาในการอธิบายรูปแบบการเรียนการสอนให้กระชับชัดเจนและสม่ำเสมอ

3.1.2 การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน การยกสถานการณ์หรือตัวอย่างประกอบการเรียนการสอนมีความทันสมัย น่าสนใจและสอดคล้องกับวัยและความถนัดของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรยกตัวอย่างคำถามที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบ เพื่อให้ผู้ที่นำรูปแบบไปประยุกต์ใช้เกิดความเข้าใจและเห็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ นอกจากนี้ ควรระบุบทบาทผู้สอน ผู้เรียนและเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนการสอนให้ละเอียดชัดเจน รวมทั้งรายละเอียดของกิจกรรมย่อย สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า

การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมี 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การระบุบทบาทผู้สอนและผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนการสอน 2) การเขียนขยายความรายละเอียดของกิจกรรมย่อยและเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนให้ละเอียดชัดเจน 3) การเพิ่มเติมการอธิบายรายละเอียดของสื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกตัวอย่างแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และ 4) การระบุตัวอย่างคำถามหรือกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละขั้นตอนการสอน

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนโดยการทดลองสอน

ผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปทดลองสอนกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 5 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน มีดังนี้

3.2.1 ผลการทดลองสอนครั้งที่ 1 พบว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถคัดสรรข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและไม่สามารถระบุเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลได้ ผู้วิจัยจึงใช้การนำเสนอตัวอย่างข้อมูลที่นำเชื่อถือและไม่นำเชื่อถือ แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ความแตกต่างและความเหมาะสมในการนำไปใช้ประกอบการเขียนงานเชิงวิชาการ โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกข้อมูลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่าหลังการศึกษาค้นคว้าข้อมูลผู้เรียนบางส่วนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนประเด็นการเขียนงาน เนื่องจากพบข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนดหรือข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการเขียนมีไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะในการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นการเขียนด้วยตนเอง ก่อนจะร่วมกันอภิปรายกลุ่มย่อยกับเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นการเขียนงานได้อย่างสมเหตุสมผลและมีข้อมูลสนับสนุนที่เพียงพอ

3.2.2 ผลการทดลองสอนครั้งที่ 2 พบว่า ผู้เรียนสามารถคัดสรรข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และระบุเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น แต่ในขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ ผู้เรียนหลายคนยังไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนได้ โดยเฉพาะในด้านการบรรณาการคิด ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสอนโดยยกกรณีตัวอย่างงานเขียน แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนได้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น

ผลจากการทดลองสอน ได้นำไปใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง (ตัวอย่างในภาคผนวก ง)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียน

ในการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยข้อมูล 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยนำเสนอผลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การนำเสนอประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนในด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการนั้นจะนำเสนอใน 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่ 1 การนำเสนอผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการระหว่างก่อนและหลังการทดลอง และส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในระยะต่างๆของการทดลอง

ส่วนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

ในการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการนั้นมีลำดับการนำเสนอ ดังนี้ คือ การนำเสนอคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวม และการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจำแนกตามองค์ประกอบของแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา มีองค์ประกอบย่อย คือ ความถูกต้องของเนื้อหา กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ความมีเอกภาพของเนื้อหาและรูปแบบงานเขียน 2) ด้านการเรียบเรียงความคิด มีองค์ประกอบย่อย คือ การลำดับความคิด การเชื่อมโยงความคิดและการขยายความคิด 3) ด้านหลักการใช้ภาษามีองค์ประกอบย่อย คือ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้รูปประโยค ระดับภาษา และกลไกภาษา และ 4) ด้านการใช้แหล่งข้อมูลมีองค์ประกอบย่อย คือ การคัดเลือกแหล่งข้อมูลและการอ้างอิงข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวม

ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองในภาพรวม โดยมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน ดังตารางที่ 13 ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง (N =30)

ความสามารถในการเขียน เชิงวิชาการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
คะแนนเต็ม 100 คะแนน	52.30	5.070	76.97	6.012	24.67	14.962	.000*

*p < .01

จากตารางที่ 13 พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 52.30 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 76.97

1.2 ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้าน

การนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษาและการใช้แหล่งข้อมูล ผลปรากฏดังตารางที่ 14-17

1.2.1 ด้านการนำเสนอเนื้อหา

การเปรียบเทียบความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาซึ่งมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหา 8 คะแนน กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา 7 คะแนน ความมีเอกภาพของเนื้อหา 8 คะแนน และรูปแบบงานเขียน 7 คะแนน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการนำเสนอเนื้อหา ก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบ (N=30)

ด้านการนำเสนอเนื้อหา	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ความถูกต้องของเนื้อหา (8)	5.17	0.802	6.80	0.761	6.515	.000*
2. กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา (7)	5.00	0.664	6.07	0.365	4.765	.000*
3. ความมีเอกภาพของเนื้อหา (8)	5.53	1.289	6.33	1.028	1.851	.074
4. รูปแบบงานเขียน (7)	4.70	0.890	5.77	0.430	4.567	.000*
การนำเสนอเนื้อหา (30)	20.40	2.733	24.97	1.497	6.202	.000*

*p < .01

จากตารางที่ 14 พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านความถูกต้องของเนื้อหา กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา และรูปแบบงานเขียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความมีเอกภาพของเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 ด้านการเรียบเรียงความคิด

การเปรียบเทียบความสามารถในการเรียบเรียงความคิดซึ่งมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน แบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน ได้แก่ การลำดับความคิด 7 คะแนน การเชื่อมโยงความคิด 7 คะแนน และการขยายความคิด 6 คะแนน ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการเรียบเรียงความคิด ก่อนและ หลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบ (N=30)

ด้านการเรียบเรียงความคิด	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การลำดับความคิด (7)	4.57	0.950	5.70	0.805	4.159	.000*
2. การเชื่อมโยงความคิด (7)	3.43	0.868	4.65	0.817	5.280	.000*
3. การขยายความคิด (6)	4.37	1.245	4.58	0.556	1.563	.910
การเรียบเรียงความคิด (20)	12.37	2.224	14.93	1.617	2.843	.008*

*p < .01

จากตารางที่ 15 พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเรียบเรียงความคิดในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการลำดับความคิด และการเชื่อมโยงความคิดสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการขยายความคิด กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.3 ด้านหลักการไ้ภาษา

การเปรียบเทียบความสามารถในด้านหลักการไ้ภาษาซึ่งมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ 8 คะแนน การใช้รูปประโยค 8 คะแนน ระดับภาษา 7 คะแนน และกลไ้ภาษา 7 คะแนน ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านหลักการใช้ภาษา ก่อนและหลัง การทดลองจำแนกตามองค์ประกอบ (N =30)

ด้านหลักการใช้ภาษา	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การเลือกใช้คำศัพท์ (8)	5.40	0.860	6.27	0.450	4.558	.000*
2. การใช้รูปประโยค (8)	5.10	0.885	5.50	0.938	1.755	.090
3. ระดับภาษา (7)	4.00	0.961	5.30	0.596	7.226	.000*
4. กลไกภาษา (7)	4.73	0.868	5.53	0.571	5.642	.000*
หลักการใช้ภาษา (30)	19.23	1.900	22.60	1.276	6.072	.000*

*p < .01

จากตารางที่ 16 พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในด้านหลักการใช้ภาษาในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการเลือกใช้คำศัพท์ ระดับภาษาและกลไกภาษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการใช้รูปประโยค กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.4 ด้านการใช้แหล่งข้อมูล

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลซึ่งมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน แบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย 2 ด้าน ได้แก่ การคัดเลือกข้อมูล 5 คะแนน และการอ้างอิงข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ความถูกต้อง ความครบถ้วนและความคงเส้นคงวาในการอ้างอิงข้อมูล 15 คะแนน ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในด้านการใช้แหล่งข้อมูล ก่อนและหลัง การทดลองจำแนกตามองค์ประกอบ (N =30)

ด้านการใช้แหล่งข้อมูล	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การคัดเลือกข้อมูล (5)	0.17	0.648	4.01	0.681	27.128	.000*
2. การอ้างอิงข้อมูล (15)	0.13	0.730	10.16	1.305	13.459	.000*
การใช้แหล่งข้อมูล (20)	0.30	1.317	14.17	3.273	23.955	.000*

*p < .01

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลในทุกองค์ประกอบสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 2 พัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ นอกจากการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองแล้ว ยังได้เก็บข้อมูลความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการใน ระยะต่างๆของการทดลองเพื่อศึกษาพัฒนาการของผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

การนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการมีลำดับการนำเสนอ ดังนี้ คือ การนำเสนอคะแนนเฉลี่ยและระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างใน ระยะต่างๆของการทดลอง และการนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการใน ภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 คะแนนเฉลี่ยและระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างใน ระยะต่างๆของการทดลอง

การนำเสนอคะแนนเฉลี่ยและระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่ม ตัวอย่าง ซึ่งได้จากการทดสอบ 7 ครั้ง ในสัปดาห์ที่ 1, 5, 8, 9, 12, 15 และ 16 เป็นการวัดคะแนน ความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการตามประเภทงานเขียนที่กำหนดให้ 4 ประเภท ได้แก่ เรียงความเชิงวิชาการ ทบทวนวรรณกรรม บทความวิชาการและรายงานวิชาการ แล้วนำคะแนน ดังกล่าวไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการเขียนของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อประเมินระดับความสามารถในการเขียนของผู้เรียน ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ กลุ่มตัวอย่างในระยะต่างๆของการทดลอง (N =30)

สัปดาห์ที่	ระยะการทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสามารถ
1	1) การทดสอบก่อนเรียน	52.30	0.926	ต่ำ
5	2) เรียงความเชิงวิชาการ	62.47	0.331	ปานกลาง
8	3) การทบทวนวรรณกรรม	65.07	0.346	ปานกลาง
9	4) การทดสอบก่อนเรียน	67.53	0.902	ปานกลาง
12	5) บทความเชิงวิชาการ	70.36	0.787	ดี
15	6) รายงานเชิงวิชาการ	73.47	0.799	ดี
16	7) การทดสอบก่อนเรียน	76.97	1.098	ดี

ข้อมูลจากตารางที่ 18 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ กลุ่มตัวอย่างในการทดสอบระยะที่ 1-7 คิดเป็นร้อยละ 52.30, 62.47, 65.07, 67.53, 70.36, 73.47

และ 76.97 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินความสามารถทางการเขียนในระดับอุดมศึกษา พบว่า ในการเก็บข้อมูลก่อนเรียนในสัปดาห์ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการอยู่ในระดับต่ำ แต่หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้เรียนมีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นในสัปดาห์ที่ 5, 8 และ 9 อยู่ในระดับปานกลาง และมีคะแนนพัฒนาการสูงขึ้นจนอยู่ในระดับดี ในสัปดาห์ที่ 12, 15 และ 16

2.2 พัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวม

การนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละช่วงเวลาการทดสอบทั้ง 7 ครั้ง (6 ช่วง) เพื่อยืนยันว่าคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงเวลามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การดำเนินการดังกล่าว เริ่มจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนเบื้องต้นเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 ช่วงเวลา หากพบว่ามี ความแตกต่างจึงทำการทดสอบรายคู่ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างการทดสอบครั้งที่ 1-2, 2-3, 3-4, 4-5, 5-6 และ 6-7 (สัญลักษณ์ $O_1 - O_6$ แทนช่วงเวลาการทดสอบทั้ง 6 ช่วง) และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนกับระหว่างเรียน (สัปดาห์ที่ 1 และ 9) และคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนกับหลังเรียน (สัปดาห์ที่ 9 และ 16) เพื่อทดสอบว่าช่วงเวลาใดที่ค่าเฉลี่ยของคะแนนมีความแตกต่างกัน จากนั้น จึงนำค่าเฉลี่ยของการทดสอบแต่ละครั้งไปเขียนกราฟเชิงเส้นเพื่อแสดงให้เห็นภาพพัฒนาการของผู้เรียนอย่างชัดเจน ผลดังตารางที่ 19 – 20 และแผนภาพที่ 5

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวม (N =30)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ช่วงเวลาในการประเมิน	10748.848	6	1791.475	180.899	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	1723.152	174	9.903		

* $p < .01$

จากตารางที่ 19 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ในระยะต่างๆของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01. อย่างน้อยหนึ่งช่วงเวลา จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวม จำแนกตามช่วงเวลา (N =30)

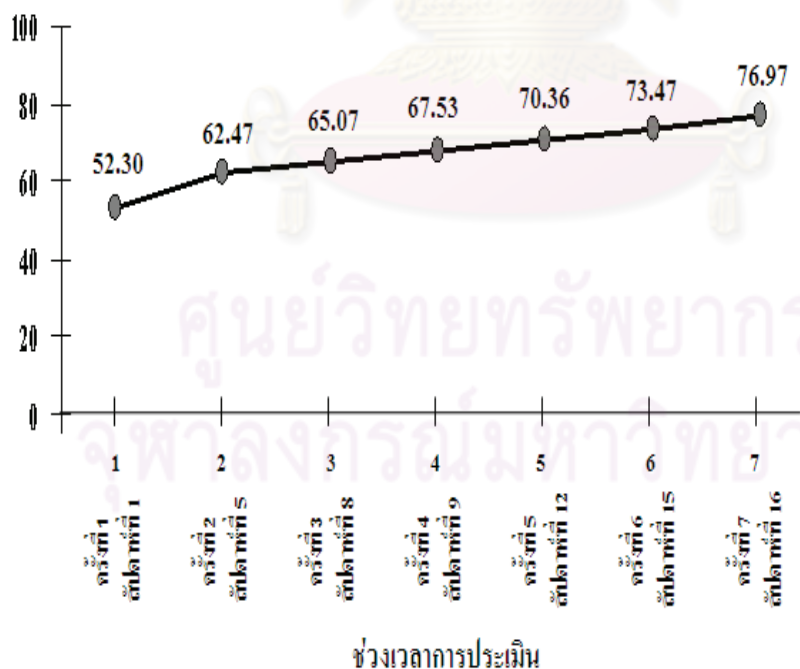
ช่วงเวลา	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	O ₅	O ₆
SS	1442.133	202.800	182.533	333.333	218.700	940.800
MS	1442.133	202.800	182.533	333.333	218.700	940.800
F	82.681	816.833	10.112	126.087	312.429	122.237
p	.000*	.000*	.003*	.000*	.000*	.000*

*p < .01

ข้อมูลจากตารางที่ 20 พบว่าคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกช่วงเวลา โดยระดับคะแนนพัฒนาการแสดงได้ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N =30)

คะแนน

ครั้งที่	เรื่อง
1	การทดสอบก่อนเรียน
2	เรียงความเชิงวิชาการ
3	การทบทวนวรรณกรรม
4	การทดสอบระหว่างเรียน
5	บทความวิชาการ
6	รายงานวิชาการ
7	การทดสอบหลังเรียน

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้น ตั้งแต่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 5 (ระยะที่ 2 การเขียนเรียงความเชิงวิชาการ) และดีขึ้นตามลำดับ

2.3 ด้านพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจำแนกตามองค์ประกอบ

ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจำแนกตามองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษา และการใช้แหล่งข้อมูล ดังตารางที่ 21-28 และแผนภาพที่ 6-9

2.3.1 ด้านการนำเสนอเนื้อหา

การเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลา ผลดังตารางที่ 21-22 และแผนภาพที่ 6

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง (N =30)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ช่วงเวลาในการประเมิน	326.600	6	54.433	26.459	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	357.971	174	2.057		

*p < .01

จากตารางที่ 21 พบว่า ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่างๆของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01. อย่างน้อยหนึ่งช่วงเวลา จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ดังตารางที่ 22

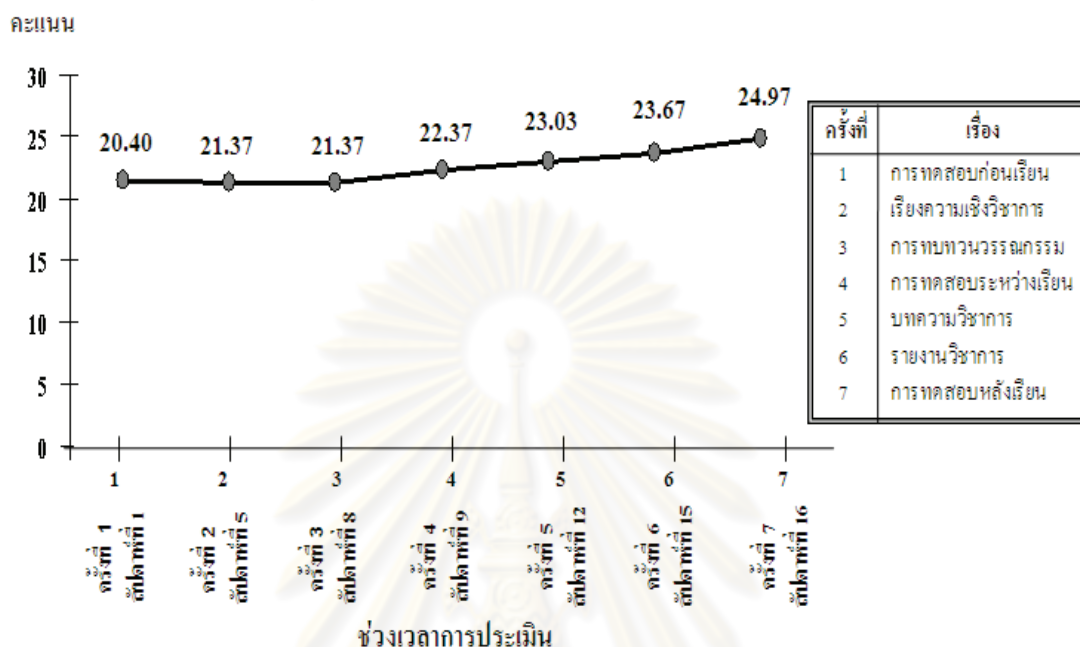
ตารางที่ 22 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา จำแนกตามช่วงเวลา (N =30)

ช่วงเวลา	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	O ₅	O ₆
SS	2.700	.000	30.000	13.333	12.033	50.700
MS	2.700	.000	30.000	13.333	12.033	50.700
F	.292	-	7.373	26.364	38.918	48.525
P	.093	-	.011*	.000*	.000*	.000*

*p < .05

ข้อมูลจากตารางที่ 22 พบว่าคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาที่ 3, 4, 5 และ 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในช่วงเวลาที่ 1 และ 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยระดับคะแนนพัฒนาการแสดงได้ดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในด้านการนำเสนอ
เนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 8 (ระยะที่ 3 การเขียนทบทวนวรรณกรรม) และดีขึ้นตามลำดับ

2.3.2 ด้านการเรียบเรียงความคิด

การเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา ผลดังตารางที่ 23-24 และแผนภาพที่ 7

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่าง (N=30)

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
ช่วงเวลาในการประเมิน	348.829	6	58.138	26.740	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	378.314	174	2.174		

*p < .01

จากตารางที่ 23 พบว่าความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่างๆของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01. อย่างน้อยหนึ่งช่วงเวลา จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ดังตารางที่ 24

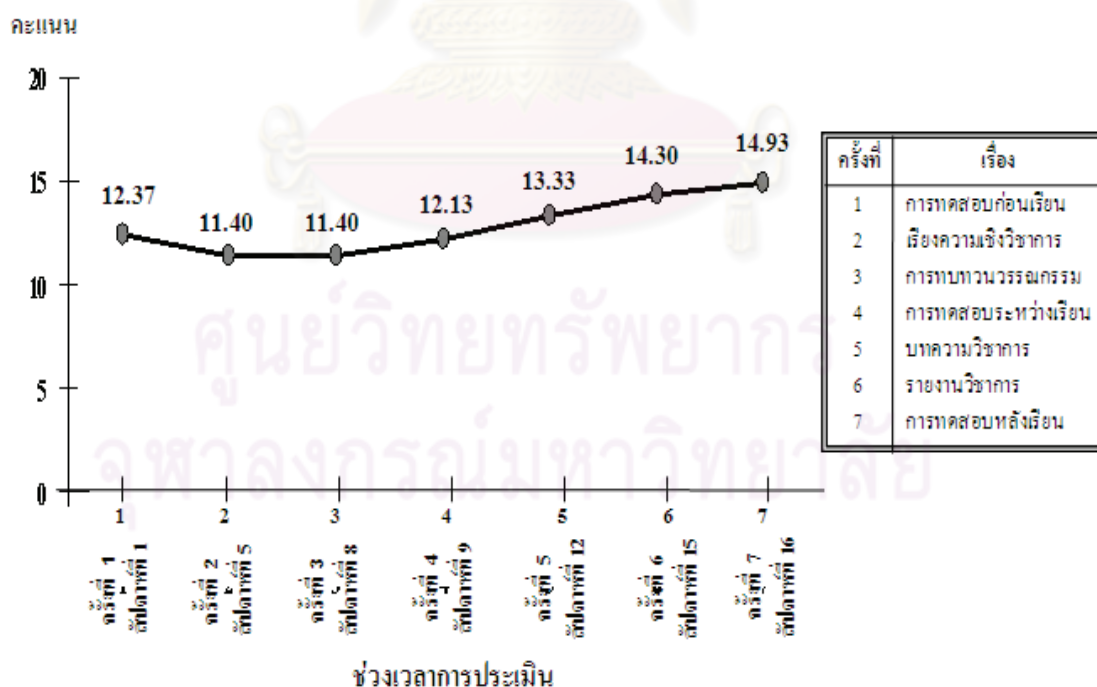
ตารางที่ 24 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเรียบเรียงความคิด จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ช่วงเวลา	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	O ₅	O ₆
SS	128.133	.000	16.133	43.200	28.033	12.033
MS	128.133	.000	16.133	43.200	28.033	12.033
F	14.432	-	3.041	43.500	32.697	4.917
p	.000*	-	.092	.000*	.000*	.035*

*p < .05

ข้อมูลจากตารางที่ 24 พบว่าคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยด้านการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาที่ 2 และ 3 ไม่แตกต่างกัน แต่ในช่วงเวลาที่ 1, 4, 5 และ 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยแสดงได้ดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 9 (ระยะที่ 4 การทดสอบระหว่างเรียน) และดีขึ้นตามลำดับ

2.3.3 ด้านหลักการไ้ภาษา

การเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในด้านหลักการไ้ภาษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา ผลดังตารางที่ 25-26 และแผนภาพที่ 8

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถ ในด้านหลักการไ้ภาษาของกลุ่มตัวอย่าง (N =30)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ช่วงเวลาในการประเมิน	649.924	6	108.321	70.009	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	269.219	174	1.547		

*p < .01

จากตารางที่ 25 พบว่า ความสามารถในการไ้ภาษาของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่างๆของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01. อย่างน้อยหนึ่งช่วงเวลา จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ดังตารางที่ 26

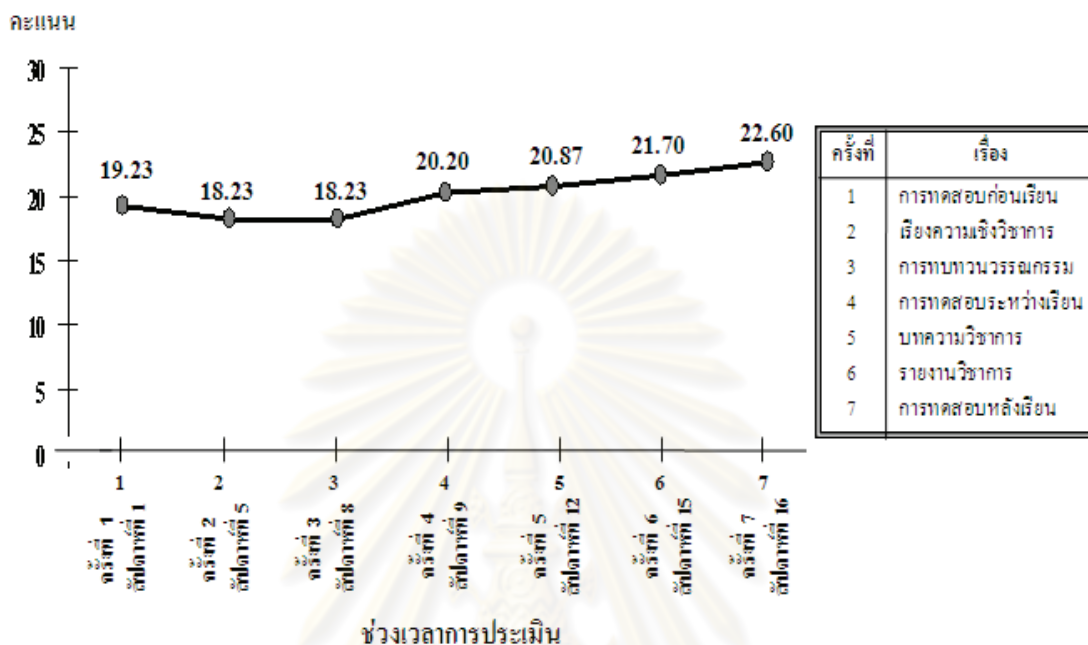
ตารางที่ 26 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถใน ด้านหลักการไ้ภาษา จำแนกตามช่วงเวลา (N =30)

ช่วงเวลา	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	O ₅	O ₆
SS	104.533	.000	116.033	13.333	20.833	108.300
MS	104.533	.000	116.033	13.333	20.833	108.300
F	28.743	-	34.001	15.676	39.658	41.947
p	.000*	-	.000*	.000*	.000*	.000*

*p < .01

ข้อมูลจากตารางที่ 26 พบว่าคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยด้านหลักการไ้ภาษาของกลุ่มตัวอย่างมีค่าไม่แตกต่างกันในช่วงเวลาที่ 2 แต่ในช่วงเวลาที่ 1, 3, 4, 5 และ 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยระดับคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยแสดงได้ดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้าน
หลักการไ้ภาษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนความสามารถในด้านหลักการไ้ภาษา
ของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 8
(ระยะที่ 3 การเขียนทบทวนวรรณกรรม) และดีขึ้นตามลำดับ

2.3.4 ด้านการใช้แหล่งข้อมูล

การเปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามช่วงเวลา ผลดังตารางที่ 27-28 และแผนภาพที่ 9
ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามาร
ในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง (N=30)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ช่วงเวลาในการประเมิน	4836.362	6	806.060	144.052	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	973.638	174	5.596		

*p < .01

จากตารางที่ 27 พบว่า ความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในระยะ
ต่างๆของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01. อย่างน้อยหนึ่ง
ช่วงเวลา จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ดังตารางที่ 28

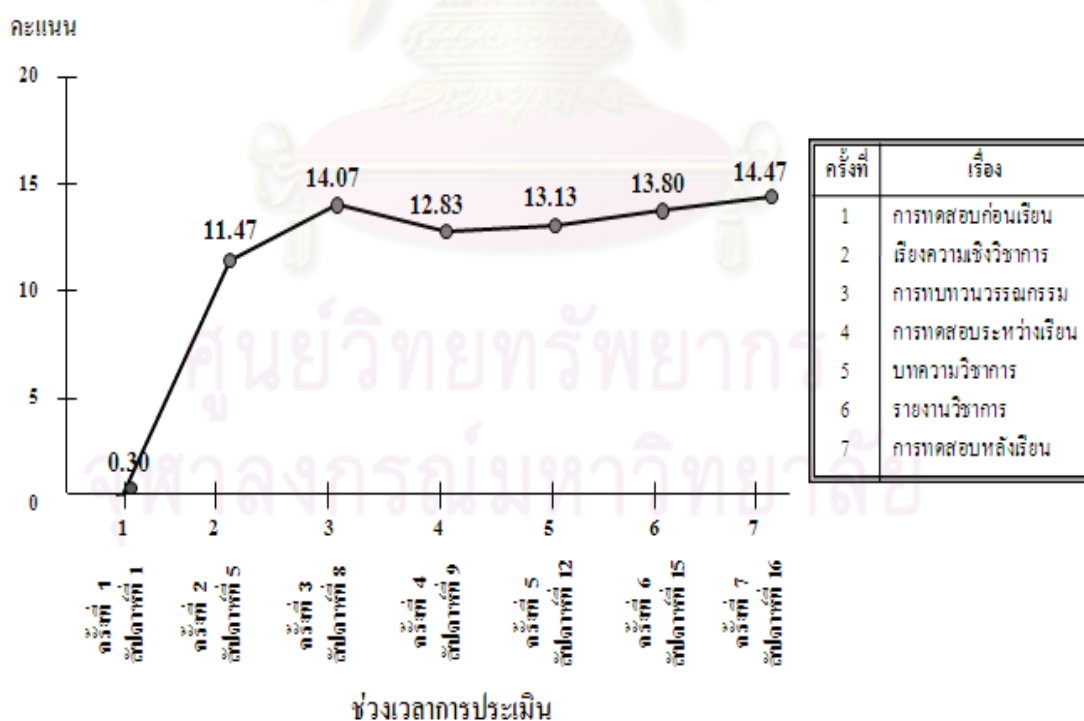
ตารางที่ 28 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูล จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

ช่วงเวลา	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	O ₅	O ₆
SS	3740.833	202.800	45.633	19.200	2.133	93.633
MS	3740.833	202.800	45.633	19.200	2.133	93.633
F	820.813	816.833	1.860	9.803	4.462	4.473
p	.000*	.000*	.183	.004*	.043*	.040*

*p < .05

ข้อมูลจากตารางที่ 28 พบว่าคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยด้านการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างมีค่าแตกต่างกันในช่วงเวลาที่ 1, 2, 4, 5 และ 6 แต่มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันในช่วงเวลา 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยแสดงได้ดังแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลา (N=30)

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นตั้งแต่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 1 จนถึง

สัปดาห์ที่ 8 (ระยะที่ 3 การเขียนทบทวนวรรณกรรม) จากนั้น มีระดับคะแนนลดต่ำลงในช่วง สัปดาห์ที่ 9 แต่หลังจากสัปดาห์ที่ 9 (ระยะที่ 4 การทดสอบระหว่างเรียน) ผู้เรียนกลับมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ

ผลการวิจัยข้างต้นพบว่าการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมที่ดีขึ้นตั้งแต่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในวงจรที่ 1 (เรียงความเชิงวิชาการ) โดยมีพัฒนาการในด้านการใช้แหล่งข้อมูลเพิ่มขึ้นสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด และหลักการใช้ภาษาตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวยังส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการสร้างเอกภาพในงานเขียน การขยายความคิดและการใช้รูปประโยคได้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้สอนจึงควรสอดแทรกการใช้กลวิธีและเทคนิคการสอนรูปแบบต่างๆ ในการฝึกฝนทักษะดังกล่าวเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ด้านความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย การนำเสนอคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวม และการนำเสนอพัฒนาการความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมและจำแนกตามองค์ประกอบ

ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองในภาพรวม ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง (N=30)

ความสามารถในการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
คะแนนเต็ม 25 คะแนน	13.33	1.866	18.93	2.164	5.66	23.732	.000*

*p < .01

จากตารางที่ 29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 53.32 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75.72

2.2 พัฒนาการความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวม

ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม ระหว่างช่วงเวลาก่อนเรียน (สัปดาห์ที่ 1) ระหว่างเรียน (สัปดาห์ที่ 9) และหลังเรียน (สัปดาห์ที่ 16) โดยทำการทดสอบรายคู่เพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลการทดสอบก่อนเรียนและระหว่างเรียน (สัญลักษณ์ O_1) และระหว่างเรียนกับหลังเรียน (สัญลักษณ์ O_2) ดังตารางที่ 30-31 และแผนภาพที่ 10

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวม ก่อน ระหว่างและหลังเรียน (N =30)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ช่วงเวลาในการประเมิน	1150.956	2	575.478	456.951	.000*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและช่วงเวลา	73.044	58	1.259		

*p < .01

จากตารางที่ 30 พบว่าความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างในระยะต่างๆของการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01. อย่างน้อยหนึ่งช่วงเวลา จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ต่อไป ดังตารางที่ 31

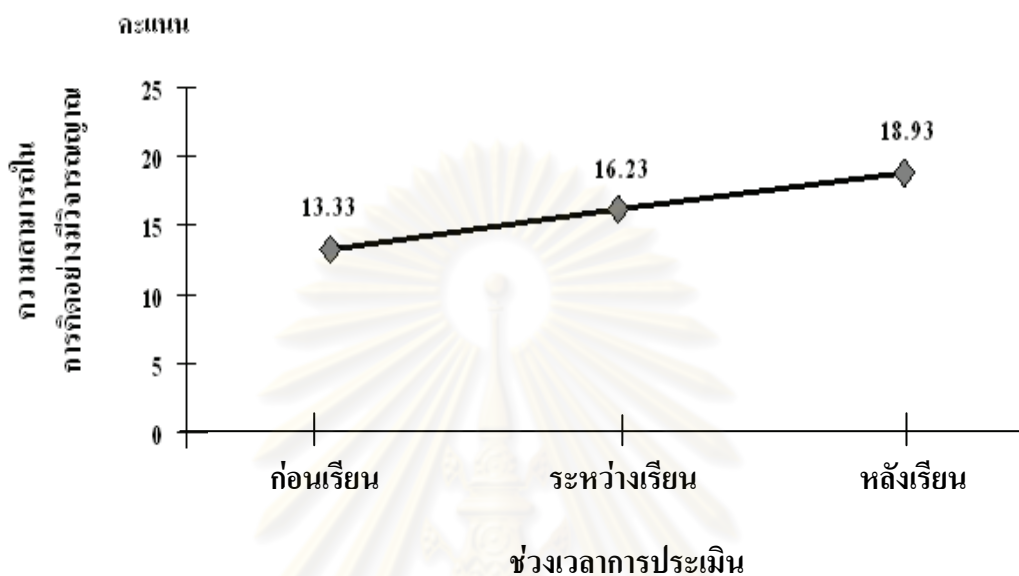
ตารางที่ 31 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวม จำแนกตามช่วงเวลา (N =30)

ช่วงเวลา	SS	MS	F	p
O_1	1032.533	1032.533	471.798	.000*
O_2	218.700	218.700	149.936	.000*

*p < .01

ข้อมูลจากตารางที่ 31 พบว่า คะแนนพัฒนาการเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนกับระหว่างเรียน และระหว่างเรียนกับหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยระดับคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยแสดงได้ดังแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณ ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ก่อน ระหว่างและหลังเรียน (N =30)

แผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นตั้งแต่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่
 พัฒนาขึ้นในวงจรที่ 1 (การเขียนเรียงความเชิงวิชาการ) และดีขึ้นตามลำดับ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเขียนเชิง วิชาการ

ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ
 และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตาม
 องค์ประกอบ เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการ
 คิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ดังตารางที่ 32-33

2.3.1 ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการจำแนกตามองค์ประกอบ

ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของ
 กลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองจำแนกตามองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน โดยมีคะแนนเต็ม 100
 คะแนน แบ่งเป็นด้านการนำเสนอเนื้อหา 30 คะแนน ด้านการเรียบเรียงความคิด 20 คะแนน ด้าน
 หลักการใช้ภาษา 30 คะแนน และด้านการใช้แหล่งข้อมูล 20 คะแนน ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามองค์ประกอบ (N =30)

ความสามารถในการเขียน เชิงวิชาการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	D ร้อยละ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การนำเสนอเนื้อหา (30)	20.40	2.733	24.97	1.497	4.57	15.23
2. การเรียบเรียงความคิด (20)	12.37	2.224	14.93	1.617	2.56	12.80
3. หลักการใช้ภาษา (30)	19.23	1.900	22.60	1.276	3.37	11.23
4. ด้านการใช้แหล่งข้อมูล (20)	0.30	1.317	14.47	3.273	14.17	70.85

จากตารางที่ 32 พบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการใช้แหล่งข้อมูลเพิ่มขึ้นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70.85 รองลงมา คือ ด้านการนำเสนอเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 15.23 ด้านการเรียบเรียงความคิดคิดเป็นร้อยละ 12.80 และด้านหลักการใช้ภาษาคิดเป็นร้อยละ 11.23 ตามลำดับ

2.3.2 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจำแนกตามองค์ประกอบ

ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองจำแนกตามองค์ประกอบ 5 ด้าน โดยมีคะแนนเต็ม 25 คะแนน แบ่งเป็นด้านละ 5 คะแนน ได้แก่ การระบุปัญหา การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล การระบุลักษณะข้อมูล การลงความเห็นจากข้อมูลและการตัดสินใจ ดังตารางที่ 33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง (N=30)

ความสามารถในการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	ร้อยละ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การระบุปัญหา (5)	3.17	0.950	4.10	0.607	0.93	18.66
2. การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล(5)	2.00	0.830	3.53	0.681	1.53	30.66
3. การระบุลักษณะข้อมูล (5)	2.37	0.765	3.70	0.750	1.33	26.66
4. การลงความเห็นจากข้อมูล (5)	2.83	0.834	3.87	0.629	1.03	20.66
5. การตัดสินใจ (5)	2.97	0.765	3.73	0.785	0.76	15.34

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพิ่มขึ้นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 30.66 รองลงมา คือ การระบุลักษณะของข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 26.66 การลงความเห็นจากข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 20.66 การระบุปัญหาคิดเป็นร้อยละ 18.66 และการตัดสินใจคิดเป็นร้อยละ 15.34 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณข้างต้นพบว่า ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการด้านการใช้แหล่งข้อมูลซึ่งเป็นความสามารถในการคัดสรรข้อมูลที่มีความถูกต้อง นำเชื่อถือมาใช้ในการเขียนงานได้ดีที่สุด ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่พบว่าผู้เรียนพัฒนาความสามารถในด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งเป็นความสามารถในการประเมินความน่าเชื่อถือ และความถูกต้องของข้อมูล พร้อมระบุเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินข้อมูลได้ดีที่สุด

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในด้านความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถคัดสรรข้อมูลที่มีคุณภาพมาใช้ประกอบการเขียนงานของตนได้ และส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในด้านการใช้แหล่งข้อมูลในงานเขียนได้สูงสุด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน และเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ดังนั้น การดำเนินการวิจัยจึงแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนที่ได้จากการศึกษาปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตทั้งในด้านกระบวนการคิด และระเบียบการเขียน และการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน จากนั้น จึงบูรณาการแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อปรับปรุงคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนแล้ว จึงเข้าสู่ขั้นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำไปทดลองใช้กับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา และนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test dependent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-way analysis of variance with repeated measures)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยมี 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน และผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน เป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาจากแนวคิดของแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเขียน ทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญาและทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่เชื่อว่าการเขียนเป็นวิธีการสื่อสารและกระบวนการทางความคิดในการแสวงหาข้อมูลและการวิเคราะห์จัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูล การสอนเขียนจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดในการรวบรวม จัดระบบและเรียบเรียงความคิด

เพื่อให้ผู้เขียนสื่อความในงานเขียนได้ตามวัตถุประสงค์ (Wallace, 1996) แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา ซึ่งพัฒนาจากแนวการสอนภาษาแบบเน้นเนื้อหาที่มีรากฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ภาษาที่สองของ Cummins (1981); Krashen (1985) และ Brinton (1989) ที่เชื่อว่าการสอนเขียนในบริบทจริงที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และการเขียนงานที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่รอบด้านและหลากหลาย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และใช้ข้อมูลในงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบที่เชื่อว่าการวิเคราะห์ต้นแบบภาษาที่ถูกต้องในสถานการณ์และจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน ช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามหลักการเขียน (Halliday, 1985)

รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ ได้แก่ หลักการ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1) หลักการ

รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนมีหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1.1 การนำเสนอขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริงที่สัมพันธ์กับความรู้ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีข้อมูลพื้นฐานในการเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์

1.2 การสร้างความตระหนักในความสำคัญของกระบวนการเขียน และการใช้กลวิธีกระตุ้นการคิดที่หลากหลายในแต่ละขั้นตอนการเขียนช่วยพัฒนากระบวนการคิดซึ่งส่งผลต่อคุณภาพงานเขียน

1.3 การเขียนงานที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย ช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียน และความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมิน และการนำข้อมูลมาใช้ในงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล

1.4 การวิเคราะห์แบบของภาษาแต่ละชนิดที่มีโครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะตัว จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และนำหลักการไปใช้กำหนดแนวทางในการเขียนงานได้อย่างถูกต้อง

1.5 การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการวิพากษ์ การอภิปรายโต้แย้งและการให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยขยายขอบเขตความรู้และความสามารถในการเขียน

2) กลุ่มเป้าหมาย

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในทุกสาขาวิชา ที่จำเป็นต้องเขียนงานเชิงวิชาการประกอบการเรียนในสาขาวิชาของตน

3) เนื้อหา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นใช้สำหรับการสอนเขียนงานเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วย งานเขียนเชิงวิชาการ 4 ประเภท ได้แก่ เรียงความเชิงวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม บทความวิชาการ และรายงานวิชาการ

4) วัตถุประสงค์

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้

4.1 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหาที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ การเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล การใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท และการใช้แหล่งข้อมูลในงานเขียนได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานที่แต่ละสาขาวิชากำหนดไว้

4.2 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในด้านการประเมิน และการนำข้อมูลมาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ รวมทั้งความสามารถในการวิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องในงานเขียนของตน และนำข้อมูลที่ได้เรียนรู้มาปรับปรุงคุณภาพงานเขียนได้

5) ขั้นตอนการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง (2) การคิดสรรข้อมูล (3) การปรับแต่งประเด็นงานเขียน (4) การพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา และ (5) การพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) **ขั้นกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง** เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของตนกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งอาจเป็นประเด็นข่าว หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความสอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียน

เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม ดังนี้ (1 - 2 ชั่วโมง)

(1.1) **นำเสนอสถานการณ์จริง:** ผู้สอนนำเสนอขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริง ซึ่งอาจเป็นประเด็น ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่สอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียนโดยใช้สื่อสารสนเทศที่หลากหลาย

(1.2) **เชื่อมโยงประสบการณ์:** ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอในข้อ 1.1 กับประสบการณ์ของผู้เรียนในแง่มุมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการสร้างประเด็นการเขียนที่สอดคล้องกับประเด็นการเขียนเชิงวิชาการ

(1.3) **กำหนดประเด็นการเขียน:** ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และขอบเขตการเขียนงานจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้น ผู้เรียนแต่ละบุคคลกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(2) **คัดสรรข้อมูล** เป็นขั้นการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงาน โดยการวิเคราะห์ประเด็นการเขียน ที่สร้างขึ้นเพื่อวางแผนการคัดสรรข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

(2.1) **วิเคราะห์ประเด็นการเขียน:** ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนและประเภทงานเขียนที่กำหนดในขั้นที่ 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล

(2.2) **วางแผนการคัดสรรข้อมูล:** ผู้เรียนวางแผนการคัดสรรข้อมูล โดยร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อระบุแหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หลากหลาย และสอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน

(2.3) **ค้นคว้าและคัดสรรข้อมูล:** ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

(3) **ขั้นปรับแต่งประเด็นงานเขียน** เป็นขั้นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนที่กำหนดในขั้นที่ 1 ให้มีความสมเหตุสมผล ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

(3.1) **ปรับประเด็นงานเขียน:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการคัดสรรมาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล

(3.2) **ตรวจสอบประเด็นงานเขียน:** ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและเหตุผลสนับสนุน จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นงานเขียน

(4) **ขั้นพัฒนาโครงงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา** เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กลวิธีและเทคนิคที่หลากหลายในการจัดระบบข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก่อนนำหลักการเขียนงานที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้พัฒนาโครงงานเขียนที่ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

(4.1) **ออกแบบโครงงานเขียน:** ผู้เรียนจัดกลุ่มและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยใช้กลวิธีและเทคนิคการจัดระบบข้อมูลที่หลากหลาย จากนั้น นำเสนอโครงงานเขียนของตนในกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขโครงงานเขียน (ครั้งที่ 1)

(4.2) **วิเคราะห์และสรุปแบบของภาษา:** ผู้เรียนวิเคราะห์ โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษาที่ฝึกเขียนจากตัวอย่างงานเขียนที่ผู้สอนกำหนดให้ เพื่อใช้กำหนดแนวทางในการปรับแก้ไขโครงงานเขียนให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

(4.3) **ปรับโครงงานเขียน:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษา มาใช้ในการปรับโครงงานเขียน จากนั้น ให้ผู้สอนพิจารณางานเขียนฉบับร่างและให้ข้อมูลย้อนกลับ

(5) **ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์** เป็นขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียนโดยการทบทวนและให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนและเพื่อน เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

(5.1) **ใคร่ครวญสะท้อนความคิด:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลอ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้

(5.2) **ให้ข้อมูลย้อนกลับ:** ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อน

(5.3) **พัฒนาคุณภาพงานเขียน:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลปรับแก้งานเขียนฉบับร่างตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับและเขียนงานฉบับสมบูรณ์ (นอกชั้นเรียน) ผู้สอนตรวจพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับในสัปดาห์ต่อไป

6) การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการทั้งในระหว่างและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

6.1 การประเมินความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการตรวจผลงานเขียนโดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ

6.2 การประเมินความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

6.3 การประเมินการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วิพากษ์ การตั้งคำถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับและการอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยใช้การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินงานเขียนของเพื่อน และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองโดยใช้แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับและการเขียนบันทึกการเรียนรู้หลังการฝึกเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

7) เจาะใจในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีเจาะใจในการใช้รูปแบบดังต่อไปนี้

7.1 เจาะใจด้านผู้สอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนทั้งในด้านกระบวนการคิด เนื้อหา และรูปแบบงานเขียน ดังนั้น นอกจากผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านกลวิธีการสอนภาษา และมีความเชี่ยวชาญในการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภทแล้ว ยังควรมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์รายวิชาที่มอบหมายให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานเชิงวิชาการ โดยผู้สอนอาจขอคำแนะนำจากผู้สอนเนื้อหาวิชาต่างๆ เพื่อสามารถประเมินงานเขียน และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการเขียนงานแก่ผู้เรียนได้ทั้งในด้านเนื้อหาและการพัฒนาทักษะการเขียน

7.2 เจาะใจด้านเวลา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาทักษะการเขียนงานเชิงวิชาการซึ่งมีหลากหลายประเภท และแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะและระดับความยากง่ายที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้สอนที่นำรูปแบบนี้ไปใช้จะต้องวางแผนกำหนดระยะเวลาในการสอนให้ครอบคลุมประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่ผู้เรียนในสาขาวิชา และระดับชั้นนั้นๆ จำเป็นต้องเรียนรู้ รวมทั้งต้องมีระยะเวลาเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเขียนในแต่ละขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 เงื่อนไขด้านผู้เรียน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่นำไปทดลองใช้กับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (คละวิชาโท) อย่างไรก็ตาม ผู้สอนสามารถนำรูปแบบนี้ไปปรับใช้กับผู้เรียนในระดับการศึกษาและสาขาวิชาอื่นๆ ได้ โดยผู้สอนต้องวิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนการสอน เพื่อจัดเตรียมสถานการณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้สอนควรเตรียมความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฝึกเขียน เช่น การฝึกทักษะการค้นคว้า การตีความ การสืบค้น และความรู้เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาสำหรับผู้เรียนในสาขาวิชาอื่นๆ

2. การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการที่พัฒนาขึ้นแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสูงกว่าร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกองค์ประกอบ โดยมีคะแนนในด้านการใช้แหล่งข้อมูลเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด และหลักการใช้ภาษาตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบย่อยของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านการนำเสนอเนื้อหา ในองค์ประกอบความถูกต้องของเนื้อหา กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาและรูปแบบงานเขียน ด้านการเรียบเรียงความคิด ในองค์ประกอบการลำดับความคิดและการเชื่อมโยงความคิด ด้านหลักการใช้ภาษา ในองค์ประกอบการใช้คำศัพท์ ระดับภาษาและกลไภษา และด้านการใช้แหล่งข้อมูล ในองค์ประกอบการคัดเลือกข้อมูลและการอ้างอิงข้อมูล สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในขณะที่องค์ประกอบด้านความมีเอกภาพของเนื้อหา การขยายความคิด และการใช้รูปประโยค ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในด้านพัฒนาการ ผู้เรียนมีคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมสูงขึ้นตั้งแต่ได้รับการสอนการเขียนเรียงความวิชาการตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นใน

สัปดาห์ที่ 5 (ระยะที่ 2) โดยในด้านการนำเสนอเนื้อหา และหลักการใช้ภาษา ผู้เรียนเริ่มมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังได้รับการสอนการเขียนบททวนวรรณกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 8 (ระยะที่ 3) ส่วนด้านการ เรียบเรียงความคิด และการใช้แหล่งข้อมูล ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังการทดสอบระหว่างเรียนในสัปดาห์ที่ 9 (ระยะที่ 4)

2.1 ด้านความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกองค์ประกอบ โดยมีคะแนนในด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ การระบุลักษณะของข้อมูล การลงความเห็นจากข้อมูล การระบุประเด็น และการตัดสินใจตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหาและประเภทงานเขียน มีประเด็นการอภิปราย 2 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

การอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนมีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ จุดเด่น ข้อจำกัด และโอกาสในการนำไปใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 จุดเด่นของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีจุดเด่น 3 ประการ ดังนี้

1) รูปแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพจริง

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มีฐานมาจากการศึกษาปัญหาการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ผลงานเขียนเชิงวิชาการ การสำรวจความคิดเห็นและการสัมภาษณ์นักวิชาการ และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการเขียน การปฏิบัติการสอนจริง และการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาสรุปเป็นปัญหาการเขียนเชิงวิชาการ และเพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่สามารถช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการในบริบทจริง ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนา

ผู้เรียนใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกระบวนการคิด ประกอบด้วย การพัฒนาความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา การใช้แหล่งข้อมูลในงานเขียนและการลำดับเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบ และ 2) ด้านระเบียบการเขียน โดยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท ซึ่งจากผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณในด้านต่างๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการใช้แหล่งข้อมูลและการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งเป็นปัญหาหลักของผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตที่ยังขาดความตระหนักในความสำคัญของการใช้แหล่งข้อมูลในการเขียนงานเชิงวิชาการ รวมทั้งขาดความรู้ และความสามารถในการนำข้อมูลไปใช้ได้ถูกต้อง ดังที่ วิรัช วงศ์กัณันท์วัฒนา (2550: 35-36) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า นิสิตนักศึกษาไทยยังขาดความสามารถในการเลือกสรรข้อมูลที่น่าเชื่อถือและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานเขียน และไม่สามารถนำข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามาใช้ในงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Johnson (2003: 375-376) ที่พบว่าผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตยังขาดความสามารถในการพิจารณาและประเมินความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล และขาดความสามารถในการนำข้อมูลที่สืบค้นได้มาใช้ประกอบการเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล ด้วยเหตุนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการเรียนงานจากแหล่งข้อมูล และการฝึกฝนทักษะการศึกษาค้นคว้า การประเมินและการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจึงช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) รูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนทั้งในด้านกระบวนการคิด ความสามารถในการคัดสรรเนื้อหา และความรู้เกี่ยวกับรูปแบบงานเขียน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยการบูรณาการแนวการสอนเขียนที่ช่วยพัฒนาทั้งในด้านกระบวนการคิดของผู้เขียน คุณภาพของเนื้อหาและการเขียนงานให้สอดคล้องกับบริบททางวิชาการ ได้แก่ แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดในการแสวงหาและการวิเคราะห์จัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูล เพื่อให้ผู้เขียนสื่อความในงานเขียนได้ตามวัตถุประสงค์ (Wallace, 1996) แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประเมินและการใช้แหล่งข้อมูลที่รอบด้านและหลากหลายในการเขียนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียนที่ช่วยส่งเสริมความรู้

ความสามารถในการเขียนงาน ได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างและลักษณะการใช้ภาษาของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท (Halliday, 1985) ผู้วิจัยได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแนวการสอนเขียนทั้งสาม ด้วยการนำข้อดีของแต่ละแนวการสอนเขียนมาเติมเต็มข้อจำกัดของแนวการสอนเขียนอื่นๆ เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังที่ Hyland (2003: 23-24) ได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเขียนสรุปได้ว่าไม่มีแนวการสอนใดที่พัฒนาความสามารถในการเขียนได้ครบทุกด้าน ดังนั้น การที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงต้องอาศัยการผสมผสานแนวการสอนเขียนที่สามารถส่งเสริมจุดเด่นและเติมเต็มส่วนที่ขาดหายไป

3) รูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการการสอนความรู้และทักษะกระบวนการเขียน

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักและวิธีการเขียนงานในแต่ละขั้นตอนไปพร้อมๆ กับการฝึกทักษะการเขียน โดยผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ ตั้งแต่การวิเคราะห์หัวข้อและรูปแบบงานเขียน กลวิธีการรวบรวมและคัดสรรข้อมูล การจัดระบบและพัฒนาโครงร่างงานเขียน การใช้ภาษาและการทบทวนปรับปรุงงานเพื่อพัฒนาคุณภาพงานเขียน และให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานในแต่ละขั้นไปพร้อมๆ กัน ทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโยงความรู้ที่เรียนมาใช้ในการเขียนงานในแต่ละขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Johnson (2003: 2) และ Scarcella (2003: 8) ได้กล่าวถึงการสอนเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่าการสอนเขียนเชิงวิชาการควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้และทักษะกระบวนการเขียนควบคู่กันไป เนื่องจากการสอนเขียนที่แยกความรู้จากการฝึกทักษะ โดยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเขียนทั้งหมดแบบแยกส่วนก่อนที่จะให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานจริง ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการเขียนงานได้

1.2 ข้อจำกัดของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีเป้าหมายในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านกระบวนการคิด การคัดสรรเนื้อหาที่มีคุณภาพ และการเขียนงานที่สอดคล้องกับบริบททางวิชาการ ดังนั้น นอกจากผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการสอนและมีทักษะการเขียนที่ดีแล้วยังต้องมีความรู้ด้านเนื้อหาและความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้ทั้งในด้านเนื้อหาและการพัฒนาความสามารถในการเขียน ดังที่ Met (1999) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเตรียมผู้สอนการเขียนแบบเน้นเนื้อหาสรุปได้ว่าผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความ

เชี่ยวชาญทั้งในด้านเนื้อหาและการสอนภาษาเพื่อพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหา และความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 โอกาสของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

การเขียนเชิงวิชาการเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคลากรในสังคมปัจจุบันให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความรู้และวิทยาการใหม่ๆ และสามารถนำข้อมูลความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง (Schlepppegrell และ Colombi, 2002: 1) อีกทั้งยังเป็นทักษะสำคัญที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตในทุกสาขาวิชา Raj (2009: 208-209) ด้วยเหตุนี้ รูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการที่พัฒนาขึ้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ตลอดจนผู้สอนและบุคลากรในสถาบันการศึกษาที่ต้องการทำผลงานวิชาการ เอกสารการสอน และงานวิจัย นอกจากนี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ บุคลากรในองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงาน ความรู้และนวัตกรรมในหน่วยงานของตนสู่สังคม

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน

การประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ และด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยนำเสนอประเด็นการอภิปรายตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 52.30 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 76.97 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่าผู้เรียนที่เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจะมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสูงกว่าร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Flowerdew (2000); Tutunis (2000) และ Sun และ Feng (2009) ที่พบว่าแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเนื้อหา และประเภทงานเขียนช่วยส่งเสริมความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียน

การพัฒนาความสามารถดังกล่าวของผู้เรียน เนื่องมาจากการผสมผสานแนวการสอนเขียน 3 รูปแบบ ที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านกระบวนการคิด การคัดเลือกเนื้อหาที่น่าเชื่อถือ และการเขียนงานได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการที่มีคุณภาพ โดยแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการจะช่วยพัฒนาวิถีและกระบวนการคิดของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนการเขียนงาน ทำให้ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ (Wallace, 1996) แนวการสอนแบบเน้นเนื้อหาช่วยพัฒนาความสามารถในการตีความ การประเมินและการนำข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือไปใช้สนับสนุนประเด็นการเขียนงานได้อย่างสมเหตุสมผล (Shih, 1986 และ Tutunis, 2001) และแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท (Halliday, 1985)

เมื่อพิจารณาจำแนกตามองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ พบว่าผู้เรียนพัฒนาความสามารถในด้านการใช้แหล่งข้อมูลเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด และหลักการใช้ภาษา จึงนำเสนอผลการอภิปรายตามลำดับดังนี้

1) ด้านการใช้แหล่งข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 1.50 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 72.35 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนสามารถคัดสรรข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและสม่ำเสมอ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลให้แก่ผู้เรียนได้ เนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการ ดังนี้

1.1 การส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างกว้างขวางโดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าและแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและหลากหลาย การฝึกฝนการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนผ่านการวางแผน การคัดสรรข้อมูล และการอภิปรายโต้แย้งร่วมกับเพื่อนและผู้สอน ตลอดจนการสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการพิจารณาไตร่ตรองและประเมินคุณภาพของข้อมูลก่อนที่จะตัดสินใจนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในงานเขียนของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาของ Shih (1986) ที่เชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนากระบวนการคิดผ่านการกระตุ้นให้ผู้เรียนเขียนงานจากแหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย จะช่วยพัฒนาทักษะการสืบค้น การประเมิน และการสังเคราะห์ข้อมูล

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tutunis (2000: 44) ที่พบว่าการสอนเขียนที่เน้นการเขียนงานจากแหล่งข้อมูลและการถ่ายทอดความรู้ผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้งช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมิน การสังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลตามมาตรฐานทางวิชาการที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลงานเขียนและข้อความจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนยังสะท้อนให้เห็นว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และทักษะในการประเมินคุณภาพข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการ โดยนำข้อมูลที่กำหนดให้ทั้งหมดมาใช้ในการเขียนงาน และไม่สามารถอธิบายเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลได้ แต่หลังจากได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะการใช้แหล่งข้อมูล ในการฝึกเขียนเรียงความเชิงวิชาการตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 5 ผู้เรียนก็เริ่มมีพัฒนาการในการใช้แหล่งข้อมูลที่ดีขึ้น และพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังการฝึกเขียนทบทวนวรรณกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 8 เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกฝนการวางแผนการ คัดสรรข้อมูล การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยเฉพาะการสืบค้นข้อมูลจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้งานฐานข้อมูลงานวิจัยจากต่างประเทศ รวมทั้งการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและผู้สอน ทำให้สามารถคัดสรรข้อมูลที่มีคุณภาพ และอธิบายเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลของตนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนบางส่วนที่มีความรู้พื้นฐานในการใช้แหล่งข้อมูลโดยเฉพาะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ยังไม่เคยนำมาใช้ทางวิชาการ ก็ได้นำความรู้และทักษะที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลในการเขียนงานเชิงวิชาการได้ดียิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

...จากที่เคยใช้คอมพิวเตอร์เล่นเกม เฟสบุ๊ก หาข้อมูลจาก google แต่การเรียนวิชานี้ทำให้รู้จักสืบค้นข้อมูลที่เป็นวิชาการมากขึ้น ทำให้รู้จักแหล่งข้อมูลที่กว้างขวางทั้งไทยและต่างประเทศที่มีความเชื่อถือได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้เรารู้ว่าข้อมูลบางข้อมูลเป็นข้อมูลลอยๆ ไม่น่าเชื่อถือ เพราะไม่มีชื่อผู้แต่ง ไม่มีที่มาที่ชัดเจน แต่เป็นสิ่งที่ส่งต่อกันมาซึ่งอาจทำให้เราเข้าใจเนื้อหาผิดได้...

จिरา

เรียงความวิชาการ (สัปดาห์ที่ 5)

...จากที่ไม่มีความรู้เรื่องการใส่แหล่งข้อมูลเลย ทำให้ได้เรียนรู้วิธีการสืบค้นข้อมูล
 ในอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะการหางานวิจัยต่างประเทศซึ่งไม่เคยฝึกฝนมาก่อน และยังได้
 เรียนรู้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น การสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่
 ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน การได้ไปสืบค้นข้อมูลจากมหาวิทยาลัยอื่น
 อีกทั้งยังได้เรียนรู้วิธีการคัดเลือกข้อมูลที่มีคุณภาพมาใช้ในการเขียนอีกด้วย...

กัญญา

การทบทวนวรรณกรรม (สัปดาห์ที่ 8)

1.2 กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการให้ความรู้และการสร้างความตระหนักใน
 ความสำคัญของการอ้างอิงแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นหนึ่งในขั้นตอนสำคัญของกระบวนการเขียนเชิง
 วิชาการ โดยใช้กลวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมสมองเกี่ยวกับจรรยาบรรณของ
 นักวิชาการ และการอภิปรายกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับการโจรกรรมทางวรรณกรรม (plagiarism) ใน
 ด้านผลกระทบที่มีต่อตัวผู้เขียนและแวดวงวิชาการ ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ้างอิง
 แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการเขียนงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการสอนเขียนแบบเน้น
 กระบวนการที่เชื่อว่าการสอนเขียนควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและ
 ความสำคัญของกระบวนการเขียนและการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กลวิธีที่หลากหลายในการฝึกฝนไปตาม
 ขั้นตอนการเขียนเหล่านั้น (Kaplan, 1982: 147)

1.3 การส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษารูปแบบการอ้างอิงงานเขียนที่ถูกต้องจากการอ่านตัวอย่างงาน
 เขียนในสาขาวิชาของผู้เรียนและการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้สอน ทำให้ผู้เรียนค่อยๆเรียนรู้และ
 ซึมซับหลักการอ้างอิงข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแนวการสอนแบบเน้นประเภท
 งานเขียนที่เชื่อว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักการและรูปแบบการใช้ภาษาจากตัวแบบที่ถูกต้อง
 ภายใต้คำแนะนำของผู้สอน จะช่วยพัฒนาความรู้และความสามารถในการเขียน และสอดคล้องกับ
 ผลการศึกษาของ Grabe (2001) ที่พบว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านงานเขียนที่มีแบบของภาษา
 สอดคล้องกับงานที่ฝึกเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภาษา ระเบียบแบบแผน
 และหลักการใช้ภาษา

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลงานเขียนของผู้เรียนยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมี
 พัฒนาการในการอ้างอิงข้อมูลที่ดีขึ้น เห็นได้จากผลการประเมินการทดสอบความสามารถในการเขียน
 เชิงวิชาการก่อนเรียนที่พบว่าผู้เรียนเพียงคนเดียวจากจำนวนผู้เรียนทั้งหมด 30 คน ที่อ้างอิงแหล่งที่มา
 ของข้อมูลที่นำมาใช้ในการเขียน และยังเขียนไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิง แต่หลังจากได้รับการ

ฝึกฝนทักษะการอ้างอิงข้อมูลตามกิจกรรมข้อ 1.2 และ 1.3 ในการฝึกเขียนทบทวนวรรณกรรมใน สัปดาห์ที่ 8 ผู้เรียน ส่วนใหญ่ก็พัฒนาความสามารถในการอ้างอิงแหล่งข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น

2) ด้านการนำเสนอเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในด้านการนำเสนอเนื้อหา ก่อน การทดลองคิดเป็นร้อยละ 68 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 83.23 ซึ่งสูงกว่าก่อน การทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาในงานเขียนได้ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องกับรูปแบบงานเขียนแต่ละประเภท จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการนำเสนอ เนื้อหาให้แก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ ดังต่อไปนี้

2.1 การนำเสนอขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริงที่สอดคล้องกับ ความรู้ ประสบการณ์เดิมและความสนใจของผู้เรียน และการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้และ ประสบการณ์เดิมมาใช้เป็นฐานในการศึกษาความรู้ใหม่ทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบงานเขียนในชั้น กำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเขียนและมีข้อมูล พื้นฐานในการทำความเข้าใจประเด็นการเขียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์และรูปแบบงานเขียน ดังที่ Hyland (2003) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการ สอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาที่เชื่อว่าการเขียนงานโดยใช้เนื้อหาที่สอดคล้องกับความรู้ ประสบการณ์และ ความสนใจของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และพัฒนาความรู้ด้านเนื้อหา ในการเขียนงานได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bymes (2005: 9) ที่กล่าวไว้ว่า “การ นำเสนอข้อมูลที่มีความหมายและมีความสัมพันธ์กับผู้เรียนจะนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ที่ดีและ ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังนั้นในการสอนทักษะการเขียนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้และประสบการณ์เดิม ของตนในการเรียนรู้เนื้อหาและพัฒนาทักษะภาษาให้ดียิ่งขึ้น”

นอกจากนี้ ข้อความจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนยังสะท้อนให้เห็นว่าก่อนการ จัดการเรียนการสอน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลและมีเจตคติในด้านลบต่อการเขียนงานเชิง วิชาการ เพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ยากและน่าเบื่อ แต่การได้ฝึกเขียนผ่านสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเขียนและมีข้อมูล พื้นฐานในการทำความเข้าใจประเด็นการเขียนงานมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

...ตอนแรกรู้สึกกลัวการเขียนเชิงวิชาการมาก เพราะคิดว่าเป็นเรื่องยากและน่าเบื่อ แต่พอได้ฝึกเขียนจากสถานการณ์ที่ครูเสนอ ทำให้รู้สึกว่าการเขียนเชิงวิชาการเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เราสามารถแสดงความรู้ ความคิดเห็นได้ อีกทั้งยังทำให้เข้าใจประเด็นการเขียนงานได้ง่ายและชัดเจนขึ้น...

จินาลัย

เรียงความวิชาการ (สัปดาห์ที่ 5)

2.2 การวิพากษ์และอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและผู้สอนในแต่ละขั้นตอนการเขียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ความคิดที่ได้รับจากผู้อื่นมาใช้ในการทบทวนตรวจสอบความคิดของตนเองก่อนที่จะเลือกเนื้อหาและกลวิธีที่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนนำเสนอเนื้อหาในงานเขียนได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับรูปแบบงานเขียน กิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แนวพุทธิปัญญาของ Piaget Vygotsky และ Bruner (อ้างถึงใน Flower and Hayes, 1981) ที่เชื่อว่ากระบวนการเขียนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ผู้เรียนแต่ละบุคคลมีความสามารถในการรับรู้หรือการคิดไม่เท่ากัน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจึงช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น เนื่องจากได้เห็นตัวอย่างการคิดที่มีประสิทธิภาพของผู้อื่นและได้แลกเปลี่ยนกันให้คำแนะนำในเชิงสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mullen (2006) และ Widodo (2008) ที่พบว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการสอนเขียนเชิงวิชาการช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และให้ความสนใจต่อกลไกการคิดและกลไกการใช้ภาษาในระหว่างการเขียนมากขึ้น ทำให้นำเสนอเนื้อหาในงานเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่างข้อความจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากที่ได้รับการฝึกการเขียนทบทวนวรรณกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 8 ที่พบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาในงานเขียนได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

...การได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนและอาจารย์ ทำให้รู้ว่าควรที่จะเลือกเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลอย่างไร จากแต่ก่อนที่มักจะเขียนข้อความไม่ตรงกับหัวข้อที่กำหนด แต่ตอนนี้เริ่มเขียนให้อยู่ในกรอบความคิดได้แล้ว...

ชฎากา

การทบทวนวรรณกรรม (สัปดาห์ที่ 8)

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาในด้านความมีเอกภาพของเนื้อหาของผู้เรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเนื่องมาจากการสร้างเอกภาพในงานเขียนนั้น ผู้เขียนต้องศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียนมากเพียงพอที่จะหาข้อมูลมาสนับสนุนความคิดหลักของแต่ละย่อหน้าได้อย่างชัดเจน ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะการคิด และทักษะการอ่านอย่างต่อเนื่อง ดังที่ Kies (2010) ได้กล่าวถึงการสร้างเอกภาพในงานเขียนสรุปได้ว่า การสร้างเอกภาพในงานเขียนต้องอาศัยทั้งความรู้ด้านเนื้อหาและความสามารถในการควบคุมเนื้อหาของประโยคอื่นๆ ในย่อหน้าให้มีจุดเน้นเดียวกับความคิดหลักของงานเขียนซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Diyanni และ Hoi (2001) ที่พบว่าการเขียนงานที่มีเอกภาพ ผู้เขียนต้องมีทั้งความรู้และความสามารถในการกำหนดความคิดหลักของย่อหน้าที่ชัดเจน และสามารถคัดเลือกเนื้อหาและอธิบายความสัมพันธ์ของข้อมูลที่นำมาสนับสนุนได้อย่างสมเหตุสมผล จึงส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในด้านนี้ได้เพียงเล็กน้อย

3) ด้านการเรียบเรียงความคิด

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการเรียบเรียงความคิดก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 61.85 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 74.65 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนสามารถเรียบเรียงความคิดได้อย่างเป็นระบบ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้ดียิ่งขึ้น จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้แก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ ดังต่อไปนี้

3.1 การกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กลวิธีการคิดที่หลากหลายในการจำแนก จัดกลุ่มและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการใช้แผนภูมิกความหมาย (semantic maps) รูปแบบต่างๆ เช่น แบบแสดงเหตุการณ์ตามลำดับเวลา (time lines) แผนผังมโนทัศน์ (concept mapping) หรือการทำโครงเรื่อง (outlining) ก่อนที่จะปรับโครงร่างงานเขียน โดยใช้ความรู้จากการวิเคราะห์แบบของภาษาที่ถูกต้อง ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของงานเขียนและเข้าใจโครงสร้างเนื้อหาที่ตนต้องการนำเสนอได้ดีขึ้น อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดในการจัดระบบและเรียบเรียงข้อมูลในงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล กิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่เชื่อว่าการเขียนเป็นทั้งวิธีการสื่อสารและกระบวนการทางความคิดในการแสวงหาข้อมูลและการวิเคราะห์จัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลเหล่านั้น กิจกรรมการเรียนการสอนจึงควรเน้นให้ผู้เรียนฝึกใช้กลวิธีที่

หลากหลายในการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลเพื่อพัฒนางานเขียนที่สื่อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์ (Wallace, 1996) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Shulman (2005) ที่พบว่า การสอนเขียนเชิงวิชาการควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกรวบรวมและจัดระบบข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้กลวิธีที่หลากหลายก่อนที่จะเรียนรู้หลักการและโครงสร้างงานเขียนที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดในการเขียน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการนำเสนอและการเรียบเรียงความคิดในงานเขียน ดังตัวอย่างข้อความจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนที่พบว่า หลังการฝึกเขียนการทบทวนวรรณกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสัปดาห์ที่ 8 ผู้เรียนสามารถใช้เทคนิคต่างๆ ในการจัดระบบข้อมูลในงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผลยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

...การฝึกจัดระบบข้อมูลแบบต่างๆ ทำให้ลำดับความคิดได้ดีขึ้นเพราะต้องฝึกวิเคราะห์เนื้อหาเป็นส่วนๆ แล้วย่านำลำดับและเชื่อมโยงความคิด ทำให้งานเขียนมีความต่อเนื่องกันยิ่งขึ้น...

กัญญา

การทบทวนวรรณกรรม (สัปดาห์ที่ 8)

...การได้ฝึกออกแบบโครงร่างงานเขียนโดยใช้เทคนิคแบบต่างๆ ทำให้เห็นภาพข้อมูลทั้งหมดที่ต้องใช้ในการเขียน จึงลำดับความคิดได้เป็นระบบ มีความสมเหตุสมผลมากขึ้น...

ชยพงศ์

บทความวิชาการ (สัปดาห์ที่ 12)

3.2 การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายและโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษาแต่ละชนิดและการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวิพากษ์และอภิปรายโต้แย้งกับสมาชิกกลุ่ม โดยการนำเสนอมุมมองความคิดและอธิบายเหตุผลของตนในการจัดระบบข้อมูล ทำให้ผู้เรียนลำดับโครงสร้างการดำเนินเนื้อความในงานเขียนได้ดียิ่งขึ้นและถ่ายทอดความคิดในงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนที่เชื่อว่าการเขียนงานผ่านการวิเคราะห์แบบของภาษาแต่ละชนิดที่มีโครงสร้างงานเขียนและลำดับของการดำเนินเนื้อความที่แตกต่างกัน ภายใต้การฝึกหัดร่วมกับเพื่อนและผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนลำดับความคิดตามเนื้อความในงานเขียนได้ดีขึ้น (Swales, 1990 และ Lin, 2006) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Flowerdew (2000) ที่พบว่า การวิเคราะห์แบบของภาษาและการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อระบุ

โครงสร้างงานเขียนช่วยพัฒนาความสามารถในการลำดับเรียบเรียงเนื้อความในงานเขียนของผู้เรียน
ได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลงานเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนในระยะแรกยังพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เขียนงานด้วยการนำข้อมูลจากแหล่งต่างๆมาเขียนต่อกัน โดยไม่มีการลำดับหรือ เชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้า ทำให้เนื้อความของงานเขียนขาดความต่อเนื่องและความ สมเหตุสมผล แต่หลังจากได้รับการเรียนรู้และฝึกฝนการจัดระบบข้อมูลโดยใช้เทคนิคต่างๆ และการ วิเคราะห์แบบของภาษาในการฝึกเขียนบทความวิชาการตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ในสัปดาห์ที่ 12 ทำ ให้ผู้เรียนลำดับและเชื่อมโยงข้อมูลในงานเขียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อความจากบันทึกการ เรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

...เมื่อก่อนเขียนงานโดยนำข้อมูลที่หาได้มาเรียงต่อๆ กัน เพราะไม่รู้ว่าจะต้องลำดับ หรือเชื่อมโยงข้อมูลอย่างไร แต่การช่วยกันวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนจากตัวอย่าง งานเขียนทำให้เห็นภาพงานเขียนชัดเจนขึ้นว่าควรลำดับและเรียบเรียงข้อมูลอย่างไร...

เวชพงศ์

บทความวิชาการ (สัปดาห์ที่ 12)

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการขยายความคิดสูงขึ้น กว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ stein (1989) ที่พบว่าผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตยังขยายความคิดในงานเขียนได้ไม่ ดีเท่าที่ควร โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ยังนำเสนองานเขียนด้วยการสรุปงานที่ศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มีการ ปรับความคิดหรือตอบสนองประเด็นการเขียนงานด้วยความคิดของตนเองเพียงเล็กน้อย ซึ่งอาจ เนื่องมาจากการพัฒนาความสามารถในการขยายความคิดในหัวข้อเชิงวิชาการนั้น ต้องอาศัย กระบวนการคิดที่ซับซ้อนในการหาข้อมูลและเหตุผลสนับสนุนความคิด เพื่อให้งานเขียนมีความ น่าเชื่อถือและสมเหตุสมผล (Cali, 2003) นอกจากนี้ การขยายความคิดในงานเขียนได้อย่างรอบด้าน นั้น ผู้เขียนยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียนเป็นอย่างดี จึงต้องอาศัยทั้งความสามารถใน การศึกษาค้นคว้า การอ่าน การประเมินข้อมูลและการใช้ข้อมูลสนับสนุนความคิดที่นำเสนอในงาน เขียนได้อย่างสมเหตุสมผล ดังที่ Cummins (2006) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการใช้ภาษาเชิงวิชาการ สรุปได้ว่า การสอนทักษะการใช้ภาษาเชิงวิชาการควรเน้นการพัฒนากระบวนการคิดผ่านเนื้อหาที่ ครอบคลุมและหลากหลาย ซึ่งต้องใช้ระยะเวลายาวนานในการฝึกฝน” ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนา ความสามารถในการด้านนี้ได้เพียงเล็กน้อย

4) ด้านหลักการไวยากรณ์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในด้านหลักการไวยากรณ์ก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 64.10 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75.33 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนสามารถเลือกใช้คำศัพท์ ระดับภาษาและกลไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในด้านหลักการไวยากรณ์ให้แก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากเหตุผล 3 ประการ ดังต่อไปนี้

4.1 การส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษาแต่ละชนิดจากการวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการในสาขาวิชาของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนซึมซับลักษณะการใช้ภาษาที่ถูกต้อง และเรียนรู้วิธีการที่จะนำหลักการเขียนไปประยุกต์ใช้ในงานเขียนของตน ได้อย่างสอดคล้องกับบริบททางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบของ Halliday (1985) ที่เชื่อว่าการเขียนเป็นกระบวนการทางสังคม ผู้เขียนจึงต้องเรียนรู้รูปแบบภาษาที่กำหนดขึ้น โดยกลุ่มคนในสังคมนั้น เพื่อให้สามารถเขียนงานได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างและลักษณะภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับของชุมชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lin (2006) ที่พบว่าการเรียนรู้ต้นแบบงานเขียนช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนคุณลักษณะ โครงสร้างภาษาและความรู้ทางไวยากรณ์จากงานเขียนต้นแบบมาใช้ในการเขียนงานของตน ซึ่งส่งผลทำให้คุณภาพงานเขียนดีขึ้น ดังตัวอย่างข้อความจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไปนี้

...การวิเคราะห์โครงสร้างและลักษณะการใช้ภาษาที่ถูกต้องจากตัวอย่างงานเขียน และการตรวจงานเขียนทำให้เขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบ และเลือกใช้ภาษาในการสื่อความได้ดีขึ้น...

ลลิตา

บทความวิชาการ (สัปดาห์ที่ 12)

4.2 การส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและอ่านงานเขียนที่มีเนื้อหาและรูปแบบงานเขียนสัมพันธ์กับหัวข้องานเขียนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์วิชาการ สำนวนภาษาและโครงสร้างงานเขียนที่สัมพันธ์กับงานที่ฝึกเขียน ทำให้สามารถนำความรู้ต่างๆมาประยุกต์ใช้ในงานเขียนของตน ได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ Hyland (2003: 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาสรุปได้ว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านงานเขียนที่มีแบบของภาษาเหมือนกับ

งานที่ฝึกเขียน จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โครงสร้างงานเขียน คำศัพท์ และลักษณะการใช้ภาษาที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 การแลกเปลี่ยนกันให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนระหว่างเพื่อนและผู้สอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยมที่เน้นการเสริมแรงในกระบวนการ (in-process reinforcement) เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ข้อบกพร่องและวิธีการแก้ไขงานได้อย่างทันท่วงที (Bloom & Bloom, 1967) ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของผู้อ่านและการทบทวนตรวจสอบงานเขียนของตนอย่างละเอียดรอบคอบก่อนที่จะส่งงานให้เพื่อนและผู้สอน ทำให้ลดข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาได้มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Lewis (2003) ที่พบว่า ข้อมูลย้อนกลับทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการทบทวนตรวจทานงานของตนมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เห็นข้อดี ข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไขจากผู้สอนทำให้สามารถพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ การได้เห็นตัวอย่างการใช้ภาษาในงานเขียนต้นแบบงานเขียนของเพื่อน และได้รับคำแนะนำในการใช้ภาษาจากเพื่อนและผู้สอน ยังทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนดีขึ้นตามลำดับ ดังแนวคิดการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ของไวทกอตสกี (Vygotsky, 1962) ซึ่งเป็นฐานของแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนที่เชื่อว่าผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่ยากเกินกว่าระดับพัฒนาการที่แท้จริงของตนได้ หากได้รับการช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากผู้ที่มีความสามารถมากกว่า

พัฒนาการความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนเห็นได้จากผลงานเขียนของผู้เรียนในระยะแรกที่พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่นิยมใช้ภาษาพูด ภาษาฟุ่มเฟือย และขาดความระมัดระวังในการใช้กลไกภาษา เช่น การย่อหน้า การใช้วรรคตอน และการสะกดคำที่ไม่ถูกต้อง แต่หลังจากผ่านการเรียนรู้หลักการเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา และการใช้กระบวนการทบทวน และให้ข้อมูลย้อนกลับร่วมกับเพื่อนและผู้สอนในการฝึกเขียนทบทวนวรรณกรรมในสัปดาห์ที่ 8 พบว่าผู้เรียนเลือกใช้คำ ระดับภาษาที่เหมาะสมกับการเขียนงานวิชาการและใช้กลไกภาษาได้ดีขึ้น ดังตัวอย่างข้อความจากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไปนี้

...รู้สึกว่าคุณเองใช้ภาษาอย่างระมัดระวังมากขึ้น จากที่ไม่เคยตรวจภาษาเลย และไม่
เคยทบทวนก่อนส่งงาน แต่พอได้รับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและอาจารย์ทำให้เริ่ม
ทบทวนตรวจสอบงานมากขึ้น...

นิภา

การทบทวนวรรณกรรม (สัปดาห์ที่ 8)

...การวิเคราะห์แบบของภาษาและการแลกเปลี่ยนกันให้ข้อมูลย้อนกลับกับเพื่อน ทำให้เขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบและใช้ภาษาได้ดีขึ้น อีกทั้งยังทำให้เห็น ตัวอย่างที่ดีและตัวอย่างที่ต้องแก้ไขเพื่อไว้ปรับปรุงงานเขียนของตน...

สมฤติ

บทความวิชาการ (สัปดาห์ที่ 12)

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการใช้รูปประโยคสูงขึ้นกว่า ก่อนการทดลอง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสาระที่นำเสนอในงานเขียนมากกว่าการเรียบเรียงถ้อยคำภาษาให้ ถูกต้องตามหลักการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาปัญหาในการเขียนงานเชิงวิชาการของ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2550: 36) ที่พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาของงานเขียนมากกว่า การลำดับและเรียบเรียงถ้อยคำภาษาให้ถูกต้องและสละสลวย ทำให้ผู้เขียนไม่สามารถสื่อความหมาย ได้ตรงตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร นอกจากนี้ รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวยังมุ่งเน้นการพัฒนา คุณลักษณะ เฉพาะของงานเขียนเชิงวิชาการ เช่น การใช้คำ สำนวน ระดับภาษาเชิงวิชาการและ โครงสร้างงานเขียนในภาพรวมเพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้อ่านมากกว่าความถูกต้องของ การใช้รูปประโยค ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Cheng (2008) ที่พบว่าประเด็นที่ผู้เรียนให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนตามแนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียน ได้แก่ สำนวนภาษา ปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดลักษณะการใช้สำนวนภาษา เช่น ผู้อ่าน ผู้เขียนและ วัตถุประสงค์ และการประเมินลักษณะการใช้ภาษาทั่วไปในระดับข้อความ จึงส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนา ความสามารถในด้านนี้เพียงเล็กน้อย

1.2 ด้านความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณญาณก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 53.32 และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75.72 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจำแนกตาม องค์ประกอบของความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนในด้านการ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ การระบุลักษณะของข้อมูล การ ลงความเห็นจากข้อมูล การระบุประเด็นและการตัดสินใจตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมตาม รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้แก่ ผู้เรียนได้ เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ ดังต่อไปนี้

1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในทุกขั้นตอนการเขียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการเพื่อกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลเพื่อการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงานที่มีคุณภาพ การนำข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าและความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้ในการพัฒนาโครงร่างงานเขียน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อดี และข้อบกพร่องในงานเขียนของตน และนำข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากผู้อื่นมาใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงานเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การฝึกฝนทักษะการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลผ่านการวางแผนการคัดสรรข้อมูล และการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและผู้สอนเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินและการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพงานเขียนของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลในการเขียนเชิงวิชาการได้สูงสุด การฝึกฝนทักษะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหาที่เชื่อว่าการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและเขียนงานจากแหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลาย และส่งเสริมให้ผู้เรียนสังเคราะห์และตีความข้อมูลที่ศึกษาอย่างลึกซึ้งซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะการคิด การค้นคว้าวิจัย และการประเมินข้อมูล (Shih, 1986) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Heo (2004) ที่พบว่าการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเขียนงานจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลช่วยพัฒนาทักษะการค้นคว้าวิจัยและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการประเมินแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเขียนงาน

การพัฒนาความสามารถดังกล่าวเห็นได้จากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สะท้อนให้เห็นพัฒนาการในการคัดสรรข้อมูลที่ดีขึ้น จากการทำผู้เรียนส่วนใหญ่นิยมใช้ข้อมูลปริมาณมากในงานเขียน และนำข้อมูลมาใช้โดยไม่ได้พิจารณาความน่าเชื่อถือและความสัมพันธ์กับหัวข้องานเขียน แต่หลังจากการฝึกฝนการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลผ่านการวางแผนการคัดสรรข้อมูลและการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและผู้สอน ทำให้ผู้เรียนสามารถคัดสรรข้อมูลที่มีคุณภาพมาใช้ในการเขียนงานได้ดียิ่งขึ้น ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

...การช่วยกันวางแผนการคัดสรรข้อมูล ทำให้รู้จักเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้เขียนงานมากขึ้น จากเมื่อก่อนค้นอะไรพบก็นำมาใช้เลย ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ว่าเหมาะสมหรือมีความน่าเชื่อถือแค่ไหน...

สุนทรา

การทบทวนวรรณกรรม (สัปดาห์ที่ 8)

...การวางแผนการค้นคว้าและการคัดเลือกข้อมูลทำให้มีความละเอียดรอบคอบ
ในการเลือกใช้แหล่งข้อมูลมากขึ้น จากที่ชอบใช้ข้อมูลเยอะๆ ก็สามารถคัดข้อมูล
ที่ไม่จำเป็นออกได้ และบอกได้ว่าข้อมูลใดเหมาะที่จะนำมาใช้ในงานวิชาการ...

กมลวรรณ

บทความวิชาการ (สัปดาห์ที่ 12)

2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมุ่งเน้นการใช้คำถาม
ระดับสูงที่มีคำตอบที่หลากหลายในแต่ละขั้นตอนการเขียน และการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน
การวิพากษ์ การอภิปรายและการอธิบายเหตุผลประกอบความคิดเห็นของตนเองร่วมกับเพื่อนและ
ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการหาคำตอบ
หรือทางเลือกที่สมเหตุสมผลมากที่สุดจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ
Troth และ Brunetto (2001: 1) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “โครงสร้างของงานเขียนเชิงวิชาการเป็นการนำเสนอ
ข้อโต้แย้งและหลักฐานสนับสนุนที่สมเหตุสมผล ดังนั้น ผู้สอนจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการ
แสดงความคิดเห็นผ่านการพินิจพิจารณาอย่างมีเหตุผล เพื่อช่วยพัฒนากระบวนการคิดในการ
ถ่ายทอดงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Browne และ Freeman
(2000: 9) ที่พบว่า การเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ต้องมีองค์ประกอบ
สำคัญ 4 ด้าน คือ 1) ความถี่ในการใช้คำถาม 2) การสร้างบรรยากาศที่มีการโต้แย้ง 3) การร่วมกัน
สืบเสาะแสวงหาข้อสรุป และ 4) การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่พบว่าผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณในด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ดีที่สุด ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถคัด
สรรข้อมูลที่ถูกต้อง และนำเชื่อถือมาใช้ประกอบการเขียนงานของตนได้ และส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนา
ความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในด้านการใช้แหล่งข้อมูลได้สูงสุดนั้น แสดงให้เห็นว่าการ
พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนที่เรียนรู้ตาม
รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสัมพันธ์ในลักษณะการส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยผู้เรียนจะได้รับการ
ส่งเสริมให้ใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละขั้นตอนการเขียน ตั้งแต่การกำหนดประเด็น
การเขียนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงานที่มีคุณภาพ การนำ
ข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับปรุงงานเขียน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อดี และ
ข้อบกพร่องในงานเขียนของตน และนำข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับจากผู้อื่นมาใช้ในการตัดสินใจ
ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงานเขียน ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนากระบวนการคิดที่จำเป็นสำหรับ

การเขียนงานเชิงวิชาการ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียน ดังที่ Troth และ Brunetto (2001: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเขียนเชิงวิชาการ เนื่องจากผู้เขียนจะต้องใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการวิเคราะห์ปัญหาหรือประเด็นการเขียน การตีความ การประเมิน และการใช้ข้อมูลในการพัฒนางานเขียนที่น่าเชื่อถือ และสมเหตุสมผล รวมทั้งการระบุข้อบกพร่องในงานเขียนของตนเองเพื่อการปรับปรุงแก้ไข ในขณะที่เดียวกัน การที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเขียนงานตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ก็ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ดีขึ้นด้วย

ผลการอภิปรายข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้กับนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตได้ ทั้งในด้านกระบวนการคิดและระเบียบการเขียน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนา นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานเชิงวิชาการที่มีคุณภาพได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้นั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงนโยบาย การปฏิบัติการสอน และการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้นั้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานวิชาการต่างๆ จึงควรนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียน และบุคลากรในหน่วยงานของตนอย่างเป็นทางการและต่อเนื่อง โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในแต่ละองค์ประกอบได้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อได้รับการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ 8-9 ดังนั้น ผู้บริหารที่นำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการให้แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยควรเข้าไปมีส่วนร่วมเรียนรู้และติดตามผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าแหล่งการเรียนรู้ต่างๆเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจึงควรให้การสนับสนุนในการจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้ และเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลที่มีคุณภาพ มีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้สำหรับผู้ปฏิบัติการสอน

จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา หรือบุคลากรในหน่วยงานวิชาการต่างๆจึงควรนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรในหน่วยงานของตน โดยในการนำรูปแบบไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนควรดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนก่อนนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนในระดับการศึกษาและสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อจัดเตรียมประเด็นการเขียนเชิงวิชาการ สถานการณ์ กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของรายวิชา และมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน โดยเฉพาะการนำไปใช้กับผู้เรียนระดับต่ำกว่าปริญญาบัณฑิตควรนำไปใช้ในรายวิชาการเขียนและเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม และควรเตรียมความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฝึกเขียน เช่น การฝึกทักษะการค้นคว้า การตีความ การสืบค้น และการเสริมความรู้เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาสำหรับผู้เรียนในสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

2.2 การขอความร่วมมือหรือข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้ทั้งในด้านความถูกต้องของเนื้อหาและการพัฒนาทักษะกระบวนการเขียน

2.3 จากผลการวิจัยด้านพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการที่พบว่าการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ในระบะแรก ผู้เรียนอาจมีระดับความสามารถในการเขียนลดลง ซึ่งอาจเนื่องมาจากความไม่คุ้นเคยในขั้นตอน กระบวนการเขียนงานและการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ผู้สอนจึงควรให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำและการเสริมแรงในแต่ละขั้นตอนการเขียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยและกำลังใจในการเรียนรู้ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการได้ดีขึ้นในเวลาต่อมา

2.4 จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้เรียนพัฒนาความสามารถในด้านความมีเอกภาพของเนื้อหา การขยายความคิดและการใช้รูปประโยคได้เพียงเล็กน้อย ดังนั้น ผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้น โดยการเพิ่มเวลาในการฝึกฝน การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิชาการเพิ่มเติมและเสริมความรู้เกี่ยวกับการใช้รูปประโยคที่ถูกต้อง เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่พบว่า การอ่านเชิงวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ เพราะนอกจากจะช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียนแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โครงสร้างงานเขียน คำศัพท์ และลักษณะการใช้ภาษาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาค้นคว้าในประเด็นต่อไปนี้

3.1 การศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้ที่ส่งผลต่อตัวแปรด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการอ่านเชิงวิชาการเพื่อการเรียนรู้ (academic reading for learning) การรู้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ทางวิชาการ (literacy for academic purposes) เพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในด้านอื่นๆต่อไป หรือศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านเชิงวิชาการกับการเขียนเชิงวิชาการ เพื่อศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสาขาวิชา เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสาขาวิชาต่างๆ และนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนในสาขาวิชาอื่นๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จรัส สุวรรณเวลา. (2548). **วิทยาการวิจัยเพื่อสร้างสังคมฐานความรู้. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 11.** สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ชุตินา สัจจามันท์. (2549). **การเขียนบทความทางวิชาการ. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคการเขียนบทความทางวิชาการ.** สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2549). **ทักษะการเขียนภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงตา ลักคุณะประสิทธิ์และกรองแก้ว วรรณสุด. (2548). **ความคิดเห็นของอาจารย์สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อแนวการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการ.** รายงานวิจัยสถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา เขมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา เขมมณี และคนอื่นๆ. (2546). **วิทยาการด้านการคิด.** กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- นุศรา ขวัญศรี. (2540). **การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ประกอบแนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครู.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชากรมมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์พันธ์ เวสสะโกศล. (2533). **การพัฒนารูปแบบการสอนการเขียนภาษาอังกฤษแบบเน้นกระบวนการสำหรับนักศึกษาไทยระดับอุดมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์. (2536). **การพัฒนาแบบแผนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาครู.** วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2544). **การพัฒนาการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณในวิชาชีพครูศาสตร์การทดลองในวิชาปฐมนิเทศการศึกษา.** คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ, กรม. (2542). **ศักยภาพของเด็กไทย.** กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา. (2550). **การสื่อสารภาษาในงานเขียนทางวิชาการ. มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น 24,2 (พฤษภาคม – สิงหาคม): 34-52.**

- สนม ครูทเมือง. (2550). การเขียนเชิงวิชาการ. พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. (2534). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเล่ม 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์. (2543). ปัญหาการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับ. ราชบัณฑิตยสถาน 25,3 (มิถุนายน-กันยายน): 11-31.
- ศิริกัญญา ฤทธิเปลก. (2541). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาณี ชินวงศ์. (2543). ความสามารถในการเขียนงานเชิงวิชาการของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาษาปริทัศน์ 18 (2542-2543): 10-27.
- สุมาลี ชีโนกุล. (2548). การสอนภาษาอังกฤษเชิงเน้นเนื้อหา. ใน เรียงรชนี นิ่มนวล พันตรีราชน มีศรี จันทร์ทรงกลด คชเสนี (บรรณาธิการ), มิติเพื่อการพัฒนาภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ, หน้า 1-11. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิศรา กาติ๊บ. (2544). ทักษะการเขียนแบบเน้นกระบวนการ. วารสารจุฬาวิจัย 20, 3 (พฤษภาคม-มิถุนายน): 18-22.
- อภิรักษ์ อนุะมาน. (2546). การบูรณาการการสอนเขียนแบบอรรถฐานในรายวิชาการระดับอุดมศึกษา: รูปแบบการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2538). แนวทางการสร้างข้อสอบภาษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิงอร อมาตยกุล. (2535). การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, J. R. (1990). *Cognitive psychology and its implications*. 3rd ed. NewYork: W. H. Freeman.

- Atay, D., and Hurt, G. (2007). The Effects of Peer Feedback on The Writing Anxiety of Prospective Turkish Teachers of EFL. **Journal of Theory and Practice in Education** 3,1 (January): 12-23.
- Baker, L., et al. (1984). **Content-based curriculum design in advanced levels of an intensive ESL program**. Workshop presented at the 18th Annual TESOL Convention, Houston.
- Badger, R., and White, G. (2000). A process genre approach to teaching writing. **ELT Journal** 54: 153-160.
- Barry, K. (1985). Pre-Writing and Rewriting to Learn. **Social Education** (March): 187-189, 197.
- Bawarschi, A. (2003). **Genre and the invention of the writer: Reconsidering the place of invention in composition**. Logan, UT: Utah State University Press.
- Bereiter, C., and Scardamalia, M. (1987). **The Psychology of Written Composition**. Hillsdale, NJ: L. Erlbaum.
- Bhatia, V. K. (1991). **Analysing Genre: Language Use in Professional Settings**. London: Longman.
- Bloom, L., and Bloom, M. (1967). The Teaching and Learning of Argumentative Writing. **College English** 29: 128-135.
- Bowell, T., and Kemp, G. (2002). **Critical Thinking A Concise Guide**. Routledge: Taylor and Francis Group.
- Brown, D. (2000). **Principles of Language Learning and Teaching**. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Browne, M. N., and Freeman, K. (2000). Distinguishing Features Critical Thinking Classrooms. **Teaching in Higher Education** 5, 3: 302-309.
- Brinton, D., Snow, M., and Wesche, M. (1989). **Content-based second language instruction**. New York: Newbury House.
- Brinton, D. (2003). Content-based instruction. In D. Nunan (Ed.), **Practical English Language Teaching** (pp. 199-224). New York: McGraw Hill.
- Bryce, H. B. (1997). **Learning and Thinking**. Illinois: F.E. Peacock.
- Byrnes, H. (2005). Content-based foreign language instruction. In C. Sanz (Ed.), **Mind and context in adult second language acquisition**. Washington DC: Georgetown University Press.
- Calderonello, A., Nelson-Beene, D., and Simmons, S. C. (1997). **Perspectives on Academic Writing**. Allyn & Bacon.

- Cali, K. (2003). Support and elaboration. **The five features of effective writing**. [Online]. Available from: <http://www.learnnc.org/lp/editions/few/685> [2011, February 10]
- Cande, T. (1995). What the Process Approach Means to Practicing Teachers of Second Language Writing Skills. **TESL-EJ** 4(June): A-3.
- Chapple, L., and Curtis, A. (2000). Content-based instruction in Hong Kong: Student responses to film. **System** 28: 419-433.
- Cheng, A. (2008). Analyzing Genre Exemplars in Preparation for Writing: The Case of an L2 Graduate Student in the ESP Genre-based Instructional Framework of Academic Literacy. **Applied Linguistics** 29(1): 50-71.
- Coe, R. M., and Gutierrez, K. (1981). **Using Problem-Solving Procedures and Process Analysis to Help Students with Writing Problems**. *College Composition and Communication* 32,3 (October): 262-271.
- Cummins, J. (1981). The role of primary language development in promoting educational success for language minority students. In **Schooling and language minority students: A theoretical framework** (pp. 3-49). Los Angeles: California State University, Evaluation, Dissemination, and Assessment Center.
- Cummins, A.H. (2006). **Goals for academic writing: ESL students and their instructors**. John Benjamins.
- Cummins, J. (2006). **Interpersonal Communicative Skills and Cognitive Academic Language Proficiency**. [Online]. Available from: <http://www.iteachilearn.com/cummins/bicscalp.html> [2006, July 15].
- Davidson, B., and Dunham, R. (1997). Assessing EFL student progress in critical thinking with the Ennis-Weir Critical Thinking Essay Test. **JALT Journal** 19(1): 43-57.
- Davies, S. (2003). Content Based Instruction in EFL Contexts. Miyazaki International College. **The Internet TESL Journal** 9,2(February): 1-3.
- Decaroli, J. (1973). What Research Say to the Classroom Teacher: Critical Thinking. **Social Education** 37,1(January): 67-68.
- Diaz, D. (1986). The adult ESL writer: The process and the context. **Paper presented at the 76th Annual NCTE Convention**. San Antonio Texas.
- DiYanni R., and Hoi P. C. (2001). **The Scribner essentials for writers**. Boston: Allyn and Bacon.

- Dressel, P. L., and Mayhew, L. B. (1957). **General Educational: Exploration in evaluation**. 2nd ed. Washington, DC: American council on education.
- Ennis, R. H. (1985). A Logical Basic For Measuring Critical Thinking Skills. **Educational Leadership** 43 (October): 45-48.
- Ennis, R. H., and Millman, J. (1985). **Cornell Critical Thinking Texts Level X And Level Z - Manual**. 3rd ed. CA: Midwest Publication.
- Fisher R. (1995). **Teaching Children to Think**. Stanley Thornes.
- Flower, L., and Hayes, J. (1989). A cognitive Theory of Writing. **College Composition and Communication** 31: 284-285.
- Flowerdew, L. (2000). Using a genre-based framework to teach organizational structure in academic Writing. **ELT Journal** 54(4): 369-378.
- Fulkerson, R. (1996). **Teaching the argument in writing**. Illinois: National Council of Teachers of English.
- Gaines, K. (2006). The Basic of Academic Writing. **MLA Handbook**. 4th ed. Finnish Virtual University. McAnsh: Miraftabi & Pennington.
- Gocsik, K. (1997). **Developing Critical Thinking Through Writing: A Brief Explanation**. [Online]. Available from: <http://www.facit.cmich.edu/link/critical-thinking.html> [2008, July 19]
- Gocsik, K. (2005). **What is an academic paper?.** Darmouth College. [Online]. Available from: http://www.dartmouth.edu/~writing/materials/student/ac_paper/what.shtml [2007, November 19]
- Grabe, W., and Kaplan, R.B. (1996). **Theory and Practice of Writing: An Applied Linguistics perspective**. London: Longman.
- Grabe, W., and Stoller, F.L. (1997). **Content-Based Instruction: Research Foundations**. The University of Minnesota. [Online]. Available from: http://www.carla.umn.edu/cobal/t/modules/principles/grabe_stoller1997/READING1/foundation.html [2008, December 4].
- Griffin, C.W. (1985). Programs for writing across the curriculum: A report. **College Composition and Communication** 36, 398-403.
- Guildford, J. P. (1967). **The Nature of Human Intelligence**. New York: McGraw - Hill.
- Gunning, T. G. (2002). **Assessing and correcting reading and writing difficulties**. 2nd ed. Boston: Allyn and Bacon.

- Hairston, M. (1982). The Winds of Change: Thomas Kuhn and the Revolution in the Teaching of Writing. **College Composition and Communication** 33(February): 76-88.
- Halliday, M.A.K., and Hasan, R. (1985). **Language; Context, and Text Aspects of Language in a Social - Semiotic Perspectives**. Victoria: Deakin University.
- Halpern, D. F. (1996). **Thought and knowledge: An introduction to critical thinking**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Hannel, G. I., and Hannel, L. (1998). **The Seven Steps to Critical Thinking: A practical application of critical thinking skills**. [Online]. Available from: <http://ednet3.car.chula.ac.th/hwweda/ac.th/hwweda/detail.nsp> [2008, October 20].
- Herick, J. A. (1991). **Critical Thinking: The Analysis of Arguments**. Scottsdale. Ariz: Gorsuch Scarisbrick.
- Heaton, J. B. (1975). **English for academic purposes: Papers on the language problems of overseas students in higher education in the UK**. British Association for Applied Linguistics.
- Heaton, J. B. (1990). **Classroom testing**. London: Longman.
- Heo, Y. (2004). Content-Based Instruction. **TESOL Quarterly** 10(3): 25-31.
- Heuring, D. (1985). The Revision Strategies of Skilled and Unskilled ESL Writers: Five Case Studies. **Occasional Paper Series**. Department of English as a second Language. University of Hawaii at Manoa.
- Hinkel, E. (2006). **Teaching academic ESL writing: practical techniques in vocabulary and grammar**. Mahwah NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Hopkins, K. D., and Stanley, J. C. (1981). **Educational and psychological measurement and evaluation**. 6th ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Hudgins, B. B., and Edelman, S. (1986). Teaching Critical Thinking Skills to Fourth and Fifth Grades Through Teacher-Led Small-Group Discussions. **Journal of Education Research** 79, 6 (July-August): 333-342.
- Hyland, K. (2003). **Second language writing**. New York: Cambridge University Press.
- Hyon, S. (1996). Genres in three traditions: Implications for ESL. **TESOL Quarterly** 30, 693-722.
- Jacobs, H. L. (1981). **Testing ESL composition: a practical approach**. Rowley, Mass: Newbury House.

- Johns, A. M. (2004). Defining and Teaching Genre (Event # 3360). **TESOL Conference**, March 31. San Diego State University . [Online]. Available from: [http://www-rohan.sdsu.edu/~annjohns/tesol_genre04 . htm](http://www-rohan.sdsu.edu/~annjohns/tesol_genre04.htm) [2011, April 21].
- Johns, A.M. [Ed.]. (2002). **Genre in the classroom: Multiple perspectives**. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Johnson, B. (2003). Teaching and Researching Critical Academic Writing: Scrutiny of an action Research process. University of Southampton, United Kingdom. **Educational Action Research** 11: 365-387.
- Johnson, J. A. (1983). **Writing Strategies for ESL Students**. USA: McMillan Publishing.
- Jordan, R. (2003). **English for Academic Purposes: A Guide and Resource Book for Teachers**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Joung, S. (2003). The Effects of High-Structure Cooperative Versus Low-Structure Collaborative Design on Online Debate in Terms of Decision Making. **Critical Thinking, and Interaction Pattern**. [Online]. Available from: <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/31092925> [2008, August 11]
- Joyce, B., and Weil, M. (2000). **Model of teaching**. 6th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Kaplan, R. B. (1966). Cultural Thought Patterns in Intercultural Education. **Language Learning** 16: 1-20.
- Kay, H. and Dudley-Evans, T. (1998). Genre: What teachers think. **ELT Journal** 52: 308-313.
- Kies, D. (2010). **Coherence in Writing**. Department of English, College of Dupage. USA. [Online]. Available from: <http://papyr.com/hypertextbooks/comp1/coherent.htm> [2011, February 9]
- Kim, M. (2007). **Genre-based approach to teaching writing** [Online]. Available from: http://web1.hpu.edu/images/Graduatestudies/TESL_wps/07_kim_genre_917238.pdf [2011, April 27]
- Konold, K.E., Konold, K.B., and Miller, S.P. (2004). Using Teacher Feedback to Enhance Student Learning. **Teaching Exceptional Children** 36, 6: 64-69.
- Krashen, S. (1985). **Writing: Research, Theory and Applications**. Oxford Pergamon.
- Krashen, S. (1985). **The input hypothesis: Issues and implications**. New York: Longman.
- Kroll, B. (1990). What dose time buy? ESL student performance on home versus class compositions. In B. Kroll (Ed.), **Second Language Writing**, pp. 140-154.

- Lapp, R. E. (1985). The Process Approach to Writing: Towards a Curriculum for international students. **Occasional Paper Series 2**. Honolulu: University of Hawaii at Manoa.
- Lavelle, E., and Guarino, A. J. (2003). A Multidimensional Approach to Understanding College Writing Processes. **Educational Psychology** 23: 295-305.
- Lado, R. (1964). **Linguistics and foreign language teaching**. Language Learning 2.
- Las. (2007). The Process of Academic Writing. **Academic Language & Learning Skills**. La Trobe University. [Online]. Available from : <http://www.latrobe.edu.au/learning.pdf> [2006, May 11]
- Lee, M. C. (2003). **Impacts of Cognitive Structuring Methods on Students' Critical Thinking Enhancement in On-line Collaborative Learning**. [Online]. Available from: <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3098325> [2008, April 4]
- Leki, I. (1995). **Academic writing: Exploring processes and strategies**. New York: St. Martin's Press.
- Lewis, M. (2003). Giving Feedback in Language Classes. The university of Auckland. **RELC Portfolio Series 1**. SEAMEO Regional Language Centre.
- Liaw, M. L. (2007). Content-Based Reading and Writing for Critical Thinking Skills in an EFL Context. **English Teaching of Learning** 31,2 (Summer): 45-87.
- Lin, B. (2006). Genre-based teaching and Vygotskian principles in EFL: The case of a university writing course. **Asian EFL Journal** 8,3 (september): 226-248.
- Lingzhu, J. (2009). Genre-based Approach for Teaching English Factual Writing. **Humanising Language Teaching** 11,2 (April).
- Madsen, H. S. (1983). **Techniques in testing**. New York: Oxford University Press.
- Marshall, S. (1991). A genre-based approach to the teaching of report-writing. **English for Specific Purposes** 10(1).
- Martin, J.R., et.al. (2001). Language, register and genre. In Burns, A. and Coffin, C. (eds.), **Analysing English in a global context**, pp.149-166. London: Routledge.
- Martin, J.R., Christie, F., and Rothery, J. (2009). Reading C Learning written genres. In N. Mercer and J. Swann (Ed.), **Learning English development and diversity**. 2nd ed. New York: Taylor & Francis e-library.

- Met, M. (1999). Content-Based Instruction: Defining Terms, Making Decisions. **NFLC Reports**. Washington, D.C.: The National Foreign Language Center. [Online]. Available from: <http://www.carla.umn.edu/cobaltt/modules/principles/decisions.html> [2008, November 11]
- Misser, E. (2006). Academic writing: What is it?. **A Writing Centre Handout**. Wilfrid Laurier University. [Online]. Available from: <http://www.wlu.ca/writing/Misser.pdf> [2007, November 19]
- Mullen, C. A. (2001). The Need for a Curricular Writing Model for Graduate Students. **Journal of Further and Higher education** 25: 117-125.
- Mullen, C. A. (2006). Best Writing Practices for Graduate Students: Reducing the Discomfort of the Blank Screen. **Kappa Delta Pi Record** (Fall): 30-35.
- Mulvaney, M. K., and Jolliffe, D. A. (2005). **Academic writing : genres, samples, and resources**. New York: Pearson Longman.
- Nitko, J. A. (2004). **Educational Assessment of Students**. 4th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson education.
- Norris, S. P. (1985). Synthesis of Research on Critical Thinking. **The Educational leadership** 23(May).
- Norris, S. P., and Ennis, R. H. (1989). **Evaluating critical thinking**. CA: Midwest Publications Critical Thinking Press.
- Peachey, N. (2003). **Content-based instruction**. The British Council.
- Perkins, K., and Konneker, B. H. (1982). Content and Methodology for ESL Composition Teachers. **Higher Education** 4:28.
- Piyatida, C. (2009). **The development of an English writing course based on the genre-based approach for undergraduate engineering students at King Mongkut's University of Technology North Bangkok**. Doctoral dissertation. Program in English as an International language, Graduate School, Chulalongkorn University.
- Press, H.B. (1979). Basic motivation for basic skills: The interdependent approach to interdisciplinary writing. **College English** 41, 310-313.
- Raj, R. (2009). The vitality of Academic Writing in Higher Education. In M. Madtha (ed.), **Higher Education issues in teaching and Academic Writing**, pp.209-221 Hyderabad: The Icfai University Press.

- Ramage, J. D., Bean, J. C., and Johnson, J. (2003). **The Allyn & Bacon guide to writing**. New York: Longman.
- Randall, K. and Grady, D. L. (1998). **The Greek Experience and Critical Thinking Skill. New Directions for student Services**. [Online]. Available from: <http://cdnet2.car.chula.ac.th/pdfhtml/01511/20v6H/BSO.HTM> [2008, December 19]
- Ruggiero, V.R. (1988). **Teaching thinking across the curriculum**. New York: Harper & Row Publishers.
- Saylor, J. G., and Alexander, W. M. (1956). **Curriculum planning: for better teaching and learning**. New York: Rinehart.
- Scarcella, R. (2003). **Academic English : A Conceptual Framework**. University of California Linguistic Minority Research Institute, Irvine. [Online]. Available from: http://www.lmri.ucsb.edu/publications/03_scarcella.pdf [2006, May 11].
- Schleppegrell, M., and Colombi, M. C. (Eds.). (2002). **Developing advanced literacy in first and Second languages**. Mahway, NJ: Erlbaum.U.S. Census Bureau.
- Shang, H. F. (2006). Content-based Instruction in the EFL Literature Curriculum. **The Internet TESL Journal** 12, 11 (November). [Online]. Available From: <http://iteslj.org/Techniques/Shang-CBI.html>. [2008, December 4].
- Shih, M. (1986). Content-based approaches to teaching academic writing. **TESOL Quarterly**, 20(4): 617-648.
- Shulman, M. (2005). **In Focus: Strategies for Academic Writers**. The University of Michigan Press.
- Singh, R. K., and Sarkar, M. D. (1994). Interactional process approach to teaching writing. **Forum** 32(4): 18-23.
- Soles, D. (2005). **The Essentials of Academic Writing**. New York: Houghton Mifflin.
- Sommers, N. (1984). Responding to student writing. In S. McKay (Ed.), **Composing in a Second Language**: 160-169.
- Smith, V. F. (2006). Learning to write Versus Writing to Learn: Teaching Students to become Critical Thinkers and Efficient Writers. **International Journal of Learning** 13,6: 27-33.
- Stern, H. (1984). Directions in language teaching theory and research. In J. Qvistgaard et al.(eds). **Applied linguistics: Problems and solutions**. Heidelberg.

- Stein, V. (1989). **Elaboration: Using What You know**. National Center for the Study of Writing. University of California at Berkeley and Carnegie Mellon University.
- Sun, C. and Feng, G. (2009). Process Approach to Teaching Writing Applied in Different Teaching Models. **English Language Teaching** 2,1 (March): 150-155.
- Swales, J. (1990). **Genre analysis: English in academic and research settings**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Thomas, G. V., and Robinson, E. J. (2000). Individual differences in undergraduate essay-writing strategies: A longitudinal study. **Higher Education** 39, 2 (March).
- Thorndike, R. L. and Hagen, E.P. (1969). **Measurement and Evaluation in Psychology and Education**. New York: John Wiley & Sons.
- Troth, A., and Brunetto, Y. (2001). **Guide To Writing a Critical Academic Essay**. University of Tasmania. [Online]. Available from: http://www2.fcsh.unl.pt/docentes/cceia/Mestrado-TL/writing_academic_essay.pdf [2008, September 22].
- Tuckman, B. W. (2005). The TUCKMAN Teacher Feedback Form (TTFF). **Journal of Educational Measurement** 13(3): 233 – 237.
- Tutunis, B. T. (2000). Content Based Academic Writing. **The Internet TESL Journal** 6(7): 1-2.
- Vieira, I. M. (2005). On Academic writing in Latin America (The Cases of Argentina, Mexico and Venezuela). **Educational Studies in language and Literature** 5: 251-263.
- Wallace, D. (1996). Reconsidering Behaviorist Composition Pedagogues: Positivism, Empiricism, and the Paradox of Postmodernism. **JAC Online** 16:1.
- Watson, G., and Glaser, E. M. (1964). **Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal Manual**. New York: Harcourt, Brace and World.
- Watt, L. A. (2006). Why Linking Content to Teach Writing Skills is a Good Idea. **International Journal of Learning** 12,7(December): 357-362.
- White, R., and Arndt, V. (1991). **Process Writing**. Longman UK.
- Whitman, A., and Demarest, K. (2000). **Communication works!**. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.
- Widodo, H. P. (2008). Process-based academic essay writing instruction in an EFL. **BAHASA DAN SENI** 36, 1(Februari): 101-111.

Wiratchai, N. (2004). Academic Writing for Social Scientists. *วารสารครุศาสตร์* 3,32 (มีนาคม - มิถุนายน): 155-166.

Wood, N. V. (2000). **Perspectives on argument**. 3rd ed. New Jersey: Printice Hall.

Zamel, V. (1985). Responding to student writing. **TESOL Quarterly** 19 , 1 (March): 79-101.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณารูปแบบการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้

1. ศาสตราจารย์กิติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินดารัตน์
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทีศนา เขมมณี
รองศาสตราจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ทินรัตน์
รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และผู้อำนวยการสถาบัน
ภาษาศาสตร์ และวัฒนธรรมศึกษาราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. รองศาสตราจารย์ สิริวรรณ นันทจินทุล
หัวหน้าภาควิชาและรองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเหลือ ใจมโน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และรองผู้อำนวยการฝ่าย
ศิลปวัฒนธรรม สถาบันภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมศึกษาราชนครินทร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

(แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและเกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ อัญชลินุฎ
รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ใจศิริ ปราโมช ณ อยุธยา
รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยี
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ อัครา บุญทิพย์
คณบดีและรองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สดโกสุม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒประสานมิตร
5. อาจารย์ ดร.เทพี จรัสจรวงเกียรติ
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ และรองกรรมการผู้อำนวยการศูนย์ภาษาไทย
สิรินธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย (แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ)

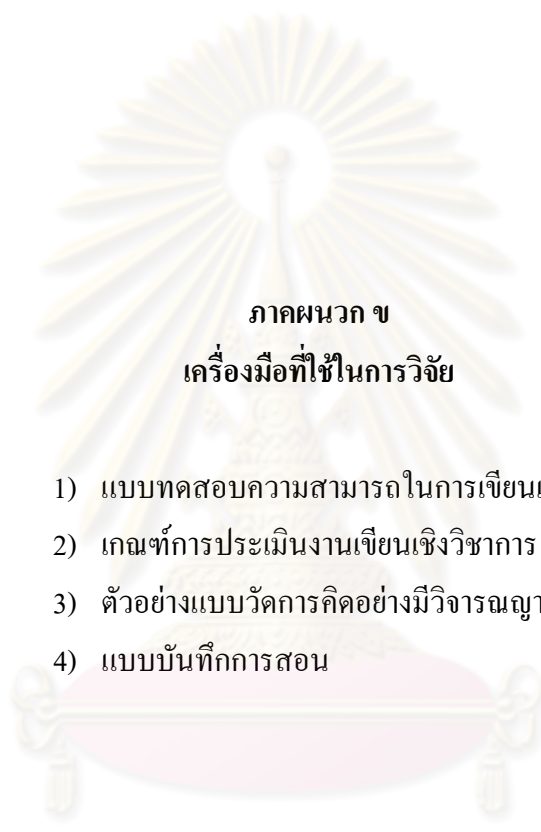
1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล
รองศาสตราจารย์พิเศษ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุปรียา ต้นสกุล
รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์
คณบดี และรองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์
รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการมัธยมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
5. อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจำนงนุช
อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงใจ ไทยอุบุญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเผ่า
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย และสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ให้คำปรึกษาด้านเนื้อหาในการเก็บข้อมูลการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คู่ทวีกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ
- 2) เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ
- 3) ตัวอย่างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- 4) แบบบันทึกการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับก่อนเรียน)

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการฉบับนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต

2. ลักษณะของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการฉบับนี้มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ วัดความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำเสนอเนื้อหา การเรียบเรียงความคิด หลักการใช้ภาษาและการใช้แหล่งข้อมูล

3. เวลาในการทำข้อสอบ และการตรวจให้คะแนน

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการฉบับนี้ ใช้เวลาในการทำข้อสอบทั้งหมด 90 นาที ตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการแบบวิเคราะห์องค์ประกอบที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น คะแนนเต็มคิดเป็น 100 คะแนน

คำสั่ง ให้ผู้เรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนงานเชิงวิชาการตามหัวข้อและรูปแบบงานเขียนที่กำหนด

“ปัจจุบันมีหลายฝ่ายกังวลเกี่ยวกับปรากฏการณ์โลกร้อน ซึ่งเป็นสภาวะที่อุณหภูมิเฉลี่ยของอากาศบนโลกสูงขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆมากมายต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ สัตว์และสภาพสิ่งแวดล้อม จนกลายเป็นปัญหาในระดับโลก”

จากประเด็นข้างต้น ให้ผู้เรียนเขียนบทความเชิงวิชาการเพื่อแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน พร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบและแนวทางป้องกันภาวะวิกฤตโลกร้อน โดยใช้ข้อมูลประกอบการเขียนจากเอกสารที่กำหนดให้ (ความยาวประมาณ 15 – 20 บรรทัด)

การให้คะแนนพิจารณาจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา (30 คะแนน) คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น มีความเป็นเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหา เลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และเขียนได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

2) **ด้านการเรียบเรียงความคิด** (20 คะแนน) คือ ความสามารถในการลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถเชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ขยายความคิดสำคัญของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง

3) **ด้านหลักการใช้ภาษา** (30 คะแนน) คือ ความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์และสร้างประโยคได้อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาได้อย่างหลากหลาย เลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับผู้อ่านและรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ รวมทั้งสามารถสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

4) **ด้านการใช้แหล่งข้อมูล** (20 คะแนน) คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นปัจจุบันและมีปริมาณพอเพียง สามารถอ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ

ข้อมูลประกอบแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับก่อนเรียน)

คุณคือพลัง ช่วยหยุดยั้งภาวะโลกร้อน

วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี คือ “วันสิ่งแวดล้อมโลก” เมื่อพูดถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ประเด็นที่คนพูดถึงมากที่สุดคือ “ปัญหาผลกระทบของภาวะโลกร้อน” ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างก้าวกระโดด แต่น้อยคนนักที่จะตระหนักว่าเราเองมีส่วนในการทำให้โลกร้อนขึ้น และในขณะเดียวกันเราก็ช่วยโลกได้

ผศ.ดร.พิสิฏฐ์ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นกล่าวถึงคำขวัญวันสิ่งแวดล้อมโลกปีนี้ว่า คำขวัญในระดับโลกปีนี้ คือ “Your Planet Needs You – Unite to Combat Climate Change” และคำขวัญของประเทศไทย คือ “คุณคือพลัง ช่วยหยุดยั้งภาวะโลกร้อน” โดยมีแนวคิดที่ว่าถ้าทุกคนร่วมมือกันและต่อสู้อย่างจริงจังแล้วน่าจะช่วยชะลอเวลาในการเกิดปัญหาภาวะโลกร้อนออกไป โดยต้องปรับแนวคิดจากบริโภคนิยมเข้าสู่อนุรักษ์นิยม และต้องรู้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์กับคนส่วนรวม การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติต้องใช้อย่างพึงพาสิ่งแวดล้อม โดยผู้นำในระดับต่างๆต้องเป็นต้นแบบและทุกคนต้องร่วมมือกันถึงจะมีโอกาสสู้กับภาวะโลกร้อนได้ อาจจะเริ่มจากเรื่องใกล้ตัว เช่น ช่วยกันประหยัดพลังงาน หรือทรัพยากรอาจเลือกใช้หลอดไฟฟ้าชนิดประหยัดพลังงาน ใช้เครื่องปรับอากาศ เดารีด หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นที่ใช้พลังงานไฟฟ้าสูงให้น้อยลง หากมีโอกาสก็ควรเลือกใช้สินค้าที่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจกต่ำ และที่สำคัญควรช่วยกันปลูกต้นไม้ เพื่อที่ต้นไม้จะได้ดึงเอาคาร์บอนไดออกไซด์ออกจากบรรยากาศเพื่อไปใช้ในการสังเคราะห์แสง ก็จะมีส่วนในการแก้ไขภาวะโลกร้อนได้

ที่มา: ผู้แต่ง: สุชาติ เทพภูเขียว ชื่อเรื่อง: คุณคือพลัง ช่วยหยุดยั้งภาวะโลกร้อน

สืบค้นได้จาก: http://www.news.kku.ac.th/kkunews/index.php?option=com_content&task

ภาวะโลกร้อน (Global Warming)

ภาวะโลกร้อน (Global Warming) หรือ ภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change) คือ การที่อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นจากผลของภาวะเรือนกระจก หรือที่เรา รู้จักกันดีในชื่อว่า Greenhouse Effect

ภาวะโลกร้อนมีต้นเหตุจากการที่มนุษย์ได้เพิ่มปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการเผาไหม้เชื้อเพลิงต่างๆ การขนส่ง และการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้มนุษย์ยังได้เพิ่มก๊าซกลุ่ม ไนตรัสออกไซด์ และคลอโรฟลูโอโรคาร์บอน (CFC) ไปพร้อมๆ กับการตัดและทำลายป่าไม้จำนวนมากเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่มนุษย์ ทำให้กลไกในการดึงเอาก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกไปจากระบบบรรยากาศถูกลดทอนประสิทธิภาพลง และในที่สุดสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์ได้กระทำต่อโลกได้หวนกลับมาในลักษณะของ ภาวะโลกร้อน

รายงานฉบับล่าสุดของคณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือ ไอพีซีซี (Intergovernment Panel on Climate Change : IPCC) ซึ่งเป็นรายงานที่รวบรวมงานวิจัยของนักวิทยาศาสตร์ 2,500 คน จากกว่า 30 ประเทศ และใช้เวลาในการวิจัยถึง 6 ปี ระบุว่า มีความเป็นไปได้อย่างน้อย 90% ที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ และมนุษย์ถือได้ว่าเป็นตัวการสำคัญของปัญหาโลกร้อนในครั้งนี้

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำคู่มือ 80 วิธีหยุดโลกร้อนขึ้นมา เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนทั่วไป เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลกประจำปี 2550 โดยได้เสนอหลากหลายวิธีในการช่วยลดภาวะโลกร้อน เช่น การลดการใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ การดำรงชีวิตอย่างประหยัด การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ที่มา: ผู้แต่ง: คณะกรรมการการต่างประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ชื่อเรื่อง: รายงานการสัมมนาสถานการณ์ ปัญหา และทางออก

ปีพิมพ์: 2550

สถานที่/สำนักพิมพ์: กรุงเทพฯ / คณะกรรมการการต่างประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

วิกฤตภาวะโลกร้อนกับประเทศไทย

นักวิทยาศาสตร์คาดการณ์ว่าระดับน้ำทะเลอาจสูงขึ้นอีกถึง 90 เซนติเมตรในอีกหนึ่งร้อยปีข้างหน้า ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบทั้งทางด้านกายภาพและชีวภาพต่างๆ หลายประการ

อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้การระเหยของน้ำทะเล มหาสมุทร แม่น้ำ ลำธารและทะเลสาบเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้ฝนตกมากขึ้น และกระจุกตัวอยู่ในบางบริเวณ ส่งผลให้เกิดอุทกภัย ส่วนบริเวณอื่นๆก็จะเกิดปัญหาแห้งแล้ง เนื่องจากฝนตกน้อยลง กล่าวคือ พื้นที่ภาคใต้จะมีฝนตกชุกและเกิดอุทกภัยบ่อยครั้งขึ้น ในขณะที่ภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือต้องเผชิญกับภัยแล้งมากขึ้น

ภาวะโลกร้อนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในทางกายภาพเท่านั้น หากแต่ยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศชาติอีกด้วย กล่าวคือ การยุบตัวของพื้นที่ชายฝั่ง ภูมิอากาศแปรปรวน โรคระบาดรุนแรง ส่งผลให้มีประชากรบาดเจ็บล้มตาย ทรัพย์สินทำกินและไร่ที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ประชาชนยังจะได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนอาหารและน้ำดื่มที่ถูกลดลงลักษณะระหว่างภาวะน้ำท่วม รวมถึงความเสียหายที่เกิดกับระบบสาธารณสุขไปโรคต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุดจะเป็นประชาชนที่มีความยากจน และไม่มียุทธวิธีพอที่จะป้องกันผลกระทบของภาวะโลกร้อนได้ ยิ่งไปกว่านั้น ความเสียหายต่างๆที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมที่สำคัญตามแนวชายฝั่งที่ยุบตัว ภัยธรรมชาติและความเสียหายที่เกิดจากเหตุการณ์ธรรมชาติที่รุนแรง ล้วนส่งผลให้ผลิตผลทางการเกษตรซึ่งเป็นสินค้าออกหลักของประเทศมีปริมาณลดลงอีกด้วย

ที่มา: ผู้เรียบเรียง: สุพัตรา แซ่ลิ่ม

ชื่อเรื่อง: มหันตภัยโลกร้อน: global warming เรื่องจริงที่คุณต้องรู้

ปีพิมพ์: 2550

สถานที่/สำนักพิมพ์: กรุงเทพฯ / ปริมายด์

ภาวะโลกร้อน

ภาวะโลกร้อน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ที่ทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้น เราจึงเรียกว่า ภาวะโลกร้อน (Global Warming) กิจกรรมของมนุษย์ที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน คือ กิจกรรมที่ทำให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การเพิ่มปริมาณก๊าซเรือนกระจกโดยตรง เช่น การเผาไหม้เชื้อเพลิง และการเพิ่มปริมาณก๊าซเรือนกระจกโดยทางอ้อม คือ การตัดไม้ทำลายป่า

ปรากฏการณ์เรือนกระจก หมายถึง การที่ชั้นบรรยากาศของโลกกระทำตัวเสมือนกระจกที่ยอมให้รังสีคลื่นสั้นจากดวงอาทิตย์ผ่านทะลุลงมาถึงผิวพื้นโลกได้ แต่จะดูดคลื่นรังสีคลื่นยาวที่โลกคายออกไปไม่ให้หลุดออกนอกบรรยากาศ ทำให้โลกไม่เย็นจัดในเวลากลางวัน บรรยากาศเปรียบเสมือนผ้าห่มผืนใหญ่ที่คลุมโลกไว้ ก๊าซที่ยอมให้รังสีคลื่นสั้นจากดวงอาทิตย์ผ่านทะลุมาได้ แต่ไม่ยอมให้รังสีคลื่นยาวที่โลกคายออกไปหลุดออกนอกบรรยากาศ เรียกว่า ก๊าซเรือนกระจก

จากการเฝ้าติดตามความผันแปรของอุณหภูมิโลก พบว่า ในระยะ 10 ปี สิ้นสุด พ.ศ. 2539 – 2548 เป็นช่วงที่อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่ร้อนที่สุด ซึ่งหากไม่มีมาตรการใดๆ ที่จะยับยั้งการปล่อยออกก๊าซเรือนกระจกแล้ว คาดว่า อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกจะเพิ่มสูงขึ้น 1.5-4.5 องศาเซลเซียส ภายในปี ค.ศ. 2100

ความผันแปรของภูมิอากาศมีผลต่อลักษณะอากาศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยก็มีสัญญาณที่บ่งบอกถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นคือ ความรุนแรงของภัยธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า อุณหภูมิเฉลี่ยทั่วประเทศในเดือนพฤศจิกายน 2549 ซึ่งอยู่ในช่วงต้นฤดูหนาวสูงกว่าปกติ 1.7 องศาเซลเซียส สูงสุดเป็นอันดับ 1 ในรอบ 56 ปี ของประเทศ และในเดือนธันวาคม 2549 อุณหภูมิเฉลี่ยสูงกว่าค่าปกติประมาณ 1 องศาเซลเซียส (อุณหภูมิเฉลี่ย 24 องศาเซลเซียส)

ด้วยเหตุนี้ แนวทางสำคัญในการป้องกันไม่ให้ประชากรโลกรวมทั้งประเทศไทยได้รับผลกระทบที่รุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ จึงเป็นการให้ความร่วมมือในการรักษาสมดุลทางธรรมชาติให้คงอยู่ยาวนานเท่านาน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ใช้พลังงานทดแทนจากแสงอาทิตย์ ลม ใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมและครัวเรือน รักษาและฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม ปลูกป่าเพิ่มเติม เป็นต้น

ที่มา: ผู้แต่ง: กลุ่มวิชาการภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอู่ศูนย์นิคมวิทยา กรมอู่ศูนย์นิคมวิทยา

ชื่อเรื่อง: ภาวะโลกร้อน

สืบค้นได้จาก: <http://www.tmd.go.th/NCCT/index.php>

วันที่เข้าถึงข้อมูล: 16 สิงหาคม 2552

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับระหว่างเรียน)

คำสั่ง ให้ผู้เรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนงานเชิงวิชาการตามหัวข้อและรูปแบบงานเขียนที่กำหนด

“ปัจจุบันมีหลายฝ่ายกังวลเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของความรุนแรง ค่านิยมฟุ้งเฟ้อ และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำให้เยาวชนตกเป็นเหยื่อของกระแสดังกล่าว และส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การคลัง ไร้อัตนุญนิยม การล่วงละเมิดทางเพศ การเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรง เป็นต้น”

จากประเด็นข้างต้น ให้ผู้เรียนเขียนเรียงความเชิงวิชาการเพื่อแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบและแนวทางป้องกันปัญหาเยาวชนที่เกิดจากการบริโภคสื่อที่ไม่เหมาะสม โดยใช้ข้อมูลประกอบการเขียนจากเอกสารที่กำหนดให้ (ความยาวประมาณ 15 – 20 บรรทัด)

การให้คะแนนพิจารณาจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) **ด้านการนำเสนอเนื้อหา** (30 คะแนน) คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น มีความเป็นเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหา เลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และเขียนได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

2) **ด้านการเรียบเรียงความคิด** (20 คะแนน) คือ ความสามารถในการลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถเชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและ หัวข้อเรื่อง

3) **ด้านหลักการใช้ภาษา** (30 คะแนน) คือ ความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์และสร้างประโยคได้อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาได้อย่างหลากหลาย เลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับผู้อ่านและรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ รวมทั้งสามารถสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

4) **ด้านการใช้แหล่งข้อมูล** (20 คะแนน) คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นปัจจุบันและมีปริมาณพอเพียง สามารถอ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ

ข้อมูลประกอบแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับระหว่างเรียน)

เด็กไทยพฤติกรรมเปลี่ยนวช.ซีโลกไซเบอร์เป็นเหตุ

ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเผยเด็กติดเกม-เซทรุม แยกแยะชีวิตจริง-โลกเสมือนจริงไม่ได้ เกิดปัญหาข่มขืนจำนวนมาก เด็กในสถานพินิจฯ สารภาพทำความผิดเพราะถูกเพื่อนชักจูงและเลียนแบบมาจากหนัง ข่าวที่น่าเสียดายความรุนแรง อินเทอร์เน็ตและหนังสือการ์ตูน

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสุวรรณ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) เปิดเผยว่าปัจจุบันสื่อมีอิทธิพลในยุคสังคมข้อมูลข่าวสารมาก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร สื่อโทรทัศน์ เคเบิลโทรทัศน์ท้องถิ่น ซีดี วีซีดี เป็นต้น การรับสื่อของเด็กและเยาวชนมากเกินไป โดยไม่มีคนคอยแนะนำเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ทำให้เกิดปัญหาสังคมที่แปลกแตกต่างไปจากยุคเดิม

จากการวิจัยเรื่องเปิดใจเยาวชนในสถานพินิจฯ ว่าอะไรเป็นสาเหตุให้กระทำผิด พบว่าเกิดจากเพื่อนชักจูง ร้อยละ 76.1 เลียนแบบภาพยนตร์ ร้อยละ 56.1 ข่าวความรุนแรงที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ ร้อยละ 40.6 รายการโทรทัศน์ ร้อยละ 32.7 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 31.9 และหนังสือการ์ตูน ร้อยละ 17 เด็กมีปัญหามีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เด็กติดเกม ดัดการสนทนาออนไลน์จนเกิดเป็นสังคมไซเบอร์ขึ้นมา เด็กกลุ่มนี้จะแยกแยะการใช้ชีวิตในโลกแห่งความจริงและโลกเสมือนจริงไม่ได้ และคิดว่าข้อมูล พฤติกรรม และสื่อต่างๆ ในอินเทอร์เน็ตสามารถนำมาใช้ในชีวิตจริงได้ จนเกิดปัญหาข่มขืน การตั้งครรภที่ไม่พึงประสงค์ในที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรมจึงต้องดำเนินการเชิงรุก ซึ่งนอกจากการศึกษาข้อมูล ทำวิจัย จัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม 75 จังหวัดและในสถานศึกษาแล้ว ยังจัดทำระบบจัดระดับคุณภาพให้เป็นเกณฑ์ในการชี้วัดคุณภาพของเนื้อหารายการโทรทัศน์ โดยประสานขอความร่วมมือกับผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ทุกช่องให้ความร่วมมือผลิตเนื้อหาตามทฤษฎีแล้ว

ที่มา: ผู้แต่ง: ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

ชื่อเรื่อง: เด็กไทยพฤติกรรมเปลี่ยนวช.ซีโลกไซเบอร์เป็นเหตุ

สืบค้นได้จาก: http://www.dmh.go.th/sty_libnews/news/reds.asp?pageNo=42&keyword

(หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ 2 พฤษภาคม 49)

วันที่เข้าถึงข้อมูล: วันที่ 25 สิงหาคม 2552

**แถลงการณ์เรื่องขอให้รัฐบาลเร่งหามาตรการแก้ปัญหา
สื่อโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน**

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการประกอบกิจการวิทยุและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ซึ่งผ่านการพิจารณาโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดที่ผ่านมา อันมีผลทำให้กรมประชาสัมพันธ์ ตีความว่าหมดอำนาจ ในการกำกับดูแลสถานีโทรทัศน์ กระจายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ รายการและการโฆษณา จึงไร้ผู้รับผิดชอบ ส่งผลให้เกิดการฝ่าฝืน อาทิ การฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของ การจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหาสื่อโทรทัศน์ให้รายการสำหรับกลุ่มเยาวชน การฝ่าฝืน มาตราการควบคุมโฆษณาบนขบเกี่ยวในรายการสำหรับเด็ก จึงนำไปสู่สถานการณ์วิกฤต ของผู้บริหารสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก เยาวชนและครอบครัว เมื่อรายการโทรทัศน์ และโฆษณาที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนสามารถออกอากาศได้ในเวลาที่ เด็กและเยาวชนส่วนมากกำลังรับชมรายการโทรทัศน์ อันจะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรม เลียนแบบและค่านิยมไม่พึงประสงค์ในเรื่องของสิ่งที่เป็นอบายมุขและความรุนแรงต่างๆ อันจะ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ เพราะการพัฒนาเด็กและ เยาวชนนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงการจัดการสภาพแวดล้อมและการรับรู้บริโภคข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ที่เหมาะสมแก่พิจารณาตามวัยวุฒิ เพื่อสร้างพื้นฐานทางความคิด สติปัญญา และอารมณ์ที่มี คุณภาพสมวัยบนพื้นฐานของสังคมคุณธรรมจริยธรรม และโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดการรวมตัวกันขององค์กรกิจกรรมเยาวชนต่างๆ เพื่อขอให้รัฐบาล ดำเนินการให้เกิดมาตรการในการแก้ไข และป้องกันปัญหาความรุนแรงบนหน้าจอโทรทัศน์ใน ระยะยาว ทบทวนแนวทางการจัดระดับความเหมาะสมของสื่อต่างๆ ให้สอดคล้องกับบริบท สังคมไทย โดยให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้บริโภค โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในฐานะผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบริโภคสื่อโทรทัศน์ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวาง นโยบายโดยตรง นอกจากนี้ ยังขอให้ผู้ผลิตรายการ และผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในมาตรการ ต่างๆที่เป็นไปเพื่อคุ้มครองเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยยึดผลประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภค เป็นสำคัญ อย่าเห็นแก่ผลประโยชน์ประกอบการจนลืมความรับผิดชอบต่อสังคม

ที่มา: ผู้แต่ง: แนวร่วมเยาวชนสร้างสรรค์สื่อไทย

ชื่อเรื่อง: แถลงการณ์ เรื่อง ขอให้รัฐบาลเร่งหามาตรการแก้ปัญหาสื่อโทรทัศน์ที่ไม่
เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน

สืบค้นได้จาก: <http://www.thaingo.org/cgi-bin/content/content3/show.pl?1085>

วันที่เข้าถึงข้อมูล: วันที่ 23 สิงหาคม 2552

ใส่ใจวัยใสอิทธิพลของสื่อต่อวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มสนใจ ศึกษา ค้นหา ทดลองสิ่งใหม่ที่ตนพอใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศตรงข้าม แฟชั่นหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ถ้าวัยรุ่นได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมที่วัยรุ่นก็มีแนวโน้มที่จะสนองตอบต่อความต้องการของตนได้ง่าย และเกิดพฤติกรรมเลียนแบบต่างๆ ตามค่านิยมของสังคม

ปัจจุบันมีภัยที่เกิดขึ้นจากสื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ทำให้วัยรุ่นหลายๆ คนตกเป็นเหยื่อ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกมออนไลน์ การแต่งกายตามแฟชั่นที่ล่อแหลม การติดต่อเพศตรงข้ามผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ผนวกกับในปัจจุบันหลายๆ ครอบครัว พ่อแม่ต้องทำงานหนักเพื่อให้ฐานะมั่นคง ทำให้ไม่มีเวลาอบรมบ่มนิสัยให้ลูก รู้ถูกผิด ทำให้เด็กและเยาวชนรับเอาค่านิยมผิดๆ เข้ามา และเกิดปัญหาพฤติกรรมต่างๆ

พ่อแม่เองแม้ไม่สามารถควบคุมสื่อได้ แต่ก็สามารถที่จะสอนลูกๆ ได้ โดยเริ่มตั้งแต่การหาความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กแต่ละวัย และสอนให้รู้จักควบคุมตัวเอง ปล่อยให้เขามีอิสระทำสิ่งที่ควรทำตามวัยและรู้จักห้ามเมื่อทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ ควรฝึกให้รู้จักและยอมรับอารมณ์ของลูกและฝึกให้แสดงออกอย่างเหมาะสม ยอมรับสิ่งที่ลูกทำผิดพลาดและแสดงความชื่นชมเมื่อเขาทำดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นหนทางสู่สัมพันธภาพที่ดีต่อกันในครอบครัว และเกิดความไว้วางใจกัน ลูกจะเติบโตเป็นวัยรุ่นที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี รู้จักคิดว่าจะไร้อุบัติควรไม่ควร ดังนั้น แม้จะต้องเผชิญกับสื่อหรือสิ่งที่ยั่วยุต่างๆ เขาก็จะรู้จักวิเคราะห์หรือถ้ามีปัญหา ก็จะกล้าที่จะนำมาปรึกษาพ่อแม่ที่เขาไว้วางใจได้

ที่มา: ผู้แต่ง: นันทิยา จิระทรัพย์

ชื่อเรื่อง: ใส่ใจวัยใสอิทธิพลของสื่อต่อวัยรุ่น

สืบค้นได้จาก: <http://www.jvkk.go.th/jvkkfirst/story/health/46.htm>

โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

วันที่เข้าถึงข้อมูล: วันที่ 23 สิงหาคม 2552

ภัยมืดจากสื่อ "อินเทอร์เน็ต" กับปัญหาทางสังคม

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนทุกเพศทุกวัยที่ประสงค์จะใช้คอมพิวเตอร์ในการหาความรู้หรือความบันเทิง แต่ภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อสังคมก็คือ ปัญหาการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต จากการใช้โปรแกรมสนทนาของเว็บไซต์ชื่อดัง เพื่อพูดคุยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือการล่อลวงหญิงสาวจากเว็บไซต์จับหาคู่ จนนำไปสู่การข่มขืน หรืออนาจาร หรือร้ายแรงจนกระทั่งเสียชีวิต ซึ่งคนส่วนใหญ่เห็นว่ากฎหมายที่มีขณะนี้ยังมีบทลงโทษเบาเกินไปแก่ผู้กระทำผิด แต่ในความเป็นจริงแล้วปัญหาดังกล่าวอาจจะไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว เพราะเราไม่สามารถออกกฎหมายห้ามคนใช้อินเทอร์เน็ตได้ อีกทั้งคนส่วนใหญ่อาจรู้กฎหมาย แต่จิตสำนึกหรืออุติภาวะของคนแต่ละคนไม่เท่ากัน การสร้างจิตสำนึก และความรู้สึกลึกซึ้ง จึงน่าจะเป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนี้ หนทางแก้ปัญหาคือ การรู้จักป้องกันตนเอง โดยการสร้างความเข้มแข็งทางอารมณ์และจิตใจของตนเอง ไม่ให้ตกเป็นเหยื่อทางอารมณ์ของผู้ที่ประสงค์จะล่อลวง และต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การสื่อสารในอินเทอร์เน็ตเป็นเพียงสังคมสมมติเป็นโลกเสมือนจริงเท่านั้น อีกทั้งข้อมูลในอินเทอร์เน็ตก็เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถยืนยันความถูกต้องได้

ดังนั้น ถึงแม้ปัญหาการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ตจะไม่สามารถแก้ไขได้อย่างเต็มที่จากการบังคับใช้กฎหมาย แต่เราทุกคนก็สามารถป้องกันปัญหาดังกล่าวได้ โดยการสร้างภูมิคุ้มกันทางอารมณ์ให้แก่ตนเอง ซึ่งน่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะป้องกันภัยสังคมที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ที่มา: ผู้แต่ง: ไม่ปรากฏผู้แต่ง

ชื่อเรื่อง: ภัยมืดจากสื่อ "อินเทอร์เน็ต" กับปัญหาทางสังคม

สืบค้นได้จาก: <http://www.sci.nu.ac.th/information-it/index.php?topic=7104.0>

วันที่เข้าถึงข้อมูล: วันที่ 23 สิงหาคม 2552

แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับหลังเรียน)

คำสั่ง ให้ผู้เรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนงานเชิงวิชาการตามหัวข้อและรูปแบบงานเขียนที่กำหนด

“ปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่นิยมติดต่อสื่อสารระหว่างกันผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การสนทนาผ่านโปรแกรมออนไลน์ การส่งข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือการสื่อสารผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างหลากหลาย ฝ่ายเยาวชนมองว่าเป็นการแสดงออกถึงความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการได้รับการยอมรับในสังคม ในขณะที่คนในสังคมกังวลว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจทำให้ทักษะการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมของเยาวชนลดน้อยลง อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อการศึกษา การทำงาน และสุขภาพอีกด้วย

จากประเด็นข้างต้น ให้ผู้เรียนเขียนบทความเชิงวิชาการเพื่อแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการติดต่อสื่อสารผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของวัยรุ่นในปัจจุบัน พร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุ ผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยใช้ข้อมูลประกอบการเขียนจากเอกสารที่กำหนดให้ (ความยาว 15 – 20 บรรทัด)

การให้คะแนนพิจารณาจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการนำเสนอเนื้อหา (30 คะแนน) คือ ความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างชัดเจนตรงประเด็น มีความเป็นเอกภาพในการนำเสนอเนื้อหา เลือกใช้กลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานเขียน และเขียนได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภท

2) ด้านการเรียบเรียงความคิด (20 คะแนน) คือ ความสามารถในการลำดับความคิดได้อย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล สามารถเชื่อมโยงความคิดทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้อย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และแสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง

3) ด้านหลักการไ้ภาษา (30 คะแนน) คือ ความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์และสร้างประโยคได้อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาได้อย่างหลากหลาย เลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับผู้อ่านและรูปแบบงานเขียนเชิงวิชาการ รวมทั้งสามารถสะกดคำ เว้นวรรคตอนและใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

4) ด้านการใช้แหล่งข้อมูล (20 คะแนน) คือ ความสามารถในการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นปัจจุบันและมีปริมาณพอเพียง สามารถอ้างอิงและเขียนรายการอ้างอิงข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการ

ข้อมูลประกอบแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนเชิงวิชาการ (ฉบับหลังเรียน)

สังคมออนไลน์

ปัจจุบันสมาร์ทโฟนได้เข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้น เนื่องจากถูกออกแบบให้มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้รวดเร็วและสะดวกมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้รับหรือผู้เผยแพร่เทคโนโลยีหลายคนอาจไม่เคยสังเกตว่าสิ่งที่มีประโยชน์ก็มีผลเสียต่อเราเช่นกัน

ผลกระทบของเทคโนโลยีในปัจจุบันที่สามารถบดบังตัวตนที่แท้จริงของมนุษย์ให้หมดไปได้เพียงแค่ปลายนิ้วสัมผัส นั่นคือ การสนทนาผ่านมือถือที่นิยมกันมาก ทำให้ประเทศไทยในขณะนี้เกิดปรากฏการณ์ของ BB ขึ้น ซึ่งทำให้คนในสังคมเกิดพฤติกรรมเลียนแบบที่จะต้องมีการใช้สมาร์ทโฟนแบบนี้ติดตัวไว้ ไม่เช่นนั้นอาจจะถูกคิดว่าคุณเทรนดี้ได้

ความสามารถของสมาร์ทโฟนที่เด่นชัดคือ การจัดส่งข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญ แต่ปัจจุบันการใช้งานได้เปลี่ยนแปลงไปในทางอื่นมากขึ้น บางคนอาจใช้เพราะความหรรษา ใช้เพื่อตามกระแสหรือใช้แทนการสนทนาในชีวิตประจำวัน

จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้ได้สังเกตเห็นว่าปัจจุบันการสื่อสารโดยการพูดคุยกับคนรอบข้างมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น เวลาไปรับประทานอาหารกับเพื่อน บางคนก็จะเอาแต่นั่งกดโทรศัพท์ โดยขาดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ รอบข้าง หรือบางคนนั่งข้างๆ กัน แต่กลับใช้ Social Network แทนที่จะสื่อสารกันแบบตัวต่อตัว

ในความเป็นจริงแล้ว สมาร์ทโฟนมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนั้น เราจึงควรใช้งานสมาร์ทโฟนด้วยความพอดี โดยเลือกใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรับส่งข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นมากกว่าการใช้อย่างเกินพอดีจนกระทบต่อชีวิตของเรา

ที่มา: ผู้แต่ง: ไม่ระบุผู้แต่ง

ชื่อเรื่อง: สังคมออนไลน์

สืบค้นได้จาก: http://hitech.sanook.com/mobile/news_01323.php

วันที่เข้าถึงข้อมูล: วันที่ 23 พฤศจิกายน 2552

รศ.ดร.พศุ เศษะรินทร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสังคมออนไลน์ไว้ว่า บางคนอาจจะมองว่า เว็บไซต์ Social Networking เช่น Facebook และ Twitter เป็นของเล่นสนุกๆ บนโลกอินเทอร์เน็ต แต่ถ้าสามารถใช้ให้ถูกแล้วเราสามารถนำเว็บไซต์เหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ได้หลายประการ ไม่ว่าจะเป็น การใช้ในการสร้างเครือข่ายทางสังคมให้กว้างขวางขึ้น การติดต่อสื่อสารกับผู้คนในอีกซีกโลกหนึ่ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลต่างๆระหว่างกัน การใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารข้อความต่างๆ ของตนเองหรือขององค์กรออกไปสู่สังคมโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายทางด้านการตลาด นอกจากนี้ ยังใช้เป็นช่องทางในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการต่างๆ รวมถึงการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารดีๆ เกี่ยวกับองค์กรของตนเองไปยังบุคคลต่างๆ รอบตัวเราได้อีกด้วย

ที่มา: ผู้แต่ง: พศุ เศษะรินทร์ **ชื่อเรื่อง:** ประโยชน์ของ Social Networking

สืบค้นได้จาก: หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันอังคารที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2552

จิตแพทย์ชี้ผลร้ายของสังคมออนไลน์

นพ.กัมปนาท ดันสถิตบุตรกุล ผู้เชี่ยวชาญจิตเวชทั่วไป ได้อธิบายเกี่ยวกับผลกระทบของการสนทนาบนมือถือต่อสุขภาพจิตว่า เนื่องจากปรากฏการณ์ของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้คนอยากรู้ อยากเห็นในเรื่องของคนอื่นมากขึ้นด้วยสื่อทันสมัยเหล่านี้และทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง

บุคคลที่ติดเทคโนโลยีเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอยู่ 2 ประเภทคือ 1. มีความเสี่ยงจะติดสิ่งต่างๆ ได้ง่าย และ 2. มีปัญหาสุขภาพจิตซ่อนอยู่ เช่น ชีวิตไม่มีความสุข เหนื่อยอยู่ตลอดเวลา พอมีสิ่งเหล่านี้มาเติมเต็มให้เขามีความสุข บางครั้งคนคุยกับเขาไม่ใช่เพื่อนกันมาก่อน อีกประเภทหนึ่งคือ คนตามกระแสหรือชอบลองของใหม่

นพ.กัมปนาทกล่าวว่า ความหลง อาจจะมีระยะเวลาประมาณ 2-3 เดือน แต่ถ้าเป็นคนที่มีปัญหาสุขภาพจิตซ่อนอยู่นั้น กว่าเขาจะเบื่อการสนทนาบนมือถืออาจใช้เวลานานกว่านั้น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดผลเสียระยะยาวตามมา เช่น การนอนไม่เพียงพอ เสียการทำงาน และเสียเงิน

นอกจากนี้ การเพ่งบนหน้าจอนานๆ ไม่ว่าจะเป็นหน้าจอคอมพิวเตอร์หรือหน้าจอมือถือเหล่านี้ มีส่วนทำให้การคิดประมวลผลต่อสิ่งต่างๆ ได้ช้าลง และยังอาจทำให้เซลล์สมองถูกทำลาย ทำให้ความจำเสียไปเร็วกว่าปกติได้

ที่มา: ผู้แต่ง: สำนักข่าวไทย

สืบค้นได้จาก: http://health.com/news_01323.php **วันที่เข้าถึงข้อมูล:** วันที่ 3 กันยายน 2552

เทคโนโลยีกับสังคมไทย

นพ.ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน ผอ.สำนักสุขภาพจิตสังคมกล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีของคนในสังคมปัจจุบันนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ใช้ในระดับปกติ และใช้เกินปกติ แต่ผลทางด้านจิตใจทางการแพทย์ถือว่า อาการติดโทรศัพท์มือถือที่กำลังได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่น เป็นอาการเดียวกับการติดอินเทอร์เน็ตหรือติดสารเสพติด เรียกว่า โรค "Addiction" หรือ "การติดเป็นนิสัย" คือใช้เทคโนโลยีจนเกินไป หมกมุ่นมากเกินไป ถ้าไม่ได้ใช้แล้วห้วงหา ซึ่งมีส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจในเชิงลบเหมือนการเสพติดอย่างหนึ่ง

นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีลักษณะนี้มากเกินไปจะทำให้ความเป็นส่วนตัวน้อยลง ไม่ได้อยู่กับตัวเอง หรือมีสมาธิกับการทำงานน้อยลง และเกิดความคาดหวังแบบอุปโลกน์ โดยถ้าส่งข้อความไป แต่อีกฝ่ายไม่ตอบกลับก็เกิดอาการคาดหวัง ดังนั้น ผู้ใช้จึงต้องระมัดระวังในการใช้ ควรใช้ให้พอเหมาะ และมีขอบเขต ไม่เช่นนั้นจะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ กิจกรรมประจำวันเปลี่ยนแปลง สูญเสียสัมพันธภาพของคนใกล้ตัวและอาจเป็นการรบกวนความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้อีกด้วย

ที่มา: ผู้แต่ง: ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน

ชื่อเรื่อง: เทคโนโลยีกับสังคมไทย

หนังสือ: สุขภาพจิตกับสังคมไทยวันนี้ สำนักสุขภาพจิตสังคม กรุงเทพมหานคร

เว็บไซต์เครือข่ายสังคมเป็นเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้คนจากทั่วทุกมุมโลกเข้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม นายกสภามหาวิทยาลัยมหิดลมองว่าการใช้บริการเว็บไซต์ดังกล่าวเป็นปรากฏการณ์ของคนชี้เหงา เนื่องจากบางคนคิดว่าตนเองไม่มีที่ทางจะยืนในสังคม ไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้อื่น ขาดความมั่นใจ กระทั่งต้องแสวงหาการยอมรับ และทางเลือกหนึ่งคือการปรากฏตัวในโลกอินเทอร์เน็ต จากคนที่ไม่มีใครรู้จัก ให้กลายเป็นคนที่ได้รับการยอมรับ แต่หากมองในอีกมุมหนึ่งจะเห็นได้ว่าการใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการเล่นเว็บไซต์ อาจยังทำให้คนมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกับผู้อื่นในโลกแห่งความเป็นจริงมากขึ้นได้เช่นกัน

ที่มา: นพดล นราวัลย์

สืบค้นได้จาก: http://www.trf.or.th/tips/x.asp?Art_ID=162

วันที่เข้าถึงข้อมูล: วันที่ 3 สิงหาคม 2553

ผลกระทบจากเว็บไซต์หาเพื่อน

ดร.เอริก ซิกแมน รายงานในวารสารของสมาคมชีววิทยาว่าการส่งอีเมลแทนการพบกันทำให้คนเราโดดเดี่ยว ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการทำงานของสารพันธุกรรม ระบบภูมิคุ้มกัน ระดับฮอร์โมน และการทำงานของเส้นเลือด รวมทั้งอาจบั่นทอนความรู้สึกนึกคิด ซึ่งจะเพิ่มความเสี่ยงต่อโรคมะเร็ง เส้นเลือดสมองตีบหรือแตก โรคหัวใจและความจำเสื่อม

แม้ว่าเว็บไซต์หาเพื่อนจะช่วยให้ผู้คนสามารถติดต่อกับเพื่อนได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น แต่ก็ทำให้คนอยู่ตามลำพังมากขึ้น เห็นได้จากสถิติการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่พบว่า นับตั้งแต่ผู้คนเริ่มหันมาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กันมากขึ้นตั้งแต่ปี 2530 ทำให้บุคคลใช้เวลาพบปะกับผู้อื่นน้อยลงอย่างมาก

นอกจากนี้ ดร.ซิกแมน ยังกล่าวว่า การพบปะซึ่งกันและกันนั้นส่งผลต่อร่างกายในแบบที่ไม่ปรากฏในการติดต่อกันผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระดับฮอร์โมนที่ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันกัน

นักจิตวิทยาพบว่า มีการค้นพบยีนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเข้าสังคม 209 ตัว ซึ่งบางตัวยังทำหน้าที่ในระบบภูมิคุ้มกัน การแพร่กระจายเซลล์และการตอบสนองต่อความเครียดด้วย การทำหน้าที่ของยีนเหล่านี้จึงมีผลต่อปัญหาสุขภาพ นอกจากนี้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังบั่นทอนความสามารถในการเรียนรู้ทักษะการเข้าสังคมด้วย

ที่มา: ผู้แต่ง: เอริก ซิกแมน

ชื่อเรื่อง: ผลกระทบจากเว็บไซต์หาเพื่อน

สืบค้นได้จาก: ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 21 ตุลาคม 2552 หน้า 9

ที่มาของเนื้อเรื่องประกอบแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

ฉบับก่อนเรียน

- กลุ่มวิชาการภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุดมศึกษา กรมอุดมศึกษา. (2552). ภาวะโลกร้อน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.tmd.go.th/NCCT/index.php> [2552, 16 สิงหาคม].
- คณะกรรมการการต่างประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2550). รายงานการสัมมนาสถานการณ์ ปัญหา และทางออก. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการต่างประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- ภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน. (2552). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.vichakarn.com [2552, 11 สิงหาคม].
- สุชาติ เทพภูเขียว. คุณคือพลัง ช่วยหยุดยั้งภาวะโลกร้อน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.news.kku.ac.th/kkunews/index.php?option=com_content&task=view&id=2107&Itemid=36 [2552, 16 สิงหาคม].
- สุพัตรา แซ่ลิ้ม, เรียบเรียง. (2550). มหันตภัยโลกร้อน: global warming เรื่องจริงที่คุณต้องรู้. กรุงเทพฯ: พรีเมียด.

ฉบับระหว่างเรียน

- เด็กไทยพฤติกรรมเปลี่ยนวธ.ชี้โลกไซเบอร์เป็นเหตุ. (2549, พฤษภาคม 2). คม ชัด ลึก: 5.
- นันทยา จิระทรัพย์. (2552). ใสใจวัยใสอิทธิพลของสื่อต่อวัยรุ่น. โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์.
- แนวร่วมเยาวชนสร้างสรรค์สื่อไทย. (2550). แดงการณ์เรื่องขอให้รัฐบาลเร่งหามาตรการแก้ปัญหาสื่อโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thaingo.org/index.php> [2551, 9 มีนาคม].
- ภัยมืดจากสื่อ "อินเทอร์เน็ต" กับปัญหาทางสังคม. (2550). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.sci.nu.ac.th/information-it/index.php?topic=7104.0> [2551, 22 สิงหาคม].
- เอริก ซิกแมน. (2552, ตุลาคม 21). ผลกระทบจากเว็บไซต์หาเพื่อน. ไทยโพสต์: 9

ฉบับหลังเรียน

- ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน. (2549). เทคโนโลยีกับสังคมไทย. สุขภาพจิตกับสังคมไทยวันนี้. สำนักสุขภาพจิตสังคมกรุงเทพมหานคร.
- นพดล นราวัลย์. (2553). เครือข่ายสังคม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.trf.or.th/tips/x.asp?Art_ID=162 [2553, สิงหาคม 3]
- พสุ เดชะรินทร์. (2552, สิงหาคม 11). ประโยชน์ของ Social Networking. กรุงเทพธุรกิจ: 7
- สังคมออนไลน์. (2552). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://hitech.sanook.com/mobile/news_01323.php [2552, 23 พฤศจิกายน].
- สำนักข่าวไทย. (2552). จิตแพทย์ชี้ผลร้ายของสังคมออนไลน์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://health.com/news_01323.php [2552, กันยายน 3]
- เอริก ซิกแมน. (2552, ตุลาคม 21). ผลกระทบจากเว็บไซต์หาเพื่อน. ไทยโพสต์: 9.

ตารางที่ 34 เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการแบบวิเคราะห์แยกองค์ประกอบย่อย

ระดับคะแนน เกณฑ์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ต้องปรับปรุง
<p>1. การนำเสนอเนื้อหา (Content Presentation) (30 คะแนน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์งานเขียนและมีประเด็นครบถ้วนทุกประเด็น - เลือกแบบของภาษาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน และเขียนได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษานั้นๆ - นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้าและใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าสัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน - โครงสร้างของงานเขียนครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภทและองค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้องทั้งหมด 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์งานเขียน มีประเด็นครบถ้วนทุกประเด็น แต่มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง - เลือกแบบของภาษาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน แต่เขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษา 1-2 ตำแหน่ง - นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า แต่ใจความสำคัญของบางย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน - โครงสร้างของงานเขียนครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภท แต่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของงานเขียนทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์งานเขียน แต่ขาดประเด็นสำคัญ 1-2 ประเด็นและมีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่มาก - เลือกแบบของภาษาได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน แต่เขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษา 3-4 ตำแหน่ง - นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวในแต่ละย่อหน้า แต่ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน - โครงสร้างของงานเขียนครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภท แต่มีองค์ประกอบของงานเขียน 2 องค์ประกอบ ทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์การเขียน - เลือกแบบของภาษาไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน และเขียนไม่ถูกต้องตามโครงสร้างงานเขียนของแบบของภาษานั้นๆ - นำเสนอใจความสำคัญมากกว่า 1 ประเด็นในแต่ละย่อหน้าและใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไม่สัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน - โครงสร้างของงานเขียนไม่ครบถ้วนตามองค์ประกอบของงานเขียนแต่ละประเภท และองค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง

ระดับคะแนน เกณฑ์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ต้องปรับปรุง
2. การ เรียบเรียง ความคิด (Organization) (20 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none"> - ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล - ใช้คำเพื่อเรียบเรียงเรื่องราวเชื่อมประโยคและขยายความทั้งในและระหว่างย่อหน้าได้ถูกต้องทั้งหมด - ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน รอบด้าน และมีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลัก และหัวข้อเรื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ แต่ไม่สมเหตุสมผล 1-2 ประเด็น - ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดระหว่างย่อหน้าได้อย่างถูกต้อง แต่ใช้คำเรียบเรียงเรื่องราว เชื่อมประโยคและขยายความในย่อหน้าไม่ถูกต้อง 1-2 คำ แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการสื่อสาร - ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน มีเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง แต่ความคิดยังไม่รอบด้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาวกวน และไม่สมเหตุสมผล 3-4 ประเด็น ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก - ใช้คำเพื่อเชื่อมโยงความคิดระหว่างย่อหน้าได้อย่างถูกต้อง แต่ใช้คำเรียบเรียงเรื่องราว เชื่อมประโยคและขยายความในย่อหน้าไม่ถูกต้อง 3-4 คำ และมีผลกระทบทางลบต่อการสื่อสาร - ขยายความคิดสำคัญของเรื่องไม่ชัดเจน ความคิดไม่รอบด้าน และ ขาดเหตุผลประกอบความคิด 1-2 ประเด็น 	<ul style="list-style-type: none"> - ลำดับความคิดและเรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบและไม่สมเหตุสมผล - ใช้คำเพื่อเรียบเรียงเรื่องราวเชื่อมประโยคและขยายความทั้งในและระหว่างย่อหน้าไม่ถูกต้องมากกว่า 5 คำ ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก - ขยายความคิดสำคัญของเรื่องไม่ชัดเจน และขาดการให้เหตุผลประกอบความคิด

ระดับคะแนน เกณฑ์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ต้องปรับปรุง
3. ด้านหลัก การใช้ภาษา (Use of Language) (30 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์เทคนิคของแต่ละศาสตร์ได้อย่างถูกต้องตามความหมายที่ราชบัณฑิตยสถานหรือสมาคมวิชาการกำหนดไว้ทั้งหมด และใช้ภาษาได้อย่างหลากหลาย - ใ้รู้ประโยชน์ได้ถูกต้องตามหลักภาษา ประโยคมีใจความสมบูรณ์ กระชับ และสื่อความหมายได้ชัดเจนทั้งหมด - เลือกใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการและใช้ภาษาระดับเดียวกันตลอดงานเขียน - เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องทั้งหมด 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์เทคนิคของแต่ละศาสตร์ ไม่ถูกต้อง 1-2 ตำแหน่ง และใช้ภาษา ไม่หลากหลาย - มีประโยชน์ที่ใจความไม่สมบูรณ์ อยู่ 1-2 ประโยค แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อ การสื่อความหมาย - เลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม กับงานเขียนเชิงวิชาการ 1-2 ตำแหน่ง แต่ไม่กระทบต่อการสื่อความหมาย - เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน หรือใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม่ถูกต้อง 2-3 คำ/ตำแหน่ง ส่งผลกระทบต่อ การสื่อความหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์เทคนิคของแต่ละศาสตร์ ไม่ถูกต้อง 1-2 ตำแหน่ง และใช้ภาษา ไม่หลากหลาย - มีประโยชน์ที่ใจความไม่สมบูรณ์ อยู่ 3-4 ประโยค ทำให้เข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อสารได้ยาก - เลือกใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม กับงานเขียนเชิงวิชาการ 3-4 ตำแหน่ง และส่งผลกระทบต่อ การสื่อความหมาย - เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม่ถูกต้อง 4-5 คำ/ตำแหน่ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ยาก 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้คำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์เทคนิค ไม่ถูกต้องมากกว่า 5 ตำแหน่ง และใช้ภาษาได้อย่างจำกัดมาก - มีประโยชน์ที่ใจความไม่สมบูรณ์มากกว่า 5 ประโยค จนทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร - เลือกใช้ระดับภาษา ไม่เหมาะสมกับงานเขียนเชิงวิชาการ - เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไม่ถูกต้องเกิน 6 คำ/ตำแหน่ง ทำให้ ไม่สามารถเข้าใจความหมายของเนื้อความที่เขียน

ระดับคะแนน เกณฑ์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ต้องปรับปรุง
4. ด้านการใช้แหล่งข้อมูล (Use of Source Material) (20 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none"> - คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน - อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการทั้งหมด - ใช้ระบบการอ้างอิงข้อมูลรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งงานเขียน 	<ul style="list-style-type: none"> - คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน 1-2 ข้อมูล - อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการ 1-2 รายการ แต่ใช้การอ้างอิงข้อมูลระบบเดียวกันตลอดทั้งงานเขียน 	<ul style="list-style-type: none"> - คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ แต่มีข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน 3-4 ข้อมูล - อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการ 3-4 รายการ และมีความไม่สม่ำเสมอในการอ้างอิงข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมได้ - อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการมากกว่า 5 รายการ และมีความไม่สม่ำเสมอในการอ้างอิงข้อมูล

หมายเหตุ: เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการที่จัดทำขึ้นปรับจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและเกณฑ์การประเมินงานเขียนของ Perkins and Konneker (1982); Trzeciak and Mackay (1995); Kennedy and Kennedy (1996); Thomas and Robinson (2000); Council of Europe (2003); Jordan (2003); Ramage Bean and Johnson (2003); Brown (2004); Gocsik (2005); Mulvaney and Jolliffe (2005) และ Hinkel (2006)

ตัวอย่าง
แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
(ฉบับก่อนเรียน)

คำชี้แจง

1. ลักษณะของแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบวัดฉบับนี้มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัยแบบมีเนื้อหาสาระอ้างอิง ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน จำนวน 25 ข้อ 25 คะแนน กำหนดเวลาในการสอบรวมทั้งสิ้น 50 นาที

2. โครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

โครงสร้างของแบบวัดฉบับนี้ครอบคลุมองค์ประกอบของความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 2.1 การระบุประเด็น (Identify Issue)
- 2.2 การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Credibility of Information)
- 2.3 การระบุลักษณะข้อมูล (Identify Information)
- 2.4 การลงความเห็นจากข้อมูล (Making Inferences)
- 2.5 การตัดสินใจ (Making Decision)

คำสั่ง ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (x) (□) ลงในกระดาษ คำตอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เลือกคำตอบเพียง 1 ตัวเลือก

เมื่อต้องการเปลี่ยนคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ	ข้อ	ก	ข	ค	ง	จ
1		X				3		X	X		
2			X			4			~~X~~	X	

บทความที่กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของบทความจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ให้ผู้เรียนอ่านบทความด้านล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1-5

องค์การอนามัยโลกได้ประกาศเตือนภัยให้ทุกประเทศเฝ้าระวังการติดต่อของโรคไข้หวัดใหญ่ โดยปัจจุบันยังคงระดับการเตือนภัยอยู่ที่ระดับ 5 ซึ่งหมายถึง มีการติดต่อของเชื้อไวรัสจากคนสู่คน และแพร่ระบาดไปอย่างน้อยสองประเทศในภูมิภาคเดียวกัน

สถานการณ์ข้างต้นทำให้หลายฝ่ายกังวลถึงการเพิ่มการแพร่กระจายของโรค เนื่องจากแม้ไวรัสจะเป็นสิ่งมีชีวิตชั้นต่ำขนาดเล็ก แต่โดยธรรมชาติของมันสามารถแปลงโคมพันธุกรรมด้วยการแลกเปลี่ยนหรือผสมสารพันธุกรรมกับไวรัสสายพันธุ์อื่น ทำให้เกิดเป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ได้อยู่เสมอ ดังนั้นของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 เป็นต้น

รายงานข่าวล่าสุดพบว่า ที่เมืองอัลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา ได้พบสุกรตายเป็นจำนวนมากและจากการตรวจสอบพบว่า สุกรมีการติดเชื้อไวรัส A (H1N1) ซึ่งเป็นเชื้อชนิดเดียวกับไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ที่พบระบาดในคนขณะนี้ จึงอาจเป็นไปได้ที่สุกรจะติดจากผู้ดูแลฟาร์มชาวแคนาดาที่เพิ่งกลับจากเม็กซิโก อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการบ่งชี้ชัดว่าไวรัสสายพันธุ์ใหม่นี้สามารถแพร่ระบาดจากคนสู่สุกรได้

หากไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 สามารถแพร่ระบาดจากคนสู่สุกรได้จริง สิ่งที่น่ากังวลก็คือ ไวรัสสายพันธุ์ใหม่จะเกิดการกลายพันธุ์ต่อไปอีกหรือไม่ หรือจะเกิดการแพร่เชื้อกลับมายังคนได้อีกหรือไม่ สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง เพราะนั่นอาจหมายถึงสัญญาณอันตรายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสาธารณสุขระดับโลก

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องกระตุ้นเตือนให้ประชาชนรู้จักสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง โดยการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกช่วยกันหาทางหยุดยั้งไวรัสสายพันธุ์ใหม่ๆ เหล่านี้ เพื่อความอยู่รอดของเผ่าพันธุ์มนุษยชาติ

1. จากบทความข้างต้น ผู้เขียนต้องการยกประเด็นปัญหาเรื่องอะไร (การระบุประเด็น)
  - ก. การกลายพันธุ์ของไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่
  - ข. การแพร่กระจายของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่*
  - ค. การเพิ่มอัตราผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่
  - ง. การแพร่กระจายของไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่จากคนสู่สัตว์

2. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อความใดต่อไปนี้มีแนวโน้มเชื่อน้อยที่สุด
(การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล)
- องค์การอนามัยโลกได้ประกาศภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขอยู่ในระดับ 5
  - สุกรมมีการติดเชื้อไวรัส A (H1N1) ซึ่งเป็นเชื้อชนิดเดียวกับไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่
  - สุกรมติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่จากผู้ดูแลฟาร์มชาวแคนาดาที่เพิ่งกลับจากเม็กซิโก*
  - ไวรัสสามารถแปลงโอมพันธุกรรมด้วยการแลกเปลี่ยนหรือผสมสารพันธุกรรมกับไวรัสสายพันธุ์อื่น
3. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นไม่เกี่ยวข้องกับบทความข้างต้น (การระบุลักษณะข้อมูล)
- รัฐบาลควรกระตุ้นเตือนให้ประชาชนดูแลรักษาสุขภาพของตน
  - การกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่เป็นปัญหาที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไข
  - การแพร่เชื้อไวรัสจากคนสู่สัตว์ทำให้ควบคุมการแพร่กระจายของโรคได้ยาก
  - มาตรการการป้องกันไข้หวัดของประเทศไทยในปัจจุบันมีประสิทธิภาพเพียงพอ*
4. จากบทความข้างต้น ข้อสรุปใดต่อไปนี้เป็นไม่ถูกต้อง (การลงความเห็นจากข้อมูล)
- หากไวรัสกลายพันธุ์จะส่งผลให้อัตราผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น
  - ไวรัสที่กลายพันธุ์จะส่งผลให้เกิดการแพร่เชื้อจากคนสู่สัตว์*
  - ไวรัสสามารถแปลงพันธุกรรมเป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ได้อยู่เสมอ
  - ปัญหาการแพร่กระจายเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่เป็นปัญหาสาธารณสุขระดับโลก
5. ข้อใดคือวิธีป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ที่ดีที่สุด (การตัดสินใจ)
- การค้นคว้าวิจัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อของไวรัสสายพันธุ์ใหม่
  - การณรงค์ให้ประชาชนดูแลใส่ใจสุขภาพของตนและครอบครัว*
  - การให้ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสอย่างทั่วถึง
  - การรณรงค์ให้ประชาชนทุกคนได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสไข้หวัดใหญ่

บทความที่กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของบทความจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการ
สนับสนุนกองทุนการวิจัยแห่งชาติ ให้ผู้เรียนอ่านบทความด้านล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 6-10

ปี 2551 เป็นปีภาษาสากล (International Year of Languages) เนื่องจากมีคนจำนวนมากเชื่อว่า
สถานการณ์ภาษาของทุกภาษาในโลกกำลังวิกฤต เพราะแม้แต่นักภาษาศาสตร์ชื่อดัง ไมเคิล เคร้าซ์ ยัง
คาดการณ์ว่า ภายในอีกไม่เกิน 100 ปี หากยังไม่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร้อยละ 90 ของ
ภาษาบนโลกที่มีอยู่กว่า 6,000 ภาษา จะสูญหายไปจากโลก

การสื่อสารที่มีพลังไร้พรมแดนทำให้ภาษาพื้นบ้านของชนกลุ่มน้อยทั่วโลกอยู่ในภาวะเสี่ยง
สภาวะการณ์ที่กำลังเป็นภัยคุกคามความหลากหลายทางภาษา และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อย่าง
ไม่เคยเป็นมาก่อน ประกอบกับนโยบายด้านภาษาของประเทศต่างๆ ก็มีส่วนไม่น้อยที่ทำให้ภาษาทั่วโลก
เข้าสู่ภาวะวิกฤต เช่น นโยบายการศึกษาของไทยในอดีต เอกสารทางประวัติศาสตร์ระบุว่าการศึกษาผ่าน
ระบบโรงเรียนกำหนดให้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาราชการ ภาษาไทยจึงเข้าไปตั้งมั่นอยู่ในโรงเรียน ครู
สมัยก่อนห้ามเด็กพูดภาษาถิ่น ซึ่งเป็นการส่งสัญญาณว่าภาษาถิ่นเป็นสิ่งไม่ดี ใช้เป็นทางการไม่ได้

ภาวะแบบนี้เกิดกับทุกภาษาย่อยๆ ทั่วโลก บางคนอาจมองว่าการตายของภาษาไม่ใช่เรื่อง
ใหญ่ แต่ตามทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ การตายของภาษาไม่ใช่แค่เพียงการไม่มีภาษาไว้สื่อสาร สิ่งที่ต้อง
สูญเสียคือ องค์ความรู้และโอกาสในการต่อยอดองค์ความรู้ ถือเป็น การสูญเสียความหลากหลาย และ
ความลุ่มลึกทางปัญญาของมนุษยชาติ ซึ่งส่งผลให้เกิดวิกฤตอัตลักษณ์ของกลุ่มชนต่างๆ

ที่มา: http://www.trf.or.th/tips/x.asp?Art_ID=162

6. ผู้เขียนต้องการระบุปัญหาในเรื่องใด (การระบุประเด็น)
- ความล่มสลายของภาษาท้องถิ่น*
  - วิกฤตการสืบทอดภาษาพื้นบ้าน
  - ความล้มเหลวของการสอนภาษาถิ่น
  - ความล่มสลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. ข้อความที่ขีดเส้นใต้น่าเชื่อถือเพราะเหตุใด (การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล)
- ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน
  - มีปริมาณข้อมูลเพียงพอ
  - แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ*
  - วิธีการค้นคว้าข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ

8. ข้อความใดต่อไปนี้เป็น**ข้อเท็จจริง** (การระบุลักษณะข้อมูล)
- สถานการณ์ภาษาของทุกภาษาในโลกกำลังวิกฤต
  - โรงเรียนในอดีตกำหนดให้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาราชการ*
  - การตายของภาษาส่งผลทำให้เกิดวิกฤตอัตลักษณ์ของกลุ่มชนต่างๆ
  - ร้อยละ 90 ของภาษาบนโลกที่มีอยู่กว่า 6,000 ภาษา จะสูญหายไปจากโลก ภายใน 100 ปี
9. ข้อสรุปใดต่อไปนี้เป็น**ไม่ถูกต้อง** (การลงความเห็นจากข้อมูล)
- การตายของภาษาส่งผลให้เกิดความสูญเสียทางวัฒนธรรม
  - ระบบการศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาท้องถิ่น
  - การสื่อสารที่ไร้พรมแดนส่งผลให้เกิดวิกฤตทางภาษาท้องถิ่น
  - นโยบายการศึกษาควรบรรจุรายวิชาภาษาถิ่นลงในหลักสูตรการศึกษา*
10. ข้อใดคือวิธีการอนุรักษ์ภาษาถิ่นที่มีประสิทธิผลมากที่สุด (การตัดสินใจ)
- การกำหนดให้ภาษาถิ่นเป็นหนึ่งในภาษาราชการ
  - การนำเสนอการใช้ภาษาถิ่นผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ
  - การส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาถิ่นในโรงเรียน
  - การรณรงค์ให้ใช้ภาษาถิ่นในการเรียนและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน*

บทความที่กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของบทความจากเว็บไซต์ที่วิถุณธรรม ให้ผู้เรียนอ่าน
บทความด้านล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 11-14

ปัจจุบัน ประเทศไทยอยู่ในวังวนของกระแสโลกาภิวัตน์ที่แม้จะเต็มไปด้วยสิทธิเสรีภาพของข่าวสาร แต่ก็ได้เต็มไปด้วยผลประโยชน์แอบแฝงเช่นกัน ดังนั้น ตามทฤษฎีสื่อสารมวลชน ผู้รับสารที่ไม่รู้เท่าทันสื่อ ไม่สามารถเลือกรับข่าวสารด้วยสติปัญญาทั้งทางโลกและทางธรรม ย่อมตกเป็นทาสของความคิดและความรู้ที่พรุ่งพรุมมาจากซีกโลกตะวันตก

การนิยมเสรีภาพทางเพศ การนิยมความหรูหราฟุ้งเฟ้อ การใช้สินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ การเสพสิ่งเสพติด การเลียนแบบดาราหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในทางเลื่อมเสีย ฯลฯ ข่าวสารและวัฒนธรรมที่มากับเสรีภาพไร้พรมแดนเหล่านี้กำลังจะกลืนกินวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของอารยธรรมตะวันออก และกัดเซาะ ศาสนธรรม ในใจคนให้ผุกร่อน โดยอ้างเหตุแห่งความถูกต้องตามสมัยนิยม

นอกจากนี้ นักวิชาการยังระบุว่าอนุภาพอันทรงพลังของสื่อมวลชนในยุคนี้ยังซ้อนทับกับยุคสมัยแห่งทุนนิยม ผู้รับสารจึงจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจธรรมชาติของสื่อมวลชนอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้ทราบว่สื่อมวลชนมีทั้งคุณอนันต์และโทษมหันต์เช่นเดียวกับคมดาบที่ต้องใช้อย่างถูกวิธี อีกทั้งยังต้องส่งเสริมความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อ ผ่านการจัดการศึกษาแบบต่อเนื่อง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้รับสารสามารถเลือกรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เกื้อกูลต่อการใช้สติปัญญาของตนและสังคมโลก มีสติ ไม่ตกเป็นเหยื่อของสื่อที่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

11. จากบทความข้างต้น ผู้เขียนต้องการยกประเด็นปัญหาเรื่องอะไร (การระบุประเด็น)
- ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ*
  - ปัญหาเยาวชนขาดความรู้เท่าทันสื่อ
  - ผลกระทบจากการรับสื่อและวัฒนธรรมตะวันตก
  - สาเหตุของปัญหาการขาดความรู้เท่าทันสื่อของเยาวชน
12. ข้อความใดต่อไปนี้มีค่าน่าเชื่อถือน้อยที่สุด (การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล)
- การรู้เท่าทันสื่อเป็นทักษะสำคัญที่ต้องส่งเสริมให้บุคคลทุกระดับในสังคม
  - วัฒนธรรมที่มากับเสรีภาพไร้พรมแดนกำลังจะกลืนกินวัฒนธรรมตะวันออก*
  - สื่อมวลชนมีทั้งคุณอนันต์และโทษมหันต์เช่นเดียวกับคมดาบที่ต้องใช้อย่างถูกวิธี
  - ผู้รับสารที่ไม่รู้เท่าทันสื่อย่อมตกเป็นทาสของความคิดที่มาจากซีกโลกตะวันตก
13. ข้อความใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่ข้อสรุปที่ถูกต้อง (การลงความเห็นจากข้อมูล)
- การรู้เท่าทันสื่อจะช่วยให้เยาวชนเลือกรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ได้
  - การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องช่วยพัฒนาความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อ
  - ประเทศไทยควรจำกัดขอบเขตในการรับสื่อและวัฒนธรรมจากตะวันตก*
  - สื่อและวัฒนธรรมจากต่างแดนมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของเยาวชน
14. ข้อใดคือวิธีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของกระแสโลกาภิวัตน์ที่ดีที่สุด (การตัดสินใจ)
- การให้ความรู้และเสริมสร้างจิตสำนึกแก่ผู้ผลิตสื่อในสังคม
  - การกำหนดมาตรการลงโทษผู้ที่นำเสนอสื่อที่ไม่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชน
  - การกำหนดรายวิชาการรู้เท่าทันสื่อลงในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน
  - การให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกรับสื่อและวัฒนธรรมต่างๆแก่เยาวชนอย่างต่อเนื่อง*

บทความที่กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของบทความจากเว็บไซต์วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ให้
ผู้เรียนอ่านบทความด้านล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 15-17

การโจรกรรมทางวรรณกรรม (plagiarism) หมายถึง การแอบอ้างงานเขียนหรืองานสร้างสรรค์ดั้งเดิม
ของผู้อื่นทั้งหมด หรือนำบางส่วนมาใช้ในงานของตนโดยไม่แจ้งที่มา หรือการอ้างแหล่งที่มาที่เป็นเท็จ

ในแวดวงวิชาการ การโจรกรรมทางวรรณกรรมโดยนิสิตนักศึกษา อาจารย์หรือนักวิจัยถือเป็น
“ความไม่สุจริตทางวิชาการ” และ ผู้กระทำผิดจะต้องถูกดำเนินทางวิชาการ ส่วนการ โจรกรรมทาง
วรรณกรรมในงานสื่อสารมวลชน ถือเป็นการละเมิดจรรยาบรรณทางวารสารศาสตร์ นักข่าวที่ถูกจับได้
โดยทั่วไปจะถูกลงโทษทางวินัย สำหรับบุคคลทั่วไปที่โจรกรรมวรรณกรรมทางวิชาการ หรือทำงาน
หนังสือพิมพ์มักอ้างว่าได้กระทำลงไปโดยไม่ตั้งใจ โดยลืมใส่อ้างอิง หรือใส่คำประกาศิตคุณที่
เหมาะสมไว้

ปัญหาโจรกรรมทางวรรณกรรมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานับศตวรรษ ซึ่งอาจเกิดจากการพัฒนาทาง
อินเทอร์เน็ตที่ทำให้งานเขียนต่างๆปรากฏในรูปของอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การคัดลอกทำได้ง่ายดาย

โจรกรรมทางวรรณกรรมต่างกับการละเมิดลิขสิทธิ์ แม้ว่าทั้งสองคำนี้ใช้กับพฤติกรรมที่
คล้ายกัน แต่เน้นการละเมิดในมุมที่ต่างกัน การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นการไม่บอกกล่าวกับผู้ถือลิขสิทธิ์
เพื่อประโยชน์ทางการค้า แต่การโจรกรรมทางวรรณกรรม อาจเกิดจากความต้องการสร้างชื่อเสียงให้
ตนเองด้วยการแอบอ้างว่าตนเป็นผู้เขียน

15. จากบทความข้างต้น ผู้เขียนต้องการยกประเด็นปัญหาเรื่องอะไร (การระบุประเด็น)
- สาเหตุของการ โจรกรรมทางวรรณกรรม
  - บทลงโทษของการ โจรกรรมทางวรรณกรรม
  - รูปแบบและผลกระทบของการ โจรกรรมทางวรรณกรรม*
  - ความแตกต่างของการ โจรกรรมทางวรรณกรรมกับการละเมิดลิขสิทธิ์
16. ข้อความใดต่อไปนี้มีค่าน่าเชื่อถือ**มากที่สุด** (การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล)
- การ โจรกรรมทางวรรณกรรมเกิดจากความต้องการสร้างชื่อเสียงให้ตนเอง
  - การ โจรกรรมทางวรรณกรรมเกิดจากความก้าวหน้าในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต
  - นักข่าวที่ถูกจับได้จะถูกลงโทษทางวินัยตั้งแต่พนักงานถึงการถูกให้ออกจากงาน
  - การ โจรกรรมทางวรรณกรรมในงานสื่อสารมวลชนเป็นการละเมิดจรรยาบรรณ*

17. ข้อความในข้อใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้นของข้อมูลต่อไปนี้ (การระบุลักษณะข้อมูล)
 “สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทยจัดกิจกรรมการอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและให้ความรู้แก่นิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับการ โจรกรรมทางวรรณกรรม”
- ความไม่ซื่อสัตย์เป็นสาเหตุสำคัญของการ โจรกรรมทางวรรณกรรม
  - มาตรการการลงโทษผู้โจรกรรมทางวรรณกรรมยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ
  - การเสริมสร้างความรู้และคุณธรรมจะช่วยลดปริมาณการ โจรกรรมทางวรรณกรรมได้*
  - นิสิตนักศึกษาที่กระทำการ โจรกรรมทางวรรณกรรมในปัจจุบันมีปริมาณเพิ่มขึ้น

บทความที่กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของบทความจากหนังสือพิมพ์บางกอกทูเดย์ ให้ผู้เรียน อ่านบทความด้านล่างนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 18-19

รัฐบาลไทยทำโครงการ “อาหารสะอาด รสชาติอร่อย” เพื่อสนับสนุนให้ร้านอาหารทั่วประเทศไทยปรุงและขายอาหารที่สะอาดและมีมาตรฐาน แต่วัตถุประสงค์หลักของโครงการคือการสนับสนุนการท่องเที่ยว ทำให้น้ำหนักส่วนใหญ่ของโครงการอยู่ที่การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อเน้นย้ำกับนักท่องเที่ยวว่าจะได้ทานอาหารที่สะอาดและปลอดภัยจากร้านอาหารและแผงลอย

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการด้านโภชนาการระบุว่ารัฐบาลควรใส่ใจกับประเด็นความปลอดภัยของอาหารมากกว่านี้ เพื่อสร้างหลักประกันว่า ประชาชนในกรุงเทพฯ จะได้ทานอาหารที่ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย เพราะการดูแลสุขภาพควรเริ่มต้นจากการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค เพื่อให้ประชาชนตัดสินใจเลือกซื้อและบริโภคอาหารจากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย

ที่มา: หนังสือพิมพ์บางกอกทูเดย์ ฉบับวันที่ 19 มิถุนายน 2551 หน้า 6

18. จากบทความข้างต้น ผู้เขียนต้องการยกประเด็นปัญหาเรื่องอะไร (การระบุประเด็น)
- การนำเสนอวิธีการควบคุมคุณภาพอาหาร
  - การเลือกซื้อและบริโภคอาหารอย่างปลอดภัย
  - การกำหนดมาตรการการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน
  - การกำหนดนโยบายการพัฒนามาตรฐานคุณภาพของอาหาร*
19. ข้อมูลที่ขีดเส้นใต้มีความน่าเชื่อถือเพราะเหตุใด (การพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล)
- ความพอเพียงของข้อมูล
  - ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน
  - แหล่งข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ*
  - ความน่าเชื่อถือของวิธีการค้นคว้าข้อมูล

ภัยร้ายแรงจากการใช้อินเทอร์เน็ต คือ การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ตจากการใช้โปรแกรม
 สุนทนาของเว็บไซต์จับหาคู่ จนนำไปสู่การข่มขืน หรือร้ายแรงจนกระทั่งเสียชีวิต คนส่วนใหญ่เห็น
 ว่ากฎหมายที่มีอยู่ขณะนี้ยังมีบทลงโทษเบาเกินไปสำหรับผู้กระทำผิด แต่ในความเป็นจริงแล้ว
 ปัญหาดังกล่าวอาจจะไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว เพราะเราไม่สามารถออก
 กฎหมายห้ามคนใช้อินเทอร์เน็ตได้ อีกทั้งคนส่วนใหญ่อาจรู้กฎหมาย แต่จิตสำนึกหรือวุฒิภาวะ
 ของคนแต่ละคนไม่เท่ากัน การสร้างจิตสำนึกจึงน่าจะเป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนี้ การมีสติ รู้จัก
 ป้องกันตนเอง ก็เป็นอีกหนึ่งหนทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา: ส่วนหนึ่งของบทความจากเว็บไซต์ <http://www.sci.nu.ac.th/information-it/index.php?topic=7104.0>

20. ข้อความในข้อใดต่อไปนี้เป็น**ไม่เกี่ยวข้อง**กับสถานการณ์ข้างต้น (การระบุลักษณะข้อมูล)
- ผู้ผลิตสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีจิตสำนึกในการผลิตสื่อ*
  - การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อความปลอดภัยในชีวิตของเยาวชน
  - การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีสติจะช่วยป้องกันภัยจากอินเทอร์เน็ตได้
  - กฎหมายลงโทษผู้กระทำผิดจากการใช้สื่อในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

สถาบันวิจัยเยาวชนแห่งญี่ปุ่นได้สำรวจทัศนคติการดำเนินชีวิตในอนาคตของวัยรุ่น ผลสำรวจ
 ได้สร้างความกังวลใจให้แก่ชาวญี่ปุ่น เมื่อพบว่าวัยรุ่นญี่ปุ่นร้อยละ 79 ระบุว่า การเป็นผู้มีอำนาจ คือการ
 มีภาระรับผิดชอบอันหนักหน่วง และมีเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น ที่ต้องการเป็นผู้มีอำนาจใน
 อนาคต นอกจากนี้ วัยรุ่นญี่ปุ่นถึงร้อยละ 43 มีความต้องการที่จะใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายในอนาคต
 หากวิเคราะห์สาเหตุที่เด็กญี่ปุ่นไม่มีความต้องการที่จะเป็นผู้มีอำนาจหรือเป็นผู้นำนั้น อาจ
 เนื่องจากสภาพสังคมที่มีความกดดัน ทำให้เด็กญี่ปุ่นต้องทำตามความคาดหวังของครอบครัว
 สถาบันการศึกษาและสังคมอย่างหนักและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดทัศนคติในแง่ลบต่อการเป็นผู้นำ

ที่มา: ส่วนหนึ่งของบทความจากนิตยสารการศึกษาวันนี้ ฉบับวันที่ 28 มิถุนายน 2550 หน้า 20

21. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อความในข้อใดต่อไปนี้เป็น**ความคิดเห็น** (การระบุลักษณะข้อมูล)
- วัยรุ่นญี่ปุ่นมีทัศนคติในแง่ลบต่อการเป็นผู้นำ
  - วัยรุ่นญี่ปุ่นจำนวนน้อยที่ต้องการเป็นผู้นำในอนาคต
  - สภาพสังคมที่กดดันทำให้วัยรุ่นญี่ปุ่นไม่ต้องการเป็นผู้นำ*
  - วัยรุ่นญี่ปุ่นส่วนใหญ่ต้องการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายในอนาคต

ผลสำรวจจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาลหันมาทวนวิชา กันมากขึ้น เนื่องจากการวางรากฐานความรู้และทักษะจากการศึกษาขึ้นพื้นฐานยังไม่ดีพอ ประกอบ กับระบบแอดมิชชั่นได้คัดกรองเอานักศึกษาที่ไม่มีความสามารถในการเรียนสาขาวิชานั้นจริงๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการรับความรู้จากผู้สอน ทำให้นักศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มให้สถาบันทวนวิชาเพื่อ ปรับพื้นฐาน ความรู้ใหม่ และส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่จะจบการศึกษา อันจะกระทบต่อการ พัฒนาประเทศชาติในภาพรวมอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ที่มา: ส่วนหนึ่งของบทความจากหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ฉบับวันที่ 28 เมษายน 2552 หน้า 14

22. ข้อใด **ไม่ใช่** ข้อสรุปของสถานการณ์ข้างต้น (การลงความเห็นจากข้อมูล)

- ก. ระบบการสอบคัดเลือกนักศึกษาเข้ามหาวิทยาลัยในปัจจุบันยังไม่มีคุณภาพ
- ข. คุณภาพของผู้เรียนระดับอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศชาติ
- ค. การทวนวิชาจะช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย*
- ง. ความอ่อนแอของการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานทำให้นักศึกษาต้องเรียนทวนวิชามากขึ้น

อธิบดีกรมสุขภาพจิต เปิดเผยถึงการประมาณการจำนวนผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จในปี 2551 พบว่า ประชาชนไทยฆ่าตัวตายสำเร็จ 3,458 คน ในจำนวนนี้เป็นชาย 2,703 คน และเป็นหญิง 755 คน อธิบดี กรมสุขภาพจิตกล่าวอีกว่า สาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย คือ โรคซึมเศร้า โดยพบว่าคนไทยมี อัตราการเกิดโรคซึมเศร้าประมาณร้อยละ 4.76 ของประชากร หรือประมาณ 3 ล้านคน กรมสุขภาพจิต ประมาณการว่า ในปี 2551 ประเทศไทยจะมีผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าสูงถึง 3,002,789 คน ขณะที่ผู้ที่ ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคซึมเศร้าและได้รับการรักษาเพียง 130,341 คน

ที่มา: หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ฉบับวันที่ 9 กรกฎาคม 2551 หน้า 7

23. ข้อความในข้อใดต่อไปนี้เป็น **ไม่ใช่** ข้อสรุปของสถานการณ์ข้างต้น (การลงความเห็นจากข้อมูล)

- ก. จำนวนผู้ป่วยเป็นโรคซึมเศร้ามีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี*
- ข. ผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ารับการรักษา
- ค. การป่วยเป็นโรคซึมเศร้าเป็นสาเหตุสำคัญของการฆ่าตัวตาย
- ง. ผู้ชายมีความเป็นไปได้ในการฆ่าตัวตายสำเร็จมากกว่าผู้หญิง

รายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเสริมพบว่า คนไทยนิยมบริโภคอาหารเสริมสูงถึง 2-3 ชนิดต่อคน โดยส่วนใหญ่หลงเชื่อจากการโฆษณา โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ใช้อาหารเสริมเพื่อการลดน้ำหนัก และแม้จะยังไม่มีรายงานชัดเจนถึงผลกระทบจากอาหารเสริม แต่นักวิชาการด้านโภชนาการเตือนว่าผลข้างเคียงที่สำคัญของการบริโภคอาหารเสริมคือ ปวดศีรษะ ท้องเสีย ท้องผูก และมีกลิ่นตัว นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการยังได้กล่าวไว้ว่า การทานอาหารเสริมที่ได้มาตรฐานนั้น สามารถทำได้แต่การทำงานของอาหารเสริมต่างๆจะทำได้อย่างเต็มที่เมื่อได้รับสารอาหารจากอาหารสดด้วย

ที่มา: สภาสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

24. จากสถานการณ์ข้างต้น ข้อใดคือวิธีการเลือกรับประทานอาหารเสริมที่มีผลดีต่อสุขภาพสูงสุด (การตัดสินใจ)
- เลือกรับประทานอาหารเสริมที่ไม่ก่อให้เกิดผลข้างเคียง
  - เลือกรับประทานอาหารสดควบคู่กับการรับประทานอาหารเสริม*
  - เลือกรับประทานอาหารเสริมที่มีผลการวิจัยรองรับว่ามีประสิทธิผลตามสรรพคุณ
  - เลือกรับประทานอาหารเสริมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกระทรวงสาธารณสุข

สมองเป็นอวัยวะที่ทำหน้าที่ควบคุมและสั่งการการทำงานของส่วนต่างๆ ของร่างกาย เป็นหน่วยเก็บความจำ และยังมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ด้วย เมื่อคนเราอายุมากขึ้น เนื้อเยื่อสมองมีการเปลี่ยนแปลง อาการหลงลืม เหนื่อยชา ความรู้สึกหดหู่ มีมากขึ้น ระดับสติปัญญาและความต้องการเรียนรู้ลดลง แต่สมองยังสามารถพัฒนาและกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นได้ ถ้าคนเรามีสิ่งกระตุ้นทางด้านความคิดและมีสารอาหารที่ดีมาเลี้ยงอยู่อย่างสม่ำเสมอ

ที่มา: ส่วนหนึ่งของบทความจากเว็บไซต์ <http://www.vejthani.com>

25. จากข้อความข้างต้น ผู้เรียนจะเลือกปฏิบัติตัวในการดูแลสมองของตนอย่างไร (การตัดสินใจ)
- รับประทานวิตามินบำรุงสมองและอ่านหนังสืออยู่เสมอ
  - รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และทำกิจกรรมฝึกสมอง*
  - รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
  - รับประทานวิตามินบำรุงสมองและออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน

**แหล่งที่มาของข้อมูลประกอบแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
(ฉบับก่อนเรียน)**

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551, มิถุนายน 19). กินอย่างปลอดภัยในกรุงเทพฯ. **บางกอกทูเดย์**: 6.
_____. (2550, มิถุนายน 28). **ขุควิกฤตเด็กและเยาวชนขาดภาวะผู้นำ. การศึกษา
วันนี้**: 20.

ธรรมะเพื่อการเรียนรู้เท่าทันสื่อ. [ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2552 สืบค้นได้จาก
<http://www.dmc.tv/forum/lofi/version/index.php/t1874.html>.

ถึงเวลาต้อง “บริหารอารมณ์” ให้เด็กไทย. (2551, กรกฎาคม 9). **สยามรัฐรายวัน**. ศึกษาที่สน: 7.
นักศึกษากลุ่มลูกค้าใหม่ของสถาบันกวดวิชา. (2552, เมษายน 28). **โลกวันนี้**: 14.

พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, สำนักงาน. (2552). **รู้ทันไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์
ใหม่ 2009 กับปัญหาทำลายของไวรัสแปลงโฉมพันธุกรรมแห่งอนาคต**. ศูนย์สื่อสาร
วิทยาศาสตร์ไทย.

ภัยมืดจากสื่อ "อินเทอร์เน็ต" กับปัญหาทางสังคม. (2551). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.sci.nu.ac.th/information-it/index.php?topic=7104.0>. [2552, 22 สิงหาคม].

โรงพยาบาลเวชธานี. (2550). **อาหารบำรุงสมอง**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.vejthani.com>.
[2552, 20 สิงหาคม].

วันพรษา อภิรัฐนานนท์. (2551). **ภาษาในภาวะวิกฤต...ช่วยด้วย! มันกำลังจะตาย**. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: http://www.trf.or.th/tips/x.asp?Art_ID=162. [2552, 23 สิงหาคม]

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2552). **โจรกรรมทางวรรณกรรม**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://blog.spu.ac.th/avill/2008/09/23/entry-3>. [2552, 11 ธันวาคม].

อาหารเสริมให้ประโยชน์ต่อร่างกายจริงหรือไม่. (2551). สภาสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.scimagazine.com/news/detail.asp?id=250>. [2552, 20
สิงหาคม].

แบบบันทึกผลการสอน

วันที่..... เวลา.....ถึง.....น.
 ประเภทงานเขียน..... คาบที่.....

1. พฤติกรรมผู้เรียน

1.1 การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน/กิจกรรมกลุ่ม

.....
 .....
 .....

1.2 การซักถามและตอบคำถาม

.....
 .....
 .....

1.3 การแสดงความคิดเห็นและให้เหตุผล

.....
 .....
 .....

2. บรรยากาศการเรียนการสอน

.....
 .....
 .....

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....
 .....
 .....

ภาคผนวก ค

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ สำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้น กระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน สำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต เป็นเอกสาร ที่จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายรายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจรายละเอียดของ รูปแบบการเรียนการสอน และได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฉบับนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญ 8 ประการ ได้แก่ ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนในการ จัดการเรียนการสอนบทบาทผู้สอนและผู้เรียน การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน แนวทางใน การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ และเงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process-Based Approach)

แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดในการเขียนงาน ของผู้เขียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการคิด ตั้งแต่การวางแผนงาน เขียน การใช้กลวิธีต่างๆในการรวบรวมความคิดจากประสบการณ์ การเรียบเรียง และตรวจสอบข้อมูล ประกอบการเขียน การเขียนและการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอด กระบวนการเขียนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน และเพื่อให้ได้งานเขียนที่ตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเสริมแรงในกระบวนการเขียนผ่านการให้ข้อมูลย้อนกลับและ ส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการอ่านและ การประเมินงานเขียนของเพื่อน ซึ่งจะช่วยขยายขอบเขตความรู้ในการเขียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหา (Content-Based Approach)

แนวการสอนเขียนแบบเน้นเนื้อหามุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อการเรียนรู้ โดย ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของสิ่งที่เขียนมากกว่ารูปแบบภาษา และเน้นการพัฒนา ความสามารถในการสื่อสารเนื้อความที่เขียนได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ กิจกรรมการเรียนการ

สอนจะเน้นการเขียนจากแหล่งข้อมูล โดยบูรณาการการสอนเขียนกับการอ่าน การฟัง และการอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา และเน้นการพัฒนาทวิวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเคราะห์ ความคิดและประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอกและการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเชิงวิชาการและช่วยให้เข้าใจหัวข้อที่เขียนได้ดีขึ้น

3. แนวการสอนเขียนแบบเน้นประเภทงานเขียน (Genre-Based Approach)

แนวการสอนแบบเน้นประเภทงานเขียนมุ่งเน้นการเขียนงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความคาดหวังของผู้อ่าน โดยเชื่อว่าหัวใจสำคัญในการใช้ภาษาอยู่ที่การเข้าใจ “ความหมาย” และบริบทภาษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เข้าใจเนื้อความและใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาจึงควรเริ่มจากการเรียนรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องจากการวิเคราะห์แบบของภาษาในแต่ละบริบทที่มีจุดมุ่งหมาย โครงสร้างการดำเนินเนื้อความและทำเนียบภาษาเฉพาะตัว ผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือของกลุ่ม การชี้แนะของผู้สอนและการฝึกเขียนด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเขียนงานได้ถูกต้องตามรูปแบบ และการใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนทางภาษาและชุมชนทางวิชาการ

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน มีหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การนำเสนอขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริงที่สัมพันธ์กับความรู้ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีข้อมูลพื้นฐานในการเขียนงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์
2. การสร้างความตระหนักในความสำคัญของกระบวนการเขียนและการใช้กลวิธีกระตุ้นการคิดที่หลากหลายในแต่ละขั้นตอนการเขียนช่วยพัฒนากระบวนการคิดซึ่งส่งผลต่อคุณภาพงานเขียน
3. การเขียนงานที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าโดยใช้แหล่งข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลายช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหัวข้องานเขียนและความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมิน การสังเคราะห์และการนำข้อมูลมาใช้ในงานเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล
4. การวิเคราะห์แบบของภาษาแต่ละชนิดที่มีโครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะตัวจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้หลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ ได้ด้วยตนเอง และนำหลักการไปใช้กำหนดแนวทางในการเขียนงานได้อย่างถูกต้อง

5. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการวิพากษ์ การอภิปรายโต้แย้งและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ช่วยขยายขอบเขตความรู้และความสามารถในการเขียน

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหาที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ การเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล การใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท และการใช้แหล่งข้อมูลในงานเขียนได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานที่แต่ละสาขาวิชากำหนดไว้
- 2) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้งในด้านการประเมิน และการนำข้อมูลมาใช้ในการเขียนงานเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องในงานเขียนของตน และนำข้อมูลที่ได้เรียนรู้มาปรับปรุงคุณภาพงานเขียนได้

การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การนำรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในชั้นเรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด จะต้องอาศัยองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนการสอนก่อนการนำรูปแบบการเรียน การสอนไปใช้ และขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ส่วนที่ 1 การวางแผนการจัดการเรียนการสอน คือ การเตรียมผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยประกอบด้วย การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดประเด็นการเขียนเชิงวิชาการ การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมการของผู้สอน

1.1 **การวิเคราะห์ผู้เรียน** คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเกี่ยวกับ 1) สาขาวิชา 2) ความรู้และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ 3) ประเภทงานเขียน เนื้อหาและแบบของภาษาในการเขียนงานเชิงวิชาการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิตในสาขาวิชาดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้

1.2 **การกำหนดขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการ** คือ การกำหนดขอบเขตการเขียนงานเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยศึกษาประเด็นที่สอดคล้องกับสาขาวิชาและความสนใจของผู้เรียน มีความเป็นปัจจุบัน และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย

1.3 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การกำหนดวิธี เทคนิคการสอน และงานเขียนหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน

1) วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบนิรนัย และวิธีสอนแบบอุปนัยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการให้ความรู้พื้นฐานต่างๆ เช่น ความหมาย ประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ แบบของภาษาที่ใช้ในการเขียนเชิงวิชาการ หลักการและกลวิธีต่างๆที่ใช้ในการเขียนเชิงวิชาการ และหลักและวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2) วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจประเด็นการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด รวมทั้งใช้ในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล การปรับแต่งประเด็นการเขียน และ โครงร่างงานเขียน และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพงานเขียน

3) เทคนิคการโต้แย้ง เป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการนำเสนอความคิด หลักฐานและเหตุผลประจวบความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้ เพื่อให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียนงานได้อย่างสมเหตุสมผล

4) เทคนิคการใช้ผังมโนทัศน์ เป็นเทคนิคที่ใช้ในการฝึกฝนให้ผู้เรียนจัดระบบข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาโครงร่างงานเขียนด้วยตนเอง

5) เทคนิคการใช้คำถามกระตุ้นความคิด เป็นเทคนิคที่ใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการ การวางแผนคัดสรรข้อมูล และการวิเคราะห์แบบของภาษา

1.3.2 กำหนดใบงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในแต่ละคาบเรียน เช่น

1) แบบการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงานที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนระบุแหล่งที่มาของข้อมูลประกอบการเขียน วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่ใช้ รวมทั้งเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูล

2) แบบการวิเคราะห์แบบของภาษาจากตัวอย่างงานเขียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการวิเคราะห์แบบของภาษา

3) แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบคุณภาพข้อมูลก่อนนำไปใช้ในการพัฒนาโครงร่างงานเขียน

4) แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของประเด็นการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการวิพากษ์และอภิปรายร่วมกับเพื่อนเพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลของประเด็นการเขียนงานที่กำหนดขึ้น

1.4 การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ผู้สอนเตรียมสื่อประกอบการเรียนรู้ ดังนี้

1) สถานการณ์การเขียนงานเชิงวิชาการ คือ การกำหนดเรื่องราว เหตุการณ์ที่ใช้ในการนำเสนอประเด็นการเขียนงานเชิงวิชาการในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยควรเป็นสถานการณ์ที่มีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

2) ตัวอย่างงานเขียนที่มีแบบของภาษาที่ถูกต้องและมีเนื้อหาสอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน ดังตัวตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 35 ตัวอย่างงานเขียนที่ใช้ในการสอน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

หน่วยที่	ประเภทงานเขียน	เนื้อหา (ขอบเขตการเขียน)	ตัวอย่างงานเขียน
1	เรียงความเชิงวิชาการ	ภาษากับการแสดงความคิดเห็นในยุคบริโภคนิยม	1) ภาษากับการมองโลกในปัจจุบัน 2) ความคิดคู่ภาษา
2	การทบทวนวรรณกรรม	ภาษากับการเปลี่ยนแปลงสังคม	1) นิทานนันทน์ในพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดช 2) การสังเคราะห์นิยามและแนวคิดเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาไทย
3	บทความเชิงวิชาการ	ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและวรรณกรรม	1) ลำานไทยในยุคเศรษฐกิจพอเพียง 2) ระเด่นรันไค: ประดิษฐการแห่งอารมณัขันของวรรณกรรมลือ
4	รายงานเชิงวิชาการ	ปัญหาและแนวโนมัการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันและอนาคต	1) การใช้ภาษาในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) คำยืมจากต่างประเทศกับความรักชาติ

3) แหล่งข้อมูล/แหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความหลากหลายทั้งจากเอกสาร บุคคล และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

4) แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. การเตรียมผู้เรียน คือ การให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการเขียนงานเชิงวิชาการ ได้แก่ หลักการเขียนงานเชิงวิชาการ แบบของภาษา การให้ข้อมูลย้อนกลับ การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนโดยการใช้กรณีตัวอย่าง วิธีสอนแบบอุปนัย และการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน คือ การดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการที่พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนการประเมินการเขียนงานจากสถานการณ์จริง เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของตนกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการ ซึ่งอาจเป็นประเด็นข่าว หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความสอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม ดังนี้ (1 - 2 ชั่วโมง)

1.1 นำเสนอสถานการณ์จริง: ผู้สอนนำเสนอประเด็นการเขียนเชิงวิชาการผ่านสถานการณ์จริง ซึ่งอาจเป็นประเด็น ข่าว หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่สอดคล้องกับประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียนโดยใช้สื่อสารสนเทศที่หลากหลาย

1.2 เชื่อมโยงประสบการณ์: ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอในข้อ 1.1 กับประสบการณ์ของผู้เรียนในแง่มุมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการสร้างประเด็นการเขียนที่สอดคล้องกับประเด็นการเขียนเชิงวิชาการ

1.3 กำหนดประเด็นการเขียน: ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์วัตถุประสงค์ เนื้อหาและเลือกประเภทงานเขียนจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากนั้น ผู้เรียนแต่ละบุคคลกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2) ขั้นตอนการคัดสรรข้อมูล เป็นขั้นการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียนงานโดยการวิเคราะห์ประเด็นการเขียนที่สร้างขึ้นเพื่อวางแผนการคัดสรรข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

2.1 วิเคราะห์ประเด็นการเขียน: ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนและประเภทงานเขียนที่กำหนดในขั้นที่ 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล

2.2 วางแผนการคัดสรรข้อมูล: ผู้เรียนวางแผนการคัดสรรข้อมูล โดยร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อระบุแหล่งข้อมูลและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่น่าเชื่อถือหลากหลายและสอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน

2.3 ค้นคว้าและคัดสรรข้อมูล: ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ

3) **ขั้นปรับแต่งประเด็นงานเขียน** เป็นขั้นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนที่กำหนดในขั้นที่ 1 ให้มีความสมเหตุสมผล ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (1 ชั่วโมง)

3.1 **ปรับประเด็นงานเขียน:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการคัดสรรมาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล

3.2 **ตรวจสอบประเด็นงานเขียน:** ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและเหตุผลสนับสนุน จากนั้น ร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของประเด็นงานเขียน

4) **ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา** เป็นขั้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กลวิธีและเทคนิคที่หลากหลายในการจัดระบบข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก่อนนำหลักการเขียนงานที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้พัฒนาโครงร่างงานเขียนที่ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

4.1 **ออกแบบโครงร่างงานเขียน:** ผู้เรียนจัดกลุ่มและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยใช้กลวิธีและเทคนิคการจัดระบบข้อมูลที่หลากหลาย จากนั้น นำเสนอโครงร่างงานเขียนของตนในกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขโครงร่างงานเขียน (ครั้งที่ 1)

4.2 **วิเคราะห์และสรุปแบบของภาษา:** ผู้เรียนวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนและลักษณะการใช้ภาษาของแบบของภาษาที่ฝึกเขียนจากตัวอย่างงานเขียนที่ผู้สอนกำหนดให้ เพื่อใช้กำหนดแนวทางในการปรับแก้ไขโครงร่างงานเขียนให้ถูกต้องตามหลักการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภท

4.3 **ปรับโครงร่างงานเขียน:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษามาใช้ในการปรับโครงร่างงานเขียน (ครั้งที่ 2) จากนั้น ให้ผู้สอนพิจารณางานเขียนฉบับร่างและให้ข้อมูลย้อนกลับ

5) **ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์** เป็นขั้นพัฒนาคุณภาพงานเขียน โดยการทบทวนและให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของตนและเพื่อน เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการเขียนงานฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ (2 ชั่วโมง)

5.1 **ใคร่ครวญสะท้อนความคิด:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลอ่านทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้

5.2 **ให้ข้อมูลย้อนกลับ:** ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อน

5.3 **พัฒนาคุณภาพงานเขียน:** ผู้เรียนแต่ละบุคคลปรับแก้งานเขียนฉบับร่างตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับและเขียนงานฉบับสมบูรณ์ (นอกชั้นเรียน) ผู้สอนตรวจพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับในสัปดาห์ต่อไป

บทบาทผู้สอนและผู้เรียน

ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงวิชาการที่พัฒนาขึ้น ผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังต่อไปนี้

บทบาทของผู้สอน ผู้สอนควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบ โดยอาจขอความร่วมมือกับผู้สอนรายวิชาเนื้อหา เพื่อให้คำแนะนำในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาและมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งด้านความรู้และทักษะการเขียน
2. จัดเตรียมประเด็นการเขียนเชิงวิชาการและสถานการณ์ที่มีความสอดคล้องกับวัย สาขาวิชา และความสนใจของผู้เรียน
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการกับความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีข้อมูลในการอภิปรายโต้แย้งที่หลากหลาย
4. นำเสนอกลวิธีในการรวบรวมและเรียบเรียงความคิดในการเขียนงานที่หลากหลาย เช่น การระดมสมอง (brainstorming) การอภิปรายกลุ่ม (group-discussion) การใช้ผังกราฟิก (graphic organizer) การวิพากษ์ (critic) เป็นต้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้กลวิธีความคิดในแต่ละขั้นตอนการเขียนเพื่อพัฒนาคุณภาพงานเขียน
5. ใช้วิธีและเทคนิคการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบอุปนัย เทคนิคการตั้งคำถาม เทคนิคการใช้ผังกราฟิกและเทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และได้พัฒนาทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน การจัดระบบความคิดและการนำเสนอ
6. กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของการสอน โดยใช้คำถามระดับสูงที่มีคำตอบที่หลากหลาย และเป็นคำถามที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียนและทักษะความสามารถที่ต้องการให้ผู้เรียนฝึกฝนในแต่ละคาบเรียน
7. กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของกระบวนการเขียนและมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินและปรับแก้งานเขียน โดยการเสริมแรง ให้กำลังใจและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนในการปรับแก้งานเขียน

8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ทั้งในการเชื่อมโยง ประสพการณ์ การวิพากษ์ตัวอย่างงานเขียนและการตั้งคำถาม โดยผู้สอนควรแสดงการยอมรับ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการคิดและความรู้เกี่ยวกับการเขียนงานให้แก่ผู้เรียน

9. จัดเตรียมและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และการฝึกฝนการเขียนงานแต่ละประเภท

บทบาทผู้เรียน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ทำความเข้าใจและเชื่อมโยงสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้กับความรู้ และประสบการณ์เดิมของตน
2. นำกลวิธีการคิดและกลวิธีการเขียนที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ในแต่ละขั้นตอนของการเขียนงาน
3. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ วิพากษ์ อภิปรายแสดงความคิดเห็นในแต่ละขั้นตอนการเรียนรู้
4. หมั่นฝึกฝนพัฒนาทักษะและเทคนิคในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและลึกซึ้ง
5. เปิดใจกว้างในการรับฟังข้อเสนอแนะจากเพื่อนและผู้สอน และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพงานเขียนของตนอย่างต่อเนื่อง
6. หมั่นทบทวน ตรวจสอบ และวิเคราะห์ปัญหาการเขียนในงานเขียนของตน และให้ข้อเสนอแนะในงานเขียนของเพื่อน

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีการวัดและประเมินผลทั้งในระหว่างและหลังการจัด การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ได้แก่ การทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การประเมินผลงานเขียนเชิงวิชาการ การวิเคราะห์บันทึก การเรียนรู้ การสังเกตพฤติกรรมและการตอบคำถาม

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ และเกณฑ์การประเมินโครงร่างงานเขียน เป็นต้น ผู้สอนสามารถดูตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้และเลือกหรือดัดแปลงไปใช้ในการสอนได้

แนวทางในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้

การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1. การศึกษารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้สอนควรทำความเข้าใจหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การกำหนดประเภทงานเขียนและสถานการณ์การเขียนงานเชิงวิชาการ

ผู้สอนควรวิเคราะห์เป้าหมายและสาระของหลักสูตรสาขาวิชาของผู้เรียน เพื่อใช้ในการกำหนดประเภทงานเขียนที่สอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน และควรศึกษาประเด็นที่ท้าทายความคิดหรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อกำหนดสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่สอดคล้องกับวัย ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

ตารางที่ 36 ตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้ในการสอนเขียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

หน่วยที่	ประเภทงานเขียน	เนื้อหา (ขอบเขตการเขียน)	สถานการณ์จริง
1	เรียงความเชิงวิชาการ	อิทธิพลของภาษาในยุคบริโภคนิยม	โฆษณา/ฉลากเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
2	การทบทวนวรรณกรรม	ภาษากับการเปลี่ยนแปลงสังคม	1) ป้ายรณรงค์รักษาดีใน Facebook 2) ภาษาการเมืองในช่วงพฤษภาคม 2553
3	บทความเชิงวิชาการ	ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและวรรณกรรม	1) การแสดงเดี่ยวไมโครโฟน 2) กวีนิพนธ์สร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ เช่น ปริศนาคำพวน ปริศนาผืน
4	รายงานเชิงวิชาการ	ปัญหาและแนวโน้มการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน และอนาคต	1) บทสนทนาในโปรแกรมออนไลน์ 2) บทสนทนาการใช้คำศัพท์บัญญัติ/คำต่างประเทศของเยาวชนในปัจจุบัน

3. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบฯ โดยลำดับแผนการจัดการเรียนรู้ตามความยากง่ายของประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการเขียนตาม ลำดับขั้น และสามารถใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในหน่วยการเรียนรู้แรกเป็นพื้นฐานในการฝึกฝนการเขียนในหน่วยต่อไป

4. การเตรียมความพร้อมของผู้สอน

ผู้สอนควรเตรียมความรู้ทั้งในส่วนกระบวนการเขียนและเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนฝึกเขียน โดยควรวิเคราะห์และทำความเข้าใจสาระหลักสูตรสาขาวิชาของผู้เรียน เพื่อให้ทราบขอบเขตเนื้อหาที่ผู้เรียนสามารถนำมาเป็นหัวข้อในการเขียนงานเชิงวิชาการ และเพื่อให้มีความรู้ในการให้ข้อเสนอแนะในการนำเสนอประเด็นการเขียนงานของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ควรติดต่อประสานงานกับผู้สอนเนื้อหารายวิชา เพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมของหัวข้อที่ผู้เรียนนำเสนอ

5. การเตรียมวิธีสอนและเทคนิคการสอน

วิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้เพื่อช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนมีดังนี้

5.1 วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง คือ การให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริง โดยการตอบคำถามและอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องนั้นเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่ต้องการ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียนงาน โดยผู้สอนควรเตรียมกรณีตัวอย่างที่มีสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริงและช่วยกระตุ้นความคิดของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้สอนจะต้องเตรียมประเด็นคำถามสำหรับการอภิปรายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่ต้องการ

5.2 วิธีสอนแบบอุปนัย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสรุปมโนทัศน์และหลักการเขียนงานเชิงวิชาการประเภทต่างๆ จากการศึกษาวเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนที่มีแบบของภาษาที่ต้องการสอน โดยผู้สอนควรเลือกตัวอย่างงานเขียนที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่ถูกต้องสอดคล้องกับงานที่ต้องการให้ผู้เรียนฝึกเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งโครงสร้างงานเขียน ลักษณะการใช้ภาษาและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเขียน นอกจากนี้ ควรเลือกตัวอย่างงานเขียนที่มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นต้นแบบงานเขียนเชิงวิชาการที่มีคุณภาพในสาขาวิชาของตน และมีความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์แบบของภาษานั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง

5.3 วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเพื่อทำความเข้าใจขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนด และเพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดประเด็นการเขียน อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีข้อมูลที่รอบด้านและหลากหลายในการวางแผนการคัดสรรข้อมูล การปรับแต่งประเด็นการเขียน และโครงร่างงานเขียน และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพงานเขียน

5.4 **เทคนิคการโต้แย้ง** เป็นเทคนิคที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนำเสนอความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้ พร้อมทั้งแสดงหลักฐานและเหตุผลประกอบความคิดที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียนงานได้อย่างสมเหตุสมผล

5.5 **เทคนิคการใช้ผังมโนทัศน์** เป็นการใช้แผนผังทางความคิดที่เชื่อมโยงข้อมูลความคิดสำคัญในรูปแบบต่างๆ ทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังช่วยจัดข้อมูลที่กระจัดกระจายให้มีความเป็นระบบระเบียบ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดระบบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาโครงร่างงานเขียน

5.6 **เทคนิคการตั้งคำถามระดับสูง** เป็นการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง โดยผู้สอนควรเสริมแรงและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากคำตอบของผู้เรียน

5.7 **การสาธิต** เป็นการสาธิตเทคนิคการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลการวิจัยต่างประเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและนำความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นไปปฏิบัติด้วยตนเองได้

5.8 **การให้ข้อมูลย้อนกลับ** คือ การให้ข้อเสนอแนะในงานเขียน โดยผู้สอนควรเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการให้และรับข้อมูลย้อนกลับหลากหลายรูปแบบ เช่น การจับคู่แลกเปลี่ยนกันอ่าน (exchange paper) แบบประชุมกลุ่มย่อย (conferencing) หรือการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบรวม (collective feedback) เป็นต้น

นอกจากวิธีและเทคนิคการสอนดังกล่าว ผู้สอนอาจใช้วิธีอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

6. การเตรียมสื่อการเรียนรู้

ผู้สอนควรเตรียมสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการเขียนแต่ละขั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การเตรียมสื่อวีดิทัศน์ในการนำเสนอสถานการณ์การเขียน การใช้สื่อสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝน การสืบค้นข้อมูลผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือการเตรียมตัวอย่างงานเขียนที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ ผู้สอนควรวิเคราะห์เนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อคัดสรรสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละคาบ เช่น การแนะนำฐานข้อมูลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่สอดคล้องกับสาขาวิชาของผู้เรียนในการฝึกเขียนทบทวนวรรณกรรม เป็นต้น

เงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

การใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีเงื่อนไขในการใช้รูปแบบดังต่อไปนี้

1) เงื่อนไขด้านผู้สอน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนทั้งในด้านกระบวนการคิด เนื้อหาและรูปแบบงานเขียน ดังนั้น นอกจากผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านกลวิธีการสอนภาษา และมีความเชี่ยวชาญในการเขียนงานเชิงวิชาการแต่ละประเภทแล้ว ยังควรมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์รายวิชาที่มอบหมายให้ผู้เรียนฝึกเขียนงานเชิงวิชาการ โดยผู้สอนอาจขอคำแนะนำจากผู้สอนเนื้อหาวิชาต่างๆ เพื่อสามารถประเมินงานเขียน และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการเขียนงานแก่ผู้เรียนได้ทั้งในด้านเนื้อหาและการพัฒนาทักษะการเขียน

2) เงื่อนไขด้านเวลา

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาทักษะการเขียนงานเชิงวิชาการซึ่งมีหลากหลายประเภท และแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะและระดับความยากง่ายที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้สอนที่จะนำรูปแบบนี้ไปใช้จะต้องวางแผนกำหนดระยะเวลาในการสอนให้ครอบคลุมประเภทงานเขียนเชิงวิชาการที่ผู้เรียนในสาขาวิชา และระดับชั้นนั้นๆ จำเป็นต้องเรียนรู้ รวมทั้งต้องมีระยะเวลาเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเขียนในแต่ละขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) เงื่อนไขด้านผู้เรียน

รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่นำไปทดลองใช้กับผู้เรียนในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ผู้สอนสามารถนำรูปแบบนี้ไปปรับใช้กับผู้เรียนในระดับการศึกษา และสาขาวิชาอื่นๆ ได้ โดยผู้สอนต้องวิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อจัดเตรียมสถานการณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน โดยเฉพาะการนำไปใช้กับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ควรนำไปใช้ในรายวิชาการเขียน และปรับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาที่ใช้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ ผู้สอนควรเตรียมความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฝึกเขียน เช่น การฝึกทักษะการค้นคว้า การตีความ การสืบค้น และความรู้เกี่ยวกับหลักการไวยากรณ์สำหรับผู้เรียนในสาขาวิชาอื่น

**ที่มาของตัวอย่างงานเขียนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตาม
รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น**

เรียงความเชิงวิชาการ

- 1) อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2547). ภาษากับความคิดและการมองโลก. พิษณุโลก. เนชั่นสุดสัปดาห์ 12,629 (21 – 27 มิถุนายน 2547): 79.
- 2) วิศัลย์ศยา รุดดิษฐ์. (2552). ใช้ภาษาพัฒนาการคิด. เอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. แหล่งที่มา: <http://161.200.134.32/curadio/program-og/classonair.php?docyear=52&fname=th-2009-09-17.pdf>. [2553, 9 กรกฎาคม].
- 3) วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. (2551). ภาษาและอักษรไทย. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2552 สืบค้นได้จาก <http://www.kroobannok.com/642>.

บททวนวรรณกรรม

- 1) ธงชัย ดิษโส. (2549). นิทานนันทน์ในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดช. วรรณวิทัศน (พฤศจิกายน 2549): 5-30.
- 2) ชลภัศร์ วงศ์ประเสริฐ. (2551). การสังเคราะห์นิยามและแนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย. วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 1/1 (มกราคม- มิถุนายน 2551): 51-59.

บทความเชิงวิชาการ

- 1) วาสนา กาญจนะคูหะ. (2551). ล้านวนไทยในยุคเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารร่มยสาร 6/1(มกราคม - มิถุนายน 2551): 9-19.
- 2) กาญจนา วิชญ์ปกรณ์. (2549). ระเด่นรันไค: ประดิษฐ์การแห่งอารมณ์ขันของวรรณกรรมล้อ. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 3/2 (มกราคม - เมษายน 2549): 15-26.

รายงานเชิงวิชาการ

- 1) เปลื้อง ณ นคร. (2542). ภาษาวรรณนา: วิวัฒนาการและวิบัติของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- 2) พิศเพลิน สงวนพงศ์. (2547). การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร. พระนครศรีอยุธยา: เทียนวัฒนา.

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การเขียนเรียงความเชิงวิชาการ (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3)

จำนวน 9 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

เรียงความเชิงวิชาการเป็นงานเขียนที่ถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความเข้าใจของผู้เขียนเกี่ยวกับประเด็นทางวิชาการออกมาเป็นเรื่องราวอย่างชัดเจน เป็นระบบเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจในประเด็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และยังช่วยให้ผู้เขียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินและจัดระบบข้อมูล รวมทั้งใช้ภาษาเชิงวิชาการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนเรียงความเชิงวิชาการในการศึกษาและการประกอบวิชาชีพในอนาคตได้

สาระการเรียนรู้

1. การเขียนเรียงความเชิงวิชาการ

1.1 ความหมายของเรียงความเชิงวิชาการ

เรียงความเชิงวิชาการ หมายถึง งานเขียนที่ถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความเข้าใจของผู้เขียนเกี่ยวกับประเด็นทางวิชาการออกมาเป็นเรื่องราว ด้วยถ้อยคำสำนวนที่เรียบเรียงอย่างชัดเจน เป็นระบบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ตรงตามวัตถุประสงค์

1.2 วัตถุประสงค์ของเรียงความเชิงวิชาการ

การเขียนเรียงความเชิงวิชาการมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องนั้นๆ

1.3 กลุ่มผู้อ่านและความคาดหวังของผู้อ่าน ผู้อ่านเรียงความเชิงวิชาการอาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ผู้สอน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่เขียน
- 2) เพื่อนร่วมชั้นเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ
- 3) นักวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

1.4 โครงสร้างงานเขียนของเรียงความเชิงวิชาการ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่อง คือ คำ วลี หรือประโยคสั้นๆ ที่ทำหน้าที่ขมวดความคิดรวบยอดของเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบสาระสำคัญของบทเขียน การตั้งชื่อเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการควรใช้ภาษาตรงไปตรงมาและใช้ภาษาทางการ
- 2) บทนำ คือ ความเป็นมา เหตุผล หรือความสำคัญของเรื่อง ที่ผู้เขียนนำเสนอ เพื่อให้ผู้อ่านทราบประเด็นหลักและประเด็นย่อยของเรื่อง และเพื่อดึงความสนใจของผู้อ่านสู่เนื้อเรื่อง ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น การให้คำนิยาม การยกคำคม สุภาษิต คำประพันธ์ เป็นต้น
- 3) เนื้อเรื่อง คือ ส่วนที่นำเสนอความรู้ ความเข้าใจของผู้เขียนที่มีต่อประเด็นที่เขียน
- 4) บทสรุป คือ ส่วนที่ขมวดความคิดของเนื้อเรื่องทั้งหมดที่ผู้เขียนนำเสนอ ซึ่งสามารถใช้ได้หลากหลายวิธี เช่น การให้ข้อคิดหรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ การทิ้งท้ายให้ผู้อ่านคิดด้วยประโยคคำถาม หรือการยกคำคม สุภาษิต เป็นต้น
- 5) ส่วนอ้างอิง คือ ส่วนที่แสดงที่มาของข้อมูลประกอบการเขียน

1.5 การใช้ภาษาในการเขียนเรียงความเชิงวิชาการ ผู้เขียนต้องเลือกใช้คำศัพท์ สำนวนให้ถูกต้องตามกฎหมายและเลือกใช้ระดับภาษาและกลวิธีการเขียนให้สอดคล้องกับประเภทและวัตถุประสงค์ของงานเขียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) ใช้ภาษาวิชาการ ซึ่งเป็นภาษาทางการระดับมาตรฐานราชการที่ใช้ในการเขียนงานทางวิชาการ โดยลักษณะภาษาที่ใช้ต้องถูกหลักไวยากรณ์ ชัดเจน สละสลวย สุภาพ และไม่ใช้ภาษาพูด คำตัด คำปน คำย่อ หรือคำต่างประเทศโดยไม่จำเป็น และเป็นภาษาที่ผู้เขียนต้องร่างและแก้ไขเรียบเรียงไว้ล่วงหน้า
- 2) สะกดการันต์ถูกต้องตามพจนานุกรม หากต้องใช้ศัพท์ทางวิชาการ ควรเลือกใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
- 3) วิธีการดำเนินเรื่องตรงไปตรงมา อาจเป็นไปตามลำดับเวลา ตามความสำคัญ หรือตามขั้นตอน และใช้การย่อหน้าในการจัดแบ่งหัวข้อแทนตัวเลข
- 4) ใช้บรรยายโวหารในการเขียนเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้อุปมาโวหารและสาธกโวหารเสริมเพื่อให้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้น

1.6 กลวิธีการเขียน ในการเขียนเรียงความเชิงวิชาการ โดยส่วนใหญ่จะใช้แบบของภาษาแบบอธิบายและแสดงความคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างงานเขียน และลักษณะการใช้ภาษาในการเขียนเรียงความเชิงวิชาการ พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในประเด็นที่กำหนดให้ออกมาในรูปแบบของการเขียนเรียงความเชิงวิชาการที่ถูกต้องตามหลักการได้

จุดประสงค์นำทาง

เมื่อเรียนเรื่องการเขียนเรียงความเชิงวิชาการแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ และเนื้อหาการเขียนจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ (ด้านทักษะการคิด)
2. กำหนดประเภท แบบของภาษาและประเด็นการเขียนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ (ด้านทักษะการคิด)
3. ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่สัมพันธ์กับประเด็นการเขียนที่กำหนดได้ (ด้านทักษะพิสัย)
4. พิจารณาความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลประกอบการเขียนได้ (ด้านทักษะการคิด)
5. จัดระบบและเชื่อมโยงข้อมูลตามหลักเหตุผลได้ (ด้านทักษะการคิด)
6. สรุปมโนทัศน์ของแบบของภาษาอธิบายได้ (ด้านพุทธิพิสัย)
7. สรุปหลักการเขียนเรียงความเชิงวิชาการได้ (ด้านพุทธิพิสัย)
8. วิเคราะห์ข้อดีและข้อบกพร่องในงานเขียนของตนและเพื่อนได้ (ด้านทักษะการคิด)
9. เขียนเรียงความวิชาการได้อย่างถูกต้องตามหลักการ (ด้านทักษะพิสัย)
10. บอกความสำคัญของการเขียนเรียงความเชิงวิชาการได้ (ด้านจิตพิสัย)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (9 ชั่วโมง)			
ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน	สื่อการเรียนรู้
<p>1. ขั้นกำหนดประเด็นการเขียนงานจากสถานการณ์จริง (1-2 ชั่วโมง)</p> <p>1.1 นำเสนอสถานการณ์จริง: ผู้สอนนำเสนอประเด็นการเขียนเชิงวิชาการ โดยให้ผู้เรียนดูคลิปโฆษณาเครื่องดื่มบำรุงสุขภาพ (Functional drink) 3 แบบ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันและมีราคาใกล้เคียงกัน ดังต่อไปนี้</p> <p>1) A: “ปรากฏการณ์ใหม่ ทิวทัศน์ดื่มได้ แค่ดูก็พอลแล้ว” เครื่องดื่มรสน้ำองุ่นแดงเข้มข้นผสมโคเอ็นไซม์คิวเทนที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพและผิวพรรณ ช่วยสร้างพลังงานในระดับเซลล์ผิวและช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระ รสชาติดี ดื่มง่าย ดื่มได้ทุกวัน</p> <p>2) B: “ประโยชน์ดีๆที่ไม่ควรมองข้าม” ด้วยคุณค่าพรุณสกัดเข้มข้น สกัดจากลูกพรุณคุณภาพดีจากต่างประเทศ เป็นแหล่งของใยอาหาร โอลิโก ฟรุคโตส และอินูลิน ทั้งยังอุดมด้วยวิตามินซีไม่เจือสีสังเคราะห์ และไม่ใช้วัตถุกันเสีย แซ่เย็น ดื่มอร่อยทุกวัน เพิ่มความสดชื่นให้แก่ร่างกายและสมองได้ทุกวัน</p> <p>3) C: “ผิวขาว หุ่นเพรียว แรงเหลือ” เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพชนิดเข้มข้นที่มีส่วนผสมของกรดอะมิโนจำเป็น 7 ชนิด ที่ร่างกายนำไปใช้งานได้ทันทีแบบเต็มประสิทธิภาพ ปราศจากน้ำตาล ทำให้ทำให้ร่างกายและสมองสดชื่น เต็มเต็มลงลึกถึงระดับเซลล์ และยังช่วยให้หน้าใสอ่อนวัยไปอีกนาน</p>	<p>1) คัดเลือกขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการที่สอดคล้องกับสาขาวิชาและความสนใจของผู้เรียน</p> <p>2) คัดเลือกสื่อที่ใช้ในการนำเสนอขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการที่สอดคล้องกับประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน</p>	<p>1) พิจารณาสถานการณ์ที่กำหนดให้</p>	<p>1) คลิปโฆษณาเครื่องดื่มบำรุงสุขภาพประเภทต่างๆ</p> <p>2) คำแนะนำผลิตภัณฑ์</p>

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน	สื่อการเรียนรู้
<p>1.2 เชื่อมโยงประสบการณ์: ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียนกับสถานการณ์การเขียนงานเชิงวิชาการที่กำหนดให้ โดย</p> <p>1) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์และอภิปรายเกี่ยวกับโฆษณาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางคุณภาพในประเด็นต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มเป้าหมายหลักของผลิตภัณฑ์นี้คือกลุ่มใด เพราะเหตุใด 2. ผู้เรียนเคยบริโภคผลิตภัณฑ์ประเภทดังกล่าวหรือไม่ ใช้เกณฑ์ใดในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าว 3. คำนะนำผลิตภัณฑ์ของโฆษณาใดที่สื่อให้เห็นถึงคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการนำเสนอมากที่สุด เพราะเหตุใด 4. หากผู้เรียนเป็นผู้บริโภคจะตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ใด เพราะเหตุใด <p>2) แบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความสมัครใจ ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหัวข้อ “อิทธิพลของภาษาที่มีต่อการสร้างค่านิยมการบริโภคในยุคปัจจุบัน” จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายโต้แย้งกัน โดยนำเสนอความคิดเห็นและเหตุผลของกลุ่มตนที่มีต่อประเด็นที่กำหนดให้</p> <p>3) เมื่อจบการอภิปราย ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาในยุคบริโภคนิยม จากนั้น จึงมอบหมายให้ผู้เรียนเขียนเรียงความเชิงวิชาการเพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาในยุคบริโภคนิยม ขนาดความยาว 1-2 หน้า</p>	<p>3) ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนด (ข้อ 1-4)</p>	<p>1) ร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนด</p>	<p>-</p>

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน	สื่อการเรียนรู้
<p>1.3 กำหนดประเด็นการเขียน: ผู้เรียนวิเคราะห์วัตถุประสงค์และขอบเขตการเขียนงานจากสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 1.1 เพื่อกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดย</p> <p>1) ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและวิเคราะห์วัตถุประสงค์การเขียน และขอบเขตการเขียนงานจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ดังนี้</p> <p>1.1 วัตถุประสงค์: เพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาในยุคบริโภคนิยม</p> <p>1.2 ขอบเขตการเขียนงาน: ค่านิยมการบริโภคในยุคปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของภาษากับการสร้างค่านิยม และลักษณะการใช้ภาษาในการสร้างค่านิยมการบริโภค เป็นต้น</p> <p>2) ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเขียนงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้โฆษณาภาพจน์ของโฆษณาในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับความงามและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เสริมความงามของเยาวชน เนื่องจากการใช้ภาษาที่ดึงดูดใจ เป็นรูปธรรม และตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้บริโภคในยุคปัจจุบันที่ต้องการเห็นผลจากการใช้ที่รวดเร็วและชัดเจน และต้องการเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม 	<p>1) ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอภิปรายและวิเคราะห์สถานการณ์ที่นำเสนอ</p> <p>2) ให้ข้อเสนอแนะและคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาในยุคบริโภคนิยม</p>	<p>1) ร่วมอภิปรายและวิเคราะห์สถานการณ์การเขียนเชิงวิชาการเพื่อกำหนดประเด็นการเขียนงานของตน</p>	<p>-</p>
<p>2. ขั้นคัดสรรข้อมูล (2 ชั่วโมง)</p> <p>2.1 วิเคราะห์ประเด็นการเขียน: ผู้เรียนแต่ละบุคคลวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนที่กำหนด และการเขียนเรียงความเชิงวิชาการ เพื่อใช้ในการวางแผนการคัดสรรข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน ตัวอย่างคำถามเช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ภาพพจน์ในภาษาไทยคืออะไร แบ่งเป็นกี่ประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร 2) ค่านิยมความงามและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เสริมความงามของวัยรุ่นในยุคปัจจุบันเป็นอย่างไร 3) ภาพพจน์มีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมความงามและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เสริมความงามอย่างไร 4) ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนเรียงความเชิงวิชาการควรมีลักษณะอย่างไร 	<p>1) กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนที่กำหนด</p>	<p>1) วิเคราะห์และตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการเขียนและประเภทงานเขียน เพื่อวางแผนการคัดสรรข้อมูล</p>	<p>-</p>

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน	สื่อการเรียนรู้
<p>2. ขั้นคัดสรรข้อมูล (ต่อ)</p> <p>2.2 วางแผนการคัดสรรข้อมูล: ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 มาใช้ในการอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเพื่อวางแผนการคัดสรรข้อมูลที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประเภทงานเขียน รวมทั้งแหล่งและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่น่าเชื่อถือและหลากหลาย</p> <p>2.3 ค้นคว้าและคัดสรรข้อมูล: การศึกษาค้นคว้า (การศึกษานอกห้องเรียน) ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผนที่วางไว้ พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบลงในแบบการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน จากนั้น ผู้เรียนตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลที่คัดสรรด้วยตนเองโดยใช้แบบตรวจสอบรายการคุณภาพข้อมูลประกอบการเขียน</p>	<p>1) นำเสนอเทคนิควิธีการรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและหลากหลาย</p> <p>2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการคัดสรรข้อมูล การสืบค้น การประเมินและ การคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน</p>	<p>2) ค้นคว้า ประเมินและคัดสรรข้อมูลตามแผนที่วางไว้</p>	<p>1) แบบการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน</p> <p>2) แหล่งข้อมูล เช่น วารสาร วิทยุ เว็บไซต์ขององค์กรต่างๆ</p> <p>3) แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของข้อมูลประกอบการเขียน</p>
<p>3. ขั้นปรับแต่งประเด็นงานเขียน (1 ชั่วโมง)</p> <p>3.1 ปรับประเด็นงานเขียน: ผู้เรียนนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผลและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานเขียน</p> <p>3.2 ตรวจสอบประเด็นงานเขียน: ผู้เรียนนำเสนอประเด็นงานเขียนที่ปรับปรุงและเหตุผลสนับสนุนในกลุ่ม จากนั้น ร่วมกันวิพากษ์และอภิปรายเพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลของประเด็นงานเขียน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการคุณภาพของประเด็นงานเขียน (ในกรณีที่ข้อมูลยังไม่เพียงพอ ให้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานเขียน)</p>	<p>1) ให้ข้อเสนอแนะในการปรับประเด็นงานเขียนให้มีความสมเหตุสมผล</p>	<p>1) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของประเด็นงานเขียน</p>	<p>1) แบบตรวจสอบรายการ “คุณภาพของประเด็นงานเขียน”</p>

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน	สื่อการเรียนรู้
<p>4. ขั้นพัฒนาโครงร่างงานเขียนจากการวิเคราะห์แบบของภาษา (2 ชั่วโมง)</p> <p>4.1 ออกแบบโครงร่างงานเขียน: ผู้เรียนจัดกลุ่มและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยใช้กลวิธีและเทคนิคการจัดระบบข้อมูลที่หลากหลาย จากนั้น นำเสนอโครงร่างงานเขียนของตนในกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขโครงร่างงานเขียน (ครั้งที่ 1)</p> <p>4.2 วิเคราะห์และสรุปมโนทัศน์ของแบบของภาษา: ผู้สอนนำเสนอตัวอย่างเรียงความเชิงวิชาการที่มีแบบของภาษาที่ถูกต้อง 2-3 ตัวอย่าง จากนั้น ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียนในประเด็นต่างๆ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) วัตถุประสงค์ และ โครงสร้างงานเขียนของเรียงความวิชาการ 2) เนื้อหา โครงสร้าง ลักษณะการใช้ภาษาของการเขียนแบบอธิบาย <p>จากนั้น ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและตั้งคำถามเกี่ยวกับการเขียนเรียงความวิชาการ เพื่อสรุปมโนทัศน์ของการเขียนเรียงความวิชาการและการเขียนแบบอธิบาย จากนั้น ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม</p> <p>4.3 ปรับโครงร่างงานเขียน: ผู้เรียนแต่ละบุคคลนำความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบของภาษา มาใช้ในการปรับโครงร่างงานเขียน (ครั้งที่ 2) จากนั้น ให้ผู้สอนพิจารณางานเขียนฉบับร่างและให้ข้อมูลย้อนกลับ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) นำเสนอกลวิธีและเทคนิคการจัดระบบข้อมูลที่หลากหลาย เช่น ผัง มโนทัศน์ ผังก้างปลา ผังแมงมุม เป็นต้น 2) คัดเลือกเรียงความเชิงวิชาการที่มีแบบของภาษาถูกต้อง และมีเนื้อหาสอดคล้องกับประเด็นการเขียนงานเชิงวิชาการ 3) ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และสรุปมโนทัศน์และหลักการเขียน 4) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับโครงร่างงานเขียนและการเขียนงานฉบับร่าง 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ออกแบบ วิพากษ์ และปรับแก้ไขโครงร่างงานเขียน 2) สรุปมโนทัศน์ และหลักการเขียน แล้วนำความรู้ไปใช้ในการปรับโครงร่างงานเขียนและเขียนงานฉบับร่าง 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ตัวอย่างผังกราฟิกรูปแบบต่างๆ 2) ตัวอย่างเรียงความวิชาการที่มีแบบของภาษาถูกต้องได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ภาษากับการมองโลก 2.2 ความคิดคู่ภาษา 3) แบบการวิเคราะห์แบบของภาษา

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน	บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน	สื่อการเรียนรู้
<p>5. ขั้นพัฒนางานเขียนฉบับสมบูรณ์ (2.00 ชั่วโมง)</p> <p>(5.1) <i>ไตร่ตรองสะท้อนความคิด</i>: ผู้เรียนแต่ละบุคคลอ่านบททวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตนทั้งด้านเนื้อหาและระเบียบการเขียน แล้วปรับแก้</p> <p>(5.2) <i>ให้ข้อมูลย้อนกลับ</i>: ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างของแต่ละบุคคลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนพร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อน</p> <p>(5.3) <i>พัฒนาคุณภาพงานเขียน</i>: ผู้เรียนแต่ละบุคคลปรับแก้งานเขียนฉบับร่างตามข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับ จากนั้น ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการเขียนเรียงความเชิงวิชาการ ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม</p> <p>หมายเหตุ: ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนเขียนงานฉบับสมบูรณ์นอกชั้นเรียน ผู้สอนตรวจพิจารณางานเขียนและให้ข้อมูลย้อนกลับในสัปดาห์ต่อไป</p>	<p>1) จัดเตรียมแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ</p> <p>2) ให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้งานเขียนและอธิบายความสำคัญของการเขียนเชิงวิชาการ</p>	<p>1) อ่านบททวนและวิเคราะห์ปัญหาการเขียนของตน พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับในงานเขียนของเพื่อน</p> <p>2) ร่วมอภิปรายความสำคัญของการเขียนเรียงความเชิงวิชาการ</p>	<p>1) แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ</p>

การวัดและประเมินผล

ขั้นการวัด		ขั้นการประเมินผล
เครื่องมือ	สิ่งที่ต้องการวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. เกณฑ์การประเมินงานเขียนเชิงวิชาการ	1. ผลงานเขียนเรียงความเชิงวิชาการ	ได้รับการประเมินในระดับพอใช้จึงถือว่าผ่าน
2. แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม	2. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการทำงานกลุ่ม	ได้รับการประเมินในระดับพอใช้จึงถือว่าผ่าน
3. เกณฑ์การประเมินโครงงานเขียน	3. ความสามารถในการจัดระบบข้อมูล	ได้รับการประเมินในระดับพอใช้จึงถือว่าผ่าน

ตัวอย่างเรียงความเชิงวิชาการ

ภาษากับการมองโลก

ภาษาไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นกระจกสะท้อนความคิดและการมองโลกของเจ้าของภาษาอีกด้วย ดังนั้น ภาษาไทยซึ่งเป็นหนึ่งในภาษาที่คงความเป็นเอกลักษณ์มาเป็นเวลายาวนานย่อมสะท้อนความคิด ความเชื่อและการมองโลกของคนไทยเช่นกัน

ส่วนของภาษาที่สะท้อนความคิดได้ดีที่สุด คือ คำ เนื่องจากคำเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ (concept) ซึ่งเป็นตัวแทนของสรรพสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้และถอดเป็นภาพรวมเก็บไว้ในใจ บางคนจึงใช้คำว่า "มโนภาพ" ตัวอย่างเช่น คำว่า "แม่ว" เป็นตัวแทนของมโนทัศน์แม่ว หรือภาพของแม่วที่อยู่ในใจ มโนทัศน์แม่ว ไม่ใช่ภาพของแม่วตัวใดตัวหนึ่งที่คนๆ หนึ่งเลี้ยง หรือที่เห็นอยู่ทั่วไป ไม่ใช่ภาพของแม่วพันธุ์ใดพันธุ์หนึ่ง เช่น แม่วขาวมณี แม่วลายเสือ แม่วสีสวาด แม่วเปอร์เซีย ฯลฯ หากแต่เป็นภาพรวมทั่วไปของแม่วซึ่งเป็นภาพที่เราได้เรียนรู้และสรุปจากการได้เห็นแม่วหลายตัวในชีวิตของเราเมื่อมนุษย์เรียนรู้สรรพสิ่งมากขึ้น ก็ได้เรียนรู้คำมากขึ้น และเก็บคำต่างๆ พร้อมทั้งความสัมพันธ์ของคำเหล่านั้นไว้เป็นองค์ความรู้ องค์ความรู้ทำให้มนุษย์เกิดความเข้าใจกันหรือทำให้สามารถ ประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกอื่นๆ ในสังคมได้ และองค์ความรู้ที่นำมาหล่อหลอมรวมกันทั้งหมดนั้นก็คือวัฒนธรรมนั่นเอง

คำในภาษาซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเกิดขึ้น เนื่องจากมนุษย์ต้องการชื่อเรียกสรรพสิ่ง หรือการกระทำต่างๆ เมื่อมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นในสังคม ก็จะต้องมีคำใหม่เกิดขึ้นด้วย คำจึงเกิดขึ้นตามความต้องการและความนึกคิดของสมาชิกในสังคม ในภาษาไทย คำว่า "พระอาทิตย์" "พระจันทร์" "ดาวพระศุกร์" สะท้อนให้เห็นถึงความนึกคิดของคนไทย กล่าวคือ คนไทยมองว่าสิ่งที่เป็นธรรมชาติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องเคารพ เช่นเดียวกับคำอื่นๆ ที่ขึ้นต้นด้วย "พระ" เช่น พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระเจ้าแผ่นดิน พระมหากษัตริย์ พระภูมิ ฯลฯ นอกจากนี้ คำว่า "พระ" ยังใช้เติมหน้าคำนามเพื่อเปลี่ยนให้เป็นการราชาศัพท์ เช่น พระที่นั่ง พระอาจารย์ พระนิพนธ์ พระนาม พระรูป พระบรมรูป พระประสงฆ์ ฯลฯ คำราชาศัพท์เหล่านี้จึง สะท้อนความนึกคิดของคนไทยที่มีความเคารพต่อพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์

เมื่อสังคมพัฒนาขึ้นและคนในสังคมมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น เช่น มนุษย์เรียนรู้ว่า "พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดาวพระศุกร์" เป็นเพียงดาว หรือเดือนในท้องฟ้า ไม่ใช่สิ่งพิเศษที่เราต้องเคารพ นักดาราศาสตร์จึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า "ดวงอาทิตย์" "ดวงจันทร์" "ดาวศุกร์" และพยายามเปลี่ยนคนไทยไม่ให้เรียกสรรพสิ่งเหล่านั้นแบบเดิม

อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงที่สำคัญ คือ ถึงแม้คำอาจจะเกิดขึ้นจากความคิดหรือความเชื่อของชาวบ้าน แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป คำต่างๆก็เป็นเพียงสิ่งสมมุติเท่านั้น ดังนั้น คำว่า "พระอาทิตย์" "พระจันทร์" "ดาวพระศุกร์" สำหรับคนไทยปัจจุบัน ก็เป็นเพียงชื่อที่เรียกดาวและเดือนที่อยู่ในธรรมชาติ ไม่ใช่สิ่งศักดิ์สิทธิ์แต่อย่างใด จึงอาจกล่าวได้ว่า เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป ความหมายดั้งเดิมของคำที่มาจากความเชื่อของมนุษย์ก็ดูเหมือนจะหายไปเช่นกัน เช่นเดียวกับ คำว่า "ปลาวาฬ ปลาโลมา ปลาหมึก" ฯลฯ ก็สะท้อนความคิดดั้งเดิมของคนไทยที่เชื่อว่า สัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำ และมีลักษณะรูปร่างคล้ายปลา ก็คือ "ปลา" แต่หากพิจารณาตามเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ จะเห็นได้ว่าสัตว์ดังกล่าวไม่ใช่ปลา เนื่องจากปลาวาฬ และปลาโลมา เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ส่วนปลาหมึกเป็นสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง จึงไม่ได้จัดอยู่ในสัตว์จำพวกปลาซึ่งต้องมีกระดูกสันหลัง สิ่งที่น่าสังเกตคือ แม้คนไทยจะรู้ว่าปลาวาฬ ปลาโลมา ปลาหมึกไม่ใช่ปลา แต่ก็ใช้คำเรียกชื่อสัตว์เหล่านั้นด้วยความเคยชินแล้ว หากนักวิทยาศาสตร์หรือนักวิชาการพยายามคิดถึงเพียงความถูกต้อง และพยายามเปลี่ยนคำในภาษาให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ ก็อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษาในการสื่อสารในสังคมและการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษย์

เหตุผลสำคัญที่ไม่ควรขอรอยเปลี่ยนคำที่ใช้อยู่แล้วให้เป็นคำใหม่ เนื่องจากคำในภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมาย เพราะสะท้อนความคิดและการมองโลกของคนในสังคมแต่ดั้งเดิม ทำให้สามารถศึกษาความหมายของคำเพื่อเข้าถึงความคิด ความเชื่อ และโลกทัศน์ของชาวบ้านได้ คำไทยจึงทำให้เข้าใจระบบความคิดของคนไทย หรือภูมิปัญญาไทยได้เป็นอย่างดี เหตุผลอีกประการ คือ คำในภาษาเป็นเพียงสิ่งสมมุติเท่านั้น ความหมาย หรือการตีความอาจเปลี่ยนไปได้ แต่คำก็ยังคงอยู่เพราะต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนของมโนทัศน์ ด้วยเหตุนี้ เราจึงไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนคำว่า "พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดาวพระศุกร์" เป็น "ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดาวศุกร์" เช่นเดียวกันกับ คำว่า "ปลาวาฬ ปลาโลมา ปลาหมึก" เป็น "วาฬ โลมา หมึก" เพราะไม่เช่นนั้น อาจต้องเปลี่ยนคำอีกจำนวนมากในภาษาไทยที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง เช่น อาจต้องหาคำมาแทนคำว่า "ขนมปัง ขนมจีน" เพราะไม่ใช่ ขนม หรืออาจต้องเปลี่ยน คำว่า "ข้าวสาลี ข้าวโพด" เป็น "สาลี" หรือ "โพด" เพราะไม่ได้จัดอยู่ในอาหารจำพวกข้าว เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การที่จะใช้ "คำ" ในภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้ใช้จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคำ และควรต้องตระหนักว่าคำในภาษาเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับความคิดและการมองโลกของคนทั่วไปในสังคม ซึ่งอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับความถูกต้องทางวิทยาศาสตร์ก็ได้ สิ่งสำคัญคือคำเหล่านั้นจะช่วยสืบทอดมรดกทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรมของคนกลุ่มนั้นๆ ให้คงอยู่สืบไป

แบบการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน

ชื่อ..... รหัสประจำตัว.....
งานเขียนเรื่อง.....ประเภทงานเขียน.....

คำชี้แจง: ให้นักิตรระบุวิธีการศึกษาค้นคว้า แหล่งที่มาข้อมูล และเหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูล
ที่ใช้ในงานเขียน

เหตุผลประกอบการคัดสรรข้อมูลประกอบการเขียน

- (1) ข้อมูลสัมพันธ์กับหัวข้องานเขียนในด้าน.....
- (2) ข้อมูลสอดคล้องกับประเภทงานเขียนเชิงวิชาการ
- (3) องค์กรหรือหน่วยงานที่เผยแพร่งานเขียนมีความน่าเชื่อถือ
- (4) ผู้เขียนมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในเรื่องที่เขียน
- (5) ข้อมูลมาจากฐานข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ
- (6) ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน
- (7) ข้อมูลได้มาจากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เช่น การวิจัย การสำรวจทางสถิติ การสัมภาษณ์ เป็นต้น
- (8) อื่นๆ (ระบุเหตุผลประกอบ)

แหล่งที่มาของข้อมูล	วิธีการศึกษาค้นคว้า	เหตุผลประกอบ (ระบุหมายเลขที่สอดคล้องกับเหตุผลในการคัดสรรข้อมูล ของนิสิตมากที่สุด พร้อมอธิบายรายละเอียดประกอบ)
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

แบบตรวจสอบรายการ
(คุณภาพของข้อมูลประกอบการเขียน)

รายการตรวจสอบ			
ข้อ	ประเด็นคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1.	นิติตีสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเพียงแหล่งเดียวหรือไม่		
2.	ข้อมูลที่สืบค้นมีความสัมพันธ์กับประเด็นการเขียนในงานเขียนของตนหรือไม่		
3.	ข้อมูลที่สืบค้นมีความเป็นปัจจุบันหรือไม่		
4.	นิติตีสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นๆนอกเหนือจากห้องสมุดหรือไม่		
5.	นิติตีสืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีอื่นๆนอกจากการศึกษาเอกสารหรือไม่		
6.	นิติตีเคยสืบค้นข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับหัวข้องานเขียนของนิติตีหรือไม่		
7.	นิติตีประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่สืบค้นทางอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในงานเขียนหรือไม่		
8.	นิติตีประเมินและระบุระดับความสัมพันธ์ของข้อมูลที่สืบค้นกับหัวข้องานเขียนหรือไม่		
9.	นิติตีระบุข้อมูลที่จำเป็นสำหรับหัวข้องานเขียนครบถ้วนหรือไม่		
10.	นิติตีตัดข้อมูลที่ไม่วสัมพันธ์กับหัวข้องานเขียนออกไปหรือไม่		
11.	นิติตีตรวจสอบฐานข้อมูลที่มีอยู่ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยหรือไม่ เช่น EBScohost, Wilsonweb JSTOR		
12.	นิติตีตรวจสอบรายชื่อวารสารในฐานข้อมูลที่สอดคล้องกับสาขาวิชาและหัวข้องานเขียนของตนหรือไม่		
13.	นิติตีพยายามสืบค้นข้อมูลโดยการใช้โปรแกรมค้นหาข้อมูล (Search engine) เช่น Google Scholar, Alta Vista, Dogpile หรือไม่		
14.	นิติตีคัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่สอดคล้องกับความคิดของนิติตีหรือไม่		
15.	นิติตีนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆมาตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลหรือไม่		

ที่มา: ปรับจาก

Karuthan, K., Abdullah, N.A. & Muhammad, A. M. (2010). **Writing with sources: A guidebook for Academic writers**. Malaysia: McgrawHill.

Harvey, G. (2008). **Writing with sources: A Guide for students**. (2nd ed.). Indiana: Hackett.

แบบตรวจสอบรายการ
(คุณภาพของประเด็นงานเขียน)

รายการตรวจสอบคุณภาพของประเด็นงานเขียน			
ข้อ	ประเด็นคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1.	นิสิตศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลพื้นฐานก่อนกำหนดประเด็นงานเขียนหรือไม่		
2.	ประเด็นการเขียนงานของนิสิตสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการเขียนเชิงวิชาการที่กำหนดให้หรือไม่		
3.	ประเด็นงานเขียนของนิสิตมีหลักฐานและเหตุผลสนับสนุนหรือไม่		
4.	เหตุผลสนับสนุนมีความสัมพันธ์กับประเด็นงานเขียนหรือไม่		
5.	เหตุผลสนับสนุนประเด็นงานเขียนมีความน่าเชื่อถือหรือไม่		
6.	เหตุผลสนับสนุนประเด็นงานเขียนมีความสมเหตุสมผลหรือไม่		
7.	เหตุผลสนับสนุนประเด็นงานเขียนมีความชัดเจน ครอบคลุมประเด็นสำคัญของประเด็นการเขียนงานหรือไม่		
8.	ประเด็นงานเขียนที่กำหนดขึ้นมีหลักฐานและเหตุผลสนับสนุนเพียงพอหรือไม่		
9.	นิสิตสามารถอธิบายเหตุผลประกอบการคัดเลือกหลักฐานสนับสนุนประเด็นงานเขียนของตนหรือไม่		
10.	นิสิตหลีกเลี่ยงการพิจารณาข้อมูลที่ขัดกับความคิดหรือมุมมองที่ตนยึดถือหรือไม่		

ที่มา: ปรับจาก

Fulkerson, R. (1996). **Teaching the argument in writing**. Illinois: National Council of Teachers of English.

Wood, N. V. (2000). **Perspectives on argument**. 3rd ed. New Jersey: Printice Hall.

แบบวิเคราะห์แบบของภาษา เรื่อง.....

ชื่อ..... รหัสประจำตัว.....

ประเภทงานเขียน.....

คำชี้แจง: นิสิตอ่านเอกสารแล้วตอบคำถามตามที่กำหนดให้

1. ด้านเนื้อหา
ข้อความที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับ..... .....
1.2 วัตถุประสงค์หลักของงานเขียนคือ (วงกลมตัวอักษรที่คิดว่าถูกต้องที่สุด) ก. บรรยายข้อเท็จจริงของสิ่งต่างๆ ในลักษณะจัดลำดับหรือแบ่งเป็นหมวดหมู่ ข. ทำความกระจ่างชัดในประเด็นข้อสงสัยจากคำถาม ทำไม เหตุใด หรืออย่างไร ค. นำเสนอความคิดหรือความเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงทิศทางเดียว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิด ความเชื่อ หรือเปลี่ยนความคิดไป ง. นำเสนอแนวความคิดจากมุมมองที่หลากหลายอันจะนำไปสู่การสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนหรือให้ ข้อเสนอแนะต่อประเด็นปัญหาร่วมกัน
1.3 ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน คือ..... ....
2. ด้านรูปแบบงานเขียนและโครงสร้างการดำเนินเนื้อหา
2.1 แบบของภาษา หรือแบบแผนการดำเนินการเขียนของเรื่องนี้เป็นแบบ.....
2.2 บทนำของเรื่องกล่าวถึง..... .....
2.3 เนื้อหาของเรื่องกล่าวถึง..... ....
2.4 บทสรุปของเรื่องกล่าวถึง..... ....
3. ด้านลักษณะการใช้ภาษา
3.1 คำศัพท์เฉพาะที่ปรากฏในงานเขียน ได้แก่ .....
3.2 คำสันธาน (คำเชื่อม) ที่ปรากฏในงานเขียน ได้แก่ .....

แบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ชื่อเจ้าของงานเขียน..... ชั้นปี ..... เลขประจำตัว .....

งานเขียนเรื่อง..... ประเภทงานเขียน .....

วันที่ให้ข้อมูล .....

ประเด็น		ข้อคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
1. ด้านการนำเสนอเนื้อหา		ระดับคะแนน					
1.1	ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหา	5	4	3	2	1	
	1) นำเสนอเนื้อหาของเรื่องได้อย่างชัดเจนตรงตามหัวข้อและวัตถุประสงค์การเขียน						
	2) นำเสนอข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น						
1.2	ความเหมาะสมของกลวิธีการเขียนกับเนื้อหา	5	4	3	2	1	ข้อเสนอแนะ
	1) เลือกประเภทการเขียนได้อย่างสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเขียน						
	2) เลือกใช้วิธีการขยายใจความสำคัญได้อย่างเหมาะสม						
1.3	ความมีเอกภาพของเนื้อหา	5	4	3	2	1	ข้อเสนอแนะ
	1) นำเสนอใจความสำคัญเพียงประเด็นเดียวอย่างชัดเจนในแต่ละย่อหน้า						
	2) ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าสัมพันธ์กับใจความสำคัญของงานเขียน						

ประเด็น		ข้อคิดเห็น					
1. ด้านการนำเสนอเนื้อหา (ต่อ)		ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
1.4	รูปแบบการเขียน	5	4	3	2	1	
	1) โครงสร้างของบทเขียนครบถ้วนตามงานเขียนแต่ละประเภท						
	2) องค์ประกอบแต่ละส่วนของงานเขียนทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง						
2. ด้านการเรียบเรียงความคิด		ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
2.1	การลำดับความคิด	5	4	3	2	1	
	1) ลำดับและเรียบเรียงความคิดได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล						
2.2	การเชื่อมโยงความคิด	5	4	3	2	1	
	1) ใช้คำเพื่อเรียบเรียงเรื่องราว เชื่อมประโยคและขยายความได้อย่างถูกต้อง						
	2) ใช้คำเชื่อมโยงความคิดระหว่างย่อหน้าต่างๆได้อย่างถูกต้อง						
2.3	การขยายความคิด	5	4	3	2	1	ข้อเสนอแนะ
	1) ขยายความคิดสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจนและรอบด้าน						
	2) แสดงเหตุผลประกอบความคิดที่สอดคล้องกับประเด็นหลักและหัวข้อเรื่อง						

ประเด็น		ข้อคิดเห็น					
3. ด้านหลักการใช้ภาษา		ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
3.1	การเลือกใช้คำศัพท์ จำนวน	5	4	3	2	1	
	1) เลือกใช้คำศัพท์ทั่วไป ศัพท์วิชาการ ได้อย่างถูกต้อง						
	2) เลือกใช้ภาษาได้อย่างหลากหลาย						
3.2	การสร้างประโยค	5	4	3	2	1	ข้อเสนอแนะ
	1) ประโยคมีใจความสมบูรณ์ กระชับและสื่อความหมายได้ชัดเจน						
3.3	การเลือกใช้ระดับภาษา	5	4	3	2	1	ข้อเสนอแนะ
	1) เลือกใช้ระดับภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับรูปแบบงานเขียนแต่ละประเภท						
	2) ใช้ภาษาระดับเดียวกันตลอดทั้งบทเขียน						
3.4	กลไวยากรณ์	5	4	3	2	1	ข้อเสนอแนะ
	1) เว้นวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง						
	2) ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง						
	3) การเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องตามอักขรวิธี						

4. ด้านการใช้แหล่งข้อมูล		ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
4.1	การคัดสรรข้อมูล	5	4	3	2	1	
	1) คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประกอบการเขียนที่มีความน่าเชื่อถือ						
	2) คัดเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประกอบการเขียนที่เป็นปัจจุบัน						
	3) คัดเลือกข้อมูลประกอบการเขียนที่มีปริมาณพอเพียง						
4.2	การอ้างอิงข้อมูล	5	4	3	2	1	ข้อเสนอแนะ
	1) อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนได้อย่างถูกต้องตามหลักการอ้างอิงงานเขียนเชิงวิชาการ						
	2) ใช้ระบบการอ้างอิงข้อมูลรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งงานเขียน						
	3) อ้างอิงข้อมูลและหลักฐานสนับสนุนงานเขียนได้อย่างครบถ้วน						

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลงลายมือชื่อ.....
(ผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ)

แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม
รายวิชา การเขียนเชิงวิชาการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....ถึง.....น.
ประเภทงานเขียน..... คาบที่.....

ประเด็น กลุ่ม	ความร่วมมือ	ขั้นตอนการ ทำงาน	ความ รับผิดชอบ	การแสดง ความคิดเห็น	รวมคะแนน
	3	3	2	2	10

ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมิน / ระดับคุณภาพ

9-10	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
7-8	คะแนน	หมายถึง	ดี
5-6	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
1-4	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

ผู้ประเมิน.....

วันที่.....

เกณฑ์การประเมินโครงงานเขียน

ประเด็น	คุณภาพของงาน (ระดับคะแนน)		
	3	2	1
1. ความสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่อง	ข้อมูลตรงประเด็นตามหัวข้อเรื่อง	ข้อมูลตรงประเด็นกับหัวข้อเรื่อง แต่มีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง	ข้อมูลไม่ตรงประเด็นกับหัวข้อเรื่อง
2. ความพอเพียงของข้อมูล	ข้อมูลครบถ้วน รอบด้านและครอบคลุมหัวข้อเรื่อง	ข้อมูลครอบคลุมหัวข้อเรื่อง แต่ไม่รอบด้าน	ข้อมูลที่น่าเสนอน้อย ไม่ครอบคลุมหัวข้อเรื่อง
3. การลำดับความคิด	ลำดับและเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผล	ลำดับข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ แต่มีข้อมูลบางส่วนไม่เชื่อมโยงกัน	ข้อมูลขาดความเชื่อมโยงไม่เป็นระบบ
4. การนำเสนอข้อมูล	นำเสนอข้อมูลจำแนกตามองค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องและชัดเจน	นำเสนอข้อมูลได้ชัดเจน แต่องค์ประกอบของงานเขียนไม่ครบถ้วน	ขาดความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบของงานเขียน

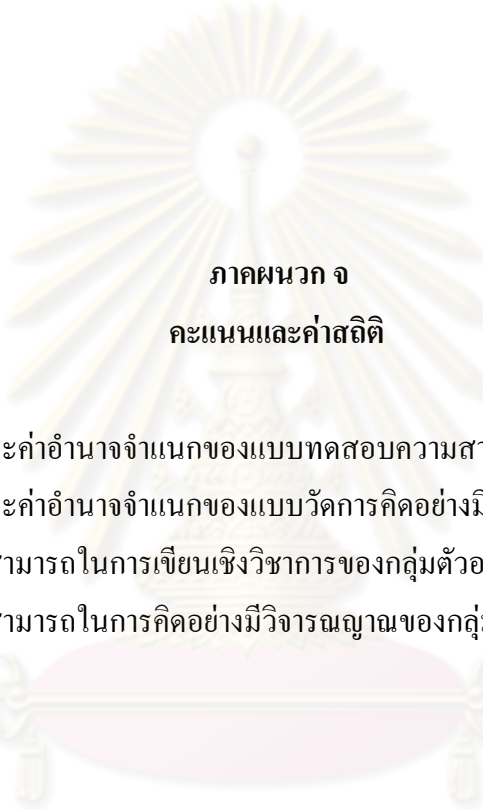
ระดับคุณภาพ

คะแนน

10-12	หมายถึง
7-9	หมายถึง
4-6	หมายถึง
0-3	หมายถึง

ระดับคุณภาพ

ดีมาก
ดี
พอใช้
ควรปรับปรุง

ภาคผนวก จ
คะแนนและค่าสถิติ

1. ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ
2. ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง (อัตร้อย)
4. คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการ

แบบทดสอบ	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
ฉบับก่อนเรียน	.70	.46
ฉบับระหว่างเรียน	.68	.43
ฉบับหลังเรียน	.71	.50

ตารางที่ 38 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อ ที่	ฉบับก่อนเรียน		ฉบับระหว่างเรียน		ฉบับหลังเรียน	
	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	.70	.42	.65	.38	.68	.45
2	.58	.33	.40	.26	.42	.60
3	.38	.25	.45	.65	.50	.56
4	.38	.25	.69	.43	.54	.42
5	.63	.25	.38	.42	.38	.25
6	.42	.33	.26	.31	.33	.50
7	.40	.25	.67	.49	.46	.60
8	.54	.42	.33	.65	.38	.28
9	.33	.33	.37	.36	.42	.33
10	.38	.25	.45	.30	.42	.67
11	.25	.33	.33	.72	.28	.30
12	.42	.67	.35	.23	.33	.65
13	.46	.58	.33	.65	.40	.26
14	.67	.50	.54	.42	.60	.25
15	.38	.35	.38	.25	.35	.30
16	.33	.67	.42	.65	.58	.35
17	.38	.25	.66	.40	.68	.40
18	.38	.42	.38	.27	.38	.65
19	.46	.25	.38	.30	.65	.45
20	.33	.70	.26	.25	.45	.66
21	.67	.42	.50	.55	.37	.30
22	.38	.25	.38	.69	.38	.25
23	.46	.25	.58	.33	.46	.60
24	.54	.58	.38	.30	.35	.70
25	.38	.71	.42	.33	.45	.33

ตารางที่ 39 คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง (อันดับ)

ลำดับ ที่	ก่อนเรียน	ระหว่างเรียน					หลังเรียน
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	
(คะแนนเต็ม 100 คะแนน)							
1	46	60	63	65	69	71	73
2	48	60	63	69	72	74	79
3	55	62	64	67	70	74	77
4	54	65	68	70	73	77	79
5	55	62	64	68	71	74	79
6	55	64	67	70	72	78	81
7	50	63	65	69	72	78	83
8.	55	60	63	68	72	75	79
9	53	63	65	72	74	76	80
10	53	60	63	75	78	81	83
11	56	64	67	73	76	79	82
12	50	65	68	72	75	78	80
13	53	64	67	70	72	75	77
14	55	63	65	71	73	75	79
15	50	62	64	66	68	70	76
16	55	65	68	75	76	78	80
17	55	60	63	61	64	68	73
18	52	60	63	63	65	67	69
19	56	65	68	66	68	71	75
20	46	60	63	50	55	62	67
21	56	65	68	70	72	75	79
22	52	62	64	67	69	71	73
23	54	62	64	69	72	74	76
24	55	64	67	70	72	75	79
25	50	64	67	68	70	72	75
26	52	63	65	72	74	76	79
27	44	60	63	61	64	67	71
28	52	63	65	73	75	77	79
29	54	62	64	67	69	70	75
30	47	62	64	60	64	68	72
Mean	52.30	62.47	65.07	67.53	70.36	73.47	76.97
SD	5.070	5.013	5.112	5.00	5.023	5.612	6.012

ตารางที่ 40 คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (25 คะแนน)		
	ก่อนเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	16	16	18
2	14	17	20
3	10	13	17
4	11	15	16
5	12	13	16
6	14	17	21
7	17	21	23
8.	16	17	17
9	16	20	22
10	16	18	21
11	16	16	19
12	15	18	19
13	15	17	20
14	15	18	19
15	14	16	19
16	8	13	17
17	12	15	18
18	13	16	18
19	16	19	23
20	13	14	15
21	11	17	21
22	12	15	17
23	9	14	18
24	9	13	18
25	15	15	19
26	10	14	17
27	12	18	21
28	16	20	23
29	11	15	18
30	13	17	18
Mean	13.33	16.23	18.93
SD	1.866	1.438	2.164

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศุภวรรณ สัจจพิบูล เกิดวันที่ 29 พฤษภาคม 2524 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาวิชาเอกภาษาไทย-ภาษาฝรั่งเศส จากภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2544 ได้รับทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ (UDC) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเข้าศึกษาในสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท เมื่อปีการศึกษา 2547 จากนั้น เข้าศึกษาในสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2549 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชามัธยมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย